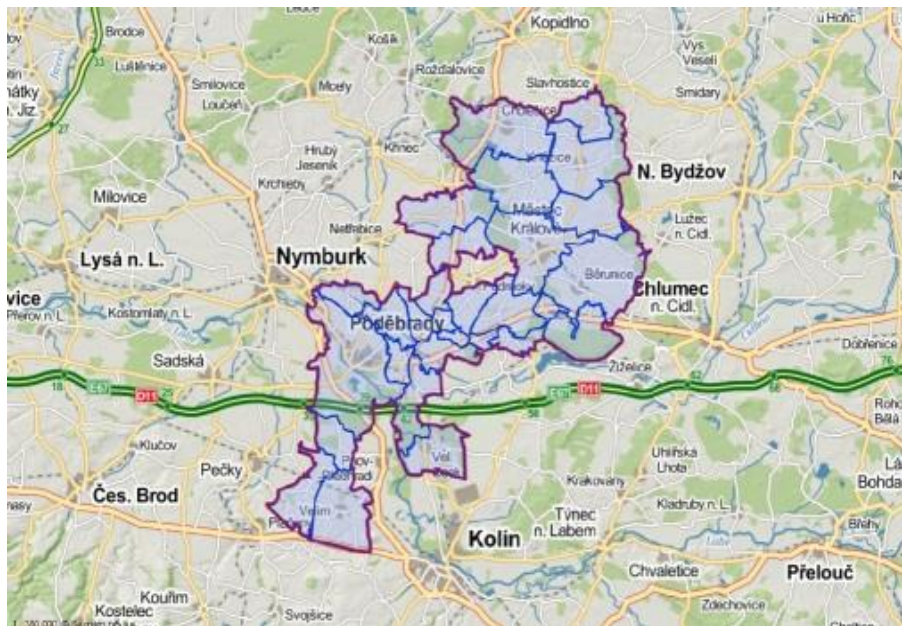

Integrovaná strategie území (ISÚ)

Místní akční skupiny Mezilesí

na období 2014 – 2020

verze 1.0

Obsah

A.1. Úvod	3
A.1. 1. Základní informace o MAS	5
A.1.2. Historie MAS a zkušenosti s rozvojem území.....	9
A.1.3. Definování odpovědností za realizaci	11
A.2. Zapojení subjektů do činnosti MAS.....	13
A.3. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie.....	15
B. Analytická část.....	16
B.1. Parametry popisu území a vyhodnocení stavu území.....	16
B.1.1. Území a obce	16
B.1.2. Obyvatelstvo.....	21
B.1.3. Technická infrastruktura	32
B.1.4. Doprava	38
B.1.5. Vybavenost obcí a služby	41
B.1.6. Spolkový život a volnočasové aktivity	54
B.1.7. Životní prostředí.....	56
B.1.8. Zemědělství	69
B.1.9. Cestovní ruch.....	72
B.1.11. Odpadové hospodářství	75
B.1.12. Energetika.....	79
B.2. Vyhodnocení stavu území	81
B.2.1. Území a obce	81
B.2.2. Obyvatelstvo.....	82
B.2.3. Technická infrastruktura	85
B.2.4. Doprava	87
B.2.5. Vybavenost obcí a služby	90
B.2.6. Spolkový život a volnočasové aktivity	91
B.2.7. Životní prostředí.....	91
B.2.8. Zemědělství	105
B.2.9. Cestovní ruch.....	107
B.2.10. Odpadové hospodářství	108
B.2.11. Energetika.....	110
B.3. Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů z území.....	112
B.4. Vyhodnocení rozvojového potenciálu území.....	122
B.6. SWOT analýza celková.....	156
B.7. SWOT analýzy v území vybraných oblastí rozvoje	157
B.7.1. SWOT analýza stavu území a obcí	157

B.7.2. SWOT analýza obyvatelstva	158
B.7.3. SWOT analýza technické infrastruktury	159
B.7.4. SWOT analýza dopravy.....	160
B.7.5. SWOT analýza vybavenosti obcí a služeb.....	161
B.7.6. SWOT analýza spolkového života a volnočasových aktivit.....	162
B.7.7. SWOT analýza přírodních faktorů	163
B.7.8. SWOT analýza zemědělství.....	164
B.7.9. SWOT analýza cestovního ruchu	165
B.7.10. SWOT analýza odpadového hospodářství.....	166
B.7.11. SWOT analýza energetiky.....	167
C. Strategická část	168
C.1. Definování MISE	168
C.2. Definování dlouhodobé vize rozvoje území	169
C.3. Prioritní oblasti, podoblasti a specifické cíle rozvoje území	169
C.4. Návaznost na jiné strategické dokumenty	173
D. Způsob vyhodnocování ISÚ	180
E. Povinné přílohy.....	180
E.1. doložení komunitního projednání ISÚ.....	180
E.2. datový soubor statistických dat.....	181
E.2.1. Obyvatelstvo.....	181
E.2.2. Závazné kontextové indikátory	190
E.2.3. Závazná data zjištěná šetřením u obcí	200
E.2.4. Cestovní ruch.....	209
E.2.5. Závazná data z oblasti zaměstnanosti	210
E.2.6. Závazná data z oblasti sociální k 30. 6. 2013	212
E.2.7. Data z oblasti ochrany životního prostředí k 30. 6. 2013	213

A.1. Úvod

Integrovaná strategie území (ISÚ) Místní akční skupiny Mezilesí (také „MAS Mezilesí“ nebo pouze „MAS“) je celkovou střednědobou strategií území vymezeného správními obvody obcí v územní působnosti MAS Mezilesí pro období 2014 - 2020, která vychází na principech komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) vychází ze záměrů dlouhodobého udržitelného rozvoje území. Jejím smyslem je propojit subjekty v území, jejich záměry a obecně zdroje financování těchto záměrů.

ISÚ má čtyři základní části:

- A) MAS a ISÚ – vymezení fungování MAS a vztahu k ISÚ
- B) Analytická část – zachycení situace v území
- C) Strategická část – stanovení směřování rozvoje a způsobů naplňování rozvoje
- D) Implementační část – stanovení mechanismů a podpory naplňování ISÚ

Na ISÚ dále navazují tzv. Programové rámce naplňující cíle ISÚ v kratším období a určují zdroje na jejich realizaci, přičemž by měly určit provázanost ISÚ a jednotlivých operačních programů. Programové rámce jsou sestaveny do tzv. Integrovaného akčního plánu rozvoje území MAS.

ISÚ také navazuje na předchozí strategické dokumenty zpracované v MAS Mezilesí, a to na Strategii rozvoje obcí sdružených do MAS Mezilesí – léta 2007 – 2013, (EuroPartners Consulting, s.r.o., 2007), Studii pro analýzu současného stavu území v působnosti MAS Mezilesí včetně metodiky získávání dat z území s ohledem na komunitně vedený místní rozvoj (AF-CITYPLAN s.r.o., 2014). Tyto studie jsou expertním příspěvkem a východiskem do mozaiky Integrované strategie území (ISÚ) Místní akční skupiny Mezilesí na období 2014 – 2020. Materiál „MAS Mezilesí pro kvalitu života - Strategický plán LEADER („SPL“), (nejen) pro období 2007 - 2013 (MAS Mezilesí, 2007)“ byl zpracováván vlastními silami MAS a návaznost obou strategií je proto logická. Při zpracování ISÚ byl a je akcentován komunitní přístup, odrážející se v mapování názorů místních aktérů nejen na problematiku celkového rozvoje území MAS, ale také logicky na problematiku rozvoje a odstraňování překážek rozvoje v oblastech jejich působnosti. Tvorba ISÚ vychází ze zásad i) rovnocenného postavení názorů všech subjektů, ii) informační otevřenosti a projednávání MAS navenek i dovnitř, iii) primárního výzkumu v terénu, a iv) snahou o soulad v okamžiku zpracování ISÚ metodikou příslušných orgánů (máme na mysli zejména MMR, MZe, OP TP).

ISÚ jako strategický dokument je výsledkem práce, názorů, námětů a připomínek širokého pléna partnerů. Jeho věcná náplň vychází z terénního výzkumu a nespočtu setkání a konzultací. Informování členů MAS a v první vlně starostek a starostů obcí o přípravě ISÚ bylo prvním krokem v roce 2012. Prvotní informace starostů neporušuje princip rovného postavení názorů. Tento přístup byl dán tím, že MAS jako tzv. nepodpořená MAS (terminus technicus – tzv. nepodpořené MAS nebyly podpořeny z Osy IV. Leader PRV v období 2007 -2013) musela nejprve získat souhlasy obcí s územní působností MAS v jejich správním obvodu. S dalšími dostupnými informacemi a metodickým zpřesňováním během roku 2013 a 2014 došlo postupně k informování dalších subjektů o připravované ISÚ a zejména bylo koncem roku 2013 zahájeno plošné dotazníkové šetření. Veškerá činnost zesílila v roce 2014, zejména s účastí MAS v dvou stěžejních programech podpory, a to OP TP a PRV (Opatření III.4.1. Získávání dovedností, animace a provádění

Koncem roku 2013 a zejména na jaře 2014 proběhlo 5 informačních akcí MAS o ISÚ, dále byla činnost MAS propagována a ISÚ diskutována na tzv. měkkých akcích (4 na jaře 2014). Na všech docházelo ke sběru dotazníků, ke kterému tedy docházelo po celé období jara a léta 2014, pracovníci MAS vedli také řízené rozhovory se zástupci různých cílových skupin. Aktivní členové MAS a také ti, kteří byli a jsou ochotni se zapojit do přípravy ISÚ jsou vesměs informováni elektronicky. Tato cesta se ukazuje jako výhodná z hlediska času. Nevýhodou je samozřejmě absence osobní interakce. Informace k ISÚ

jsou také průběžně zveřejňovány na webových stránkách MAS. Konečně v létě 2014 došlo k veřejnému připomínkování MAS v pracovní verzi a tezí, další veřejné shromáždění k připomínkování a seznámení se s finální verzí ISU je plánováno na podzim 2014.

Protože ne vše je zdaleka ideální, je také potřeba zmínit překážky a námi vnímané problémy, které tvorba ISÚ v území MAS provází. Tou je zejména účast aktérů území na veřejných akcích. Již první týdny průzkumu názorů v terénu v porovnání s realitou poměru zúčastněných a obeslaných na informačních akcích MAS ukázaly, že panuje zjevný rozpor mezi tím, jak komunitní rozvoj vnímají zástupci místní samosprávy a jak ho vnímají obyvatelé.

Proto je férové říci, že v ISÚ jsou tak zhmotněny buď názory aktivních subjektů (obce, NNO, podnikatelé, občané...) nebo aspoň subjektů ochotných spolupracovat (např. v rámci dotazníkového šetření). Názory a preference pasivních subjektů jaksí ani není na bázi činnosti MAS možné zachytit. To ale je zjevný fakt (nejen) českého venkova v současné době. Ostatně zajímavý rozpor v úhlu pohledu na angažovanost občanů vyplývající z dotazníkového šetření je popsán v následujícím odstavci.

V rámci našeho průzkumu se objevily náznaky na nízkou aktivitu obyvatel v rámci rozvoje obce, z toho důvodu by bylo efektivní zapojení co nejširšího spektra obyvatel do rozhodovacích procesů a tedy do procesů komunitního plánování založeného na širokém konsensu. Co se týče starostů obcí, dle průzkumu vládne velmi silná náklonnost k jednotlivým prvkům komunitního plánování. Starostové jsou otevřeni víceméně všem nabídnutým metodám, přičemž dominují především sousedská – komunitní setkání. Rozhodně by obce zapojili do dotazníkových šetření, společných debat s aktéry rozvoje města, obce by byly také pro veřejná setkání. Prvky komunitního plánování se zdají být inovativními prvky, které by mohly stimulovat a vyvolat zpětnou vazbu od obyvatel území. S výše zmíněnou ochotou občanů účastnit se komunitního plánování v obci však kontrastuje skutečnost, že až ¾ starostů jako hlavní riziko a překážku rozvoje vnímá celkový nezájem občanů. S tím souvisí i fakt, který by podle nich zajistil rozvoj a lepší fungování obcí, a to je větší zapojení občanů a zastupitelů obcí. Nelze nezmínit také relativně často zmiňovanou překážku rozvoje obcí v lidské závisti. Přesto respondenti ze strany veřejnosti se nejvíce klaní k sousedským setkáním – slavnostem, dále by se veřejnost zapojila do společných debat s jednotlivými aktéry města, naopak nezúčastnila by se diskusí na webu a workshopů. Velký průnik je spatřován v oblasti sousedských setkání, kde se k této metodě velmi pozitivně staví i starostové. Diskuse na webu a workshopy jsou spíše méně oblíbenou metodou u obou těchto aktérů.

Pokud shrneme naše postřehy z průběhu zpracování ISÚ, můžeme tvrdit, že komunitně vedený přístup má oporu zejména u aktivních aktérů v území a pasivita převládá. Lidé se také lépe hodnotí v tom, co by očekávali, ovšem nabídnuté pozvánky účastnit se veřejných akcí zhusta nevyužívají. Proto se v našem regionu lépe jeví metoda řízených rozhovorů, a dotazníkového šetření, které jsou časově náročnější, ale více vystihují názory aktérů. Přes výše zmíněné problémy, které jsme považovali za poctivé zmínit, věříme, že je ISÚ odrazem reálných potřeb obyvatel na území MAS Mezilesí.

A.1. 1. Základní informace o MAS

A.1.1.1. Identifikace právnické osoby a její orgány

Název subjektu:	MAS Mezilesí, z.s.
Sídlo:	Kněžice 167, 289 02
Datum vzniku:	15. 12. 2005
Právní forma:	spolek (do 31. 12. 2013 občanské sdružení)
Číslo bankovního účtu:	2400625826/2010
Telefon:	00420 608 643 869
Webové stránky:	www.masmezilesi.cz
Orgány sdružení:	členská schůze
	výbor spolku (též výbor)
	výběrová komise
	kontrolní komise

Kontaktní osoby

Ing. Pavel Černý	Člen výboru MAS
Milan Kazda, DiS.	Člen výboru MAS
Mgr. Ing. Petr Štěpánek, Ph.D.	Člen kontrolní komise MAS

A.1.1.2. Popis místního partnerství a jeho orgány

Snahou a cílem činnosti MAS Mezilesí (dále jen „MAS“) je rozvoj území její působnosti s ohledem na potřeby místních obyvatel se šetrným přístupem k životnímu prostředí, spolupráce podnikatelského, veřejného, neziskového sektoru a aktivních občanů, získávání a rozdělování finančních prostředků přímo v regionu. MAS je založena na principu rovnosti hlasů každého člena. MAS mapuje území a potřeby jednotlivých aktérů promítá do komunitně připravované strategie. Na základě znalosti regionu chce pomáhat distribuovat peněžní prostředky z dotačních programů pro připravené subjekty. Podstatná je myšlenka principu rovnosti hlasu každého člena, která v minulosti a i následně byla přetavena do právní formy občanského sdružení, nyní spolku. Máme za to, že tak i institucionálně je tato rovnost ukotvena na právním základě dle našeho přesvědčení nejvhodnější formy MAS s právní subjektivitou.

MAS Mezilesí sdružuje k 30. 6. 2014 50 členů, toho 21 z veřejného sektoru, 6 ze sektoru neziskového a 23 ze sektoru soukromého, který je tvořen jak angažovanými občany – fyzickými osobami, tak podnikateli – zemědělci i z ostatních oborů. MAS je otevřeným společenstvím, které v zásadě každému, kdo projeví ochotu podílet se na činnosti MAS, vyhoví s jeho požadavkem na členství. MAS se profiluje jako spolek otevřený, transparentní a propojující různé aktéry, někdy s rozdílnými dílčími zájmy, ovšem jednotlívým prvkem pozvednutí socioekonomické a ekologické úrovně regionu MAS.

Orgány MAS (=orgány spolku)

Členská schůze

Členská schůze je nejvyšším orgánem spolku; schází se nejméně jednou ročně;

Členskou schůzi svolává výbor sdružení. Členská schůze je tvořena všemi členy spolku, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Členská schůze je usnášeníschopná, je-li přítomno alespoň padesát procent členů spolku; nesejde-li se usnášeníschopná členská schůze, svolá výbor spolku nejpozději do jednoho měsíce náhradní členskou schůzi, tato je usnášeníschopná bez ohledu na počet přítomných členů. Členská schůze přijímá rozhodnutí hlasováním; pro přijetí rozhodnutí je potřeba souhlas nadpoloviční většiny přítomných členů, pokud tyto stanovy neurčí jinak. Jednání členské schůze je upraveno jednacím řádem, který vypracovává výbor. Je-li členem spolku právnická osoba, zmocní fyzickou osobu, aby ji v orgánu zastupovala, jinak právnickou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu. Členskou schůzi svolá výbor spolku také, požádá-li o to písemně ¼ členů spolku, a to ve lhůtě do jednoho měsíce, není-li v žádosti uvedena lhůta pozdější.

Členská schůze

- schvaluje stanovy spolku a jejich změny;
- rozhoduje o fúzi nebo zrušení spolku;
- schvaluje SCLLD
- nese zodpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v území působnosti
- volí členy orgánů spolku;
- schvaluje výroční zprávu o činnosti a hospodaření za minulé období;
- určuje formy a konkretizaci činnosti pro další období;
- přezkoumává rozhodnutí výboru o vyloučení člena;

Výbor spolku

Výbor spolku je tříčlenný. Výbor je statutárním orgánem spolku, jeho členové musí být voleni ze členů spolku, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Při rozhodování je hlasovací právo členů výboru rovné. Je-li členem rozhodovacího orgánu fyzická osoba, musí být svéprávná a bezúhonná ve smyslu právního předpisu upravujícího živnostenské podnikání. Je-li členem právnická osoba, musí tuto podmínku splňovat také ten, kdo

tuto právnickou osobu zastupuje. Výbor je usnášeníschopný, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných. Ze svého středu volí výbor předsedu spolku. Předseda svolává a řídí zasedání výboru. Výbor řídí spolek v období mezi členskými schůzemi. Schůze výboru sdružení je volně přístupná členům spolku.

Výbor spolku:

- na nejbližší schůzi projedná věc, požádá-li o to člen spolku;
- přijímá nové členy a rozhoduje o vyloučení člena;
- připravuje výroční zprávu o činnosti a hospodaření za minulé období;
- schvaluje jednací řády a další vnitřní předpisy orgánů spolku;
- schvaluje způsob hodnocení a výběru projektů, zejména výběrová kritéria pro výběr projektů, schvaluje rozpočet;
- vykonává činnosti směřující k naplňování cílů spolku;

Na schůzi výboru spolku dne 16. 6. 2014 byl zvolen předsedou MAS Mezilesí Ing. Pavel Černý

Výběrová komise

Výběrová komise spolku je sedmičlenná. Její členové musí být voleni ze členů spolku, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Funkční období členů výběrové komise je roční, opakované zvolení je možné. Při rozhodování je hlasovací právo členů výboru rovné. Je-li členem rozhodovacího orgánu fyzická osoba, musí být svéprávná a bezúhonná ve smyslu právního předpisu upravujícího živnostenské podnikání. Je-li členem právnická osoba, musí tuto podmínku splňovat také ten, kdo tuto právnickou osobu zastupuje. Výbor je usnášeníschopný, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných. Ze svého středu volí výběrová komise svého předsedu. Předseda svolává a řídí její zasedání. Výběrová komise provádí předvýběr projektů na základě objektivních kritérií – navrhuje jejich pořadí podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů SCLLD.

Kontrolní komise

Kontrolní komise spolku je tříčlenná. Její členové musí být voleni ze členů spolku, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Funkční období členů výběrové komise je roční, opakované zvolení je možné. Při rozhodování je hlasovací právo členů výboru rovné. Je-li členem rozhodovacího orgánu fyzická osoba, musí být svéprávná a bezúhonná ve smyslu právního předpisu upravujícího živnostenské podnikání. Je-li členem právnická osoba, musí tuto podmínku splňovat také ten, kdo tuto právnickou osobu zastupuje. Výbor je usnášeníschopný, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných. Ze svého středu volí výběrová komise svého předsedu. Předseda svolává a řídí její zasedání.

Kontrolní komise

- nejméně jedenkrát ročně podává zprávu členské chůzi o výsledcích své kontrolní činnosti;
- projednávání výroční zprávy o činnosti a hospodaření spolku;
- dohlíží na to, že spolek vyvíjí činnost v souladu se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD;
- nahlíží do účetních knih a jiných dokladů spolku týkající se jeho činnosti a kontroluje tam obsažené údaje;
- svolává mimořádné jednání členské schůze a výboru, jestliže to vyžadují zájmy spolku;
- kontroluje metodiku způsobu výběru projektů MAS a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru MAS;
- zodpovídá za monitoring a hodnocení SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD)

A.1.1.3. Základní charakteristika MAS Mezilesí

Územní působnost MAS Mezilesí je vymezena správními obvody následujících obcí a měst: Běrunice, Cerhenice, Činěves, Dlouhopolsko, Hradčany, Choťánky, Chotěšice, Chroustov, Kněžice, Kněžičky, Kolaje, Křečkov, Libice nad Cidlinou, Městec Králové, Odřepsy, Okřínek, Opočnice, Pátek, Poděbrady, Senice, Sloveč, Sokoleč, Velenice, Velim, Velký Osek, Vlkov pod Oškobrhem, Vrbice, Záhornice. Až na správní obvody obcí Cerhenice, Velký Osek a Velim (ORP Kolín) spadají všechny správní území obcí a města Poděbrady do ORP Poděbrady. Sousedními MAS jsou MAS Podlipansko na jižní a západní straně, dále MAS SVATOJIŘSKÝ LES na severozápadní straně, MAS Otevřené zahrady Jičínka na severní straně, MAS Společná CIDLINA na východní straně a MAS Zálabí na jihovýchodní straně. MAS patří do regionu NUTS II Střední Čechy, Středočeského kraje. Území MAS je hraniční periferní oblastí středních Čech, sousedí s Královéhradeckým krajem.

MAS Mezilesí se rozkládá na území o rozloze cca 31 000 ha. Vymezené území převážně kopíruje region Poděbradska nacházející se v Polabské nížině ve Středočeském kraji. Nepravidelný tvar území MAS Mezilesí, s protažením v sv-jz ose, který je vymezený katastry 28 obcí, je možné přibližně vymezit městy Kolín na jihu, Nymburk na západě, Kopidlo na severu a Chlumeck nad Cidlinou na východě.

Podle regionálního geomorfologického členění náleží celé území MAS Mezilesí Středolabské tabuli, která se dělí na tabule Mrlinskou a Českobrodskou a na Nymburskou kotlinu. Pro toto území je charakteristický rovinatý terén s nízkým převýšením a intenzivně zemědělsky využívaná krajina s nízkým zastoupením lesů. Toto území vykazuje také převážně vesnický charakter, kterému se vymyká pouze centrum regionu Poděbrady a další město Městec Králové.

Na území MAS Mezilesí žije přibližně 32 000 obyvatel. Přirozeným centrem je město Poděbrady. Jejich funkce jako vůdčího sídla vyplývá z minulosti – spolu s Městcem Králové byly Poděbrady jediným historickým městem, ale také zároveň centrem obrovského panství, které zahrnovalo více než polovinu obcí sledovaného regionu. V polovině 19. století se staly sídlem politického okresu, který zahrnoval téměř všechny sledované obce. Tento stav trval víceméně následujících 100 let. Správní centrem regionu jsou jako obec s rozšířenou pravomocí i v současnosti. Je ve skutečnosti jediným opravdovým sídlem regionu MAS, které splňuje podmínky pro sídlo městského typu a tím se naprosto vymyká ostatním obcím sledovaného regionu. K tomu přispívá i jeho statut lázeňského města s vysokou mírou dočasně ubytovaného obyvatelstva a cíl turistických návštěv.

Další přirozené centrum, ale menšího významu než Poděbrady, tvoří Městec Králové. Dlouhá staletí byl součástí dymokurského panství, jeho samospráva měla určité pravomoci – např. soudní, ale prakticky ve všech krocích podléhala šlechtické vrchnosti (Trčkové, Smiřičtí, Lamboyové, Colloredové a Czerninové). Po roce 1848 získává samostatnost a stává se sídlem soudního okresu, patřil však pod poděbradského okresního hejtmana. V současnosti je přirozeným centrem severovýchodní části sledovaného území, kam se sbíhají všechny linky veřejné dopravy, stahují se sem školáci, je zde zaměstnána řada obyvatel z okolních vsí.

Ostatní obce se zaměřují především na budování částečné občanské vybavenosti a infrastruktury, které jsou doplňovány vybaveností lokálních center (Poděbrady, Městec Králové, Nymburk, Kolín).

A.1.2. Historie MAS a zkušenosti s rozvojem území

Vznik MAS Mezilesí je vyústěním několikaletého vývoje činnosti aktivních jedinců v oblasti tzv. regionu Mezilesí. Jedná se o integraci zpočátku částečně izolovaných snah o zlepšení života v regionu. Při konstituci MAS prvotní aktivita vycházela od občanů obce Kněžice, kde pan starosta Milan Kazda dokázal realizovat ambiciózní projekty (projekt Energeticky soběstačná obec Kněžice – zde se jedná spíše o komplexní strategii rozvoje obce prizmatem energetické soběstačnosti, v rámci níž byla vybudována za pomoci prostředků ze strukturálních fondů EU bioplynová stanice, centrálně teplofikována obec, řešeno odpadové hospodářství apod.). Svým entuziasmem dokázal Milan Kazda přesvědčit další obyvatele reprezentující různé profese a díky svým kontaktům mezi ostatními starosty regionu i obecní samosprávou ke společnému pohledu na oblast a společnému řešení problémů. I když zpočátku možná převažovala v MAS aktivita ze strany samospráv, záhy se tento poměr vyrovnal ve vztahu k podnikatelům a neziskovému sektoru.

Výsledkem bylo zaregistrování MAS Mezilesí dne 24. května 2005 jako občanského sdružení Ministerstvem vnitra ČR. Místní akční skupina byla založena podle pravidel programu LEADER a záhy byla získána dotace na osvojení činností s fungováním MAS spojených a zejména na zmapování regionu z pohledu jeho možností a potřeb. S postupným rozšiřováním působnosti MAS Mezilesí na mikroregion Poděbradska a připojováním nových členů vzrostla potřeba zvýšit povědomí obyvatel o činnosti a možnostech MAS, která vedla k realizaci projektu „Šance pro venkov“ v rámci Operačního programu rozvoj venkova a multifunkční zemědělství – cíl 1 – 2004/2006 . V rámci tohoto projektu byla provedena prvotní analýza potřeb místních subjektů a obcí, které byly podrobeny důsledným dotazníkovým šetřením. Na základě tohoto šetření vznikla prvotní strategie MAS Mezilesí, která nasměrovala hlavní trend činnosti. Z těchto údajů vzešla první Strategie sdružení, která určila, jakými prioritami se MAS ve svém úsilí o rozvoj oblasti bude řídit. Jako priority rozvoje vykrystalizovaly témata podpory místních obyvatel a podnikatelského sektoru se silným akcentem na ekologický charakter regionu.

Projekt také umožnil realizovat cyklus seminářů pro různé subjekty působící na území MAS, během něhož se MAS představila a mohla oslovit potenciální zájemce o užší spolupráci. Efektivnější prezentaci napomohla projekční technika a notebook, pořízené z dotačního titulu.

Další projektový záměr podávaný v roce 2006 „Investice do naší budoucnosti“ nezískal podporu v programu Rozvoj komunitního a regionálního života, kdy předmětem projektu byla rekonstrukce a modernizace zastaralého a moderním normám neodpovídajícího dětského hřiště u kněžické mateřské školky, spojená s revitalizací přilehlé zahrady. Projekt vznikl za aktivity rodičů ve snaze zajistit dětem ve vesnici možnost aktivnějšího a bezpečnějšího trávení volného času.

Pro další vývoj MAS bylo podstatné, že neuspěla se žádostí o realizaci SPL a stala se tak tzv. nepodpořenou MAS. Jako tzv. nepodpořená MAS (terminus technicus – tzv. nepodpořené MAS nebyly podpořeny z Osy IV. Leader PRV v období 2007 -2013) fungovala de facto na několik let na dobrovolnické bázi, přesto se dařilo pravidelně realizovat tu menší, tu větší akce, zejména tzv. měkkého, neinvestičního charakteru:

- 2009 - výsadba stromů při silnicích do Kněžic
- 2011- školení první pomoci pro školáky na ZŠ Kněžice
- 2012- Josefská slavnost
- 2013- školení první pomoci pro předškoláky
- 2014- Velikonoční zábava

Od roku 2009 každoročně v listopadu až prosinci pořádáme koncerty - festival pro amatérské kapely z regionu s názvem “MEZI LESY”.

Podílíme se od roku 2009 materiálně i organizačně na dětských dnech v Kněžicích pokaždé v červnu, pořádáme lampionový průvod před dušičkami od roku 2011, od roku 2012 pořádáme Haloweenský večer, což je procházka strašidelným hradem začátkem listopadu. Pálení čarodějnic provozujeme každý 30. duben od roku 2009 a relativně nové „Páteční tvoření s dětmi“ provozujeme dva roky od roku 2013.

Podporujeme úspěšný a oblíbený tábor pro dospělé “PÁRTY CAMP”, letos již sedmý rok v řadě a poprvé i pro rodiče s dětmi.

Dalším milníkem směrem k oživení činnosti MAS bylo úspěšné zvládnutí žádosti o dotaci z PRV (Opatření III.4.1. Získávání dovedností, animace a provádění). Zde bylo prubířským kamenem, když MAS musela nejprve získat souhlasy obcí s územní působností MAS v jejich správním obvodu. Podařilo se a MAS se mohla vydat na cestu směrem k tvorbě ISÚ. S dalšími dostupnými informacemi a metodickým zpřesňováním během roku 2013 a 2014 došlo postupně k informování dalších subjektů o připravované ISÚ a zejména bylo koncem roku 2013 zahájeno plošné dotazníkové šetření. Veškerá činnost zesílila v roce 2014, zejména s účastí MAS v dvou stěžejních programech podpory, a to OP TP a PRV (Opatření III.4.1. Získávání dovedností, animace a provádění). Také nelze nezmínit přínos koučující MAS Podlipansko pro rozvoj zkušeností naší MAS, s kterou bez problémů spolupracujeme.

V roce 2013 se MAS stala členem NS MAS ČR a také SMS ČR. Dílčí úspěchy se podařilo dosáhnout aktivizované MAS i na poli nominace zástupce MAS Ing. Pavla Černého do pracovní skupiny NS MAS ČR pro přípravu OP PIK 2014 – 2020 a významným úspěchem byla účast zástupců MAS na Parlamentním slyšení pod názvem „Budování politické vůle ke stoprocentně obnovitelné energii“ na půdě Evropského parlamentu v Bruselu, které uspořádaly Světová rada budoucnosti a Centrum klimatických služeb. Dvoudenního setkání se zúčastnilo přes 40 lídrů z celého světa. Setkání se zúčastnili například Maciej Nowicki (bývalý ministr životního prostředí Polska), Rainer Hinrichs - Rahlwes (EREC), Torsten Wöllert (ES), Stefan Schurig (WFC) a mnoho dalších. Zde byla také navázána zatím neoficiální spolupráce s místní akční skupinou LAG Steinfurter Land e.V. ze SRN.

Předchozím odstavcem chceme dokumentovat, že se zatím výhradně dobrovolnickou činností (i přesto, že jí i nadále budeme považovat za přirozenou součást práce v MAS) daří s využitím dotačních podpor z evropských strukturálních fondů aktivizovat směrem k profesionální úrovni, které je zapotřebí zejména v následném procesu realizace ISÚ. Při zachování možnosti financování chodu MAS z evropských fondů (ESI) nemáme strach o personální zajištění chodu MAS, protože o něj jde dle našeho názoru v první řadě. Toto dokládá i tým zpracovatelů ISÚ, kteří jsou připraveni se zapojit i do dalších fází implementace ISÚ a nastavení standardů MAS směrem k procesu standardizace.

A.1.3. Definování odpovědností za realizaci

Odpovědná osoba za koordinaci a realizaci projektu a přípravu ISÚ:

Ing. Pavel Černý

Tel.č.: 608 643 869

E-mail: masmezilesi@masmezilesi.cz

www.masmezilesi.cz

Ing. Pavel Černý je na základě schůze výboru MAS Mezilesí zvoleným předsedou MAS Mezilesí. Ing. Pavel Černý, narozen 1978, absolvoval bakalářské studium na Fakultě mezinárodních vztahů VŠE v oboru mezinárodní obchod a magisterské studium na Podnikohospodářské fakultě VŠE v oboru podniková ekonomika a management. Během magisterského studia se věnoval zajišťování devizových kurzů pro malé a střední podniky. Od roku 2007 interní doktorand na katedře podnikového a evropského práva Fakulty mezinárodních vztahů VŠE Praha, kde se věnuje tématu energetiky alternativních zdrojů a právně-ekonomickým otázkám spojeným s její regulací v rámci EU. Též se věnuje problematice strukturálních fondů a dotací, a to zejména prakticky jako projektový manažer od roku 2004 ve společnosti EuroPartners Consulting,s.r.o.. Úspěšně se podílel na více než 60 schválených žádostech o dotaci a následné administraci projektů s celkovou investiční výší více než 600 mil. Kč z různých dotačních titulů ze strukturálních fondů EU i národních zdrojů. Od roku 2004 působnost v pozici jednatele společnosti Lignamon CZ s.r.o. zabývající se dřevovýrobou a zpracováním speciálního zušlechťeného dřeva.

Vybrané referenční projekty podpořené ze SF EU (účast na přípravné a realizační fázi): Energeticky soběstačná obec: modelový projekt lokální energetické soběstačnosti na bázi výstavby bioplynové stanice – výroba elektřiny, tepla a paliva z obnovitelných zdrojů a vlastní zemědělské produkce, investice 120 mil. Kč, realizace 2005 – 2007, Obec Kněžice, Rekonstrukce koupaliště ve Slaném, 2005, Rekonstrukce Oualovy ulice, 2004, Město Slaný, Rekonstrukce divadla, 2009 – 2010, 20 mil. Kč, Pražská konzervatoř, Úprava systému zásobování teplem, 2011, 34 mil. Kč, ZEVETA Bojkovice, a.s., Karavana III. - Autonomní vzdělávání a zvyšování zaměstnatelnosti neslyšících v počítačové grafice podpořené z prostředků programu OPPA, 2010 - 2012, 7 mil. Kč, HC Čambavamba, Obnovitelné zdroje energie v diverzifikaci hospodářství venkova, 2011, 500 tis. Kč a další.

V oblasti vzdělávání vedení seminářů odborných právních předmětů na VŠE v Praze, přednášková činnost v oblasti obnovitelných zdrojů energie, přednášková činnost v oblasti strukturálních fondů EU, účast v projektovém týmu Karavana III. - Autonomní vzdělávání a zvyšování zaměstnatelnosti neslyšících v počítačové grafice podpořené z prostředků programu OPPA.

Člen České bioplynové asociace, neziskové odborné platformy pro podporu implementace a provozu bioplynových technologií, Galské růže, o.s., sdružení pro udržitelný rozvoj zemědělství, života na venkově a bioenergetiku, MAS Mezilesí.

Zájmy: turistika, sport, zejména házená – aktivně jako hráč, trenérství házené (HC Čambavamba, VŠE v Praze).

Odpovědnost orgánů MAS vůči ISÚ (Strategii komunitně vedeného místního rozvoje – SCLLD)

Aktivita	Odpovědný orgán MAS
----------	---------------------

Tvorba ISÚ	
- jmenování osoby odpovědné za SCLLD	Výbor
- způsob hodnocení a výběru projektů, zejména výběrová kritéria pro výběr projektů, rozpočet	Výbor
Provádění ISÚ a distribuce veřejných prostředků	
- schválení SCLLD	Členská schůze
- zodpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v území působnosti	Členská schůze
Způsob hodnocení a výběru projektů	
- předvýběr projektů na základě objektivních kritérií – navržení jejich pořadí podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů SCLLD	Výběrová komise
- kontrola metodiky způsobu výběru projektů a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru	Kontrolní komise
Monitoring ISÚ	
- monitoring a hodnocení SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD)	Kontrolní komise

A.2. Zapojení subjektů do činnosti MAS

MAS je ze své podstaty **velice otevřeným subjektem** a neomezuje počet členů ani partnerů. Počet členů není do budoucna omezen, neboť se předpokládá jeho možná variabilita. Žádná omezující kritéria nejsou nastavena, nebyly stanoveny kvóty jednotlivých činností. Samozřejmým a jediným kritériem je soulad činnosti s dobrými mravy (například ve smyslu občanského zákoníku). Naopak co nejširší základna spíše dokáže reflektovat celou šíři potřeb oblasti. Vstup do místní akční skupiny je jednoduchý bez zbytečných administrativních překážek. Jedinou povinností zájemce o členství je vyplnění jednoduché přihlášky nově od roku 2014 zaplacení symbolického členského příspěvku (FO – 100 Kč, NNO a Po – 300 Kč, obce – 1 000 Kč). Orgány MAS přihlášku posoudí pouze z hlediska přínosu žadatele budoucí spolupráce a jeho úlohy v místní akční skupině. K přijetí člena stačí prostý souhlas, není vyžadováno hlasování. Rozhodnutí o přijetí je pouze částečně omezeno díky nastavení kritéria o podobě členské základny ze strany evropské a transponované legislativy, kdy je vyžadována kvóta mezi subjekty ze soukromého a veřejného sektoru.

Při zpracování **ISÚ** byl a je akcentován **komunitní přístup**, odrážející se v mapování názorů místních aktérů nejen na problematiku celkového rozvoje území MAS, ale také logicky na problematiku rozvoje a odstraňování překážek rozvoje v oblastech jejich působnosti. Tvorba ISÚ vychází ze zásad **i) rovnocenného postavení názorů všech subjektů, ii) informační otevřenosti a projednávání MAS navenek i dovnitř, iii) primárního výzkumu v terénu, a iv) snahou o soulad v okamžiku zpracování ISÚ metodikou příslušných orgánů** (máme na mysli zejména MMR, MZe, OP TP).

ISÚ jako strategický dokument je výsledkem práce, názorů, námětů a připomínek širokého pléna partnerů. Jeho věcná náplň vychází z **terénního výzkumu a nespočtu setkání a konzultací. Informování členů MAS** a v první vlně **starostek a starostů** obcí o přípravě ISÚ bylo prvním krokem v roce 2012. Prvotní informace starostů neporušuje princip rovného postavení názorů. Tento přístup byl dán tím, že MAS jako tzv. nepodpořená MAS (terminus technicus – tzv. nepodpořené MAS nebyly podpořeny z Osy IV. Leader PRV v období 2007 -2013) musela nejprve **získat souhlasy obcí s územní působností MAS** v jejich správním obvodu. S dalšími dostupnými informacemi a metodickým zpřesňováním během roku 2013 a 2014 došlo postupně **k informování dalších subjektů** o připravované ISÚ a zejména bylo koncem roku 2013 zahájeno **plošné dotazníkové šetření**. Veškerá **činnost zesílila v roce 2014**, zejména s účastí MAS v dvou stěžejních programech podpory, a to OP TP a PRV (Opatření III.4.1. Získávání dovedností, animace a provádění). Také nelze nezmínit přínos koučující MAS Podlipansko pro rozvoj zkušeností naší MAS.

Koncem roku 2013 a zejména na jaře 2014 proběhlo **5 informačních akcí MAS o ISÚ**, dále byla činnost MAS propagována a ISÚ diskutována na tzv. **měkkých akcích** (4 na jaře 2014). Na všech docházelo ke **sběru dotazníků**, ke kterému tedy docházelo po celé období jara a léta 2014, pracovníci MAS vedli také **řízené rozhovory** se zástupci různých cílových skupin. Aktivní členové MAS a také ti, kteří byli a jsou ochotni se zapojit do přípravy ISÚ jsou **vesměs informováni elektronicky**. Členové MAS mezi sebou a MAS pro členy komunikují, dovolujeme si tvrdit, i na úrovni komunikačních zvyklostí v 21. století, s ohledem na operativnost řešení a úspory času, v podstatné míře elektronickou formou (emailový zpravodaj pro členy MAS, emailová komunikace, nově facebook). Tato cesta se ukazuje jako výhodná z hlediska času. Nevýhodou je samozřejmě absence osobní interakce. Dále MAS pořádá **setkání obligatorní (členská schůze apod.) i neformální**. Významným prvkem naší činnosti byla, je a zřejmě nadále i bude **dobrovolnická činnost**. Informace k ISÚ jsou také průběžně zveřejňovány na webových stránkách MAS. Konečně v létě 2014 došlo k veřejnému připomínkování MAS v pracovní verzi a tezí, další veřejné shromáždění k připomínkování a seznámení se s finální verzí ISU je plánováno na podzim 2014. MAS vznikla na platformě místních obyvatel s aktivním přístupem k řešení problémů a potřeb v regionu. Proto není jakýmsi uměle vypěstovaným sdružením, ale potřeby cílové skupiny jsou v ní reflektovány od samotného počátku. Při tvorbě ISÚ se výkonné orgány i členové snažili **informovat co nejširší veřejnost o krocích**, které

MAS zamýšlí a tyto byly postupně na základě odezvy oslovených obyvatel oblasti implementovány do tvorby ISÚ.

Protože ne vše je zdaleka ideální, je také potřeba zmínit **překážky a námi vnímané problémy**, které tvorba ISÚ v území MAS provází. Tou je zejména účast aktérů území na veřejných akcích. Již první týdny průzkumu názorů v terénu v porovnání s realitou poměru zúčastněných a obeslaných na informačních akcích MAS ukázaly, že panuje zjevný rozpor mezi tím, jak komunitní rozvoj vnímají zástupci místní samosprávy a jak ho vnímají obyvatelé.

Proto je férové říci, že v ISÚ jsou tak zhmotněny buď názory **aktivních subjektů** (obce, NNO, podnikatelé, občané...) nebo aspoň **subjektů ochotných spolupracovat** (např. v rámci dotazníkového šetření). Názory a preference pasivních subjektů jaksi ani není na bázi činnosti MAS možné zachytit. To ale je zjevný fakt (nejen) českého venkova v současné době. Ostatně zajímavý rozpor v úhlu pohledu na angažovanost občanů vyplývající z dotazníkového šetření je popsán v následujícím odstavci.

V rámci našeho průzkumu se objevily náznaky na nízkou aktivitu obyvatel v rámci rozvoje obce, z toho důvodu by bylo efektivní zapojení co nejširšího spektra obyvatel do rozhodovacích procesů a tedy do procesů komunitního plánování založeného na širokém konsensu. Co se týče starostů obcí, dle průzkumu vládne velmi silná náklonnost k jednotlivým prvkům komunitního plánování. Starostové jsou otevřeni víceméně všem nabídnutým metodám, přičemž dominují především sousedská – komunitní setkání. Rozhodně by obce zapojili do dotazníkových šetření, společných debat s aktéry rozvoje města, obce by byly také pro veřejná setkání. Prvky komunitního plánování se zdají být inovativními prvky, které by mohly stimulovat a vyvolat zpětnou vazbu od obyvatel území. S výše zmíněnou ochotou občanů účastnit se komunitního plánování v obci však kontrastuje skutečnost, že až ¾ starostů jako hlavní riziko a překážku rozvoje vnímá celkový nezájem občanů. S tím souvisí i fakt, který by podle nich zajistil rozvoj a lepší fungování obcí, a to je větší zapojení občanů a zastupitelů obcí. Nelze nezmínit také relativně často zmiňovanou překážku rozvoje obcí v lidské závisti. Přesto respondenti ze strany veřejnosti se nejvíce klaní k sousedským setkáním – slavnostem, dále by se veřejnost zapojila do společných debat s jednotlivými aktéry města, naopak neúčastnila by se diskusí na webu a workshopů. Velký průnik je spatřován v oblasti sousedských setkání, kde se k této metodě velmi pozitivně staví i starostové. Diskuse na webu a workshopy jsou spíše méně oblíbenou metodou u obou těchto aktérů.

Pokud shrneme naše postřehy z průběhu zpracování ISÚ, můžeme tvrdit, že komunitně vedený přístup má oporu zejména u aktivních aktérů v území a pasivita převládá. Lidé se také lépe hodnotí v tom, co by očekávali, ovšem nabídnuté pozvánky účastnit se veřejných akcí zhusta nevyužívají. Proto se v našem regionu lépe jeví metoda řízených rozhovorů, a dotazníkového šetření, které jsou časově náročnější, ale více vystihují názory aktérů. Přes výše zmíněné problémy, které jsme považovali za poctivé zmínit, věříme, že je ISÚ odrazem reálných potřeb obyvatel na území MAS Mezilesí.

Následující tabulka shrnuje uskutečněné a plánované kroky k realizaci ISÚ v území MAS

Uskutečněné kroky

- Informování starostek a starostů obcí v územní působnosti
- 5 informačních akcí
- 4 propagační akce
- Dotazníkové šetření
- Řízené rozhovory se zástupci místní samosprávy, NNO, podnikatelů
- Veřejné projednání podkladů ISÚ
- Funkční www stránky
- Elektronické mailové zpravodajství – občasník
- Funkční www stránky
- Elektronické mailové zpravodajství - občasník

Plánované kroky

- Veřejné projednání ISÚ
- Schválení ISÚ zastupitelstvy obcí
- Semináře pro potenciální beneficiáře dotačních programů navazujících na ISÚ
- Elektronické mailové zpravodajství – pravidelný newsletter
- Rozšíření konzultačních hodin
- Rozšíření www stránek – modul akce, rozesílací modul novinek
- Organizace propagačních akcí
- Průběžná evaluace sebraných dat a jejich aktualizace v terénu

A.3. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie

Jméno	Instituce	Oblast
Ing. Pavel Černý	MAS Mezilesí, VŠE v Praze, Galská růže	Koordinace, metodika, strategická část, implementace, energetika, udržitelný rozvoj
Mgr. Ing. Petr Štěpánek, Ph.D.	MAS Mezilesí, VŠE v Praze, Energetika Kněžice	Metodika, strategická část, implementace, energetika, udržitelný rozvoj
Milan Kazda, DiS.	MAS Mezilesí, ZZS Stč kraje	Obyvatelstvo, NNO, spolkový život, zdravotnictví, vybavenost obcí
Mgr. Petr Šorm	Polabské muzeum, Poděbrady	Historie, obce, obyvatelstvo, řemesla, zemědělství, spolkový život
Mgr. Ing. Petr Černý	MAS Mezilesí, 4C Minerals	Životní prostředí
Blanka Soukupová	MAS Mezilesí, Galská růže	Zemědělství, udržitelný rozvoj
Bc. Andrea Černá	Ex Prague Convention Bureau	Cestovní ruch
Bc. Michaela Kubincová	FF UK v Praze	Socioekonomické analýzy
Bc. Jaroslav Holaj	VŠE v Praze	Statistiky
Alena Kopecká	MOS ORP Poděbrady	Školství, sociální oblast
Martin Tvrz	MOS ORP Poděbrady	Odpadové hospodářství

Tímto děkujeme i dalším členům týmu, zde nezmíněným, však oni vědí☺

Děkujeme i všem aktérům a ochotným respondentům☺

B. Analytická část

Analytická část ISÚ MAS Mezilesí v sobě zahrnuje následující tři základní prvky: problémovou, rozvojovou a inovační analýzu. Analýza obsahuje popis území MAS Mezilesí v jednotlivých aspektech vč. trendů rozvoje, vytyčení problémů, jejich příčin a potenciálů a potřeb na základě syntézy ze statistických dat i průzkumu území v rámci komunitně vedeného rozvoje, celkovou SWOT analýzu a SWOT analýzu vybraných oblastí rozvoje.

B.1. Parametry popisu území a vyhodnocení stavu území

B.1.1. Území a obce

Území MAS Mezilesí reprezentuje z velké části zemědělsky intenzivně využívanou oblast s převahou menších obcí venkovského charakteru. Výjimku tvoří dvě větší sídla, a to je správní, hospodářské i kulturní centrum oblasti Poděbrady a centrum severní (severovýchodní) části MAS Městec Králové.

Výrazná dominance zemědělské půdy je patrná z tabulky (viz níže).

Druhy pozemků na území MAS Mezilesí

	Celková výměra pozemku (ha)	Orná půda (ha)	Chmelnice (ha)	Vínice (ha)	Zahrady (ha)	Ovocné sady (ha)	Trvalé travní porosty (ha)	Zemědělská půda (ha)	Lesní půda (ha)	Vodní plochy (ha)	Zastavěné plochy (ha)	Ostatní plochy (ha)	Nezemědělská plocha (ha)
celkem	30 484	19 746	0	2	579	211	772	21 312	5 568	750	675	2 180	9 172
Běrunice	2 664	2 001	-	-	27	69	16	2 114	359	36	38	117	550
Cerhenice	1 063	834	-	-	34	41	29	938	8	12	29	75	125
Činěves	1 443	1 056	-	-	13	7	8	1 084	254	20	21	65	359
Dlouhopolsko	218	143	-	-	15	3	1	162	7	25	10	14	56
Hradčany	381	261	-	2	16	10	6	295	40	2	10	34	86
Choťánky	403	268	-	-	8	1	22	300	3	11	10	78	103
Chotěšice	2 251	1 145	-	-	20	6	123	1 295	703	109	30	113	956
Chroustov	745	607	-	-	12	3	63	684	11	7	18	25	60
Kněžice	1 964	1 340	-	-	21	1	27	1 389	420	24	28	103	575
Kněžičky	1 187	312	-	-	8	4	7	331	742	39	8	67	856
Kolaje	159	133	-	-	3	1	1	138	0	1	5	14	21
Křečkov	513	374	-	-	7	1	4	386	76	13	12	26	127
Libice nad Cidlinou	997	354	-	-	18	-	54	426	378	60	21	113	572
Městec Králové	1 987	1 190	-	-	45	4	40	1 279	451	38	60	160	708
Odřepsy	613	438	-	-	9	8	1	455	108	10	11	28	157
Okřínek	559	502	-	-	7	3	1	513	3	12	10	22	46
Opočnice	1 093	883	-	-	14	6	2	905	118	4	19	47	188
Pátek	692	592	-	-	17	-	3	613	16	16	15	32	79
Poděbrady	3 369	1 424	-	-	138	10	255	1 826	685	154	137	567	1 543
Senice	447	400	-	-	4	3	0	408	-	5	9	25	39
Sloveč	1 249	985	-	-	17	3	8	1 014	134	14	25	62	235
Sokoleč	626	381	-	-	12	-	11	403	136	14	19	53	222

Velenice	802	731	-	-	13	3	8	755	-	5	12	30	47
Velim	1 570	287	-	-	36	13	23	1 359	22	22	51	117	211
Velký Osek	1 056	466	-	-	36	3	20	526	364	39	30	98	530
Vlkov pod Oškobrhem	142	121	-	-	8	1	-	129	-	0	4	9	13
Vrbice	584	510	-	-	8	7	4	529	11	4	11	29	55
Záhornice	1 707	1 006	-	-	13	1	35	1 055	520	56	20	56	652

Zemědělské obce jsou organizovány v urbanistické struktuře, která se typicky projevuje v podélném uspořádání podél páteřní komunikace, většinou s ulicovým typem. Hustota zástavby byla určena vlastnickými vztahy, které obvykle determinované datem vzniku sídla. Urbanistická struktura je zachována, typickým výrazem obci je tvorba vlastního vnitřního prostoru založením širokého koridoru, doplněného dlouhověkými dřevinami. Takto vytvořený vnitřní prostor je pak doplněn církevními stavbami, zvonice, popř. objekty správy obce.

Co se týče velikosti staveb, většinou převažuje jednopodlažní zástavba se sdružením obytné a hospodářské funkce, větší hmoty se projevují u církevních staveb a od 19. století u staveb škol.

Poděbrady projevují typicky středověkou strukturu jednostranné orientace. Jsou vyvýšené na levém břehu Labe coby základní protipovodňové opatření, středověké město (opevněné) přechází do nízkopodlažní zástavby. Urbanistická struktura současného města byla založená na počátku 20. stol., vymezuje pravouhlou osnovu nízkopodlažní zástavby, stanovuje osu i parametr hlavního prostoru lázeňského parku včetně centra města definovaného náměstím.

Charakter města je daný sdružením urbanistické koncepce, půdorysu středověkého města, původních památek, lázeňské zóny a funkcionalistické architektury generace architektů 1. republiky, které dohromady vytvářejí plnohodnotný, prakticky bezchybný prostor s minimem ploch periferního charakteru.

Městec Králové je jednoznačně zemědělské město rozvíjené spontánním přidáváním městských ploch ve shodném, stavebně technickém výrazu. Spontánní přístup je patrný ve tvaru náměstí, v použití šířky a charakteru veřejného prostoru v ulici Palackého. Rozvoj města omezen nádražím, na přístupových komunikacích vyrostly výrobní (zemědělské) plochy. Problematická urbanistickým prvkem je naddimenzovaná hmota zemědělského síla.

Základní charakteristiky obcí MAS Mezilesí:

Obec	Počet obyvatel	Průměrná nadm. výška (m. n. m)	Katastrální výměra (ha)	Počet částí obce	Části obce jmenovitě
Běrunice	902	216	2673	5	Běrunice, Běruničky, Slibovice, Velké Výkleky, Vlkov nad Lesy
Cerhenice				1	Cerhenice
Činěves	477	201	1443	1	Činěves
Dlouhopolsko	238	232	209	1	Dlouhopolsko
Hradčany	240	223	382	1	Hradčany
Choťánky	409	189	403	1	Choťánky
Chotěšice	317	213	2251	5	Chotěšice, Nouzov, Nová Ves, Malá Strana, Břístev
Chroustov	220	248	745	2	Chroustov, Dvořiště
Kněžice	512	223	1958	3	Kněžice, Osek, Dubečno
Kněžičky	173	227	1187	1	Kněžičky
Kolaje	86		159		
Křečkov	333	184	513	1	Křečkov
Libice nad Cidlinou	1332		997	1	Libice nad Cidlinou
Městec Králové	2920	212	1988	3	Městec Králové, Vinice, Nový
Odřepsy	331		613	1	Odřepsy
Okřínek	161		559	1	Okřínek
Opočnice	416	224	1092	1	Opočnice
Pátek	527	189	691	1	Pátek
Poděbrady	13194	185	3370	5	Poděbrady část I, II, III, IV a V, Poděbrady VI – k.ú. Polabec, Poděbrady VII – k.ú. Velké Zboží, Poděbrady VIII – k. ú. Kluk, Poděbrady IX – k.ú. Přední Lhota
Senice	176	195	447	1	Senice
Sloveč	548	218	1250	3	Sloveč, Kamilov, Stříhov
Sokoleč	792	192	628	1	Sokoleč
Velenice	200	198	802	1	Velenice
Velim					
Velký Osek	142		100		
Vlkov pod Oškobrhem	98	188	142	1	Vlkov nad Oškobrhem
Vrbice	176	207	584	1	Vrbice
Záhornice	350	211	1707	2	Záhornice, Poušť

B.1.1.1. Sídlištní struktura

Území MAS Mezilesí leží na Středolabské tabuli především ve východní části okresu Nymburk a částečně i okresu Kolín mezi sídly Nymburk, Nový Bydžov, Kopidlno, Kolín a Pečky. Sledovaná oblast patří mezi středně urbanizované oblasti České republiky.

V regionu je celkem pravidelně rozmístěno 28 sídel městského a venkovského typu, města Poděbrady a Městec Králové, městyse Cerhenice, obce Kněžice, Chroustov, Chotěšice, Sloveč, Běrunice, Kněžičky, Dlouhopolsko, Činěves, Velenice, Vrbice, Hradčany, Opočnice, Vlkov pod Oškobrhem, Odřepsy, Okřínek, Pátek, Senice, Záhornice, Kolaje, Choťánky, Libice nad Cidlinou, Křečkov, Velim, Velký Osek a Sokoleč.

Přirozeným centrem je město Poděbrady. Jejich funkce jako vůdčího sídla vyplývá z minulosti – spolu s Městcem Králové byly Poděbrady jediným historickým městem, ale také zároveň centrem obrovského panství, které zahrnovalo více než poloviny obcí sledovaného regionu. V polovině 19. století se staly sídlem politického okresu, který zahrnoval téměř všechny sledované obce. Tento stav trval víceméně následujících 100 let. Správní centrem regionu jsou jako obec s rozšířenou pravomocí i v současnosti. Je ve skutečnosti jediným opravdovým sídlem regionu MAS, které splňuje podmínky pro sídlo městského typu a tím se naprosto vymyká ostatním obcím sledovaného regionu. K tomu přispívá i jeho statut lázeňského města s vysokou mírou dočasně ubytovaného obyvatelstva a cíl turistických návštěv.

Další přirozené centrum, ale menšího významu než Poděbrady, tvoří Městec Králové. Dlouhá staletí byl součástí dymokurského panství, jeho samospráva měla určité pravomoci – např. soudní, ale prakticky ve všech krocích podléhala šlechtické vrchnosti (Trčkové, Smiřičtí, Lamboyové, Colloredové a Czerninové). Po roce 1848 získává samostatnost a stává se sídlem soudního okresu, patřil však pod poděbradského okresního hejtmana. V současnosti je přirozeným centrem severovýchodní části sledovaného území, kam se sbíhají všechny linky veřejné dopravy, stahují se sem školáci, je zde zaměstnána řada obyvatel z okolních vsí.

Ostatní obce se zaměřují především na budování částečné občanské vybavenosti a infrastruktury, které jsou doplňovány vybaveností lokálních center (Poděbrady, Městec Králové, Nymburk, Kolín).

Výpočet hustoty osídlení území (počet obyvatel na km²) za období 2008, 2009, 2010, 2011, 2012.

	2008	2009	2010	2011	2012
celkem	104	104	105	105	106
Běrunice	33	33	33	32	32
Cerhenice	155	152	154	154	155
Činěves	34	34	34	35	35
Dlouhopolsko	102	98	95	99	103
Hradčany	64	63	64	65	65
Choťánky	103	102	101	102	104
Chotěšice	14	15	15	14	14
Chroustov	27	27	26	28	28
Kněžice	25	25	25	26	26
Kněžičky	15	16	15	14	14
Kolaje	56	56	55	54	53
Křečkov	64	63	66	70	70
Libice nad Cidlinou	130	130	128	134	131

Městec Králové	147	148	148	147	147
Odřepsy	49	49	51	54	52
Okřínek	24	26	27	29	30
Opočnice	38	40	41	42	42
Pátek	84	82	83	86	90
Poděbrady	409	411	416	412	415
Senice	41	42	42	44	45
Sloveč	43	43	42	43	43
Sokoleč	134	134	141	148	149
Velenice	27	27	28	27	27
Velim	133	136	137	138	139
Velký Osek	207	206	209	209	209
Vlkov pod Oškobrhem	94	82	99	70	64
Vrbice	29	29	29	30	31
Záhornice	19	20	21	24	25

B.1.1.2. Venkovský dům a bydlení

V raném středověku naši předkové žili v menších vesnicích, tvořených jen několika usedlostmi. Pobývali v zemnicích, zahloubených chatách, jejichž střechu nad okolní terén zvedala kúlová konstrukce. Stěny pak tvořil dřevěný rošt, vyplétaný pruty, omazané jílem. Od 12. - 13. století se domy začínají zvedat vzhůru. Venkované používají dřevěné roubené srubovité konstrukce, jejichž spáry vyplňují vymazávkou z hlíny a plev.

Během 16. století se vyprofiloval v našich oblastech trojdílný komorový přízemní dům. Byl stavěn buď z otesaných trámů (trhanic), z materiálu, který poskytovaly místní lesy, tj. dubového dřeva, nebo z nepálených cihel, truhlí (vepřovic), které se vyráběly z hlíny, smíchané s plevami nebo řezankou. Střechu kryly slaměné došky či dřevěné šindele, později pálené tašky. Hluboko předsazený (i více než 1 m) štít se skládal z prken, různého uspořádání, které vytvářelo mnohdy malebné lomenice

Přirozeným centrem vsi byla vždy návěs, která se konstitovala ve vrcholném středověku. Na návsi stávaly důležité budovy, kostel nebo kaplička či zvonička, z profánních objektů pak kovárna, pastouška, obecní studna, v 19. století škola. Po první světové válce vyrostly na nich pomníky padlým. Zde se odehrával život obce, konaly se zde lidové (kupř. stávala májka) a náboženské (Boží Tělo) slavnosti, scházeli se sousedé k hovorům atd.

V naší oblasti lze vyzorovat několik tvarových variant, nejčastější je čtyřúhelníková forma – v půdorysu obdélníku nebo lichoběžníku, u několika vsí sledovaného regionu je pak návěs trojúhelníková. Její obvod lemovaly většinou statky, chalupnická a zahradnická stavení tvořila samostatné okrsky, často ve vedlejších uličkách.

Dlouhou dobu měly venkovské usedlosti tzv. štítovou orientaci staveb k řídicí ose návsi či ulice. Tato zástavba, spočívající v řazení prostor i staveb do hloubky dvora, byla od druhé poloviny 19. století narušována okapovou orientací nově budovaných domů (tj. stavby se otočily o 90 stupňů). Ve všech vsích je však původní řazení domů dodnes patrné, přestože od poloviny 20. století se na vsích začínají stále častěji objevovat objekty typické spíše pro městskou zástavbu (patrové domy, bytovky atd.).

B.1.2. Obyvatelstvo

Na území MAS Mezilesí byl k 1. 1. 2012 zaznamenán počet 32 158 obyvatel. Z toho téměř polovina (13 194) žije na území centra oblasti, Poděbrad. Druhé město na dotčeném území, Městec Králové má 2 927 obyvatel. Vedle větších obcí Velimi, Libic a Velkého Oseka vykazují ostatní obce charakter zemědělské vesnice, typicky s 300-500 obyvateli. Hustota osídlení na území MAS Mezilesí odpovídá průměrným 106 osobám na 1 km², nicméně je třeba brát v potaz zatížení tohoto statistického ukazatele započtením města Poděbrady.

B.1.2.1. Migrace do měst, úbytek obyvatel

Důležitým faktorem typickým a nejvíce určujícím pro sociální strukturu a život vesnice druhé poloviny 20. století byla soustavná migrace z vesnice do měst, která určuje i dnešní charakter obcí. Tento trend je patrný i z tabulky vývoje počtu obyvatelstva v jednotlivých obcích níže. Projevila se i v oblasti MAS Mezilesí, kde došlo za poslední půlstoletí ke snížení počtu obyvatelstva na polovinu. Lidnatost některých obcí, především menších a vzdálenějších od městských center, se zmenšila až o tři čtvrtiny. Jedinou výjimkou jsou Poděbrady, ve kterých během 20. století vzrostl počet obyvatelstva více než dvojnásobně. Také v obcích napojených na dopravní infrastrukturu, hlavně železnici, není pokles obyvatelstva tak markantní.

Demografická krize se projevila i ve věkové struktuře populace, od počátku 60. let roste počet zde trvale žijících seniorů, na rozdíl od trvale klesajícího počtu dětí a lidí v produktivním věku. Tento trend trvá do současnosti, kde senioři tvoří v některých obcích až třetinu trvale žijícího obyvatelstva. Stárnutím populace a postupnou migrací do měst dochází k uvolňování domů a usedlostí. Mnoho obyvatel měst si pořizuje venkovská stavení, kde tráví volné dny na konci týdne nebo využívá k individuální rekreaci během dovolené. Rozvoj chalupaření jistě souvisí i dusivým prostředím normalizace, kdy se rodiny a lidé uzavřeli do svého soukromí.

Jiným problémem, který vyvstal v druhé polovině 20. století, je migrace přechodná, kterou myslíme pravidelné dojíždění do zaměstnání mimo obec. Do té doby nepříliš vídaná věc, že by člověk jezdil za zaměstnáním i třeba několik (někdy dokonce desítek) kilometrů vzdáleného centra, se stala věcí zcela běžnou téměř pro třetinu zaměstnaných lidí. Tento typ migrace se prohloubil po roce 1989, kdy došlo k zefektivnění zemědělské produkce, kde došlo k obrovskému snížení množství pracovních sil.

Z níže uvedené tabulky salda migrace obyvatel na území MAS Mezilesí je dle dat zřejmé, že největší obec, tj. Poděbrady vykazují příznivá data v pohybu obyvatel. Příznivé saldo migrace je v případě jádrové oblasti důležité s ohledem na zájem přistěhovalých obyvatel o město, o služby, o rozmanitost urbánních, ekonomických, ale i sociálních či socioekonomických funkcí. Sledování pohybu obyvatelstva může podat informace o dlouhodobém (ne)zájmu obyvatel o městský prostor a jeho služby. Samozřejmě je nutné sledovat limity, tj. do jaké míry je město schopno přistěhovalé absorbovat. Poděbrady hrají svou dominantní roli v rámci MAS, ovšem v rámci kraje se jedná o menší regionální celek. Předimenzovaný přísun obyvatel může způsobit nekontrolovanou urbanizaci respektive suburbanizaci (satelitní oblasti). Poděbrady s výjimkou roku 2011 dlouhodobě (od roku 2003) vykazují pozitivní přírůstek stěhováním, tzn., že po dobu takřka 10 let se do obce stěhuje více lidí než těch, kteří z ní odchází. Stejně tak Městec Králové, od roku 2005 je její migrační pohyb pozitivní. Cerhenice – od roku 2006 kladný přírůstek stěhováním a Libice nad Cidlinou s výjimkou dvou let (2010 a 2012) od roku 2006 vykazuje také přirozený pohyb stěhováním. Nicméně je nutné vnímat to, že v roce 2010 a 2012 odešlo z Libic nad Cidlinou celkem 37 obyvatel, což přírůstek od roku 2006 nevyrovná. Lze konstatovat, že populačně nejsilnější města jsou typická tím, že jejich přírůstky stěhováním jsou kontinuálně pozitivní. Zcela dominantní postavení v tomto ohledu zastává obec Velim, kde je celkový pohyb obyvatel od roku 2002 kladný. Co se týče stěhování, obec Velim od roku 1996, tzn. kontinuálně 18 let, vykazuje pozitivní saldo migrace, za tuto dobu bylo vždy

přistěhovaných obyvatel více než těch vystěhovaných. Příznivý trend v oblasti stěhování je také v obci Okřínek a Sokoleč. Výrazně migračně ztrátovou obcí jsou Běrunice, od roku 2008 se více lidí stěhuje z obce pryč, příčinou mohou být nedostatečnost nabídky služeb či periferní postavení obce.

Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích na území MAS Mezilesí

	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
celkem	10 164	10 990	11 315	10 534	10 011	9 815	9 136	11 032	10 364	9 043	8 073	7 942	7 490	7 896
Běrunice	1 814	1 871	2 061	2 125	2 090	1 911	1 788	1 357	1 365	1 262	1 067	909	877	819
Cerhenice	1 312	1 678	1 724	1 759	1 992	2 099	2 126	1 784	1 757	1 624	1 534	1 498	1 482	1 614
Činěves	944	1 085	1 088	1 101	1 200	1 158	1 065	773	771	680	615	518	475	519
Dlouhopolsko	301	402	443	481	569	535	501	405	421	399	343	253	229	200
Hradčany	678	712	693	732	701	741	629	449	440	337	284	243	235	249
Choťánky	376	402	385	419	484	495	480	434	432	441	448	392	406	413
Chotěšice	1 381	1 582	1 515	1 504	1 554	1 442	1 368	974	844	653	497	378	315	322
Chroustov	648	806	797	711	729	635	581	441	385	282	241	222	201	215
Kněžice	1 384	1 495	1 495	1 406	1 464	1 447	1 356	988	875	706	610	537	485	496
Kněžičky	410	381	401	437	512	456	418	356	306	294	235	204	183	188
Kolaje	237	305	282	291	279	285	270	179	173	150	128	102	90	87
Křečkov	301	382	425	435	488	502	524	493	473	376	373	346	346	347
Libice nad Cidlinou	657	824	842	953	1 081	1 136	1 239	1 237	1 500	1 419	1 390	1 313	1 294	1 310
Městec Králové	2 628	2 908	2 899	2 823	3 002	3 292	3 444	3 098	3 095	2 925	2 973	3 022	2 920	2 829
Oděpsy	509	566	579	571	571	573	518	404	363	367	331	283	291	327
Okřínek	394	461	512	490	448	468	475	340	309	303	238	176	146	152
Opočnice	825	955	960	914	951	894	791	662	654	576	513	450	393	443
Pátek	406	460	494	518	605	630	618	573	519	481	443	482	507	616
Poděbrady	4 976	5 736	6 096	6 738	7 165	7 589	8 967	12 414	13 162	13 353	13 782	13 213	13 364	14 133
Senice	229	289	296	312	309	362	356	278	265	226	214	184	175	175
Sloveč	1 151	1 338	1 394	1 328	1 308	1 311	1 211	916	890	754	697	564	532	510
Sokoleč	576	703	780	848	951	929	897	883	931	855	860	815	795	908
Velenice	749	752	722	623	643	620	545	370	318	267	245	244	204	214
Velim	1 419	1 821	1 962	2 170	2 392	2 395	2 425	2 306	2 392	2 243	2 040	1 879	1 985	2 108
Velký Osek	426	765	913	1 172	1 641	1 903	2 091	2 282	2 388	2 303	2 308	2 061	2 123	2 188
Vlkov pod Oškobrhem	288	279	260	281	267	238	217	175	173	160	124	85	84	104
Vrbice	300	580	597	592	573	497	464	337	314	293	235	200	184	171
Záhornice	910	966	934	926	931	955	852	602	508	443	399	355	337	421

Vývoj počtu obyvatel k 1. 1. každého roku za období 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 s rozdělením ženy/muži.

	ženy					muži				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
celkem	16 195	16 208	16 386	16 408	16 479	15 456	15 497	15 688	15 750	15 823
Běrunice	457	455	440	437	428	428	425	426	424	418

Cerhenice	814	816	829	824	831	831	798	804	811	818
Činěves	243	237	239	245	251	251	252	258	253	256
Dlouhopolsko	107	102	102	113	116	116	112	105	104	108
Hradčany	120	122	120	121	123	123	117	122	125	126
Choťánky	204	209	208	210	210	210	203	198	203	208
Chotěšice	171	173	175	162	156	155	154	157	164	164
Chroustov	115	109	108	110	109	89	89	89	99	100
Kněžice	262	263	261	267	271	238	237	232	241	240
Kněžičky	86	88	87	85	84	88	96	95	85	85
Kolaje	49	49	46	48	47	40	40	41	38	37
Křečkov	170	167	171	178	176	156	157	169	183	183
Libice nad Cidlinou	671	672	669	683	674	621	621	606	649	635
Městec Králové	1 496	1 501	1 508	1 490	1 496	1 430	1 437	1 442	1 437	1 430
Odřepsy	148	148	155	166	159	154	153	155	165	162
Okřínek	65	72	73	76	79	70	74	77	85	86
Opočnice	203	212	219	228	229	212	222	226	231	229
Pátek	287	272	276	282	293	293	292	301	313	330
Poděbrady	7 168	7 188	7 284	7 247	7 273	6 620	6 650	6 748	6 647	6 713
Senice	98	100	100	105	108	87	87	87	90	91
Sloveč	262	267	258	267	268	274	276	269	274	274
Sokoleč	411	406	433	455	463	427	432	450	473	469
Velenice	105	105	110	105	106	113	111	114	109	109
Velim	1 056	1 061	1 069	1 057	1 065	1 037	1 069	1 083	1 103	1 114
Velký Osek	1 114	1 111	1 132	1 122	1 133	1 073	1 067	1 074	1 082	1 076
Vlkov pod Oškobrhem	61	52	58	46	43	72	64	82	54	48
Vrbice	93	88	88	87	87	79	82	84	89	92
Záhornice	159	163	168	192	201	169	180	194	219	222

Věková struktura obyvatelstva v letech 1991, 2001, 2011 (dle SLBD)

	1991			2001			2011		
	Obyvatelst vo ve věku 0-14 let	Obyvatelst vo ve věku 15-64 let	Obyvatelst vo ve věku 65 a více let	Obyvatelst vo ve věku 0-14 let	Obyvatelst vo ve věku 15-64 let	Obyvatelst vo ve věku 65 a více let	Obyvatelst vo ve věku 0-14 let	Obyvatelst vo ve věku 15-64 let	Obyvatelst vo ve věku 65 a více let
celkem	5 942	20 697	5 027	4 575	21 056	5 021	4 443	21 797	5 753
Běrunice	212	713	194	144	580	153	96	570	151
Cerhenice	315	946	224	267	1010	205	262	1 112	238
Činěves	94	322	102	76	328	71	63	358	94
Dlouhopolsk o	38	148	61	30	138	61	18	129	52
Hradčany	38	163	44	32	157	46	30	176	42
Choťánky	72	257	57	54	294	57	51	295	66
Chotěšice	62	198	104	38	182	95	37	219	64
Chroustov	41	140	39	27	140	34	30	146	39

Kněžice	100	317	107	72	315	98	66	329	100
Kněžičky	33	126	36	37	113	33	23	136	29
Kolaje	13	68	22	11	55	24	7	48	32
Křečkov	71	204	69	50	227	69	43	256	48
Libice nad Cidlinou	231	877	198	178	884	232	174	866	262
Městec Králové	613	1941	456	450	2062	408	398	1 946	482
Odřepsy	48	200	45	52	190	49	50	225	52
Okřínek	55	240	63	16	89	41	18	95	38
Opočnice	156	534	142	48	274	71	54	301	88
Pátek	111	335	50	77	362	68	87	435	93
Poděbrady	2446	8790	1999	1902	9279	2178	1 926	9 604	2 570
Senice	31	129	29	25	120	30	26	116	33
Sloveč	88	364	108	73	351	108	65	336	107
Sokoleč	163	537	106	122	566	107	130	625	151
Velenice	55	149	41	28	146	30	27	156	31
Velim	357	1267	264	358	1346	281	321	1 422	357
Velký Osek	393	1342	343	321	1444	358	326	1 445	410
Vlkov pod Oškobrhem	2	58	20	6	56	22	11	73	19
Vrbice	26	127	39	21	125	38	24	103	44
Záhornice	78	205	65	60	223	54	80	275	61

Obce MAS a jejich celkový pohyb a saldo migrace

Obec	Celkový pohyb	Stěhováním
Běrunice	od 2008 záporný	od 2008 záporné
Cerhenice	od roku 2006 kladné	od roku 2006 kladné
Činěves	od roku 2010 kladné	od roku 2010 kladné
Dlouhopolsko	od roku 2011 kladné	od roku 2011 kladné
Hradčany	od roku 2009 kladné	od roku 2009 kladné
Choťánky	od roku 2011 kladné	od roku 2011 kladné
Chotěšice	od roku 2011 záporné	od roku 2011 záporné
Chroustov*	od roku 2006 záporné	v roce 2013 kladné
Kněžice	v roce 2013 záporné	od roku 2011 kladné
Kněžičky	v roce 2013 kladné	v roce 2013 kladné
Kolaje	od roku 2010 záporné	v roce 2013 záporné
Křečkov	od roku 2012 záporné*	od roku 2009 kladné
Libice nad Cidlinou	od roku 2010 záporné	v roce 2013 kladné

Městec Králové	v roce 2013 kladný	od roku 2005 kladný
Odřepsy	od roku 2012 záporný	v roce 2013 kladný
Okřínek	od roku 2007 kladný	od roku 2007 kladný*
Opočnice	od roku 2012 záporný	v roce 2013 záporný
Pátek	od roku 2010 kladný	od roku 2010 kladný
Poděbrady	od roku 2012 kladný	od roku 2012 kladný
Senice	od roku 2006 kladný	v roce 2013 záporný
Sloveč	v roce 2013 záporný	v roce 2013 záporný
Sokoleč	od roku 2006 kladný*	od roku 2006 kladný
Velenice	od roku 2012 kladný	od roku 2012 kladný
Velim	od roku 2002 kladný	od roku 1996 kladný
Velký Osek	od roku 2012 kladný	od roku 2012 kladný
Vlkov pod Oškobrhem	od roku 2011 záporný*	od roku 2011 záporný
Vrbice	v roce 2013 záporný	v roce 2013 záporný
Záhornice	v roce 2013 záporný	v roce 2013 záporný

*neúplná data, Zdroj: ČSÚ

B.1.2.2. Ekonomická aktivita obyvatelstva

Struktura řemesel a živností na vsích se odvíjela z charakteru zdejší oblasti, který byl z velké části intenzivně zemědělský. K tomu se vázaly jednotlivé obory (kovář, kolář, řezník, soustružník, obchodníci se zvířaty – překupníkům drůbeže se pak říkalo košaři), doplněné o živnostníky zabývající prodejem, opravami a výrobou předmětů běžné spotřeby (kupec, často v kombinaci s hostinským, švec, krejčí, truhlář, pekař).

Jednotliví živnostníci se ve vrcholném středověku a raném novověku sdružovali cechů a od 19. století do profesních společenstev. V 19. století téměř vymizela některá tradiční řemesla, jakým bylo např. tkalcovství. Tkalcovství nebylo hlavní pracovní náplní, jednalo se spíše o doplněk výtěžku drobných rolníků. Na vsích zůstávají řemeslníci, jejichž obor je úzce propojen s agrárním charakterem oblasti.

Struktura řemesel a živností na vsích se odvíjela z charakteru zdejší oblasti, který byl z velké části intenzivně zemědělský. K tomu se vázaly jednotlivé obory (kovář, kolář, řezník, soustružník, obchodníci se zvířaty – překupníkům drůbeže se pak říkalo košaři), doplněné o živnostníky zabývající prodejem, opravami a výrobou předmětů běžné spotřeby (kupec, často v kombinaci s hostinským, švec, krejčí, truhlář, pekař).

Jednotliví živnostníci se ve vrcholném středověku a raném novověku sdružovali cechů a od 19. století do profesních společenstev. V 19. století téměř vymizela některá tradiční řemesla, jakým bylo např. tkalcovství. Tkalcovství nebylo hlavní pracovní náplní, jednalo se spíše o doplněk výtěžku drobných rolníků. Na vsích zůstávají řemeslníci, jejichž obor je úzce propojen s agrárním charakterem oblasti.

V druhé polovině 19. jsou zakládání první průmyslové firmy ve městech, ale i na vesnicích. Volnost jednání, spolu s připojením na komunikace (říšská silnice, železnice) způsobily, že se od 60. let 19. století začíná prosazovat vznikající průmysl. V Poděbradech vznikají sklárna, olejna, cukrovar, pila a drobné polodomácí dílny. Podobná situace nastala i v Městci Králové, kde však průmysl měl charakter spíše řemeslnické než tovární produkce. Obě sídla měla však nadále vysoce agrární charakter, což se změnilo až na počátku 20. století. Většina zpracovatelského průmyslu (mlékárenství, mlynářství) zůstávala v rukou producentů surovin, kteří jednotlivé provozovny vybudovali a spravovali pomocí družstev. Kromě nich existují i soukromé firmy - Velimi vyrůstají továrny na čokoládu nebo na piana, či v Libici nad Cidlinou výroba povozů. Dochované zápisy týkající se území MAS Mezilesí v kronikách, matrikách a dobových tiskovinách, se týkají zejména zemědělských venkovských sídel před I. a II. světovou válkou (od začátku 20. století) a vesměs všechny dokládají daleko vyšší počty obyvatel i vícečetné rodiny v jednotlivých obcích než je tomu dnes. Vedle toho i daleko pestřejší společenský život. Typická obec na tomto území, která má nyní se stejným počtem popisných čísel zhruba 400 obyvatel, jich měla např. v roce 1920 téměř 1000. Celé území bylo vlastním přičiněním potravinově soběstačné a zároveň tržně produkční s velmi nízkými energetickými výrobními nároky a náklady. Souviselo to pochopitelně s vysokou mírou ruční práce. Panovala ale při tom daleko větší míra občanské solidarity, komunitní spolupráce a z toho se odvíjejících pravidel a vazeb. V obcích podle velikosti a vybavenosti bylo možné najít nejrůznější druhy poskytovaných základních i speciálních služeb, které byly generovány naprosto přirozenou cestou – tedy tržní poptávkou. Běžná trvalá zaměstnanost tvořená (OSVČ) mlynářem, pekařem, hostinskými, holiči, švadlenami a krejčími z nichž někteří byli i malo- zaměstnavatelé. Neméně významná byla také úroveň řemesel a služeb navázaných především na zemědělská hospodářství, která tvořila největší počet venkovského obyvatelstva. Mezi tisíci obyvateli obce v té době bylo sto až stopadesát sedláků, či hospodařících domkářů (tedy 15% osvč), přinášejících zaměstnání a obživu svým rodinným příslušníkům, jakož i generační sedlácké know-how svým nástupcům. Vesnice s 200 popisnými čísly ze své produkce kdykoliv nabídla maso různých druhů, sádlo, mléko, tvaroh, smetanu, podmáslí, máslo, vejce, syrovátku a sýry. Stejně tak kvalitní mouku, brambory, luskoviny, různé olejniny, také čerstvou zeleninu, množství medu i ovoce. Státní uspořádání v této zemi bylo tehdy vstřícné přirozenému podnikatelskému rozvoji a tak byla jednotlivci zakládána řada výrobních, spotřebních i peněžních družstev s velkým důrazem na provozní, právní i finanční kázeň, a to na nejrůznějších místech (Královéměstecka, Poděbradska). Venkov (v dobách nejtěžších) držel spádové území v potravinové a existenční jistotě a byl tak schopen poskytovat existenční jistoty celému národu. Krajina na sebe navazujících katastrálních území se díky politicky nastolenému diktátu po roce 1948 = cílenému vyhlazení historicky zakořeněného samostatného - soukromého hospodaření na vlastní půdě, začala s přibývajícími desetiletími až do současnosti měnit, co do vzhledu, přírodních-půdních a produkčních vlastností, vesměs negativním směrem. Za své vzaly všechny doprovodné služby a řemesla, kterými venkov začátku dvacátého století oplýval.

Na přelomu 40. a 50. let 20. století byly všechny průmyslové podniky i drobné živnosti znárodněny. V následujících desetiletích dochází k integraci malých podniků do velkých provozů, často umístěných ve velkých městech. Původní provozovny byly následně zrušeny (např. mlýn a pekárna v Městci Králové). Tato socialistická integrace s sebou nese své dědictví do současnosti, kdy ve vysoce produktivní zemědělské oblasti téměř chybí zpracovatelský průmysl.

Po roce 1989 došlo k oživení řemesel a drobných provozů (dřevoobráběcí provozy), které mají v naší oblasti až na výjimky (poděbradská sklárna a mlékárna, Prefa a Lovochemie v Městci Králové, Vari a.s. v Libici nad Cidlinou) charakter drobnější povětšinou rodinných firem.

Na území MAS Mezilesí je evidováno celkem 8 062 podnikatelských subjektů (k 31. 12. 2013). ekonomických subjektů, z toho cca 6,5 tis. tvoří fyzické osoby, což značí jednoznačnou převahu drobných podnikatelů nad většími firmami. Podnikatelů bez zaměstnanců nebo mikropodniků (1-9 zaměstnanců) je v regionu drtivá většina. Malé, střední a velké podniky jsou zastoupeny pouze

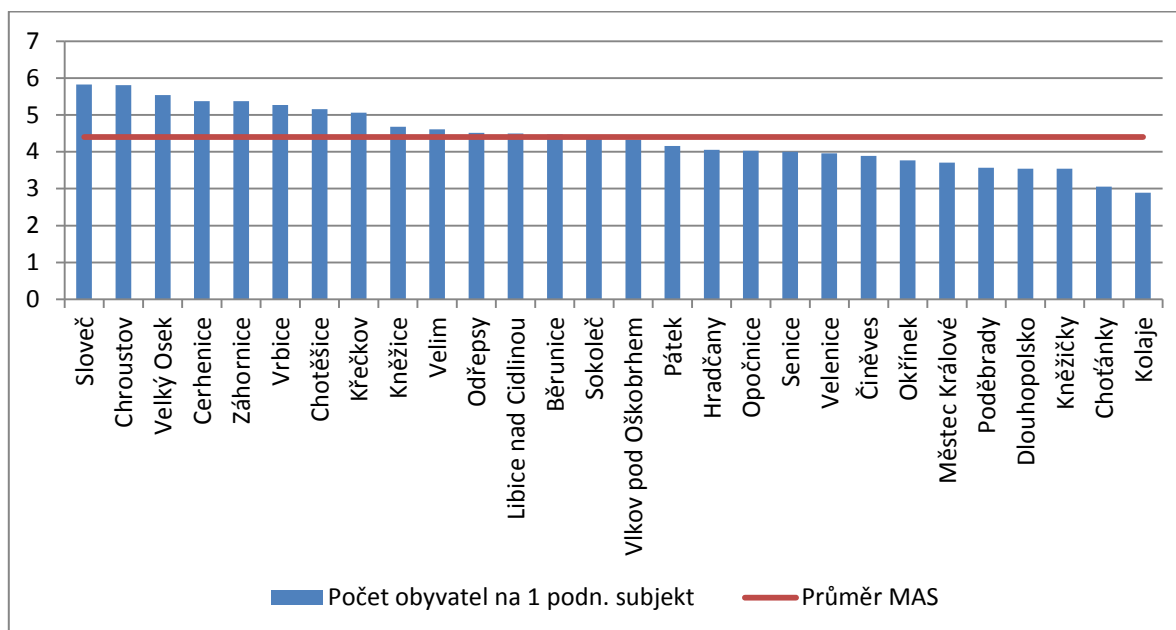
okrajově. Nejvíce podnikatelů (kolem 30%) podniká v obchodě, ubytování, stravování a pohostinství. Druhý největší podíl (15%) mají podnikatelé podnikající ve stavebnictví. Ač je Polabí obecně považováno za zemědělské, v zemědělství podniká pouze 5% ekonomických subjektů. Průmyslová výroba je orientována na sklářství, zpracování mléka a vody, výrobu hnojiv, zemědělskou techniku, kancelářské a školní potřeby, ekologickou výrobu tepla a elektrické energie, zpracování odpadů, výrobu barev, strojní výrobu a zpracování papíru pro kancelářské použití. Z větších podniků je třeba jmenovat sklárny Bohemia Crystal, a.s., Polabské mlékárny, a.s., Poděbradka, a.s. , Plaček reality, s.r.o., Plaček Holding, SE, Plaček Pet Products s.r.o., PolyComp a.s. Působí zde řada stavebních firem a prodejců stavebního materiálu (např. Miláček – realizace staveb, PMS s.r.o., Stafiko Poděbrady s.r.o. aj.) Soubor řemeslných služeb je dostatečný pro uspokojení potřeb regionu. Podnikatelské aktivity jsou výrazné v oblasti dopravy, velkoobchodu suhlím, potřebami pro zvířata, poskytování zdravotnických a sociálních služeb, zahradnictví, účetních a právních služeb. V maloobchodní sféře jsou kromě místních obchůdků 2-3 podnikatelé se sítí více obchodů. Nadnárodní obchodní řetězce jsou zastoupeny zejména v Poděbradech v nedávno vybudované obchodní zóně (Tesco, Deichmann, Drogerie DM aj.) Pokud jde o obchodní řetězce zaměřené na potraviny, tak kromě již zmíněného Tesca lze v Poděbradech najít obchody Albert, Penny a několik provozoven obchodů Coop (Jednota).

Obec	Počet podnikatelských subjektů	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 podn. subjekt
Běrunice	187	835	4,47
Cerhenice	310	1 666	5,37
Činěves	132	514	3,89
Dlouhopolsko	65	230	3,54
Hradčany	62	251	4,05
Obec	Počet podnikatelských subjektů	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 podn. subjekt
Choťánky	139	426	3,06
Chotěšice	61	315	5,16
Chroustov	36	209	5,81
Kněžice	109	510	4,68
Kněžičky	50	177	3,54
Kolaje	28	81	2,89
Křečkov	71	359	5,06
Libice nad Cidlinou	290	1 306	4,5
Městec Králové	792	2 939	3,71
Odřepsy	71	320	4,51

Okřínek	44	166	3,77
Opočnice	113	455	4,03
Pátek	159	662	4,16
Poděbrady	3 923	14 013	3,57
Senice	50	200	4
Sloveč	92	535	5,82
Sokoleč	215	948	4,41
Velenice	56	222	3,96
Velim	474	2 186	4,61
Velký Osek	401	2 220	5,54
Vlkov pod Oškobrhem	21	91	4,33
Vrbice	33	174	5,27
Záhornice	78	419	5,37

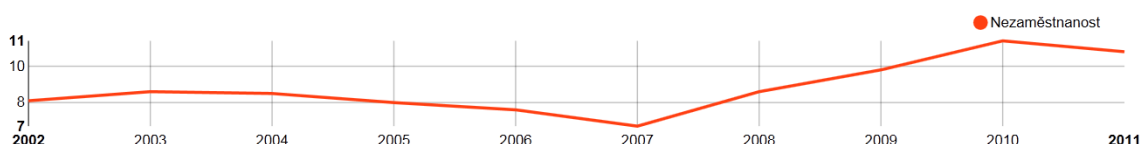
Výše uvedený ukazatel v posledním sloupci tabulky lze interpretovat tak, že čím nižší počet obyvatel na 1 podnikatelský subjekt, tím lepší situace. Největší koncentrace podnikatelské činnosti se tedy nachází v obcích Kolaje, Choťánky, Kněžičky, Dlouhopolsko, Poděbrady a Městec Králové. Nejlepší situace vládne v obci Kolaje, na 81 obyvatel připadá v území 28 podnikatelských subjektů. Nejhorší situace je naopak v obci Sloveč a Chroustov. Počet obyvatel na jeden podnikatelský subjekt se blíží hodnotě cca 5,8.

Počet obyvatel na 1 podnikatelský subjekt v obcích Mas Mezilesí

Na ekonomickou stránku věci a na kvalitu místního trhu práce má mimo ekonomické výkonnosti vliv míra nezaměstnanost. Lze předpokládat, že pro menší obce – závislé na spádových oblastech je významně určující, jakým způsobem se rozvíjí parametry trhu práce cílových oblastí dojíždky – především nabídka pracovních pozic a míra nezaměstnanosti. Celá společnost se vyrovnává s doznívajícími vlivy hospodářské krize způsobené v roce 2008, na vývoji míry nezaměstnanosti je tento zlom a následný růst až k vrcholu v roce 2010 názorně vidět – viz obrázek níže.

Vývoj míry nezaměstnanosti MAS Mezilesí v letech 2002-2011

Zdroj: <http://leader.isu.cz>

Lze vidět, že od roku 2010 dochází k postupnému poklesu míry nezaměstnanosti analogicky tak, jak se vyvíjí ekonomická situace země, obdobný graf lze vygenerovat víceméně ve všech úrovních regionů, samozřejmě, některé oblasti intenzita nezaměstnanosti zasáhla více.

V demografii se vyčleňují tři základní odvětví národního hospodářství. Primární sektor tvoří zemědělství, lesnictví, rybolov a těžba dřeva, sekundární sektor zahrnuje průmysl, stavebnictví a nákladní dopravu a terciérní sektor je tvořen službami a cestovním ruchem. Někdy se vyčleňuje ještě kvartérní sektor, do kterého spadají věda a výzkum; většinou jsou však tyto součástí terciéru. Na základě porovnání jednotlivých podílů mezi jednotlivými územními celky v letech 2001 a 2011 je vidět, že v ORP Poděbrady na rozdíl od ČR či Středočeského kraje, došlo ke zcela zásadnímu úbytku podílu zaměstnaných ve všech zkoumaných odvětvích činnosti. Při členění národního hospodářství do primárního, sekundárního, terciérního a kvartérního sektoru můžeme vycházet z dlouhodobého vývoje platného pro celou zemi, respektive pro většinu zemí euroatlantické civilizace. Během 20. století došlo k výrazným změnám v zaměstnanosti v jednotlivých sektorech, což bylo ovlivněno zejména změnami ve společnosti a ve výrobě a díky pokrokům ve vědě a technice.

Druhy hospodářské činnosti na území jednotlivých obcí

	Počet podnikatelských subjektů celkem podle převládající činnosti Zemědělství, lesnictví, rybařství	Průmysl celkem	Stavebnictví	Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	Doprava a skladování	Ubytování, stravování a pohostinství	Informační a komunikační činnosti	Peněžnictví a pojišťovnictví	Činnosti v oblasti nemovitostí	Profesní, vědecké a technické činnosti	Administrativní a podpůrné činnosti	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	Vzdělávání	Zdravotní a sociální péče	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	Činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkcí blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu	Činnosti exteriérních organizací a orgánů
celkem	610	781	1 006	146	253	98	70	111	563	70	45	87	113	117	352	0	121
Běrunice	16	13	18	3	4	2	1	1	6	1	4	3	0	1	8	0	0

Cerhenice	25	40	33	6	5	5	0	5	15	3	2	2	0	4	11	0	5
Činěves	7	23	14	2	5	1	2	1	2	1	1	1	0	2	3	0	0
Dlouhopolsko	9	4	9	1	3	0	1	1	0	0	2	0	0	0	4	0	2
Hradčany	6	10	7	0	1	1	0	0	3	0	1	0	0	2	3	0	0
Choťánky	14	14	18	4	6	2	2	4	6	4	1	1	0	4	4	0	0
Chotěšice	6	5	7	0	1	0	0	0	2	0	1	1	0	0	1	0	0
Chroustov	0	2	3	0	0	1	2	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0
Kněžice	6	6	11	0	5	0	1	0	4	0	1	2	0	1	4	0	1
Kněžičky	2	3	7	0	4	0	0	1	2	1	2	0	0	2	3	0	1
Kolaje	0	0	2	0	2	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	0	0
Křečkov	7	7	10	1	2	0	1	1	5	0	2	1	0	0	2	0	1
Libice nad Cidlinou	28	29	31	9	9	0	2	3	15	4	2	4	3	7	19	0	2
Městec Králové	60	105	100	18	17	10	6	6	38	4	3	6	25	4	31	0	11
Odřepsy	7	13	7	1	3	2	0	0	4	0	2	0	0	1	2	0	0
Okřínek	11	3	4	1	3	1	0	0	2	0	1	0	0	2	2	0	2
Opočnice	7	17	6	2	5	0	1	0	4	0	1	1	0	1	4	0	3
Pátek	14	26	15	8	5	2	3	1	5	0	2	1	0	2	7	0	3
Poděbrady	278	283	536	60	127	58	41	77	372	43	3	52	75	64	187	0	68
Senice	2	6	4	0	3	0	1	1	1	0	2	0	1	1	4	0	0
Sloveč	5	10	4	0	2	2	1	0	1	0	1	2	0	1	3	0	0
Sokoleč	22	40	16	5	6	3	0	0	5	4	2	1	3	3	15	0	3
Velenice	4	9	7	0	2	0	0	0	5	1	1	0	0	2	3	0	0
Velim	30	64	73	14	17	3	3	5	35	1	1	2	4	5	8	0	9
Velký Osek	32	34	50	8	11	4	2	4	23	2	1	6	2	6	14	0	7
Vlkov pod Oškobrhem	6	4	2	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0
Vrbice	2	2	3	0	2	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	2
Záhornice	4	9	9	3	3	1	0	0	3	1	1	1	0	1	7	0	1

Podnikatelské subjekty na území MAS Mezilesí podle právní formy

	Státní organizace	Akciové společnosti	Obchodní společnosti	Družstevní organizace	Finanční podniky	Živnostníci	Samostatně hospodařící rolníci	Svobodná povolání	Zemědělní podnikatelé	Ostatní právní formy
celkem	39	46	597	20	0	3 076	0	712	159	605
Běrunice	3	1	9	1	-	139	-	13	9	12
Cerhenice	1	-	12	1	-	260	-	14	7	15
Činěves	1	-	10	1	-	94	-	3	10	13
Dlouhopolsko	-	-	3	-	-	53	-	4	-	5
Hradčany	-	-	-	-	-	49	-	4	4	5
Choťánky	-	4	27	-	-	95	-	6	2	5
Chotěšice	-	-	5	-	-	41	-	4	6	5

Chroustov	-	-	-	-	-	23	-	7	4	2
Kněžice	3	1	2	1	-	69	-	11	9	13
Kněžičky	-	-	5	-	-	38	-	-	3	4
Kolaje	-	-	-	-	-	18	-	1	5	4
Křečkov	1	-	2	1	-	56	-	3	2	6
Libice nad Cidlinou	2	1	19	-	-	219	-	24	3	22
Městec Králové	5	8	51	2	-	571	-	90	9	56
Odřepsy	-	-	2	-	-	61	-	1	1	6
Okřínek	-	1	5	-	-	32	-	1	-	5
Opočnice	1	-	6	1	-	81	-	4	11	9
Pátek	1	-	9	-	-	124	-	12	2	11
Poděbrady	14	20	338	6	-	2 808	-	407	33	297
Senice	-	1	7	-	-	29	-	4	2	7
Sloveč	1	-	-	-	-	67	-	9	6	9
Sokoleč	1	3	8	1	-	178	-	9	3	12
Velenice	-	-	1	-	-	41	-	4	3	7
Velim	2	3	43	2	-	344	-	42	13	25
Velký Osek	2	2	25	1	-	302	-	27	4	38
Vlkov pod Oškobrhem	-	-	2	1	-	15	-	-	1	2
Vrbice	-	-	1	1	-	26	-	-	3	2
Záhornice	1	1	5	-	-	51	-	8	4	8

Míra nezaměstnanosti je vyšší v severní části území v obcích ve správních obvodech obcí Chotěšice, Chroustov a Záhornice. V souvislosti s hustotou osídlení tedy vychází fakt, že podmínky na trhu práce jsou lepší v místech vyšší hustoty zalidnění. Logicky kolem důležitých pólů území se aktivita služeb, podnikatelské činnosti a zaměstnanosti zvyšuje.

Přehled zaměstnanosti v jednotlivých obcích MAS Mezilesí

	Neumístění uchazeči o zaměstnání				Míra nezaměstnanosti				Ekonomicky aktivní osoby			
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011
celkem	51	49	54	48	11	13	12	11				552
Běrunice	45	51	22	5	10,2	12,1	15,7	32,3	396	370	349	397
Cerhenice	65	90	42	7	8,3	11,7	13,9	17,4	718	679	657	779
Činěves	23	28	15	23	9,5	11,2	13,3	14,2	219	222	215	242
Dlouhopolsko	9	8	9	69	9,6	7,5	11,7	5,8	85	100	83	77
Hradčany	13	15	21	148	10,0	12,5	15,0	18,4	117	105	102	127
Choťánky	17	20	71	23	7,5	8,4	11,9	13,4	210	218	207	203
Chotěšice	29	48	182	9	22,6	37,1	31,5	10,1	99	81	89	138
Chroustov	10	17	24	34	10,2	17,4	22,5	9,7	88	81	76	99
Kněžice	27	37	11	27	10,5	14,6	17,0	15,5	230	216	205	232
Kněžičky	6	10	26	658	7,0	11,6	17,4	13,4	80	76	71	95
Kolaje	9	8	26	8	23,7	21,1	23,7	16,0	29	30	29	34

Křečkov	19	15	673	31	10,5	8,7	12,2	10,2	162	157	151	175
Libice nad Cidlinou	48	70	11	48	7,0	10,3	10,6	9,4	638	610	599	624
Městec Králové	140	162	38	11	8,8	10,5	11,9	9,1	1451	1381	1347	1400
Odřepsy	9	20	54	99	6,3	14,1	16,9	12,1	134	122	118	142
Okřínek	10	9	11	103	14,9	11,9	16,4	10,9	57	67	56	75
Opočnice	32	27	115	5	15,0	12,2	12,2	10,2	181	194	187	209
Pátek	31	20	119	12	11,3	7,6	9,8	10,1	243	247	239	322
Poděbrady	561	616	7	36	7,8	8,6	9,6	10,0	6631	6547	6337	6838
Senice	6	3	10		6,8	3,4	12,5	13,2	82	85	77	80
Sloveč	29	41	31		10,2	14,8	14,5	14,0	255	236	224	219
Sokoleč	37	59			8,4	13,4	12,2	21,2	403	381	389	447
Velenice	8	10			6,5	9,3	10,2		115	98	97	106
Velim	93				9,4	11,7			932	896	858	1030
Velký Osek	100				9,7	11,5			996	931	916	1044
Vlkov pod Oškobrhem	3				7,9	18,4			34	35	31	33
Vrbice	10				11,6	11,6			77	76	76	76
Záhornice	28				16,5	17,7			153	142	144	206

B.1.3. Technická infrastruktura

B.1.3.1. Elektroenergetika

Z oblasti elektroenergetiky se v regionu zpracovává bioplyn, je zde poměrně velké množství solárních elektráren zejména menšího výkonu (FTE majitele Plaček Reality s.r.o. v Poděbradech, FTE majitele F.T.V. Poděbrady v Poděbradech, FTE majitele ČSAP s.r.o. v Městci Králové a několik dalších), malá vodní elektrárna (hydroelektrárna Poděbrady). V oblasti teplárenství je průkopníkem energeticky soběstačná obec Kněžice se svou bioplynovou stanicí. Pouze 2 rodiny v celém ORP používají pro vytápění a ohřev vody tepelné čerpadlo (Pátek a Poděbrady).

Bioplynová stanice Kněžice

Centrální výtopna a bioplynová stanice Kněžice zahájila provoz 28. 8. 2006, v té době byla poprvé uvedena do provozu KJ. Postupně do konce roku byl zprovozněn systém centrálního vytápění jednotlivých domácností. Celkem se jedná o 149 předávacích stanic a toto číslo zahrnuje více jak 90 % trvale žijících obyvatel napojených na centrální systém.

Bioplynová stanice s jednou kogenerační jednotkou s elektrickým výkonem 330 kW je v provozu nepřetržitě a vyrábí ze zemědělských, z potravinářských a z dalších materiálů a odpadů elektřinu na prodej do elektrizační sítě a teplo pro vytápění obce. Dále se zde zpracovává sláma, kukuřice, jeteloviny a další přebytečná i nově pěstovaná biomasa. Z těchto 100% obnovitelných zdrojů se vyrábí bioplyn, elektřina, horká voda na vytápění většiny obce, topné pelety z biomasy a kvalitní hnojivo pro zemědělství.

Hydroelektrárna Poděbrady

Vodní elektrárna pochází z roku 1915 a skládá se ze dvou výrazných objektů - strojovny a manipulační budovy, kde byly umístěny rozvaděče, transformátor a další zařízení. Manipulační budově dominuje malá kubistická věžička, která sloužila napojení na rozvodnou síť. Celkově kubistických prvků je na stavbě mnoho, některé detaily jsou opravdu velmi nádherné - například dveře na střeše na půdu strojovny, nebo schodiště ve strojovně.

Vodní elektrárna má čtyři Francisovy turbíny o celkovém výkonu kolem 1 MW. Vodní elektrárna včetně technologie je dochovaná prakticky v původním stavu a je stále v provozu. Jen některé technologické části jsou postupně nahrazovány novými - např. nová převodovka u jedné z turbín, což

má bohužel za důsledek změněný vzhled. Současným majitelem je společnost Povodí Labe, s. p. a provozovatelem je I. elektrárenská, s. r. o.

Veřejné vodovody a kanalizace se neustále aktivně rozšiřují. Vodovod má ve sledovaném území ORP 74 % obcí, kanalizaci 54 %, čističku odpadních vod 31,5 % obcí. Plynofikace je provedena v 17 obcích území ORP, z toho ve 4 obcích pouze částečně. Jen 1 obec (Chotěšice) není napojená na žádnou veřejnou síť (kromě elektřiny).

B.1.3.2. Vodovody a kanalizace

Z hlediska regionálního jsou uvedeny pouze skupinové vodovody (SV) s uvedením zásobovaných obcí MAS Mezilesí dále nově navrhované SV, resp. rozšíření stávajících do dalších obcí a sídel. Podkladem pro návrh nových systémů, resp. jejich rozšíření jsou aktualizované údaje o záměrech majitelů a provozovatelů vodovodů pro veřejnou potřebu.

Stávající skupinové vodovody

Na území MAS Mezilesí vedou 2 skupinové vodovody: vodovod Poděbrady - Nymburk - (Městec Králové) a vodovod Kolín. Tyto vodovody postupně mohou zásobit více jak 80 % obyvatelstva v regionu.

Skupinový vodovod Kolín

Ze všech obcí MAS Mezilesí SV Kolín zásobuje v současné době pitnou vodou pouze město Velim. Zdrojem vody pro SV jsou: ÚV Vinice, ÚV Nová Vodárna, ČS Štítary a dále přivaděč Kutná Hora - Kolín, kterým se přivádí voda z vodojemu Sukov do vodojemu Letiště II.

Skupinový vodovod Poděbrady – Nymburk – Městec Králové

Páteří rozvodu vody SV Poděbrady jsou stávající vodovodní přivaděče mezi Poděbrady a Nymburkem a mezi Poděbrady a Městcem Králové. Zdrojem vody jsou poděbradské vrty s úpravnou vody v úpravně Poděbrady.

Na řadě Poděbrady – Městec Králové je navrženo napojení skupinového vodovodu Oškobrh – Libice n./C. přes nový zemní vodojem Kolaje. V rámci projektové přípravy je nutno zajistit, aby v souvislosti s výstavbou nedošlo k většímu rozsahu záboru porostů a vodojem byl pokud možno umístěn tak, aby byl minimalizován zásah do evropsky významné lokality Oškobrh.

Pro lepší zásobení oblasti vodou se uvažuje s rozšířením soustavy přivaděčích řadů: napojení Křečkova (→ skupinový vodovod – VPS č. V06) a jihovýchodním směrem od Městce Králové připojení Dlouhopolska a Běrunic vč. vodojemu (→ skupinový vodovod - VPS č. V08).

Zdroj: ÚP pro střeďočeký kraj.

Čištění odpadních vod

Z hlediska regionálního jsou uvedeny pouze stávající skupinové kanalizace s čistírnami odpadních vod (ČOV) s uvedením napojených obcí a dále nově navrhované napojení na skupinové kanalizace. Obě města na území MAS mají vybudované ČOV. V následujícím přehledu jsou uvedené některé významné ČOV vzhledem k možnosti řešit čištění v menších obcích návozem na tyto čistírny.

Zdroj: ÚP pro střeďočeký kraj:

Poděbrady

Odpadní vody dešťové i splaškové jsou v Poděbradech odváděny systémem jednotné stokové sítě. V roce 1996 byla uvedena do provozu ČOV na pravém břehu Labe u Malého Zboží s max. kapacitou 9360 m³/den. ČOV je řešena jako uzavřená kompaktní mechanicko biologická čistárna. Recipient je Labe. Výhledově budou na kanalizační síť města Poděbrady připojeny obce Velké Zboží a Přední Lhota.

Městec Králové

V obci je vybudovaná jednotná kanalizace s ČOV s kapacitou 660m³/den. Recipient – Štítarský potok.

Libice nad Cidlinou

V Libici nad Cidlinou je vybudována nová centrální čistírna odpadních vod. V současnosti je realizována výstavba splaškové podtlakové kanalizace v obcích Libice, Kanín a Odřepsy.

Velim

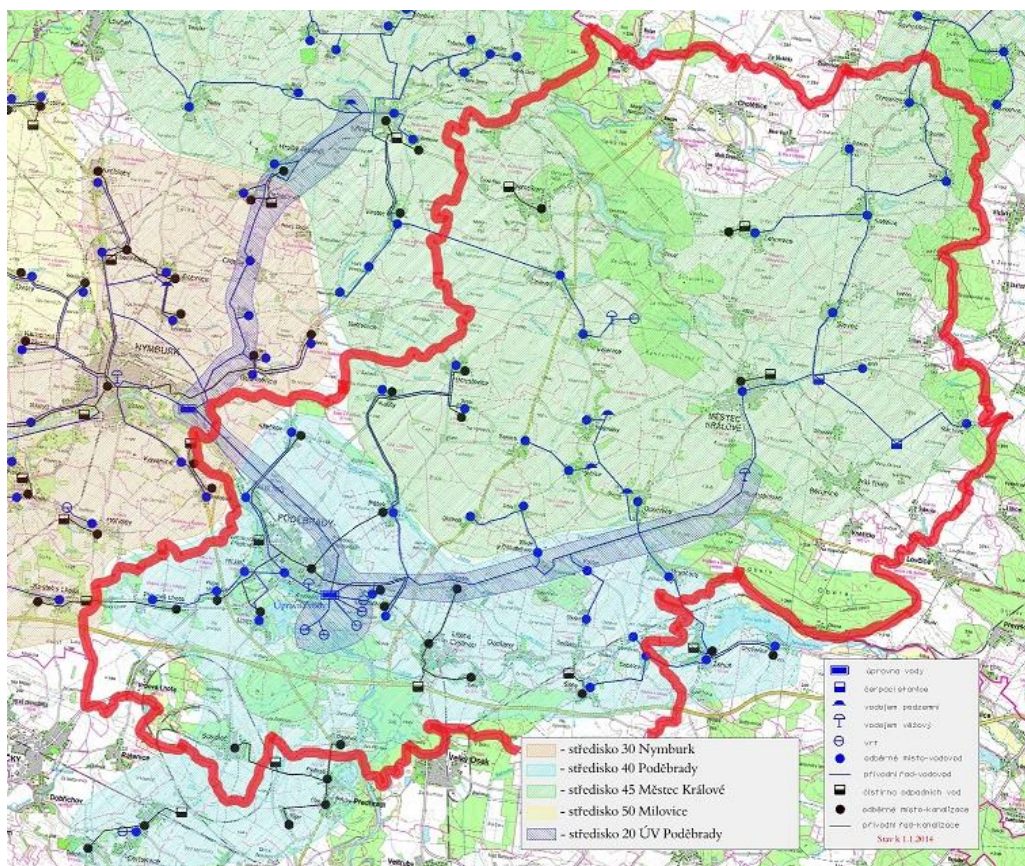
V části obce je vybudován systém veřejné kanalizace. Odpadní vody jsou odváděny na místní ČOV o kapacitě 315m³/den.

Velký Osek

V polovině obce je dokončena síť podtlakové kanalizace, ze které se splaškové odpadní vody čerpají přes síť obce Veltruby na ČOV Kolín. Systém podtlakové kanalizace bude rozšířen i do zbývajících částí obce.

Odvádění povrchových vod

MAS Mezilesí nevykazuje většinou výraznější urbanizaci a tím nároky na zvýšený odtok dešťových vod. Výstavba, která probíhá v regionu, již respektuje požadavky na snižování jak v čase, tak i v objemu odtoku dešťových vod. Kanalizace nově navrhované jsou již navrhovány většinou jako oddílné soustavy. Nebo jsou stávající kanalizace doplňovány o samostatné splaškové stoky a stávající ponechány pro odvod dešťových vod. Tím dojde ke snížení přítoku balastních vod na ČOV.

Mapa č. 3 Vodovody a kanalizace, Zdroj: VAK Nymburk

Zasíťovanost obcí (délka v km a % zasíťovanost)

	vodovod	%	kanalizace	kanalizace dešťová	%	kanalizace s ČOV	plynovod	%	ANO/NE internet WIFI provozovaný obcí
celkem		92			31			27	0
Běrunice		98,9			-			47,9	0
Cerhenice		99,8			81,4			1,8	0
Činěves		98,3			79,2			49,4	0
Dlouhopolsko		98,9			-			44,6	0
Hradčany		100			-			0,4	0
Choťánky		99,4			-			7,8	0
Chotěšice		97,2			-			4,6	0
Chroustov		99,5			-			1	0
Kněžice		99,1			4,1			2	0
Kněžičky		99,4			-			37,5	0
Kolaje		96,3			-			4,6	0
Křečkov		99,3			87,5			50	0
Libice nad Cidlinou		98,9			84,7			4,4	0
Městec Králové		99,6			89,7			73,6	0
Odřepsy		99,3			42,1			2,6	0
Okřínek		96,5			-			1,4	0
Opočnice		99,5			-			37,4	0
Pátek		99,8			85,4			4,1	0
Poděbrady		99,9			93,6			81,4	0
Senice		100			-			54,6	0
Sloveč		99,9			89,6			1,8	0
Sokoleč		100			-			27,7	0
Velenice		96,3			-			1,6	0
Velim		98,8			75,2			76,5	0
Velký Osek		99,8			44,1			53	0
Vlkov pod Oškobrhem		97,5			-			-	0
Vrbice		100			-			40,1	0
Záhornice		99,2			17,8			57,8	0

B.1.3.3. Zásobování plynem a teplem

Rozvody plynu

Řešeným územím prochází trasa tranzitního plynovodu a dále se zde nachází řada plynovodů VTL. V území působí tyto správci plynovodních sítí:

- Tranzitní plynovod a VVTL plynovody - TRANSGAS, a. s.
- VTL plynovody - STŘEDOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, a. s.

Plynovody VTL

Síť plynovodů VTL je tvořena řadou páteřních tras a odbočnými přípojkami do jednotlivých oblastí a ro jednotlivá města. V některých úsecích jsou trasy potrubí vícenásobné. Hlavní směry páteřních vedení jsou Pečky – Poděbrady – Nymburk, Poděbrady - Městec Králové, s řadou odbočných větví. Propojení těchto sítí mezi jednotlivými správci je přes předávací stanice s měřením odběru. Světlosti plynovodního potrubí VTL jsou různé, páteřní trasy jsou převážně tvořeny potrubím DN 350 - DN 500, odbočné větve DN 80 - DN 300.

Zásobování teplem

Zásobování teplem na území je možno rozdělit do několika skupin dle druhu dodávky, dopravní vzdálenosti a velikosti zdroje tepla.

a) druh dodávky:

- teplárenská výroba s úplnou dodávkou tepla do veřejné sítě (zdroje CZT)
- podniková výroba s podílem dodávky tepla do veřejné sítě
- podniková výroba tepla pro vlastní spotřebu

b) dopravní vzdálenost:

- teplo je dodáváno do místa spotřeby na krátkou vzdálenost (výroba a spotřeba je ve stejném sídelním útvaru)
- teplo je dodáváno na velkou vzdálenost (teplo je dodáváno z místa výroby do jiného vzdáleného sídelního útvaru)

c) velikost zdroje:

V některých výrobních tepla je spojena teplárenská výroba s výrobou elektrické energie nebo naopak v tepelných elektrárnách je využíváno odpadní teplo z výroby elektrické energie.

Na území MAS Mezilesí se nenacházejí zdroje tepla nad 10 MW.

V řešeném území nejsou uvažovány nové dálkové teplovody.

Území MAS Mezilesí je charakteristické zastoupením především malých obcí. Tento znak udává i decentralizaci zdrojů tepla. Centrální kotelna by byla vybudovaná pouze v Poděbradech, pro ostatní obce jsou typické lokální zdroje. Tento trend je aktuálně velkou hrozbou pro kvalitu ovzduší na území MAS Mezilesí. Výjimkou je obec energeticky soběstačná obec Kněžice, která svým inovativním projektem naplňuje představy o možném řešení energetické situace území.

Součástí projektu v Kněžicích byla jedna z první bioplynových stanic v České republice. Využití biomasy se v podmínkách MAS Mezilesí jeví jako vhodný alternativní zdroj energie, a to jak využitím v bioplynových stanicích, tak spalováním. Díky dostatečné produkci biomasy na zemědělsky intenzivně využívaném území odpadá nutnost jejího dálkového transportu k energetickým zařízením a je zaručená dlouhodobá udržitelnost realizovaných projektů. Například u „vzorového“ projektu energeticky soběstačné obce Kněžice dosahuje výroba elektrické energie v současné době 330 kWh. Projekt umožňuje i výrobu tepla s výkonem 1,6 MWh, jenž tvoří určitý „ostrovni systém“ s vlastním teplovodem v obci. Cena tepla v Kněžicích je přitom zcela nezávislá na vývoji světového trhu, Stanice využívá biologicky rozložitelný odpad, jako je hnůj, kal, sláma, štěpky a potravinářský odpad z místních statků, jatek a domácností k výrobě bioplynu. Zpracovává tedy potenciálně nebezpečný odpad z farem a jatek, septiků a žump způsobem, který je citlivý k životnímu prostředí prostřednictvím procesu anaerobní digesce. Zbytek z procesu výroby bioplynu je biologicky neškodný a může být použit jako organické hnojivo. Stanice také snižuje potřebu zařízení na úpravu odpadních vod a prostor skládky v oblasti obce Kněžice.

Bioplyn poskytuje městu obnovitelnou alternativu k plynu, uhlí a elektřině pro vytápění a řeší obecní problémy s odpady a kanalizací. Bioplynová stanice zahrnuje zařízení na výrobu bioplynu, kotelnu pro spalování biomasy a šestikilometrovou síť dálkového vytápění, která spojuje přibližně 150 domácností.

Bioplynová stanice obsahuje homogenizační nádrž o objemu 180 m³, odpadní čistící linku s denní kapacitou 10 tun, tepelnou digestoř o objemu 2.500 m³, jednotku pro kombinovanou výrobu tepla a elektřiny (CHP) a dvě zásobní nádrže o objemu 6.500 m³ pro zbytkovou kapalinu. Kotelna na spalování biomasy je vybavena 800 kW pecí na slámu a 400 kW pecí na štěpky k vytvoření dodatečného tepla v zimě. Stanice vyrábí tepelnou energii a elektřinu spalováním nahromaděného bioplynu. Při výrobě bioplynu vzniká další teplo jako vedlejší produkt, z čehož asi 60 % využívá systém dálkového vytápění. Bioplynová stanice má elektrický výkon 330 kW a ročně vyrobí 2.600 MWh do státní rozvodné soustavy. Stanice rovněž vyrábí jako vedlejší produkt bohaté organické hnojivo, které zdarma odebírají místní zemědělci a dodavatelé odpadů a biomasy. Veškeré zbývající hnojivo se používá na obecních pozemcích ve městě Kněžici. Elektřina pro obec Kněžice a 70 % požadavků na vytápění dříve pocházelo z uhelných elektráren, které produkují emise skleníkových plynů v České republice. Stanice na výrobu bioplynu zachytí metan, který způsobuje dvacetkrát silnější skleníkový efekt než oxid uhličitý a který by se jinak uvolnil do atmosféry při rozkládání organické hmoty. Místo toho je při spalování metan převeden zpět na oxid uhličitý, který byl absorbován v průběhu životnosti biomasy. Bioplynová stanice také snížila počet domácností, které používají kotle na uhlí. V budoucnu se očekává další snižování spotřeby uhlí, protože se více obyvatel připojí na obecní dálkové vytápění.

Bioplyn je obnovitelným zdrojem energie s velkým potenciálem pro další obce, které čelí dovozu stále dražšího zemního plynu. Jedním z důvodů je, že jako finanční investice je bioplynový projekt stejně efektivní z hlediska nákladů jako plánované zdokonalení českých uhelných elektráren a jen mírně méně efektivní z hlediska nákladů než nejmodernější uhelné elektrárny. Podobně se odhaduje, že projekt Kněžice je přibližně dvakrát efektivnější než větrná elektrárna. Počáteční investice do projektu bioplynu se vrátí zpět za méně než 15 let.

Obec Kněžice se navíc spojila se čtyřmi dalšími obcemi z MAS Mezilesí, aby společně pracovaly na vytvoření Akčního plánu udržitelné energie do roku 2020.

B.1.3.3. Spoje

Telekomunikace

Telekomunikace jsou z hlediska telekomunikačních zařízení děleny na několik samostatných celků. Obor telekomunikační zařízení obsahuje místní telefonní síť, radioreléovou síť, síť přenosové techniky rozhlasových, a TV signálů, síť přenosové techniky dálkových a optických kabelů a síť vojenských zařízení.

Provoz telekomunikačních prostředků se řídí řadou technických norem a předpisů pro možnost vzájemné slučitelnosti se sítěmi ostatních operátorů. Telefonní síť v řešeném území spadá pod řídicími ústřednu v Nymburce. Dálkové tranzitní ústředny jsou zapojeny na mezinárodní ústřednu v Praze.

Přístupová síť je dnes z valné většiny vybudovaná úložnými optickými kabely. V nepřístupných a zvláště chráněných územích je proveden přenos vzduchem po radiokomunikační síti. Telefonní síť je převedena na digitální technologie v přenosu a zpracovávání telefonického volání tak i v dalších funkcích komunikace. Na ústředny HOST jsou zapojeny vzdálené účastnické jednotky RSU, které jsou rovnoměrně rozmístěny po celém dotčeném území.

Další rozvoj telekomunikačních zařízení je možný v návaznosti na aktuální poptávku rozšiřováním stávajících ústředen a budováním nebo posilováním propojovacích tras. Zatím jsou vybudovány o dostatečné kapacitě.

Radiokomunikace

Radioreléová síť je v řešeném území vybudována v dostatečné kapacitě s možností dalšího rozšíření dle vznikajících požadavků. Hlavní činností je přenos televizních radiových a datových signálů

vzdušnou cestou. Spolu s radioreléovou sítí se rozvíjí síť přenosové techniky optickými kabely a vysoce kapacitními mikrovlnnými spoji.

V celém území jsou provozovány hlavní přístupové sítě, ale i dalších trasy přístupové sítě pro mobilní operátory bez nároků na ochranná pásma. Průběhy tras jsou dokladovány ve zpracovaných územních plánech.

Provozovatelem radiokomunikační sítě v daném území jsou České radiokomunikace, a. s., O2, a. s., Vodafone, a. s., a T-mobile, a. s. Nově navrhovaná zařízení i trasy RR spojů vznikají a zanikají spontánně v návaznosti na požadavcích uživatelů.

Na základě zákona používají radiokomunikační zařízení ochranná pásma, která chrání před negativními vlivy a rušením signálů. U důležitých systémů jsou vyhlášena ochranná pásma kruhová. Ochranná pásma nových radioreléových paprsků budou vyhlášeny v případě nutnosti až při realizaci a výstavby.

U provozovatelů GSM sítě je značný problém individuální realizace anténních nosičů, které narušují ráz krajiny. Jediným řešením je výstavba společných stožárů vyhovující technickým požadavkům pro všechny operátory a následné odstranění nevyhovujících nosičů v lokalitě. Tato možnost je v kompetenci stavebních úřadů.

Rozhlasové vysílání a síť přenosové techniky TV

Je v řešeném území je vybudována se 100 % celoplošným pokrytím území. České radiokomunikace, a. s. zajišťují celoplošné, regionální i lokální šíření TV signálu základními TV vysílači.

B.1.4. Doprava

Dopravní dostupnost MAS Mezilesí je bezproblémová, co se týče komunikací na vyšší úrovni (dálnice, silnice první a druhé třídy). Tyto komunikace tvoří hlavní páteř dopravní obslužnosti. Nicméně, komunikace 3 a nižších tříd, které jsou ve velmi špatném technickém stavu a znesnadňují dopravní obslužnost jednotlivých obcí.

Hlavní dopravní tepnou je dálnice D11 (Praha-Hradec Králové), která sledovaným územím prochází v jeho jižní části. Dalšími důležitými dopravními spojnicemi jsou silnice I. třídy č. 32 (spojuje Poděbrady a Jičín) a silnice I. třídy č. 11, která je s délkou 353,8 km nejdelší v ČR (směr z Poděbrad na Hradec Králové, Šumperk, Opavu, Ostravu a dále na Slovensko). Jedná se o nejpřímější páteřní komunikaci ve směru západ-východ ČR. Sledovaným územím MAS Mezilesí dále procházejí dvě silnice II. třídy č. 324 a 328. Zbytek území je propojen sítí silnic III. třídy a nižší.

Pokud jde o železniční dopravu, je nutné zmínit traťový úsek č. 231 (z Prahy do Kolína přes Poděbrady), jehož provoz zajišťuje velmi dobrou dostupnost Prahy a Kolína zejména z Poděbrad a přilehlých obcí. Dále pak traťový úsek č. 62 spojující Křinec a Chlumec nad Cidlinou a procházející napříč celým územím MAS Mezilesí. Provoz na těchto úsecích zajišťují České dráhy, a.s.

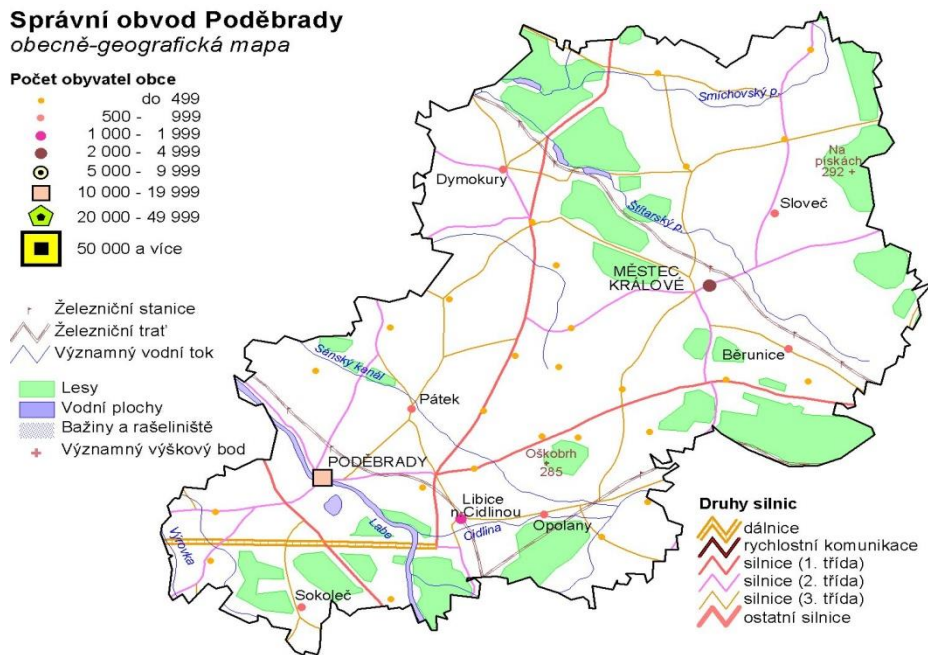
Pokud jde o lodní dopravu, za zmínku stojí zejména pravidelné okružní plavby lodi Král Jiří po Labi (trasa soutok Labe-Cidlina přes Poděbrady směr Nymburk a zpět). Na území MAS Mezilesí se nenachází žádné letiště. Dobře dostupná jsou mezinárodní letiště v Praze a Pardubicích.

Základní dopravní obslužnost se zhoršuje díky neustále se opakujícím snahám snižovat počet spojů autobusové dopravy v ZDO. Ostatní dopravní obslužnost vyžaduje revizi stávajícího systému. Velkým problémem území je nedostatečný rozsah i nedostatečná integrovanost veřejné dopravy. Na rozdíl od ostatních republikových integrovaných doprav nemají středočeské ID propojení se železnicí. Problematická je také spolupráce jednotlivých krajů díky absence koordinátora středočeské integrované dopravy, ale také absence internetových stránek SID. Dopravní obslužnost veřejné dopravy na Nymbursku organizuje OAD Kolín. Tento provozovatel reaguje na podněty starostů a maximálně dvakrát ročně jsou na základě tohoto výzkumu jízdní řády aktualizované. Pro

nedostatečné zdroje k zajištění komplexní dopravní obslužnosti podle připomínek starostů nicméně nedochází k adekvátnímu rozšíření četnosti spojů.

Velkým potenciálem je rozvoj rekreační lodní dopravy na Labi a Cidlině. Podporu by také vyžadoval rozvoj cyklotras a cyklostezek mimo těch, které vedou po březích Labe. Vzhledem ke své poloze v nížinném terénu jsou Poděbrady vhodné pro cykloturistiku a protínají je např. cyklotrasy č. 0002 a č. 0019 (po obou březích Labe). Značených cyklotras je ve sledovaném území více a kopírují převážně silnice III. třídy. Součástí částečně hotových evropských stezek je i trasa Nymburk – Poděbrady.

Obecně-geografická mapa – vyznačení důležitých komunikací vč. železnic, Zdroj: ČSÚ

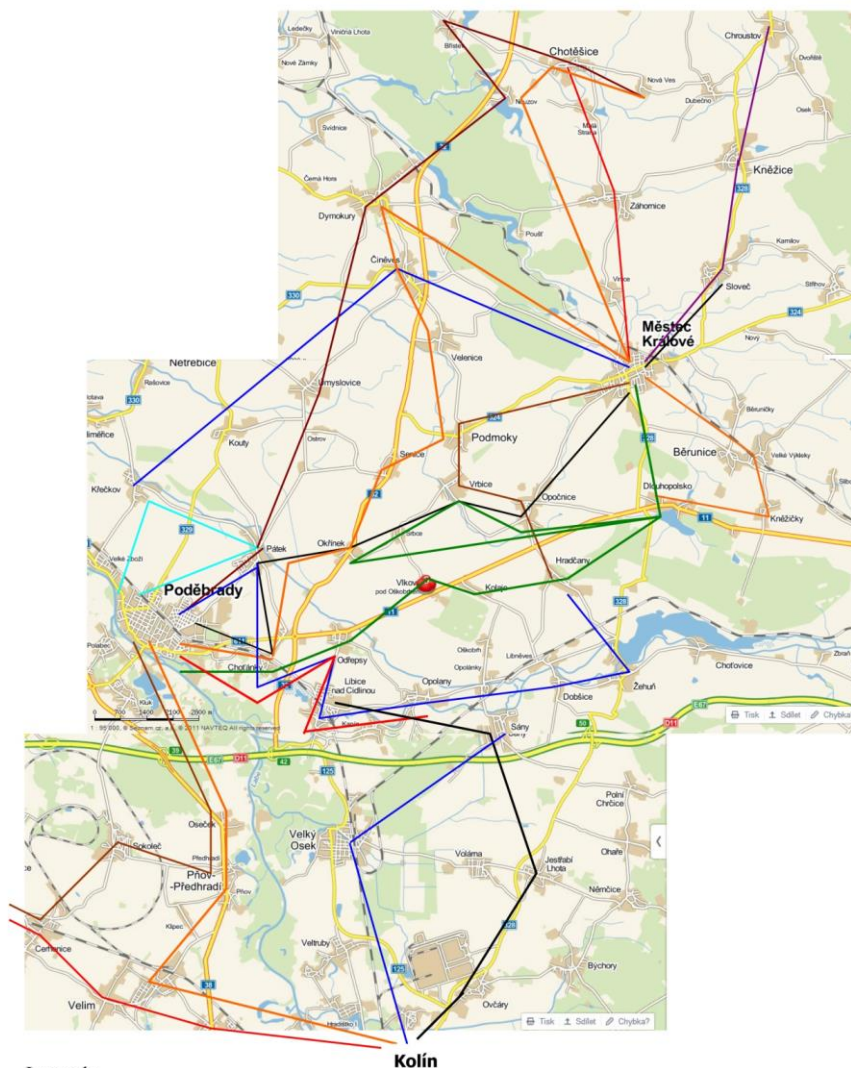

Silniční síť na území MAS Mezilesí. Upraveno podle ŘSD

Schématické znázornění spojů veřejné dopravy na území MAS Mezilesí

- Legenda**
- H11 Městec Králové – Nymburk (Činěves, Křečkov)
  - H21 Městec Králové–Rožďalovice
  - H22 Městec Králové–Chroustov
  - H23 Městec Králové–Nový Bydžov
  - H24 Městec Králové–Dlouhopolsko
  - H25 Městec Králové–Kolín
  - H26 Městec Králové–Opočnice–Poděbrady
  - H28 Městec Králové–Poděbrady
  - H32 Poděbrady–Pátek–Křečkov–Poděbrady
  - H33 Poděbrady–Úmyslovice–Dymokury–Chotěšice
  - H34 Poděbrady–Dymokury–Chotěšice/ Městec Králové
  - H36 Poděbrady–Žehuň–Hradčany
  - H37 Poděbrady–Opolany

- Spodní část mezi Poděbrady a Kolínem:**
- G27 Kolín–Jestřabí Lhota–Libice n.C
  - G28 Kolín–Velký Osek–Sány
  - G55 Kolín–Nová Ves I–Chotutice
  - G56 Kolín–Velim–Poděbrady
  - H39 Poděbrady–Cerhenice–Pečky

B.1.5. Vybavenost obcí a služby

B.1.5.1. Občanská vybavenost

Díky charakteru obcí na území MAS Mezilesí, kde převládají menší obce, je většina služeb i zařízení občanské vybavenosti soustředěná do větších měst, zejména Poděbrad, coby hlavního města území a Městce Králové. Přesto, občanská vybavenost menších obcí se kontinuálně zvyšuje s postupným rozvojem občanské společnosti, který probíhá od začátku devadesátých let.

Poměrně hodně obcí, i přes svou velikost, například provozuje knihovny a usiluje o jejich udržení. Čtyři muzea včetně poboček charakterizují aktivní přístup v této kulturní oblasti. Na území MAS Mezilesí se nacházejí 2 stálá kina a pouze jedno divadlo (Divadlo Na Kovárně v Poděbradech), nicméně v několika obcích se nacházejí víceúčelové prostory, ve kterých se příležitostně hraje divadlo.

Tabulka občanské vybavenosti v jednotlivých obcích – 1. část

	lékař	dětský lékař	gynekolog	stomatolog	lékař – specialista (kožní, kardiolog, ...)	obecnou – potraviny	pošta	služebna policie	autoservis	pneuservis	spolkový/kulturní dům	kostel – farnost	JSDH (kategorie JPO5,JPO3)	sběrný dvůr odpadů	kadeřnictví	mateřské / rodinné centrum	dům dětí a mládeže	knihovna
celkem	17	8	22	8	37	24	9	2	30	20	9	15	24	22	15	0	3	29
Běrunice	0	0	0	0	0	ano	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1
Cerhenice	1	1	0	0	0	ano	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Činěves	0	0	1	0	0	ano	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1
Dlouhopolsko	0	0	0	0	0	ne	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1
Hradčany	0	0	0	0	0	ano	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1
Choťánky	0	0	0	0	0	ano	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1
Chotěšice	0	0	0	0	0	ano	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Chroustov	0	0	0	0	0	ano	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1
Kněžice	0	0	0	0	0	ano	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1
Kněžičky	0	0	0	0	0	ano	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1
Kolaje	0	0	0	0	0	ne	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Křečkov	0	0	0	0	0	ano	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Libice nad Cidlinou	1	0	1	0	0	ano	1	0	2	4	1	2	1	1	0	0	0	1
Městec Králové	3	1	5	2	12	ano	1	1	5	1	1	1	1	3	0	0	0	1
Odřepsy	0	0	0	0	0	ano	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1
Okřínek	0	0	0	0	0	ne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Opočnice	0	0	0	0	0	ano	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1
Pátek	0	0	0	0	0	ano	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1
Poděbrady	10	4	13	6	25	ano	2	1	13	8	1	5	3	8	15	0	1	3
Senice	0	0	0	0	0	ano	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Sloveč	0	0	0	0	0	ano	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Sokoleč	0	0	0	0	0	ano	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Velenice	0	0	0	0	0	ano	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1
Velim	1	1	1	0	0	ano	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1
Velký Osek	1	1	1	0	0	ano	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1

Vlkov pod Oškobrhem	0	0	0	0	0	ne	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1
Vrbice	0	0	0	0		ano	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	
Záhornice	0	0	0	0		ano	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	

Tabulka občanské vybavenosti v jednotlivých obcích – 2. část

	Stálá kina	Multikino	Divadlo	Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	Galerie (vč. poboček a výstavních sál)	Kulturní zařízení ostatní	Středisko pro volný čas dětí a mládeže	Zoologická zahrada	Sakrální stavba	Hřbitov	Krematorium	Smuteční síň
celkem	2	0	1	5	3	18	6	0	25	35	0	4
Běrunice	.	.	.	.	.	.	.	.	2	2	.	.
Cerhenice	.	.	.	.	.	1	.	.	1	1	.	.
Činěves	.	.	.	1	.	1	1	.	1	1	.	.
Dlouhopolsko	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
Hradčany	.	.	.	.	.	1	.	.	.	1	.	.
Choťánky	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Chotěšice	.	.	.	.	.	.	.	.	1	3	.	.
Chroustov	.	.	.	.	.	1	.	.	1	1	.	.
Kněžice	.	.	.	.	.	1	.	.	1	1	.	.
Kněžičky	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.
Kolaje	.	.	.	.	.	1	.	.	.	1	.	1
Křečkov	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
Libice nad Cidlinou	.	.	.	1	1	1	.	.	2	1	.	.
Městec Králové	1	.	.	1	.	3	1	.	2	2	.	1
Odřepsy	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.
Okřínek	.	.	.	.	.	.	1	.	.	1	.	.
Opočnice	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	.	.
Pátek	.	.	.	.	.	.	.	.	1	2	.	.
Poděbrady	1	.	1	2	2	1	2	.	5	3	.	2
Senice	.	.	.	.	.	.	1	.	.	1	.	.
Sloveč	.	.	.	.	.	1	.	.	1	1	.	.
Sokoleč	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
Velenice	.	.	.	.	.	1	.	.	1	1	.	-
Velim	.	.	.	.	.	1	.	.	1	1	.	.
Velký Osek	.	.	.	.	.	1	.	.	2	2	.	.
Vlkov pod Oškobrhem	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
Vrbice	.	.	.	.	.	.	.	.	1	2	.	.
Záhornice	.	.	.	.	.	1	.	.	1	2	.	.

Sport

Možností sportovního vyžití obyvatel v SO je dostatek, jediným negativem je, že na území MAS Mezilesí schází krytý plavecký bazén. K možnosti plavání slouží pouze dva rehabilitační bazény v lázeňských objektech (jsou přístupné i veřejnosti) a bazén určený pro rehabilitaci těhotných matek a dětí od narození po školní věk. Obyvatelé SO toto řeší návštěvami plaveckých bazénů v okolních obcích (zejména Vodní svět Kolín, či plavecký bazén v Nymburce). V létě slouží k rekreaci a plavání přírodní koupaliště Jezero v Poděbradech, které provozují Technické služby města Poděbrady. Jediný krytý zimní stadion se nachází v Poděbradech, je v rekonstrukci a na podzim 2014 se očekává jeho otevření. Nicméně další zimní stadion s dobrou dostupností se nachází v Nymburce. I když se v MAS Mezilesí nacházejí hlavně malé obce, téměř v každé je venkovní sportovní zařízení, minimálně fotbalový stadion. Vzhledem ke své poloze v nížinném terénu jsou Poděbrady vhodné pro cykloturistiku a protínají je např. cyklotrasy č. 0002 a č. 0019 (po obou březích Labe). Značených cyklotras je ve sledovaném území více a kopírují převážně silnice III. třídy. Cyklostezky podél řeky Labe jsou vhodné i pro inline bruslení, a to jak ve směru do Nymburka, tak směrem k soutoku Labe a Cidliny (zde pokračuje až do Libice nad Cidlinou). V prostoru lužního lesa v Poděbradech se nachází vyhlášené golfové hřiště, které zahájilo provoz již v roce 1966. Až do 90. let bylo hřiště devítijamkové a až poté bylo rozšířeno na 18 jamek. V Poděbradech se též nachází jízdárna s jezdeckým klubem, skatepark, squash a tenisové kurty.

Z vybavenosti sportovními zařízení v jednotlivých obcích MAS Mezilesí je zřejmé, že nejpoblárnějším sportem je fotbal. Hřiště chybí pouze ve dvou z celkového počtu 28 obcí. Silné zastoupení má také tělovýchovná jednota Sokol, její aktivity navazují na silnou prvorepublikovou tradici v tomto regionu.

Vybavenost obcí na území MAS Mezilesí sportovními zařízeními

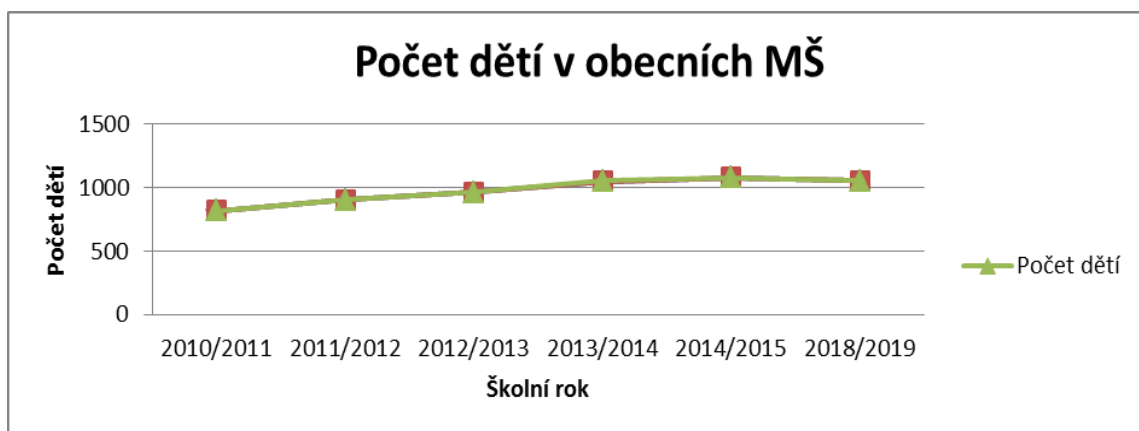
	Koupaliště a bazény		Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	Tělocvičny (vč. školních)	Stadiony otevřené	Stadiony kryté	Zimní stadiony kryté i otevřené	Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)
celkem	2	1	26	13	5	0	1	13
Běrunice	.	.	1	1	.	.	.	.
Cerhenice	.	.	1	1	.	.	.	.
Činěves	.	.	1	.	.	.	.	1
Dlouhopolsko	.	.	1	1	.	.	.	.
Hradčany	.	.	1	.	.	.	.	.
Choťánky	.	.	1	.	.	.	.	.
Chotěšice	.	.	1	.	.	.	.	.
Chroustov	.	.	.	.	.	.	.	.
Kněžice	.	.	1	1	.	.	.	.
Kněžičky	.	.	1	.	.	.	.	.
Kolaje	.	.	1	.	.	.	.	1
Křečkov	.	.	1	.	.	.	.	.

Libice nad Cidlinou	.	.	1	1	1	.	.	.
Městec Králové	1	.	1	1	1	.	.	1
Odřepsy	.	.	1	.	.	.	.	1
Okřínek	.	.	1	.	.	.	.	.
Opočnice	.	.	1	1	.	.	.	.
Pátek	.	.	1	.	.	.	.	1
Poděbrady	1	1	1	1	1	.	1	1
Senice	.	.	1	1	.	.	.	1
Sloveč	.	.	1	1	.	.	.	.
Sokoleč	.	.	1	1	.	.	.	2
Velenice	.	.	1	.	.	.	.	1
Velim	.	.	1	.	.	.	.	1
Velký Osek	.	.	1	1	2	.	.	1
Vlkov pod Oškobrhem	.	.	.	.	.	.	.	.
Vrbice	.	.	1	.	.	.	.	.
Záhornice	.	.	1	1	.	.	.	1

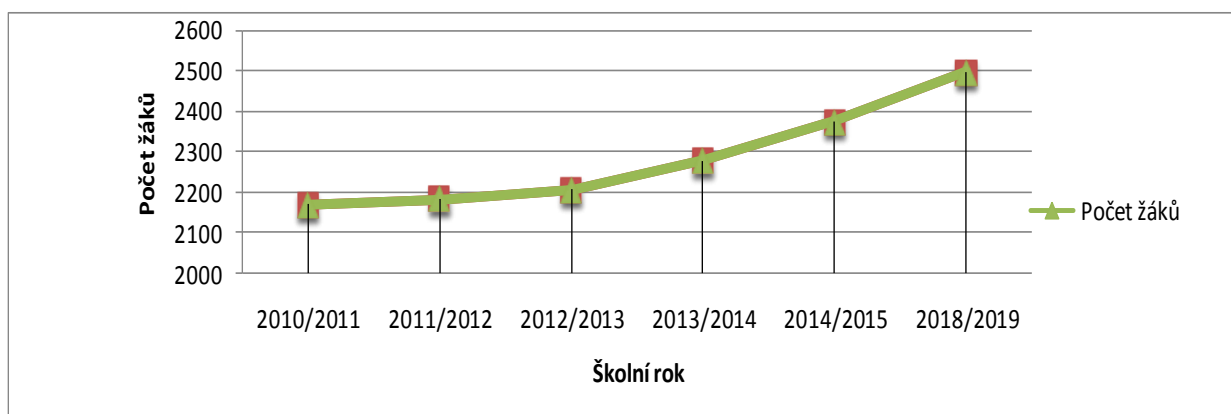
B.1.5.1. Školství

V oblasti školství je posuzované území až po dosažení středoškolského vzdělání zastoupeno dostatečně. Požadavky zajištění dostatečného počtu míst v MŠ a ZŠ se mění v čase podle přírůstku nově narozených dětí v jednotlivých populačních ročnících. Promítá se zde také počet mladých rodin, které se do regionu i s dětmi přistěhují. Lokální nedostatky v této oblasti řeší obce vzájemnou spoluprací a hledáním cest ke vzniku nových MŠ či udržení ZŠ i v menších obcích. Čtyři střední školy a dvě SOU s nástavbovým pomaturitním studiem dostatečně uspokojují zájem uchazečů. O některé z nich je poměrně veliký zájem i mimo území okresu a kraje. V Poděbradech je VOŠ hotelnictví a turismu a také odloučené pracoviště Univerzity Karlovy Praha – Ústav jazykové a odborné přípravy.

Počet dětí v obecních MŠ, vývoj 2010 – 2018

Počet žáků v ZŠ, vývoj 2010 – 2018

Stručná charakteristika školství v území

	Mateřská škola	Základní škola – nižší stupeň (1 – 5. ročník)	Základní škola – vyšší stupeň (1. – 9. ročník)	Střední školy obory gymnázií	obory středních odborných škol a praktických škol	obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	obory nástavbového studia	Základní umělecká škola	Konzervatoře	Jazyková škola	Vyšší odborná škola
celkem	16	6	9	2	4	2	2	1	0	1	1
Běrunice	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerhenice	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Činěves	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dlouhopolsko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hradčany	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Choťánky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chotěšice	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Chroustov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kněžice	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kněžičky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolaje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Křečkov	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Libice nad Cidlinou	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Městec Králové	1	-	2	-	-	1	1	-	-	-	-
Odřepsy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okřínek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opočnice	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pátek	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poděbrady	2	-	3	2	3	1	1	1	-	1	1
Senice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sloveč	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sokoleč	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Velenice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Velim	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Velký Osek	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Vlkov pod Oškobrhem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrbice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Záhornice	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	16	57	Běrunice, Cerhenice, Činěves, Dymokury, Kněžice, Křečkov, Libice n. C., Městec Králové, Opočnice, Pátek, Poděbrady (9 odloučených pracovišť centrálně řízených MŠ Studentská), Sloveč, Sokoleč, Velim, Velký Osek, Záhornice
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	6	21	Základní škola Běrunice, ZŠ Kněžice, ZŠ Křečkov, ZŠ Opočnice, ZŠ letce Františka Nováka Sokoleč, ZŠ Záhornice
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	4	11,1	Cerhenice, Základní škola Libice n. C., Základní škola Městec Králové (plus ZŠ praktická – žáci se spec. vz. potřebami), ZŠ T.G. Masaryka Poděbrady, Velim, Velký Osek
Počet středních škol:	6	3,5	
-obory gymnázií			Gymnázium Jiřího z Poděbrad - všeobecné 4 leté, 8 leté. Ekogymnázium a SOŠ multimediálních studií - soukromé všeobecné 4 leté a 6 leté gymnázium se zaměřením na ekologii, multimediální studia
-obory středních odborných škol a praktických škol			Hotelová škola a vyšší odborná škola Poděbrady - VO: hotelnictví. Střední zemědělská škola a střední odborná škola Poděbrady - VO: agropodnikání, veřejnosprávní činnost, veterinářství
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť			SOU společného stravování Poděbrady - VO: pekař, cukrář, kuchař - číšník, 2 leté maturitní nástavbové studium=gastronomie. SOŠ a SOU Městec Králové - VO: zahradník, cukrář, kuchař - číšník, zahradnické práce, stravovací a ubytovací služby, opravářské práce, 2 leté maturitní

			nástavbové studium = podnikání
Počet základních uměleckých škol	1	3,5	ZUŠ Poděbrady
Počet konzervatoří	0		
Počet jazykových škol			Jazyková škola je součástí Hotelové školy Poděbrady
Počet vyšších odborných škol			Vyšší odborná škola hotelnictví a turismu je součástí Hotelové školy Poděbrady
Počet vysokých škol			UJOP UK (Ústav jazykové a odborné přípravy) - odloučené pracoviště UK pro jazykovou přípravu cizinců

Zdroj: místní šetření

Obec Poděbrady: MŠ má 1 ředitelství, ale čítá 8 odloučených pracovišť. Od 1.4.2014 v obci otevřeno další odloučené pracoviště. Speciální školy: Speciální základní škola Poděbrady určena pro žáky se spec. vzdělávacími potřebami. V Poděbradech také 2 soukromé MŠ: 1. MŠ Montessori Poděbrady, 2. MOZAIKA česko-anglická mateřská škola s.r.o. MŠ v Pískové Lhotě zahájila svůj provoz od 1.9.2013.

	školství						služby v oblasti vzdělávání				
	jesle (soukromé, obecní ...)	MŠ (soukromé, obecní ...)	ZŠ 1 – 5 třída	ZŠ 6 – 9 třída	speciální škola	střední škola (soukromá, krajáská)	vyšší odborná škola	počítačové kurzy	jazykové kurzy	řemeslné kurzy	ostatní
celkem	1	16	5	9	3	10	1	1	1	2	3
Běrunice	0	1	1	-	0	0	0	0	0	0	0
Cerhenice	0	1	-	1	0	0	0	0	0	0	0
Činěves	0	1	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhopolsko	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Hradčany	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Choťánky	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Chotěšice	0	-	-	-	1	1	0	0	0	0	0
Chroustov	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Kněžice	0	1	1	-	0	0	0	0	0	0	0
Kněžičky	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Kolaje	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Křečkov	0	1	1	-	0	0	0	0	0	0	0

Libice nad Cidlinou	0	1	-	1	0	0	0	0	0	0	0
Městec Králové	0	1	-	2	1	2	0	0	0	0	0
Odřepsy	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Okřínek	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Opočnice	0	1	1	-	0	0	0	0	0	0	0
Pátek	0	1	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Poděbrady	0	2	-	3	1	7	1	1	1	1	3
Senice	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Sloveč	0	1	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Sokoleč	0	1	1	-	0	0	0	0	0	0	0
Velenice	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Velim	0	1	-	1	0	0	0	0	0	0	0
Velký Osek	0	1	-	1	0	0	0	0	0	0	0
Vlkov pod Oškobrhem	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Vrbice	-	-	-	0	0		0	0	0	0	
Záhornice	1	1	-	0	0		0	0	0	0	1

B.1.5.1. Sociální péče

Sociální služby na území MAS Mezilesí

V rámci komunitně řízeného rozvoje je také nutné dbát na strukturu a rozmístění sociálních, zdravotních a školských zařízení. Jelikož ty představují základní rámec služeb, které musí občan získat.

Rozmístění těchto zařízení vypovídá o důležitých nodálních směrech, které jsou v rámci tohoto uzavřeného celku důležité s ohledem na 3 výše důležitá témata. Je zřejmé, že v oblasti sociálních služeb hraje dominantní roli město Poděbrady. V oblasti školství jsou to také především Poděbrady s širokou nabídkou vzdělávacích subjektů takřka všech úrovní, dále Městec Králové, střední odborná škola se nachází v Chotěšicích. Mateřskou a základní školou disponují obce Běrunice, Cerhenice, Činěves, Kněžice a Libice nad Cidlinou.

Sociální poradenství – Luxor Poděbrady

Osobní asistence - Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s. 3x, Modrá Brána s.r.o. (nyní Pečovatelská služba Městec Králové s.r.o.)

Pečovatelská služba - Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s. 3x, Modrá Brána, s.r.o. (nyní Pečovatelská služba Městec Králové, s.r.o.)

Podpora samostatného bydlení - Handicap centrum Srdce, o.p.s.

Odlehčovací služby - Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s. 3x, Modrá Brána s.r.o. (nyní Pečovatelská služba Městec Králové, s.r.o.)

Denní stacionáře - Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Handicap centrum Srdce o.p.s.

Týdenní stacionáře - Handicap centrum Srdce o.p.s.

Domovy pro seniory - DIAKONIE ČCE, Luxor Poděbrady

Domovy se zvláštním režimem - DIAKONIE ČCE 1x –Obec Pátek

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením - Luxor Poděbrady, služba zrušena k 31. 12. 2013

Sociálně terapeutické dílny - Handicap centrum Srdce o.p.s.

Sociální rehabilitace - Luxor Poděbrady

	Počet sociálních služeb celkem	z toho Domovy pro seniory	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Azylové domy	Chráněné bydlení	Denní stacionáře	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Sociální poradny	Domovy s pečovatelskou službou
celkem	8	2	0	0	0	2	0	1	9
Běrunice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerhenice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Činěves	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dlouhopolsko	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hradčany	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Choťánky	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chotěšice	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Chroustov	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kněžice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kněžičky	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolaje	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Křečkov	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Libice nad Cidlinou	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Městec Králové	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Odřepsy	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okřínek	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opočnice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pátek	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poděbrady	6	1	-	-	-	2	-	1	6
Senice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sloveč	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sokoleč	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Velenice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Velim	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Velký Osek	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vlkov pod Oškobrhem	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrbice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Záhornice	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Počet sociálních služeb dle zřizovatele na území MAS Mezilesí

typ sociální služby	Obce s počtem obyvatel	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
	Posuzovaný správní obvod	Poděbrady 2119					
	typ sociální služby						
	Sociální poradenství		1				
Služby sociální péče	Osobní asistence			2			1
	Pečovatelská služba			2			1
	Podpora samostatného bydlení	1					
	Odlehčovací služby			3			1
	Centra denních služeb						
	Denní stacionáře			4			
	Týdenní stacionáře	1					
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením						
	Domovy pro seniory		1		1		
	Domovy se zvláštním režimem				2		
	Chráněné bydlení	1					
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče				1		
Služby sociální prevence	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		1				
	Sociálně terapeutické dílny	1					
	Sociální rehabilitace		1				
	celkem	4	4	12	3	0	3

Zdroj dat: MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb

Vybrané sociální služby, poskytovatel a jejich zřizovatel:

- Sociální poradenství - Luxor Poděbrady – kraj
- Osobní asistence
- Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady - obec, Modrá Brána, s.r.o. (Pečovatelská služba s.r.o.) – jiný
- Pečovatelská služba - Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady - obec, Modrá Brána s.r.o. (Pečovatelská služba s.r.o.) – jiný

- Podpora samostatného bydlení - Handicap centrum Srdce o.p.s. – MPSV
- Odlehčovací služby - Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady - obec, Modrá Brána, s.r.o. (Pečovatelská služba s.r.o.) – jiný
- Denní stacionáře - Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady – kraj
- Týdenní stacionáře - Handicap centrum Srdce o.p.s. – MPSV
- Domovy pro seniory - Diakonie ČCE, Luxor Poděbrady – kraj
- Domovy se zvláštním režimem - Diakonie ČCE – církev
- Chráněné bydlení - Handicap centrum Srdce o.p.s. – MPSV
- Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče - Městská nemocnice Městec Králové, a.s. – obec
- Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením - Luxor Poděbrady – kraj
- Sociálně terapeutické dílny - Handicap centrum Srdce o.p.s. – MPSV
- Sociální rehabilitace - Luxor Poděbrady - kraj

Dobrovolnická činnost

je ve prospěch druhých bez finanční odměny. Zapojují se neziskové organizace. Někdy dobrovolně pracují i lidé samostatně, což není evidované a dohledatelné ve statistikách.

Jedná se o pomoc lidem, kteří jsou postiženi např. povodněmi, požárem nebo epidemiemi, chudobou v některých zemích. Dobrovolnictví se projevuje věnováním peněz, věcí, času (pracovní síla).

V České republice mezi nejrozšířenější a nejstarší organizace spojené s dobrovolnictvím patří: sbory dobrovolných hasičů, Český červený kříž, různé neziskové organizace, které působí v oblasti sociálních služeb, různé spolky (pomoc lidem, kteří jsou zdravotně postižení). Mezi novější, ale také velmi rozšířené organizace spojené s dobrovolnictvím patří spolky ochránců přírody, jejichž členové se bez nároku na odměnu podílejí na ochraně přírody.

Akreditované organizace vykonávající dobrovolnickou péči nesídlí na území MAS Mezilesí. V Městci Králové zprostředkovávají dobrovolnickou činnost pro zařízení Diakonie Broumov. Jedná se o Materiální pomoc v ČR. Spočívá to na ochotě mnoha lidí, kteří se chtějí podělit o svoje věci, které sami nepotřebují. Do středisek se sváží potřebné věci (ošacení, vybavení domácnosti po povodních nebo požáru), které je možné levně zakoupit nebo poskytnout. Organizace Luxor Poděbrady se zapojila do Projektu „MANAGEMENT DOBROVOLNICTVÍ V PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍCH SK“, který probíhal od srpna 2008 do července 2013. Projekt se zaměřoval na rozvoj managementu dobrovolnictví v pobytových sociálních službách pro seniory a pobytových sociálních službách pro osoby se zdravotním postižením ve Středočeském kraji. Část probíhala formou školení různých témat k managementu dobrovolnictví a další část byly odborné konzultace a supervize pro koordinátory dobrovolnictví v organizaci

B.1.5.1. Zdravotnictví

Zdravotnická zařízení mají vyhovující charakter. Na území MAS Mezilesí se nachází jedna nemocnice, a to Městská nemocnice v Městci Králové (v roce 2007 vyhlášena “nemocnicí roku” – z pohledu pacienta). Další dobře dostupné nemocnice se nacházejí v sousedních ORP (zejména Nymburk a Kolín). Rozložení dalších zdravotnických zařízení pochopitelně není symetrické a soustřeďuje se hlavně ve městech, jedná se zejména o soukromé ordinace odborných i praktických lékařů. To komplikuje přístup k těmto zařízením hlavně lidem bez vlastního dopravního prostředku. Částečně to kompenzují omezené ordinace praktických lékařů v některých obcích. Lékárny jsou rovněž soustředěny ve městech, i když jedna z lékáren provozuje i výdejny léků mimo města.

Zhruba 30% obcí má samostatné ambulantní zařízení a samostatnou ordinaci.

Zdroj: místní šetření

Zastoupení zdravotnických zařízení na území MAS Mezilesí

	Celkem (MAS Mezilesí)	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsk o	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nemocnice	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště nemocnice	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Odborné léčebné ústavy (mimo léčeben dlouhodobě nemocných)	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostatní lůžková zařízení	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště ostatního lůžkového zařízení	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Samostatná ordinace praktického lékaře – stomatologa	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře – stomatologa	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4
Samostatná ordinace praktického lékaře – gynekologa	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře – gynekologa	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Samostatná ordinace lékaře specialisty	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Detašované pracoviště samostatné ordinace lékaře specialisty	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Ostatní samostatná zařízení	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Detašované pracoviště ostatního samostatného zařízení	11	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Zařízení lékárenské péče	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Detašované pracoviště zařízení lékárenské	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2

péče																	
Jesle	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Další dětská zařízení	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Středisko záchranné služby a rychlá zdravotnická pomoc	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště střediska záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okresní zdravotní ústav	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

	Odrěpy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Slovesč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nemocnice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště nemocnice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odborné léčebné ústavy (mimo léčeben dlouhodobě nemocných)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostatní lůžková zařízení	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště ostatního lůžkového zařízení	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé	-	-	-	-	10	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samostatná ordinace praktického lékaře – stomatologa	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře – stomatologa	-	-	1	-	13	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Samostatná ordinace praktického lékaře – gynekologa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře – gynekologa	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Samostatná ordinace lékaře specialisty	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště samostatné ordinace lékaře specialisty	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostatní samostatná zařízení	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště ostatního samostatného zařízení	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zařízení lékárenské péče	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště zařízení lékárenské péče	-	-	-	-	9	-	-	-	-	1	-	-	-	-

Jesle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Další dětská zařízení	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Středisko záchranné služby a rychlá zdravotnická pomoc	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Detašované pracoviště střediska záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okresní zdravotní ústav	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

B.1.6. Spolkový život a volnočasové aktivity

Významným prvkem místního společenského života v jednotlivých obcích se staly v druhé polovině 19. století. Prakticky ve všech obcích sledovaného regionu vznikly hasičské sbory a sokolské jednoty. Je doplňovaly další sdružení, především s kulturním programem (osvětové a čtenářské besedy, soubory divadelních ochotníků). Spolky se nezaměřovaly úzce na svou činnost, ale snažily se působit na celou komunitu místa svého působení. Proto i hasiči nebo sokolové pouze nehasili či necvičili, ale pořádali i různé společenské a kulturní akce (plesy, bály, zábavy, přednášky, koncerty, lidové veselice a také provozovali biografy).

V době svého zlatého věku, období první republiky, byly velkým hybatelem života městských a venkovských společenství sledované oblasti. Byly významným prvkem sociální stability venkovské společnosti. Toho si byla vědoma nacistická i komunistická moc, a proto (kromě hasičů, jejichž činnost byla z praktických důvodů – ochrany životů a majetku obyvatelstva – neomezena, ale striktně podřízena jejich dohledu) byla většina spolků zrušena nejprve ve 40. a pak i v 50. letech zrušena nebo transformována do nových bedlivě hlídaných organizací.

Po pádu komunistické diktatury část spolků obnovila svou činnost, vznikly i nové organizace – především tělovýchovné. Snaží se podílet se na veřejném životě obcí, ale dosahu, který měly spolky před osmi desetiletími, zatím nedosáhly.

volnočasové a sportovní organizace

	SOKOL/OREL	SDH	stolní tenis	volejbal	kopaná	divadelní spolek	stolní hokej	HC hokej	tenis	nohejbal	šipky	dechovka	lukostřelci	házená	gymnastika	florbal	myslivecké sdružení
celkem	9	24	3	4	23	1	1	1	2	1	0	0	1	0	0	2	18
Běrunice	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Cerhenice	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Činěves	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Dlouhopolsko	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Hradčany	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Choťánky	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Chotěšice	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Chroustov	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kněžice	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kněžičky	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kolaje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Křečkov	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Libice nad Cidlinou	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Městec Králové	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Odřepsy	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Okřínek	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opočnice	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Pátek	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Poděbrady	1	3	2	2	3	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0
Senice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sloveč	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Sokoleč	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Velenice	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Velim	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Velký Osek	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Vlkov pod Oškobrhem	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Vrbice	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Záhornice	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Volnočasové prostory v jednotlivých obcích na území MAS Mezilesí:

	hřiště fotbalové	víceúčelové hřiště	tenisové kurty	koupaliště	bazén	střešnice	kluziště	nohejbalové hřiště	dětské hřiště	bowling	další
celkem	23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
Běrunice	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cerhenice	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Činěves	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhopolsko	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hradčany	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Choťánky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chotěšice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chroustov	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kněžice	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kněžičky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kolaje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Křečkov	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Libice nad Cidlinou	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Městec Králové	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odřepsy	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Okřínek	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opočnice	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pátek	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poděbrady	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0

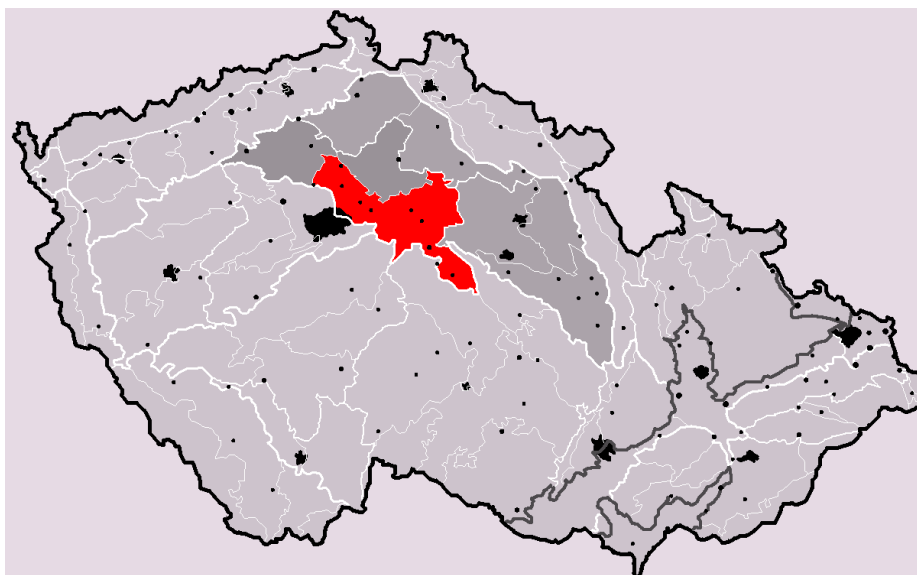

Senice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sloveč	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sokoleč	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Velenice	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Velim	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Velký Osek	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vlkov pod Oškobrhem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrbice	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Záhornice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

B.1.7. Životní prostředí

B.1.7.1. Geomorfologie

Podle regionálního geomorfologického členění náleží celé území MAS Mezilesí Středolabské tabuli, která se dělí na tabule Mrlinskou a Českobrodskou a na Nymburskou kotlinu. Ostatní části Středolabské tabule do zájmové oblasti nezasahují. Pro toto území jsou charakteristické říční terasy s širokými nivami, pokryvy a navátými písčými. Nejvýše položeným místem je vrch Na kostele východně od obce Chroustov o nadmořské výšce 299 m. Dalším významným vrcholem je vrch Oškobrh východně od Poděbrad o nadmořské výšce 285 m.n.m. Nejnižší leží dvě návrší severně od obce Pátek v blízkosti Sánského kanálu a západně od města Poděbrady, kde na obou místech dosahuje nadmořská výška 191 m. Relativní výškový rozdíl činí 108 m.

Středolabská tabule - znázorněno červeně (zdroj: cs.wikipedia.org)

Část zájmového území, především Poděbradsko, se nachází v Polabské nížině, která je málo zalesněná a intenzívně zemědělsky využívána. Nadmořská výška tohoto území se pohybuje kolem průměrných 172 m.n.m.

B.1.7.2. Geologie

1.2.1. Geologické poměry území

Většina území MAS Mezilesí náleží do oblasti české křídové pánve, jen jižně od Velimi se nachází izolované ostrovy metamorfovaných hornin spadajících do kutnohorsko-svrateckého krystalinika, příp. moldanubika. Horniny české křídové pánve jsou často překryty kvarténními sedimenty eolického nebo fluviálního původu.

Všechny horniny české křídové pánve jsou mezozoického stáří a spadají do období křídy. Geneticky se jedná o sedimentární horniny marinního původu, avšak charakter, chronostratigrafie a litostratigrafie hornin se od jihu k severu zájmové oblasti postupně mění. Na jihu oblasti se nachází slínovce a vápnité jílovce, které mohou být místy písčité. Tyto horniny jsou turonského stáří a náleží jizerskému a bělohorskému souvrství, které je zde nerozlišené. Bělohorské opuky v této sekvenci hornin chybí. Většinu těchto hornin překrývají mladší kvarténní sedimenty a na povrch vycházejí jen ve Velimi a v okolí Cerhenic. U Velimi jsou převládající horninou šedavé nebo žlutavé slínovce, často prachovité nebo písčité, které netvoří rozsáhlejší výchozy. Při západním okraji Cerhenic mají největší plošné zastoupení slínovce jizerského souvrství. Převládající horninou jsou šedé až tmavošedé, místy bělavé nebo nažloutlé slínovce.

U Oškobrhu se nacházejí silicifikované vápnité jílovce a slínovce (tzv. opuky), které tvoří směrem k obcím Kněžičky a Městec Králové velkou část území. Tyto horniny patří do období spodního až středního coniacu a náleží k teplíckému souvrství, resp. k rohateckým vrstvám. Vápnité jílovce až jílovité vápence lokálně obsahují více než 60 % uhličitanu vápenatého. Zajímavé jsou nejvýše položené rohatecké vrstvy, které tvoří tzv. inoceramové opuky. Jedná se o sytě šedé, místy nahnědlé, vápnité silicifikované jílovce až jílovito-vápnité silicity. Zbylá část území je tvořena vápnitými jílovci, slínovci a vápnitými prachovci coniackého až santonského stáří. Stratigraficky patří k březenskému souvrství.

Jižně od Velimi se nachází několik ostrovů metamorfovaných hornin, které náleží ke kutnohorsko-svrateckému krystaliniku nebo k moldanubiku (gföhlská jednotka). Velkou část území MAS Mezilesí (především jižní) překrývají sedimentární horniny kvarténního stáří. Jedná se převážně o nezpevněné sedimenty eolického nebo fluviálního původu, mezi které patří různé spraše, sprašové hlíny, štěrky, písky a štěrkopísky. V okolí obcí Sokolec a Velký Osek se nachází lokality s výskytem navátých písků, které vznikaly vyvátím materiálů z fluviálních sedimentů (např. labských teras). Po obou březích řeky Labe na území vymezeném městy Velký Osek a Poděbrady se nacházejí slatiniště a rašeliniště.

Legenda:

- Metamorphy kutnohorského krystalinika (nerozlišené)
- Sedimentární horniny křídového stáří (nerozlišené)
- Sedimentární horniny kvartérního stáří (nerozlišené)
- Významné geologické lokality
- Skládky

Geologické poměry oblasti. Zdroj ČGS

Nerostné suroviny

V zájmovém území MAS Mezilesí se nerostné suroviny kromě nevýznamné indicie ložiska rud nevyskytují. Z nerudných surovin byly v minulosti těženy slévárenské písky. Ze stavebních surovin se těžily na kámen a kamenivo horniny kutnohorského krystalinika.

Kvartérní terasy Labe představují významné akumulace písků a štěrkopísků na velké části území. Největší evidovaná ložiska se nachází jižně a západně od Velkého Oseka, v okolí obce Sokolec a jižně, západně a severně od města Poděbrady. Objemy cihlářských surovin jsou nebilanční. V současnosti se na území MAS Mezilesí nenachází žádný činný lom. V činnosti jsou těžebny štěrkopísků Kluk – Poděbrady a Velký Osek I.

Hydrogeologie

Zájmové území MAS Mezilesí je typické rovinným reliéfem po celé své rozloze. Pouze v jižní části (okolí Cerhenic a Velimi) a při severní hranici územního celku se nachází relativně větší nadmořské

výšky. Klimaticky náleží celé území k teplé, mírně suché oblasti, převážně s mírnou zimou. Na celém území je velmi hustá síť povrchových toků, která přímo ovlivňuje hydrogeologické poměry mělkých kvartérních zvodní. Hlavním tokem oblasti je Labe, s největšími toky přítoky z pravé strany Cidlinou a Bačovkou. Geologická stavba zájmového území se odráží ve variabilitě typů hydrogeologických kolektorů a přítomností regionálních izolátorů. Vyskytují se zde kolektory puklinové ve slínovcích a vápničitých prachovcích jizerského a bělohorského souvrství i kolektory čistě průlinové ve fluviálních sedimentech.

Nejvýznamnější kolektor v oblasti je kvartérní kolektor tvořený fluviálními písčými až písčivými štěrky podél toku Labe, hlavně v soutokové oblasti Labe a Cidliny. Mocnost sedimentů tvořících mělký kvartérní kolektor je rozdílná a pohybuje se v rozmezí 3 – 16 m. Zvodnění kvartérních sedimentů je velmi stabilní vzhledem k tomu, že rozkvy hladiny povrchového toku Labe jako hlavního zdroje dotace a tvorby dynamických zásob podzemní vody mělkého kvartérního kolektoru je velmi malý. Specifické vydatnosti jednotlivých vrtů jsou poměrně vysoké a pohybují se průměrně v rozmezí 1,9 – 8,8 l.s-1.m-1 (průměrná hodnota $q = 5,33$ l.s-1.m-1). Specifické vydatnosti nad 10 l.s-1.m-1 však nejsou výjimkou.

Částečně do území MAS Mezilesí náleží svrchnopleistocenní mělký kolektor, který lze vymezit na levém břehu v prostoru ohraničeném obcemi Novou Vsí I, Pečkami a Nymburkem. Průměrná specifická vydatnost 25 průzkumných hydrogeologických vrtů je $q = 2,47$ l.s-1.m-1 (rozpětí q 1,01 – 3,93 l.s-1.m-1). Relativně nepropustné podloží kvartérních sedimentů tvoří na většině zájmového území sedimenty jizerského souvrství svrchní křídly, méně pak sedimenty teplického souvrství.

Výše uvedená souvrství tvoří nedokonalý stropní izolátor napjaté bazální křídlové zvodně korycanských vrstev, která je vyvinutá prakticky na celém území a je na ni vázána i poděbradská lázeňská struktura minerálních vod. Mocnost bazálního křídlového kolektoru a hloubka jeho uložení jsou na území velmi rozdílné. Výskyt minerálních vod lázní Poděbrady je vázán na bazální křídlový kolektor uložený v hloubce 84 – 126 m. Hloubka uložení kolektoru roste směrem k Dlouhopolsku (217 – 274 m) a klesá směrem k Velimi (15 – 19 m). Průměrná specifická vydatnost je $q = 0,35$ l.s-1.m-1, ale v různých místech zájmového území se značně liší. Studené uhličitě minerální vody lázní Poděbrad jsou jímány z bazálního křídlového kolektoru v písčivých korycanských vrstev jižního křídla české křídlové pánve. Vrty v Poděbradech narazily na rozhraní turon-cenoman v hloubce 80,6 – 98,5 m, resp. 85 – 93 m.

V podzemních vodách mělkých kvartérních kolektorů má naprostou převahu skupina vod karbonátových (83 %), zbytek tvoří vody sulfátové. Převládají vody typu Ca-HCO₃ (75 %), dále následují Ca-SO₄ (19 %), Na-HCO₃ (3 %) a Mg-HCO₃ (3 %). Průměrná celková mineralizace těchto vod je poměrně vysoká 0,67 – 0,89 g.l-1 při $s = 0,27 - 0,47$.

Podzemní vody kolektorů středního až svrchního pleistocénu tvoří převážně vody karbonátové (87 %), zbylých 13 % tvoří vody sulfátové. Nejvíce jsou zastoupeny typy Ca-HCO₃ (47 %) a Na-HCO₃ (40 %), zbytek tvoří vody Ca-SO₄. Průměrná celková mineralizace těchto vod je 0,86 g.l-1 při $s = 0,21$.

Také u podzemních vod kolektoru jizerského souvrství naprosto převažují vody karbonátové (80 %), dále následují vody sulfátové (17 %) a chloridové (2 %). Nejvíce jsou zastoupeny vody typu C-HCO₃ (53 %) a Na-HCO₃ (27 %), dále následují vody Ca-SO₄ (13 %), Na-SO₄ (3 %), Mg-SO₄ (2 %) a Na-Cl (2 %). Průměrnou hodnotou celkové mineralizace tyto vody spadají do III. kategorie podle upravitelnosti a dosahují až 1,21 g.l-1 při $s = 0,80$. Některé vrty ukazovaly hodnoty celkové mineralizace mezi 2 – 3 g.l-1.

V podzemních vodách bazálního křídlového kolektoru korycanských vrstev (mimo strukturu lázní Poděbrady) převládají vody karbonátové (93 %), zbytek tvoří vody chloridové. Převládají vody typu Na-HCO₃ (57 %), Ca-HCO₃ (36 %) a Ca-Cl (7 %). Průměrná celková mineralizace 1,04 g.l-1 při $s = 0,41$ řadí vody tohoto typu do III. kategorie dle upravitelnosti.

Jakostí náleží podzemní vody všech kolektorů v zájmovém území k II. až III. kategorii podle upravitelnosti pro pitné účely. Vody kvartérních kolektorů mají zhoršenou kvalitu hlavně vlivem zvýšených obsahů Fe, Mn, NH₄⁺, NO₃⁻, a zároveň i vlivem zvýšených hodnot celkové mineralizace. Vody bazálního křídového kolektoru mají kromě zvýšené celkové mineralizace i zvýšené obsahy Ca a Fe.

Inženýrská geologie a hydrogeologické poměry ve vztahu k inženýrsko-geologickým poměrům

Některé chemické rozborů podzemních vod ukazují na jejich agresivitu. Jedná se především o zvýšené obsahy CO₂ a iontů (SO₄)₂⁻ ve vzorcích vod odebraných z různých částí zájmového území. Podle výše agresivity v daném místě, účelu užití a uvažované životnosti konstrukce se doporučuje dle ustanovení norem ČSN 73 1214 a ČSN 73 1215 aplikovat prvky primární nebo sekundární ochrany, popřípadě jejich kombinace. Případnou zástavbu je vhodné situovat mimo oblasti údolních niv (především v oblasti řeky Labe a Cidliny), v níž hrozí možné záplavy a je nutno počítat s mělkou hladinou podzemní vody, která koresponduje s úrovní hladiny ve vodoteči.

Vzhledem ke geologické stavbě a minimálnímu převýšení zájmového území nelze předpokládat vznik výrazných svahových pohybů. Přesto, díky z geotechnického pohledu často se vyskytujícím nepřiliš stabilním písčitém sedimentům jsou evidována aktivní sesuvná území na katastru obcí Činěves, Hradčany, Choťovice a Vrbice. V horninách území MAS Mezilesí převládá mechanické zvětrávání. Mocnost zvětralinového pláště se pohybuje v hodnotách 1 – 4 m. Slínovce a vápnité jílovce středního a svrchního turonu se střípkovitě rozpadají, drolí a přechází v jílovitou zvětralinu.

B.1.7.3. Pedologie

Půdní pokryv zájmového území do značné míry kopíruje geologické podloží. V akumulčních oblastech jihozápadně od toku Labe a na jihovýchod od Poděbrad se na terasových sedimentech vyvíjí hnědá půda, na navátých písčích arenosoly, na spraši černozemě v typickém vývoji. Severovýchodně od toku Labe převažují černozemě v karbonátových lužních subtypech a pelosoly v hnědých a karbonátových subtypech. V širokém území toku Labe se vytváří nivní půda, v depresních polohách a v aluviích ostatních řek černice. V ojedinělých plochou nevelkých lesích se vyvíjí hnědé silně kyselé půdy a různé subtypy podzolu, na slínech pak pelosoly karbonátové a hnědé kyselé půdy.

Nejvyšší zemědělský produkční potenciál je u černic, u černozemí a nivních půd velmi vysoký až vysoký, u hnědých půd střední, arenosolů nižší a podzolů nízký. Na nivních půdách v okolí řeky Labe je vysoký. Nivní půdy řeky Labe a černice Cidliny jsou periodicky zaplavovány. Hnědé půdy na terasách a arenosoly patří mezi půdy, které jsou nejvíce ohrožené větrnou erozí a denudací. V zájmovém území se nachází i několik antropogenních navážek.

Z hlediska minerální síly půd je území významnou oblastí ČR, typologie půd odpovídá charakteristice horního a středního Polabí, kde převažují středně bohaté půdy (46,6 %), méně se vyskytují půdy chudé a velmi chudé (30,6 %) a bohaté až velmi bohaté pokrývají především nížinné oblasti povodí středního Labe (22,8 %). Na zájmovém území převažují většinou úrodné půdy vyšší bonity podle Labe a Cidliny nivní půdy naplavené a zaplavované, tedy často i oglejené. Na spraších a sprašových hlínách se vyvinuly mocné profily černozemí různých subtypů. Na aluviální náplavy a splachy v nivách je vázán výskyt černic. Přechody tvoří pás hnědozemí na hlinitých spraších. Na vápnitých jílovcích a slínovcích jsou významné plochy pararendzin. Jde většinou o půdy s vyšší produkční schopností a vhodné pro intenzivní zemědělskou výrobu. Z hlediska intenzity zemědělské výroby jde o půdy tradičně nadprůměrně a intenzivně využívané s produkcí obilovin a případně i řepy. Znečištění půdy v území je zásadním dědictvím intenzivního zemědělského a vysoce organizovaného hospodaření v

minulosti. Půdy v minulosti byly i meliorovány na nevhodných a zaplavovaných místech. V současnosti kontaminace půd v okolí vlivem snižujících se objemů hnojiv a obdělávaných pozemků postupně klesá. Převažující eroze půd v oblasti je vodní v souvislosti s vodním režimem Labe, Cidliny a malých vodních toků. Nejedná se o území ohrožené deflací, větrnou nebo degradací půd.

B.1.7.4. Klimatické poměry

Oblast se řadí do teplé klimatické oblasti (T2), která se projevuje teplejším klimatem s vyššími stálými teplotami, území patří k nejteplejší a nejsušší oblastem ČR. Průměrné roční teploty se pohybují mezi 8 až 9° C. Oblast je charakteristická 50 až 60 letními dny a 160 až 170 dny, kdy průměrná teplota vzduchu převyšuje 10°C. Průměrné množství ročních srážek je nižší než 600 mm (Poděbrady 596 mm/rok, Velký Osek 560 mm/rok). Srážky jsou většinou dešťové, podíl sněhových srážek je malý a sněhová pokrývka se zde příliš dlouho neudrží. Převládají západní až severozápadní větry, v zimě (hlavně leden) spíše větry východní.

	průměrné teploty ve °C (1961 - 1990)	průměrné srážky v mm (1961 - 1990)	průměrný výpar z vodní hladiny v mm (1992 - 2002)
Horní Labe	6,6	832,0	501
Orlice	7,1	753,7	538
Střední Labe 1	7,8	633,2	589
Střední Labe 2	8,3	607,5	565
Střední Labe 3	7,4	742,4	531
Lužická Nisa	6,8	849,8	508
Horní a střední Labe celkem	7,5	705,0	534

Průměrné roční srážky horního a středního Polabí

B.1.7.5. Hydrologie

Hlavním vodním tokem, který významně zformoval vzhled krajiny a je i dnes hlavním krajinnotvorným prvkem v zájmovém území, je Labe, které protéká širokým údolím Nymburské kotliny. Necelé dvě třetiny plochy celé ČR náleží k povodí Labe. Celková délka tohoto toku na území ČR činí 379 km. K významnějším labským přítokům patří Cidlina, Mrlina a Bačovka. Řeka Cidlina patří mezi české řeky, které mají nejvíce rozkolísanou výšku vodní hladiny během roku, a tudíž ohrožují své nejbližší okolí povodněmi. Od 15. století byla v močálovité oblasti východně od Poděbrad budována vodohospodářská díla, z nichž některá jsou zachována do současnosti. Pro napájení řady dnes již neexistujících rybníků byl vybudován tzv. Sánský kanál, spojující Cidlinu s Mrlinou mezi Sány a Budiměřicemi. Mezi významné vodní nádrže na území MAS Mezilesí patří rybníky Jakubský, Komárovský, Dlouhopolský a Vražda, a jezero jižně od Poděbrad.

Území MAS Mezilesí se nachází na středním toku Labe v ČR. Samotné Labe protéká jihozápadní částí zájmového území, zbytek území je protkáno sítí menších řek a potoků, které tvoří přítoky Labe. Ve Středním Polabí jsou situovány důležité oblasti přirozené akumulace vod, které jsou státem chráněny. Střední část povodí Labe je tvořena Českou tabulí s podprůměrnými hydrologickými charakteristikami a poměrně vydatnými zdroji podzemních vod. Tato soustava kryje více než 57 % celkové plochy povodí.

Kvartérní fluvialní sedimenty, které lemují dolní tok Orlice a středního Labe, mají díky výborné propustnosti a velké mocnosti zvodnění, velký význam pro zásobování obyvatel.

Zvláštní místo mezi podzemní vodou jednotlivých rajónů zaujímají minerální vody, z nichž nejvýznamnější jsou kyselky v Poděbradech.

V celé své délce protéká Střední Labe rovinatou, zemědělsky využívanou krajinou a od počátku 20. století bylo upravováno průkopy meandrů, prohlubováním koryta a výstavbou 18 jezů za účelem stabilizace podzemních vod, zásobování závlahovou vodou, ochranou před povodněmi a v neposlední řadě pro umožnění plavby velkých lodí s nosností nad 1000 tun. V současnosti není střední Labe průběžně splavné v celé své délce.

Rybochovné rybníky v oblasti jsou silně eutrofizované a nevhodné k jinému než rybochovnému využití, zejména nevhodné ke koupání, představují však významná biocentra, stanoviště a hnízdiště vodního ptactva a stanoviště ohrožených obojživelníků, Eutrofizace těchto rybochovných rybníků je kromě splachů živin ze zemědělské půdy v jejich okolí způsobena také přihnojováním rybníků ze strany rybářů, kteří je obhospodařují. Další účelové malé vodní nádrže (nejčastěji protipožární nebo původně sloužící závlahám) jsou většinou silně eutrofizované vlivem splachů nebo průsaků z okolní zemědělské půdy. Vzhledem k nepatrným rozměrům nemají větší vodohospodářský význam.

Na území MAS Mezilesí se nacházejí významné poděbradské přírodní léčivé zdroje. Město Poděbrady je lázeňským místem na jehož území je nutno respektovat ustanovení zákona č. 164/2001 Sb. (lázeňský zákon). Ministerstvo zdravotnictví – Český inspektorát lázní a zříděl stanovil pro odběr prosté podzemní vody obsah CO₂ do 250 mg.l⁻¹. K lázeňské léčbě se využívá přírodní minerální voda hydrouhličitanová kyselka s obsahem sirovodíku. Jímá se ve vrtech – Vrchlický (BJ 10), Zápotocký (BJ 11) a Bouček (BJ 12). Minerální voda je z vrtů čerpána přes rozvodnou síť do vyrovnávacího vodojemu v minerálních lázních o obsahu 16 m³ a rozváděna do jednotlivých léčebných pavilonů a na kolonádu Dr. Libeňského. U vyhlášených vrtů je ochranné pásmo I. stupně v okruhu 50 m kolem každého vrtu, ochranné pásmo II. stupně pak pokrývá širší poděbradskou oblast.

B.1.7.6. Biogeografické poměry území

Území MAS Mezilesí bývá členěno do Polabského bioregionu. Území náleží do oblasti termofytika, fytogeografický okres Střední Polabí (podokres Poděbradské Polabí). Podle upraveného Mařanova zoogeografického členění z roku 1965, patří celé území do obvodu středočeských nížin a pahorkatin.

Vegetačně je pro oblast charakteristické střídání nížinných biotopů s lesními a stepními porosty, většinou značně ovlivněnými činností člověka. Na většině plochy zájmového území se vyskytuje bezlesí, které je velmi intenzivně zemědělsky využíváno. V údolí Labe jsou lokálně přítomné zbytky původních lužních lesů. Na svazích Oškobrhu se zachovaly zbytky stepních společenstev. Biogeograficky patří většina zájmového území do bukodubového stupně. Geobiocenózy tohoto stupně se souvisle vyskytují v teplých suchých až mírně vlhkých oblastech a vyznačují se společným zastoupením některých teplomilných druhů ponticko-panonského geoelementu a typických druhů střeoevropských listnatých lesů.

V zájmovém území se nachází řada nevelkých chráněných území, k nimž patří nejen lokality s původní vegetací, ale i některé lomy a písečné přesypy (ty jsou zvláště popsány mezi významnými geologickými lokalitami). K větším chráněným celkům patří soustava mrtvých říčních ramen s lužním porostem (Tonice – Bezedná u Velkého Oseka a Libický luh). Větší chráněné celky jsou také PP Báň, NPR Kněžičky a NPP Kopicácký rybník, které jsou chráněny jako významné ekosystémy charakteristických rostlin a živočichů.

V minulosti patřila vegetace této oblasti k jedinečným ekologickým celkům. Díky intenzivní hospodářské činnosti a s ní souvisejícímu poklesu biodiverzity mnoho původních druhů vymizelo. Podle různých autorů se z významných rostlinných druhů v území dodnes vyskytuje např. hrachor

bahenní (*Lathyrus palustris*), jarva žilnatá (*Cnidium dubium*), ladoňka dvoulistá (*Scilla bifolia*), Iněnka bezlistenná (*Thesium ebracteatum*), řemdava bílá (*Dictamnus albus*), večernice lesní (*Hesperis sylvestris*), žluťucha žlutá (*Thalictrum flavum*) a různé druhy vstavačovitých (*Orchis* sp.), středoevropský endemit kruštík polabský (*Epipactis albensis*). Mezi druhy, které z tohoto území již naopaky zcela vymizely, patří kotvice plovoucí (*Trapa natans*), len vytrvalý (*Linum perenne*), matizna bahenní (*Oristecum palustre*), rosnatka anglická (*Drosera anglica*), český endemit škarďa měkká Velenovského (*Crepis mollis velenovskyi*) a žluťucha menší (*Thalictrum minus*).

Z významných druhů živočichů se zde vyskytují zejména různé druhy ptáků, jako např. chřástal malý (*Porzana parva*), vodouš rudonohý (*Tringa totanus*), cvrčilka říční (*Locustella fluviatilis*), moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*) aj., dále různé druhy obojživelníků - např. ropucha krátkonohá (*Bufo calamita*) či skokan štíhlý (*Rana dalmatina*) a významná je také fauna bezobratlých, zejména žábronožky (*Siphonophanes grubii*, *Branchipus schaefferi*) a listonozi (*Lepidurus* sp., *Apus* sp.).

B.1.7.7. Lesní poměry

Charakteristickým rysem území MAS Mezilesí je velmi nízké zastoupení lesů. V oblasti povodí středního Labe má největší zastoupení 3. lesní vegetační stupeň (dubovo-bukový). Značné rozdíly mezi přirozenou a současnou druhovou skladbou ohrožují plnění funkcí lesa,

především funkci hydrickou a půdoochrannou. I produkční funkce je spíše průměrná. Vzhledem k nízkému stupni přirozenosti jsou lesní porosty nejvíce ohrožovány zvěří (okus, ohryz a loupání), imisemi a klimatickými jevy. Potenciální přirozenou vegetaci tvoří luhy a olšiny, borové doubravy, dubohabrové háje a pouze ojediněle (na osluněných svazích svědeckých vrchů) subxerofilní doubravy.

Území MAS Mezilesí se řadí do VÚC Střední Polabí. Pro představu podílu lesa z celkové výměry území v kontextu celé republiky je uveden tabulka níže. Je nutné konstatovat, že území Mas Mezilesí má ještě podstatně nižší poměr lesů, než VÚC Střední Polabí, na jejím území vyskytuje řada zcela bezlesých katastrů.

území	podíl lesa z celkové výměry
VÚC Střední Polabí	18,60 %
Středočeský kraj	27,67 %
ČR	33,46 %

Luhy a olšiny (lužní společenstva) zaujímají zaplavovaná území podél vodních toků a území se zvýšenou hladinou podzemní vody. Téměř zcela převažují listnaté dřeviny, zejména různé druhy topolů (*Populus* sp.), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), dub letní (*Quercus robur*), jilm habrolistý (*Ulmus carpinifolia*), bez černý (*Sambucus nigra*) a střemcha hroznovitá (*Padus racemosa*). Vtroušena bývá třešeň ptačí (*Prunus avium*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), domácí druhy javorů (*Acer* sp.), svída krvavá (*Cornus sanguinea*) a brslen evropský (*Euonymus europaea*). Na vlhčích stanovištích je hojná olše lepkavá (*Alnus glutinosa*) a některé druhy vrb (*Salix* sp.). Na relativně sušších stanovištích se objevuje habr obecný (*Carpinus betulus*).

Borové doubravy představují typ lesního porostu, ve kterém se může borovice, na rozdíl od jiných smíšených lesů, uplatnit jako konkurent dubu. Vyskytují se vesměs na chudých podkladech, např. na

akumulačních štěrkopískových pleistocenních terasách. Dominantními dřevinami jsou borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a dub letní (*Quercus robur*) či dub zimní (*Q. petraea*). O jejich poměrném zastoupení rozhodují hlavně půdní poměry a stáří porostu. Z ostatních dřevin může být zastoupena bříza bělokorá (*Betula pendula*), osika (*Populus tremula*), jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*) a krušina olšová (*Frangula alnus*).

Dubohabrové háje se vyskytují především v teplejších úrodných oblastech, ve větších vzdálenostech od vodních toků. Hlavními dřevinami jsou dub zimní (*Quercus petraea*), dub letní (*Quercus robur*) a habr obecný (*Carpinus betulus*). Přimíšeně se vyskytuje také lípa srdčitá (*Tilia cordata*), domácí druhy javorů (*Acer* sp.), jasany (*Fraxinus* sp.), jilmy (*Ulmus* sp.), hrušeň obecná (*Pyrus communis*), třešeň ptačí (*Prunus avium*), hloh (*Crataegus* sp.), růže šípková (*Rosa canina*) a další. Ve sledovaném území zauímají pouze malé plochy na osluněných svazích svědeckých vrchů. Ve stromovém patru převládá v závislosti na půdních a vláhových podmínkách dub zimní (*Quercus petraea*) či dub letní (*Q. robur*). Často se uplatňuje také jeřáb břek (*Sorbus torminalis*), javor babyka (*Acer campestre*) či bříza bělokorá (*Betula pendula*). Bohatě vyvinuté je patro keřové. Vedle křovitých forem dřevin stromového patra bývá zastoupena trnka (*Prunus spinosa*), hloh (*Crataegus* sp.), líska obecná (*Corylus avellana*) a další.

B.1.7.8. Chráněná území

Na území MAS Mezilesí se vyskytují zvláště chráněná území (národní přírodní rezervace, přírodní rezervace a přírodní památky), lokality Natura 2000 a územní systém ekologické stability (ÚSES).

Název lokality	Katastrální území
národní přírodní rezervace	
Libický luh	Libice nad Cidlinou, Oseček (okres Nymburk), Velký Osek (okres Kolín)
Žehuňská obora	Běrunice, Kněžičky (okr. Nymburk)
přírodní rezervace	
Tonice – Bezedná	Velký Osek, Veltruby (okr. Kolín).
přírodní památky	
Skalka u Velimi	Velim (okr. Kolín).
Báň	Hradčany (okr. Nymburk).
Vinný vrch	Vrbice (okr. Nymburk).
Lokality Natura 2000 - Evropsky významné lokality	
Dlouhopolsko	Kněžičky

Perna	Chotěšice
Lokality Natura 2000 - Ptačí oblasti	
Rožďalovické rybníky	Chotěšice, Činěves, Dymokury, Košík, Křinec, Městec Králové, Rožďalovice, Záhornice
Žehuňský rybník - Obora Kněžičky	Běrunice, Choťovice, Dlouhopolsko, Hradčany, Kněžičky, Opočnice, Žehuň, Žiželice

Významné geologické lokality

Skalka u Velimi (Němečkův lom) – Bývalý lom ležící 750 m J. od železniční stanice Velim a 50 m Z. od kóty 200 m, v místní elevaci 300 m na východ od kraje Velimi. Starý jámový lom na amfibolit, který dnes slouží jako složiště a drtírna štěrku. Západní část lomu byla vyhlášena jako přírodní památka. V prohlubeninách podložních hornin kutnohorského krystalinika a v nadloží amfibolitů se nachází křídové sedimenty s četným výskytem zkamenělin.

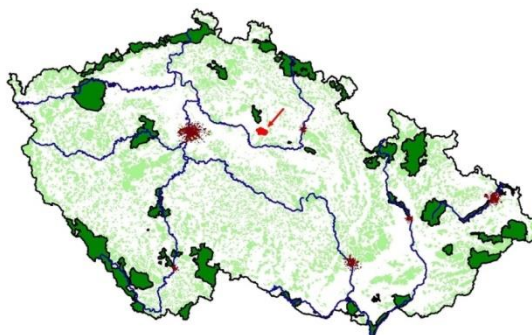
Oškobrň – 7 km východně od Poděbrad, 1 km jjv. od Vlкова. Slínoviště na západním svahu výrazného hřebetu. Nižší části hřebetu jsou tvořeny vápnitými jílovci až jílovitými vápenci teplického souvrství. Ve vyšší části svahů až po vrchol jsou vyvinuty rohatecké vrstvy (známé jako tzv. inoceramové opuky). Jedná se o jediný rozsáhlý odkryv křídových sedimentů v širokém okolí, včetně rohateckých vrstev.

Báň – Pod jižním okrajem plošiny Na hřebínku (271,3 m. n. m.) nad záp. koncem obce Hradčany. Největší zachovalá opuková a slínovcová stráž středního Polabí s lokalitou xerothermních rostlin a bezobratlých živočichů. Na vrcholové plošině je zachovaná část kvartérních štěrkopísků.

Významné biotopové lokality

Stručný přehled a charakteristika přírodovědně a ochrannářsky zajímavých lokalit v zájmovém území:

Ptačí oblast Žehuňský rybník – obora Kněžičky

Mapa ptačích oblastí ČR 1 – červeně znázorněna oblast Žehuňský rybník – obora Kněžičky
(<http://zehunskyrybnik.webnode.cz/o-oblasti/mapa-ptaci-oblasti/>)

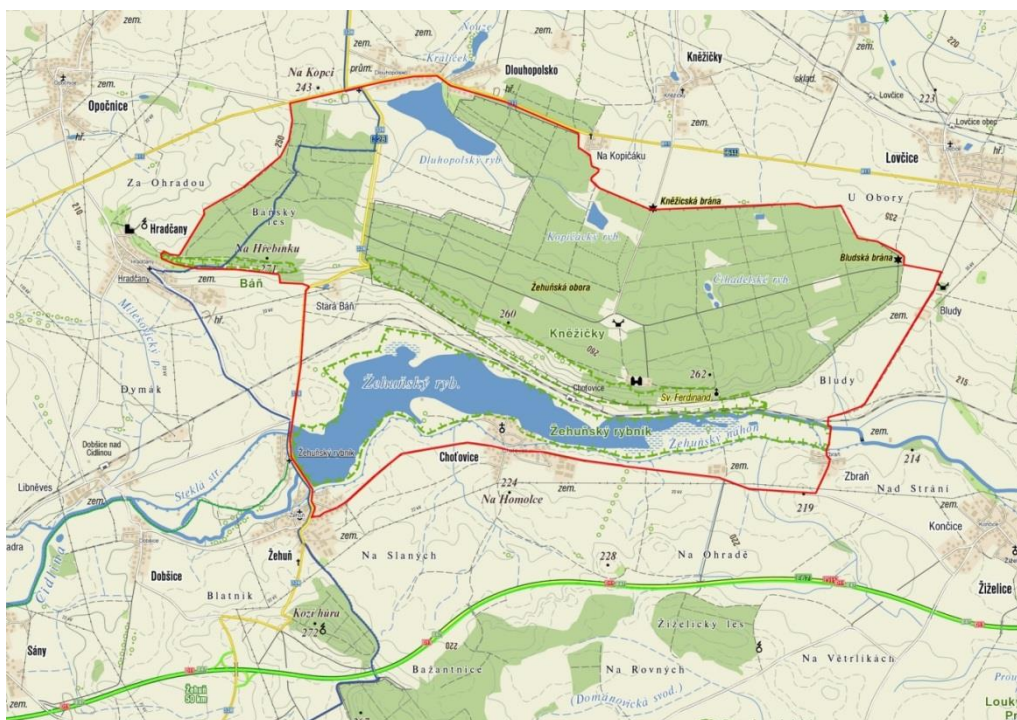
V oblasti se nacházejí celkem čtyři maloplošná chráněná území a jedna velká evropsky významná lokalita soustavy NATURA 2000. Další maloplošné chráněné území je zatím v návrhu.

Oblast o celkové rozloze 1 964 ha zahrnuje Žehuňský rybník (který se nachází za hranicí zájmového území), oboru Kněžičky s Kopicáckým a Čihadelskými rybníky, Dlouhopolský rybník, Báňský les a další

menší pozemky mezi zmíněnými celky. V území se nachází různé typy přírodních stanovišť od podmáčených luk, rozsáhlých rákosin, bílých strání přes slatinné loučky až po různé typy doubrav. Zajímavá je šípáková doubrava na jižních stráních ve východní části obory.

Obora Kněžičky tvoří velmi pestrou mozaiku různých prostředí od bílých strání přes šípákové doubravy se stromovitými duby šípáky v Čechách ojedinělými, acidofilní doubravy, různé mokřady a stepní stanoviště. Bohužel právě obora byla nejvíce poškozena po restituci majetku původním majitelům, hrabatům Kinským. Dnes zůstalo zachováno torzo šípákových doubrav a relativně dobře dosud perzistující doubravy v severovýchodní části území nedaleko statku Bludy.

Management oblasti se prozatím omezuje na více či méně pravidelné kosení, které je však v současnosti velmi nedostatečné - zejména na loukách u Žehuňského rybníka, kde je v posledních letech pravidelněji sečen jen zlomek lučních porostů. V roce 2006 bylo také započato s likvidací náletu a křovin na stráních ve východní části území. Plán péče je zpracován pro NPP Kněžičky a NPP Kopičácký rybník. Plán péče pro NPP Žehuňský rybník je zastaralý a má četné nedostatky. Vzhledem k výrazné sukcesi luk je žádoucí tento plán revidovat.

Mapa ptáčích oblastí u Žehuňského rybníka

Národní přírodní rezervace Kněžičky (89,1 ha)

Předmětem ochrany je několik různorodých typů biotopů - společenstva teplomilných doubrav, teplomilná stepní a lesostepní společenstva na slínovcovém podkladě, raně sukcesní společenstva obnažených erodovaných ploch slínovců, vzácné a ohrožené druhy živočichů a rostlin.

Národní přírodní památka Kopičácký rybník (8,32 ha)

Předmět ochrany - biotopy a populace vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů, zejména pýchavy slatinné, rdestu trávolistého a skokana skřehotavého v mokřadních společenstvech slatinných a bezkolencových luk a rákosin a ve vodních společenstvech.

Národní přírodní památka Dlouhopolsko (23,8 ha)

Vyhlášeno k 1 .6. 2014. Jedná se o Národní přírodní památku Dlouhopolsko zahrnující louky při jižním a jihovýchodním břehu Dlouhopolského rybníka a přilehlou část lesa u Dlouhopolského potoka. Chráněné území zahrnuje podmáčené slatinné louky a litorální porosty u Dlouhopolského rybníka a dále fragment přiléhající teplomilné doubravy. Předmět ochrany - cenné komplexy slatinných a bezkolencových luk a společenstva středoevropských bazifilních teplomilných doubrav s populacemi kriticky a silně ohrožených druhů rostlin a živočichů, zejména vstavače bahenního (*Orchis palustris*) a dále např. hvozdíku pyšného (*Dianthus suberbus*).

Ohrožení: K negativním faktorům v ptačí oblasti patří především zarůstání stepních částí na jižním okraji obory, kde některá místa jsou již neprostupná a sukcese začíná ohrožovat i louky u severní zátoky rybníka. Dalším problematickým faktorem je prudký rozvoj terestrických rákosin v obou zátokách rybníka a v ústí Cidliny. V současnosti se patronátní skupina České společnosti ornitologické pokouší prosadit některá opatření jako je kosení rákosin a keřových porostů. Postoj orgánů ochrany přírody k tomuto problému však není příliš pozitivní. Velký negativní význam má odlesňování, ať již v oboře nebo v Báňském lese (soukromé lesy). Mezi další vlivy patří pytláctví provozované zejména v okolí obcí Žehuň (lov vodního ptactva) a Choťovic (především lov ryb, v menší míře odstřel vodních ptáků, zejména kachen a hus). Mezi velmi negativní prvky patří i tzv. plašení kormoránů, které snížilo počty jak hnízdících populací, tak zimujících vodních ptáků. Velkým problémem je značně vysoká obsádka ryb (hlavně kapra) v Žehuňském rybníku, což má za následek omezení potravních zdrojů pro vodní ptáky a s tím spojené výrazné snížení početnosti některých druhů (především kachen). Vysoké obsádce kapra je částečně přičítán i úbytek kvalitních litorálních porostů, což může do budoucna negativně ovlivnit populaci bukáčka malého. Negativně se rovněž projevuje velké kolísání vodní hladiny dané měnicími se klimatickými poměry. Snížení vodní hladiny v období květen až červenec značně ovlivňuje početnost chřástalů, jako hnízdící druh již téměř vymizel racek chechtavý. V posledních letech představuje velké riziko pro hnízdící ptáky i silně přemnožené prase divoké. Rozvoj turistických a sportovních aktivit není zatím příliš významný. Nebezpečně však stoupá tlak na rekreační využívání rybníka (windsurfing, jachting) a také okolních strání (jízda na horských kolech). K negativním faktorům, které se podařilo omezit, patří například znečištění řeky Cidlina, či nahrazování původních listnatých porostů v oboře jehličnany. Zemědělské hospodaření ovlivňuje lokalitu jen málo, určitým problémem je nezákonné hnojení luk kejdou a používání chemických přípravků na zemědělské půdě.

Přírodní památka Báň (10,58 ha)

Jedná se o významné refugium pro rostliny a živočichy v jinak zemědělské krajině středního Polabí. Spolu s přilehlou NPR Kněžičky tvoří PP Báň v ploché nížině středního Polabí nepřehlédnutelný krajinný prvek. Úkolem je ochrana největší zachovalé bílé stráně s typickým biotopem polabských slínitých strání České křídové tabule. Jedná se o jižně až jihozápadně orientovanou opukovo-slínovcovou stráně, na které se zachovaly teplomilné trávničky. Spodní část rezervace je tvořena pozvolným svahem, který je porostlý starým sadem, svrchní pak prudším obnaženým svahem s nezapojenou vegetací (tzv. bílé stráně). Pestré společenstvo živočichů, jak bezobratlých, tak i obratlovců, vytváří z této stráně zajímavé biocentrum na okraji zemědělské krajiny. Limitující pro existenci společenstev je zejména stupeň znečištění prostředí například vlivem zemědělských postřiků. Ohrožení: Rezervace je ohrožena zejména sukcesí a zarůstáním křovinami. K managementovým opatřením, která jsou na lokalitě prováděna, patří zejména pravidelné odstraňování náletových dřevin, ochrana před zarůstáním borovicí černou a kosení trávy v pásech.

Přírodní památka Oškobrň (100,8 ha)

Důvodem ochrany je populace ohroženého roháče obecného (*Lucanus cervus*) a jeho stanoviště (přítomnost starých kmenů a trouchnivějších pařezů je klíčová pro přežití tohoto druhu, jehličnaté monokultury znemožňují vývoj tohoto druhu). Předmětem ochrany jsou též společenstva plevelů, xerothermní stepní trávníky, obnažené výchozy opuk a druhy na toto místo vázané.

Oblast, ponechána přírodě, výrazně kontrastuje s okolní intenzivně využívanou zemědělkou krajinou. Celkový charakter je lesostepní, území je z velké části pokryto lesem.

Péče o území: k zachování současného stavu lokality, je potřeba toto území nadále intenzivně využívat. Klíčovým faktorem pro přežití některých stepních druhů je existence obory.

Sport a turistika mají kladný vliv na předmět ochrany, neboť pomáhají vhodně disturbovat přístupnou část svahu. Sporné je využívání svahu jezdci na motorových čtyřkolkách. Tato činnost má negativní vliv na výchozy opuk a dochází tak k jejich narušování.

Národní přírodní rezervace Libický Luh (410 ha)

zřízeno k ochraně největšího komplexu úvalového lužního lesa v Čechách s řadou přirozených lesních společenstev, vyvinutých v závislosti na hloubce hladiny podzemní vody a periodicitě záplav, s tekoucí i stojatou vodou četných tůní v různém stupni zazemňovacího procesu, od otevřené vodní hladiny po mokřadní olšiny, a s druhově bohatými hygrofilními a mezofilními polabskými loukami. Národní přírodní rezervace je součástí Evropsky významné lokality Libické luhy.

Na dnešním stavu území se podepsala především regulace řeky Labe. Napřímením a zahloubením koryta přestal působit živel vodního toku, který byl zdrojem pravidelné tvorby a obnovy tůní, a tím maximální pestrosti stanovišť. Část sedimentů odtěžených při regulaci toku byla navíc uložena na území Libického luhu. Ještě na přelomu 19. a 20. století měl Libický luh spíše charakter měkkého luhu; převládali vrby, olše a topoly. V této době došlo k rozsáhlým výsadbám dubu, které daly základ současné podobě většiny lesních porostů. Vegetace řady tůní byla silně poškozena necitlivým rybářským hospodařením - vysazováním býložravých druhů ryb a někde i chovem polodivokých kachen. Část luk byla v minulosti rozorána, některé byly opuštěny, obojí mělo za následek postupnou degradaci. Po severním okraji rezervace vede dálnice D11. Celá oblast Libického luhu utrpěla nekompetentními zásahy do přírody velkou mírou degradace.

PP Vinný vrch (0,40 ha)

Příkrá stráň mezi polními kulturami. Ochrana význačných teplomilných rostlinných společenstev s bělozářkou liliovitou. Profil je tvořen dvěma základními souvrstvími. Ve spodní části jsou měkké vápnité jílovce až slínovce nejvyšší části svrchního turonu. V jejich nadloží se vyskytují pevné slínovce až vápnité jílovce, tzv. zvonivé opuky inoceramové. Do východní části zasahuje výběžek šterkopíské terasy od Opočnice. Rendziny, na svazích s vysokým sklonem vychází na povrch matečná hornina (jíly). V současnosti bez hospodářského využití. Území silně zarůstá stromy a keři, pocházejícími nejen z výsadeb, ale i z náletu. Podílí se na tom nejen splachy a úlety chemikálií z okolních polí, ale i nedostatečná péče o lokalitu. Původně bylo území spásáno a koseno, dnes se opakovaně odstraňují dřeviny v rámci pravidelné péče o CHÚ. Podpora vývoje travinných porostů by měla být rozšířena na větší plochy.

Národní přírodní památka V jezírkách (2,5 ha)

Předmětem ochrany je výskyt ohrožených druhů rostlin, zejména z čeledi vstavačovitých, a obojživelníků. Území je v rámci doplnění národního seznamu navrhováno k zařazení do soustavy Natura 2000 jako evropsky významná lokalita. Území je položeno na nízké terase řeky Labe, která v této části Polabí tvoří rozlehlou plochu a leží jen nevysoko nad dnešní nivou. Geologickým podkladem jsou labské šterkopísky, v jejichž podloží vystupují střednoturonské slíny až slínovce. Půdy jsou nápadně černé, humózní, s různě silným podílem šterkopísku, na většině plochy silně karbonátově

vápnité a podle charakteru vegetace pravděpodobně i slabě zasolené. Území má specifický vodní režim; jde o dvě periodicky zaplavované terénní deprese protáhlé ve směru východ-západ, postupně vysychající v suchých obdobích roku. Druhotnou úpravou, vzniklou zřejmě někdejší těžbou šterkopísku, vznikla třetí, trvalá vodní nádrž. Vyhlášení Národní přírodní památky V jezírkách bylo motivováno bezprostředním ohrožením zavážením zeminou v rámci náhradních rekultivací. Část cenných ploch jižně od NPP byla nevratně zničena. Vzhledem k dlouhodobé absenci obhospodařování obsahují luční společenstva hojněji expanzivní druhy (třtina křovištní, rákos obecný). Kosení, k němuž bylo po vyhlášení územní ochrany opět přistoupeno, mělo výrazný pozitivní dopad na populace vstavačovitých. Expanzivní druhy se jím však daří eliminovat jen částečně. Určité ohrožení představuje i izolovanost území uprostřed intenzivně zemědělsky využívané krajiny.

Přírodní rezervace Tonice-Bezdná

Důvodem ochrany je systém tůní s leknínem bílým a mokré louky s bohatou květenou.

B.1.8. Zemědělství

Sledovaná oblast má výrazně agrární charakter, po tisíciletí bylo nejdůležitější obživou zdejšího obyvatelstva zemědělství.

Hlavní pěstovanou plodinou od počátku obdělávání půdy v mladší době kamenné až do dneška byly v našem kraji vždy obilniny. Vysévali je tu už první zemědělci před osmi tisíci lety stejně tak jako lidé doby bronzové, Keltové a po nich Germáni a nakonec i poslední etnikum – Slované. Postupně je doplňovaly luštěniny a píce. Pole byla obdělávána především extenzivně, později dvojhonně (osev-úhor), aby je ve vrcholném středověku vystřídal trojhonný systém (jařiny-ozimy-úhor). Tehdy se také ustálila pole, na nichž se plodiny pěstovaly. Bylo to vynucené skutečností, že nebylo už možné osevní plochy v naší oblasti dále rozšiřovat.

Během následujících staletí se na polích objevují další a další plodiny, které měly zajistit ekonomickou stabilitu rolníků, pracujících na pozemcích, jež jim za pravidelnou dávku poskytovala vrchnost. Vždy však převažují obilniny, které zajišťovaly výživu obyvatelstva. Důležitou složkou plodin byly pícniny, které sloužily za potravu hospodářských zvířat. Přes vysokou úrodnost zdejší půd docházelo v klimaticky náročných obdobích k potravinovým krizím, jež ústily až do hladomorů. Obavu z nich zažehnilo až přelom 18. a 19. století, kdy se rozšířilo pěstování brambor. Potraviny v setbě doplňovaly vždy technické plodiny, především len, používaný pro výrobu textilu.

Přelom 18. a 19. století s sebou přinesl nejen jednu novinku – brambory, ale také plodinu, která se stala pro náš kraj snad nejtypičtější – výše zmiňovanou cukrovou řepu. Cukrovka během 19. a 20. století prakticky ovládla (spolu s obilninami – pšenicí a ječmenem) zdejší osevní plochy. Po roce 1989 však poptávka po ní zeslabuje, a postupně je její výsev do velké míry omezen. Z dalších plodin jmenujme alespoň čekanku, používanou k výrobě kávové náhražky – cikorky. V této době se také prosazuje nový způsob osevu – střídavé hospodářství, které svou kombinací výsevu různých rostlin po sobě uvolnilo až jednu třetinu půdy pro pěstování.

Do poloviny 20. století vždy na polích pracovali jejich majitelé nebo nájemci, ať zpočátku v kmenovém nebo rodovém společenství, později v poddanském vztahu k majiteli a nakonec jako jejich vlastníci. S kolektivizací přichází nový fenomén – pozemky obhospodařují družstva a stání statky. Další změnu přináší až přelom 20. a 21. století, kdy jsou omezeny osev cukrovky a také kvůli výraznému snížení stavů chovaných hospodářských zvířat pěstování pícnin. Nahrazují je do té doby méně významné plodiny, jakou je hlavně olejářská surovina – řepka.

Řepařství jako polabský fenomén

Koncem 18. a především od počátku 19. století začali pěstovat nové hospodářské plodiny, z nichž nejvýznamnější a nejrozšířenější byla cukrová řepa. V našem kraji zkoušeli pěstovat cukrovou řepu hrabata Kinští, kteří také založili jeden z prvních cukrovarů v kraji - v roce 1835 v Libňovsi a v roce 1837 v Chlumci nad Cidlinou. Řepa se zde nejprve pouze pěstovala, většinou na pozemcích, získaných po vysušených rybnících. Ručně sázené předpěstované sazenice se ručně obdělávaly i sklízely. Vybíraly se pomocí pařeznic, speciálních motyk, používaných na dobývání pařezů v lesích, rýčů a speciálních vidlí.

Pěstování cukrovky se rozšířilo i v dalších oblastech zkoumaného regionu, rolníci jí zásobovali cukrovary v Cerhenicích, Poděbradech, Libici a nad Cidlinou, Dymokurech a Městci Králové. Velkým českým specifikem byla počáteční jednotnota mezi cukrovarníkem a řepařem. Cukrovka se pěstovala na pozemcích cukrovarů a samozásobitelnost přísunu suroviny v 60. a 70. letech 19. století zajišťoval masivní příchod rolnického kapitálu do cukrovarnických akciových společností. Až teprve krize roku 1873 personálně oddělila řepaře od cukrovarníka.

Pěstování cukrové řepy se kromě obilnářství stalo jednou z nejdůležitějších součástí obživy zdejšího zemědělského obyvatelstva. Během 19. a 20. století prošlo několika krizemi (70. léta 19. st., přelom 19. a 20. st., 30. léta 20. st.), během nichž byla řada cukrovarů zrušena (poděbrady, Libice nad Cidlinou, Městec Králové). Přesto téměř celé 20. století byla nejtypičtější plodinou pro sledovanou lokalitu.

Zbývající cukrovary byly zrušeny v 90. letech 20. století a cukrovou řepu (ne zcela, ale do velké míry) z osevních ploch vytlačily jiné plodiny, především řepka olejná.

Pozemková držba - vývoj a vliv na podobu krajiny

Veškerá půda původně patřila panovníkovi, který ji za odměnu daroval svým služebníkům, a to včetně lidí, na ní usazených. Pozemky se tak dostávají do rukou šlechty. V naší oblasti jde především o šlechtu drobnou (s výjimkou Poděbrad), sídlící převážně na tvrzích.

Během pozdního středověku a raného novověku dochází ke koncentraci původních drobných zboží do tří velkých panství – královského komorního Poděbrady (město Poděbrady, Velim, Cerhenice, Sokoleč, Libice nad Cidlinou, Odřepsy, Hradčany, Křečkov, Pátek, Opočnice, Vrbice, Velenice, Činěves, později i Kolaje a Vlkov pod Oškobrhem), a dvou šlechtických – Dymokury (Městec Králové, Běrunice, Sloveč, Kněžice, Chroustov, Záhornice a Chotěšice) a Chlumeckého (Dlouhopolsko, Kněžičky). Na půdě byli usazeni zemědělci, kteří ji za úhradu dávek (pěněžní a robotní) obhospodařovali. Jejich pozemky byly rozparcelovány podle rozlohy a jejich nájemci se dělili na sedláky, chalupníky a zahradníky. Vrchnost své pozemky obdělávala skrze hospodářské dvory. Práci v nich vykonávaly jednak námeznní síly, jednak jednotliví poddaní v rámci roboty. Zrušením roboty a feudálních vztahů v roce 1848 sice získali rolníci značný podíl na zemědělské malovýrobě, většina půdy však zůstala v rukou původní pozemkové šlechty. Až do konce 60. let 19. století nebyl možný volný pohyb půdy jako zboží. Od konce 18. století směřoval vývoj v zemědělství od extenzivních k intenzivním formám činnosti. Od 50. let 19. století se vybavení zemědělských usedlostí modernizovalo. Vedle tradičního srpů a kosů a dalšího manuálního náčiní se objevily řezačky, mlátičky, secí stroje a parní pluh. O mechanizaci zemědělství lze uvažovat až v období těsně před první světovou válkou. Strojní vybavení se uplatňovalo výrazně jen u větších zemědělských usedlostí, kde však také bylo stále třeba lidské a zvířecí práce, u menších, zejména rolnických hospodářství nehrálo významnou roli. Technickým

vybavením velkých statků se upevňovala jejich ekonomická síla. Malí rolníci byli postupně vytlačeni do oblasti námezdní práce.

Po vzniku republiky proběhla pozemková reforma, která rozparcelovala někdejší velkostatky, jejichž půdu získali drobní a střední rolníci. Další pozemky byly získány rozsáhlým meliorováním zamokřených lokalit. Ve dvacátých letech tak vznikly zhruba současné majetkové poměry v držbě zemědělské půdy.

Po druhé světové válce a nástupu komunismu došlo k další obrovské změně, již znamenala vesměs násilná kolektivizace. První družstva začala vznikat v roce 1949, během čtyř let pak existovala zhruba v polovině obcí. Další vlna vzniku jednotných zemědělských družstev zasáhla nás venkov v roce 1956. O rok později pak byla založena i ve zbývajících vesnicích. Původně byla jejich činnost omezena na jednotlivé vsi, avšak už od počátku 60. let dochází ke sdružování malých družstev v rozsáhlejší zemědělské komplexy, obdělávající pozemky na katastrech více obcí. Během 60. a 70. let se našem území vyprofilovalo několik podobných organizací se sídlem ve větších obcích, majících často ideologické názvy – JZD Velký Říjen, Svazu československo-sovětského přátelství nebo Mírová cesta. Intenzivní zemědělství dále zaujímal prvořadé místo. Scelení pozemků přineslo největší výhodu ve snazším využití strojového parku při obdělávání zemědělské půdy. Velké plochy volných polí však přestaly být chráněny před přírodními vlivy, především erozí. Snižování úrodné svrchní vrstvy půdy bylo nahrazeno intenzivním použitím umělých hnojiv, které v kombinaci s ošetřením plodin chemickými prostředky, hubícími jak botanické, tak i zvířecí škůdce, vedlo v konečném důsledku sice ke zvýšení výnosů, avšak také k postupnému vyčerpávání půdy. Nehledě na decimaci do té doby běžných zvířecích a rostlinných druhů v krajině.

Nástupcem družstev a státních statků se staly současné akciové společnosti, které hospodaří na pronajatých pozemcích, jež byly v 90. letech 20. století vráceny původním majitelům. Většina z nich se k zemědělství zpátky nevrátila, ale přesto vznikly i v této oblasti malé rodinné statky.

Rybníkářství – historická reminiscence

V průběhu 14. až 16. století byla značná část zdejší krajiny systematicky přeměněna v mnohdy velmi rozlehlé rybníky, jež se však už do současnosti téměř nedochovaly.

Hlavním podnětem k zakládání rybníků byla pomoc proti převodnění kraje. Při opakujících se povodních vznikaly souvislé vodní plochy. Navíc si vrchnosti velmi dobře uvědomovaly, jak velké plochy leží kvůli zamokření ladem. Jediné využití tyto pozemky měly jako louky. Rybníky se stávaly i ochranou proti přívalovým vodám. Nezanedbatelný byl také ekonomický zisk z rybníčního hospodaření, vždyť ryby byly jedním z postních jídel. Dominantní rybou chovanou v našich rybnících byl vždy kapr, který naprosto počtem převažoval nad jinými druhy (štika, lín, okoun). Kapr tvořil až 80 % všech ryb chovaných v rybnících.

V předbělohorském období tak vzniklo ve zdejší oblasti několik kaskád rybníků v povodí Štítarského, Záhorského a Smíchovského potoka, kde se v době jejich největšího rozmachu nalézalo více než 100 volných ploch. Další rybníční soustava vznikla na Poděbradsku, kde krajinu na pravém břehu Labe pokryly rozsáhlé vodní plochy (největší z nich byl rybník Blato o výměře téměř 1000 hektarů). Tato síť potřebovala čerstvý přítok, a proto byl v 15. století vybudován umělý kanál – Lánská (Sánská) strouha, která do ní odváděla vodu z Cidliny. Zároveň sem zasahovala velká soustava chlumeckých rybníků, čítající ještě v roce 1835 na 109 rybníků s rybí násadou a 83 rybníky zrušené.

Většina rybníků zmizela z povrchu zhruba mezi lety 1750 až 1850. Důvod jejich vysoušení byl především ekonomický. Chov ryb spojený s udržováním volných ploch je již tolik nevyplácel. Na jejich místě vznikla pole, osetá obilím a především cukrovou řepou.

Pozůstatkem někdejších rozsáhlých vodních ploch je dnes už jen několik středních rybníků na Královéměstecku a na Cidlině pak Žehuňský rybník.

B.1.9. Cestovní ruch

Region MAS, s výjimkou Poděbrad a okolí, není představitelem oblasti s rozvinutým cestovním ruchem a intenzivně rekreačně využívanou krajinou. Je to dáno charakterem krajiny a relativním nedostatkem atraktivních památek.

Region lze z turistického využití rozdělit do dvou částí – jihozápadní a severovýchodní. Hranice mezi nimi není pevná, ale kopíruje zhruba linii obcí Pátek a Křečkov.

Atraktivnější, ale menší část regionu je zasazena do nejbližšího okolí řeky Labe s přirozeným centrem v Poděbradech. Najdeme zde největší část hodnotných kulturních památek i nejdostupnější přírodní lokality. Návštěvníci sem jezdí do lázní za ozdravnými a relaxačními pobyty, hledají tu památky od jediné zdejší Národní kulturní památky – libického hradiště, přes zámek, lázeňské centrum a přilehlé části Poděbrad, po zámky ve Velimi či Cerhencích, jež však mají dnes jiné než kulturní využití. Dále sem směřují obdivovat přírodní krásu polabských luhů, vzácná naleziště křídových zkamenělin (Velim-Skalka) a jen malebnou scenérii soutoku Labe s Cidlinou. K rozvoji turistiky přispívá i velký počet veřejných sportovišť a dalších míst individuální rekreace (např. pískovny), ale i existence turistických tras a především fakt, že osa této části sledovaného území je tvořena linií toku řeky Labe, již kopíruje jedna z nejvýznamnějších cyklostezek v České republice. Tato oblast zároveň je dobře dostupná veřejnou dopravou, což přispívá k její atraktivitě.

Severovýchodní partie sledované oblasti z větší části postrádají výrazné turistické cíle. Prochází jím nepříliš frekventovaná turistická stezka. Krajinářsky nejhodnotnějšími partiemi jsou stráně nad Hradčany a Vrbicí (PP báň a PP Vinný vrch), rybníchnato-lesnaté okolí Činěvse, Břístve, Nouzova, Městce Králové, Záhornice a Dlouhopolska a lesnaté okolí Chroustova, Dvořiště a Oseka, kde je také soustředěno nejvíce objektů individuální rekreace (upravených chalup). Pro tuto formu rekreace je též využívána část obytného fondu ostatních sídel. Stávající rybníky mají většinou hospodářský význam a nelze je využít pro koupání. Návštěvníkům regionu určitě stojí za pozornost především venkovské kostely a roubené chalupy v severovýchodní části sledované oblasti.

Oblast má značné předpoklady pro rozvoj agroturistiky, zejména hypoturistiky. Na území MAS Mezilesí existuje několik chovů koní. Cykloturistice pak nahrává nenáročný terén, vše za předpokladu vybudování základní infrastruktury a informatiky pro tuto činnost.

Vodní turistika (Labe, Cidlina) hraje významnou roli na území MAS. Kvalita cyklostezek po obou březích Labe láká nejen cyklisty, ale i in-line bruslaře a turisty. Napojení cyklostezek do periferních částí ORP společně s dobudováním sítě ubytovacích zařízení by výrazně pozvedlo návštěvnost regionu (cyklogenerel 2008). V létě slouží k rekreaci přírodní koupaliště Jezero Poděbrady, které provozují Technické služby města Poděbrady – www.jezeropodebrady.cz. Agroturistika je v počátcích.

Značným deficitem území je nízká vybavenost dostatečnou kapacitou ubytovacích zařízení různých kategorií, jak je patrné z tabulky níže.

	rychlé občerstvení	hospoda/restaurace bez kuchyně	hospoda/restaurace s kuchyní	restaurace součástí ubytovacího zařízení	cukrárna	čajovna	kavárna
celkem	4	11	12	5	3	1	5
Běrunice	0	0	0	0	0	0	0
Cerhenice	0	0	1	0	0	0	0
Činěves	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhopolsko	0	0	0	0	0	0	0
Hradčany	0	0	0	0	0	0	0
Choťánky	0	0	0	1	0	0	0
Chotěšice	0	0	0	0	0	0	0
Chroustov	0	0	0	0	0	0	0
Kněžice	1	0	0	0	0	0	0
Kněžičky	0	0	0	0	0	0	0
Kolaje	0	0	0	0	0	0	0
Křečkov	0	0	0	0	0	0	0
Libice nad Cidlinou	0	0	1	0	0	0	0
Městec Králové	0	0	0	0	0	0	0
Odřepsy	0	0	0	0	0	0	0
Okřínek	0	0	0	0	0	0	0
Opočnice	0	0	0	0	0	0	0
Pátek	0	0	0	0	0	0	0
Poděbrady	2	10	10	3	3	1	5
Senice	0	0	0	0	0	0	0
Sloveč	0	0	0	0	0	0	0
Sokoleč	0	0	0	0	0	0	0
Velenice	0	0	0	0	0	0	0
Velim	1	0	0	0	0	0	0
Velký Osek	0	1	0	1	0	0	0
Vlkov pod Oškobrhem	0	0	0	0	0	0	0
Vrbice	0	0	0	0	0	0	0
Záhornice	0	0	0	0	0	0	0

Rekreace

Stěžejní formou rekreace na území MAS Mezilesí je díky městu Poděbrady lázeňství. Už v roce 1907 už byly vyvrtány tři veřejné prameny (Bülowův, Hohenlohe a Charicléa) a v roce 1908 byly založeny poděbradské lázně, které měly velký vliv na další rozvoj města a okolí. Dnešní Lázně Poděbrady, a.s. se specializují na léčbu (indikace): Onemocnění oběhového systému – léčba po operacích srdce, infarktu myokardu či chronické formy ischemické choroby srdeční, cévní choroby,

vysoký krevní tlak a onemocnění žilního systému dolních končetin, nemoci z poruch výměny látkové – Diabetes mellitus, metabolické choroby včetně obesity a nemoci pohybového aparátu – zejména bolestivých stavů páteře a velkých kloubů.

Více na www.lazne-podebrady.cz

Vybrané nemovité kulturní památky na území MAS Mezilesí

Obec **Běrunice** - kostel Narození P. Marie (část obce Běrunice), - zámek – lovecký zámeček č.p. 1 (část obce Vlkov nad Lesy)

Obec **Činěves** – kostel sv. Václava, - fara č.p. 1

Obec **Hradčany** – tvrz – tvrzíště Zámeček a zaniklá středověká ves, archeologické stopy - tvrz Stará Bář

Obec **Chotěšice** – kostel Rozeslání sv. Apoštolů (část obce Chotěšice)

Obec **Chroustov** – boží muka (část obce Dvořiště), kostel Nanebevzetí P. Marie (část obce Chroustov)

Obec **Kněžice** – krucifix (část obce Dubečno), venkovská usedlost č.p. 22 (část obce Dubečno)

Obec **Kouty** – venkovská usedlost z toho jen brána č.p. 15, venkovská usedlost, z toho jen obytná budova, brána s brankou č.p. 8

Obec **Libice nad Cidlinou** – kostel sv. Vojtěcha, výšinné opevněné sídliště – hradiště Slavníkovců, strážní pahorek

Město **Městec Králové** – kostel sv. Markéty, socha sv. Floriána, socha sv. Jana Nepomuckého, socha sv. Václava, pomník Františka Palackého, měšťanský dům, z toho jen průčelí č.p. 25

Obec **Odřepsy** – výšinné opevněné sídliště – hradiště na Hřebínku, na Kostelíčku, zaniklá středověká ves Oškobrhy

Obec **Opočnice** – tvrz a zaniklá středověká ves Bolice

Obec **Pátek** – pomník B. Jandy – Cidlinského, vodní mlýn Lazarův

Město **Poděbrady** – kostel Nanebevzetí P. Marie, socha sv. Jana Nepomuckého, sloup se sochou P. Marie Svatohorské, sloup se sousoším – Mariánský sloup, pomník krále Jiřího, zámek č.p. 1, vila Kouřimka, kolonáda prof. Libenského s kioskem, vysílač – radiostanice č.p. 530

Obec **Sloveč** – socha sv. Jana Nepomuckého (část Kamilov), venkovská usedlost č.p. 11 (část Stříhov)

Obec **Velenice** – modlitebna toleranční č.p. 34

Obec **Vlkov pod Oškobrhem** – kaplička

Obec **Záhornice** – tvrz, kostel sv. Matouše, socha sv. Jana Nepomuckého

	Ostatní ubytování	počet lůžek	ubytovna počet	počet lůžek	pension počet	počet lůžek	hotel počet	počet lůžek	kemp počet	počet lůžek	počet míst pro stany/karavany	tábořiště počet	počet lůžek
celkem	5	391	0	0	17	421	16	1 235	1	0	0	0	8
Běrunice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cerhenice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Činěves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhopolsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hradčany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Choťánky	0	0	0	0	1		0	0	0	0	0	0	0
Chotěšice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chroustov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kněžice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kněžičky	0	0	0	0	0	0	1		0	0	0	0	0
Kolaje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Křečkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Libice nad Cidlinou	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Městec Králové	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odřepsy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Okřínek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opočnice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pátek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poděbrady	5	391	0	0	15	421	14	1 235	1		0	0	0
Senice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sloveč	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sokoleč	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Velenice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Velim	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Velký Osek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vlkov pod Oškobrhem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrbice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Záhornice	0	0	0	0	1	0	1		0	0	0	0	8

B.1.11. Odpadové hospodářství

Území má převážně zemědělský charakter bez větších průmyslových celků. Převládá zástavba rodinných domů ve městech i obcích. Tomu odpovídá i složení produkovaných odpadů. Obcí s rozšířenou působností je město Poděbrady (cca 13 500 obyvatel), které ale vzhledem ke své poloze není centrem správního obvodu z hlediska nakládání s odpady. Poděbrady jsou centrem jižní části ORP a mají spádově blíže k sousedním ORP Nymburk a Kolín. Na severu je centrem město Městec Králové (cca 3000 obyvatel). Tato část MAS Mezilesí má spádově nejbliže k sousedním ORP Nymburk, Nový Bydžov, Jičín a částečně Hradec Králové. Severovýchodní část MAS sousedí s Královéhradeckým krajem.

Území vykazuje stabilní produkci odpadů a nízký podíl produkce nebezpečných odpadů. Vysoký podíl produkce odpadů zaujímá KO a SKO. Zemědělský charakter území, intenzivní rostlinná výroba a velký podíl veřejné zeleně se výrazně podílí na produkci biologicky rozložitelných odpadů a ostatních vedlejších produktů zemědělské výroby. Na území ORP je provozována bioplynová stanice v obci Kněžice.

MAS Mezilesí je území, na kterém se neprovozují žádné spalovny, skládky, třídící linky pro separovaný odpad. Obce řeší nakládání s odpady smluvní spoluprací se svozovou firmou a jsou na této spolupráci závislé. Samostatně řeší obce nakládání s odpady pouze ojediněle (železo, stavební a demoliční odpad, objemný odpad, biologicky rozložitelný odpad). Směsný komunální odpad končí na skládkách mimo území MAS. Obce musí respektovat cenu za uložení SKO na skládku a případné navýšení je vždy velkým zásahem do rozpočtu obcí. Výdaje obcí na odpadové hospodářství jsou prozatím stabilní, ale z hlediska obecního rozpočtu vysoké. Podílí se na tom i výrazné daňové zatížení služeb spojených s odpadovým hospodářstvím. Přístup občanů k třídění odpadů řeší většina obcí. Panuje neochota občanů vůbec třídít a vytřídít z komunálního odpadu všechny využitelné složky. S tím souvisí i problémy s malým množstvím vytříděného odpadu. Na nekázeň občanů při nakládání s odpady v obci a nedodržování stanovených vyhlášek a zákonů je také často poukazováno. Problém nakládání s BRO z rodinných domů a veřejných prostor souvisí s úbytkem hospodaření na venkově a stěhováním lidí

z měst na vesnici. Uváděny jsou hlavně tráva a listí. Občané ukládají často tento BRO do nádob pro SKO. BRO tak zvyšuje výrazně hmotnost SKO odvezeného na skládku. Černé skládky s důrazem na skládky zakládáné v příkopech silnic, vjezdech do lesů, odpočívadlech pro řidiče řeší také většina obcí.

Odpady od živnostníků jsou předmětem řešení u obou měst, Poděbrad a Městec Králové, případně přilehlých obcí. Jedná se o nedodržování zákona o odpadech u živnostníků. Objemný odpad je výrazným problémem v Poděbradech, kde není kapacita na dotřídění tohoto odpadu. Absenci sběrného dvoru nebo sběrného místa řeší obce s aktivním územním rozvojem a přílivem obyvatel z měst. Při řešení odpadového hospodářství se obce obrací na svozové firmy, na starosty jiných obcí nebo hledají informace na internetu. Chybí aktivní spolupráce a pomoc ze strany MŽP, KÚ, ORP a ostatních státních institucí. Objevil se i názor, že míra zodpovědnosti obce za nakládání s odpady je příliš vysoká (např. náročná legislativa, sankce ze zákona o odpadech, vysoké náklady pro obec). Některé obce považují za přínosné přenesení větší zodpovědnosti na svozové firmy, koncová zařízení a domácnosti. Tři obce v současnosti nemají při řešení odpadového hospodářství problémy, které by byly považovány za zásadní.

Dostupnost a rozmístění svozových společností:

Na území MAS Mezilesí působí 9 hlavních svozových společností. U těchto společností nelze mluvit jednoznačně o jejich dostupnosti a rozmístění. Svazové společnosti lze rozdělit na 2 kategorie, lokální a globální. Lokálními jsou Technické služby města Poděbrad s.r.o., Pečecké služby, s.r.o. a Technické služby města Nymburka. Dostupné jsou pro svoz pouze v rámci své místní působnosti, max. cca do 25 km od své provozovny. Mají omezenou kapacitu z hlediska lidských zdrojů a technického vybavení. Jejich provoz je zajištěn s podporou města nebo obce (např. město je majoritním vlastníkem nebo se jedná o příspěvkovou organizaci). Globálními jsou všechny ostatní uváděné společnosti. Ty jsou dostupné a rozmístěny tak, že mají síť svých poboček a provozoven po celé ČR a mohou zajistit svoz odpadů ve všech lokalitách MAS Mezilesí v rámci tržní nabídky a poptávky. Dostupnost a rozmístění svozových společností lze považovat za dostatečné.

Poskytované služby svozových společností:

V tomto bodě zůstáváme u rozdělení na lokální a globální svazové společnosti. Lokální společnosti mohou v rámci uvedených možností zajistit svoz SKO, tříděného odpadu (papír, sklo, plast + tetrapak). Nemají ale v současné době kapacitu zajistit např. svoz bioodpadu a tříděného odpadu přímo z domácností, svoz nebezpečných odpadů je v některých případech (např. Poděbrady - Technické služby města Poděbrad s.r.o.) řešen přes subdodavatele. Globální společnosti mohou zajistit svoz SKO, tříděných odpadů, bioodpadu, objemného i nebezpečného odpadu. Mají potenciál nabídnout obcím větší rozsah služeb a technicky je zajistit. V rámci MAS Mezilesí je to svoz bioodpadu z domácností, tříděného odpadu z domácností, přistavení kontejnerů pro sběrné dvory na objemný odpad, případně bioodpad. Spolupracují s obcemi na ekologické výchově občanů (Obec Běrunice a Nykos a.s. - webové stránky obce o tom jak nakládat s odpady a proč).

V tabulce jsou uvedena sběrná místa provozovaná jednotlivými obcemi. Jedná se o budovy, oplocené pozemky nebo zpevněné plochy s přistaveným kontejnerem. Charakter a účel sběrných míst se liší v závislosti na potřebách obcí. Společným znakem všech sběrných míst je pravidelný řízený provoz (např. stejný den, hodina, v týdenním intervalu) a možnost odkládání odpadů pouze pro občany dané obce. Sběrná místa se liší svým účelem. Každá obec řeší provozem sběrného místa své vlastní potřeby. Motivací ke vzniku sběrného místa je pokrytí okrajové části obcí a dále řešit sběr některých složek odpadů (objemný odpad, bioodpad, elektrozařízení). V rámci sběrných míst spolupracují obce se svozovou firmou nebo jsou odpady odváženy místním dopravcem (objemný odpad) na skládku.

Výkupny odpadů na MAS Mezilesí, současný stav

Č.	Provozovatel é zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximál ní kapacita [t]	Průměr ně využitá roční kapacit a [t]	Provozovatel/vlas tník (O, S)	poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Energetika Kněžice s.r.o.	parc. č. 434/1	Kněžice	53729 2	800,00	70,00	S	vybrané BRO, fyzikálně chemická úprava
2.	Energetika Kněžice s.r.o.	parc. č. 649/8	Kněžice	53729 2	4000,00	1345,00	S	výkup stavebních odpadů
3.	Energetika Kněžice s.r.o.	Kněžice 205	Kněžice	53729 2	27375,00	16958,0 0	S	vhodné BRO, bioplynová stanice
4.	Miroslav Musil - BŘEMUS	Ke Kostelíč ku 329	Městec Králové	53748 9	1544,00	25,32	S	výkup železa
5.	ČSAP s.r.o.	parc. č. 3105	Městec Králové	53748 9	50,00	33,00	S	výkup vyjetého oleje
6.	ZE-KOV METAL s.r.o.	T.G. Masary ka 335	Městec Králové	53748 9	neuvede no	2298,00	S	výkup železa
7.	PROAGRO Nymburk a.s.	parc. č. 2473/14 -15	Městec Králové	53748 9	30000,00	10335,0 0	S	kompostov ání odpadů
8.	Petr Šmidrkal	T. G. Masary ka 173	Městec Králové	53748 9	50000,00	2997,00	S	výkup železa
9.	RADOŇ - obchodní služby, s.r.o	T. G. Masary ka 165	Městec Králové	53748 9	50,00	0,00	S	výkup železa

10	Š U M B O R spol. s r.o.	středisk o Hájka	Sány	53777 2	40000,00	30000,0 0	S	výkup stavebních odpadů
11	AUTOCENTR UM BOURA spol. s r.o.	Činěves 143	Činěves	53708 0	50,00	26,00	S	Výkup autovraků
12	AUTOCENTR UM BOURA spol. s r.o.	Činěves 143	Činěves	53708 0	neuve de no	60,00	S	výkup vyjetého oleje
13	Petr Šafránek	parc. č. 1713/2	Činěves	53708 0	2100,00	5,36	S	výkup odpadů z mycích stolů
14	MITIS, s.r.o.	297/1	Pátek	53763 2	2000,00	1935,00	S	kompostár na
15	Vladimír Bryxí autodoprava	parc. č. 74/37, 74/38	Křečkov	53740 3	5000,00	19931,0 0	S	výkup stavebního odpadu
16	Technické služby města Poděbrad s.r.o.,	Kozinov a 1/II	Poděbra dy	53768 3	neuve de no	4700,00	S	sběrný dvůr tříděného odpadu
17	RADOŇ - obchodní služby, s.r.o	Jiráskov a 295	Poděbra dy	53768 3	50,00	447,00	S	výkup železa, tříděný papír
18	Odpady Dvorský s.r.o.	st. p. 112	Senice	53779 9	neuve de no	1,20	S	výkup nebezpečn ých odpadů
19	IST Group s.r.o.	parc. č. 474/2	Libice nad Cidlinou	53743 8	230,00	1481,00	S	výkup železa

Na území je dvacet aktivních provozoven. Jedná se vždy o zařízení soukromá, podnikatelská. Obcemi jsou využívány kompostárny, výkupny železa, výkupny stavebních odpadů.

Zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelnými odpady

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			(O, OK, S)	
1.	Energetika Kněžice s.r.o.	Kněžice 205	Kněžice	537292	27375,00	16958,00	S	bioplynová stanice
2.	Energetika Kněžice s.r.o.	parc. č. 434/1	Kněžice	537292	800,00	70,00	S	kotel na biomasu
3.	Mitis s.r.o.	parc. č. 297/1	Pátek	537632	2000,00	1935,00	S	kaly z ČOV, kompostárna
5.	PROAGRO Nymburk a.s.	parc. č. 2473/14-15	Městec Králové	537489	50000,00	2997,00	S	kompostárna - biofermentory

Pozn. Roční maximální kapacita i průměrně využitá roční kapacita je uváděna pouze pro odpady. Uvedená zařízení zpracovávají s BRO i jiné vstupní suroviny které nejsou kvalifikovány jako odpad.

B.1.12. Energetika

Energetice je věnována samostatná kapitola, protože patří mezi základní témata rozvoje MAS Mezilesí. Myšlenka energetické soběstačnosti, která byla naplněna realizací projektu energeticky soběstačné obce Kněžice je inovativní prvek, který MAS Mezilesí hodlá prosazovat a podporovat v dlouhodobém horizontu. Vysoký potenciál má v oblasti také rozvoj vodní energetiky, přestože jediná vodní elektrárna je v provozu v Poděbradech.

Součástí projektu v Kněžicích byla jedna z první bioplynových stanic v České republice. Využití biomasy se v podmínkách MAS Mezilesí jeví jako vhodný alternativní zdroj energie, a to jak využitím v bioplynových stanicích, tak spalováním. Díky dostatečné produkci biomasy na zemědělsky intenzivně využívaném území odpadá nutnost jejího dálkového transportu k energetickým zařízením a je zaručena dlouhodobá udržitelnost realizovaných projektů. Například u „vzorového“ projektu energeticky soběstačné obce Kněžice dosahuje výroba elektrické energie v současné době 330 kWh. Projekt umožňuje i výrobu tepla s výkonem 1,6 MWh, jenž tvoří určitý „ostrovni systém“ s vlastním teplovodem v obci. Cena tepla v Kněžicích je přitom zcela nezávislá na vývoji světového trhu,

Stanice využívá biologicky rozložitelný odpad, jako je hnůj, kal, sláma, štěpky a potravinářský odpad z místních statků, jatek a domácností k výrobě bioplynu. Zpracovává tedy potenciálně nebezpečný odpad z farem a jatek, septiků a žump způsobem, který je citlivý k životnímu prostředí prostřednictvím procesu anaerobní digesce. Zbytek z procesu výroby bioplynu je biologicky neškodný a může být použit jako organické hnojivo. Stanice také snižuje potřebu zařízení na úpravu odpadních vod a prostor skládky v oblasti obce Kněžice.

Bioplyn poskytuje městu obnovitelnou alternativu k plynu, uhlí a elektřině pro vytápění a řeší obecní problémy s odpady a kanalizací. Bioplynová stanice zahrnuje zařízení na výrobu bioplynu, kotelnu pro spalování biomasy a šestikilometrovou síť dálkového vytápění, která spojuje přibližně 150 domácností.

Bioplynová stanice obsahuje homogenizační nádrž o objemu 180 m³, odpadní čistící linku s denní kapacitou 10 tun, tepelnou digestoř o objemu 2.500 m³, jednotku pro kombinovanou výrobu tepla a elektřiny (CHP) a dvě zásobní nádrže o objemu 6.500 m³ pro zbytkovou kapalinu. Kotelna na spalování biomasy je vybavena 800 kW pecí na slámu a 400 kW pecí na štěpky k vytvoření dodatečného tepla v zimě. Stanice vyrábí tepelnou energii a elektřinu spalováním nahromaděného bioplynu. Při výrobě bioplynu vzniká další teplo jako vedlejší produkt, z čehož asi 60 % využívá systém dálkového vytápění. Bioplynová stanice má elektrický výkon 330 kW a ročně vyrobí 2.600 MWh do státní rozvodné soustavy. Stanice rovněž vyrábí jako vedlejší produkt bohaté organické hnojivo, které zdarma odebírají místní zemědělci a dodavatelé odpadů a biomasy. Veškeré zbývající hnojivo se používá na obecních pozemcích ve městě Kněžici. Elektřina pro obec Kněžice a 70 % požadavků na vytápění dříve pocházelo z uhelných elektráren, které produkují emise skleníkových plynů v České republice. Stanice na výrobu bioplynu zachytí metan, který způsobuje dvacetkrát silnější skleníkový efekt než oxid uhličitý a který by se jinak uvolnil do atmosféry při rozkládání organické hmoty. Místo toho je při spalování metan převeden zpět na oxid uhličitý, který byl absorbován v průběhu životnosti biomasy. Bioplynová stanice také snížila počet domácností, které používají kotle na uhlí. V budoucnu se očekává další snižování spotřeby uhlí, protože se více obyvatel připojí na obecní dálkové vytápění.

Bioplyn je obnovitelným zdrojem energie s velkým potenciálem pro další obce, které čelí dovozu stále dražšího zemního plynu. Jedním z důvodů je, že jako finanční investice je bioplynový projekt stejně efektivní z hlediska nákladů jako plánované zdokonalení českých uhelných elektráren a jen mírně méně efektivní z hlediska nákladů než nejmodernější uhelné elektrárny. Podobně se odhaduje, že projekt Kněžice je přibližně dvakrát efektivnější než větrná elektrárna. Počáteční investice do projektu bioplynu se vrátí zpět za méně než 15 let.

Obec Kněžice se navíc spojila se čtyřmi dalšími obcemi z MAS Mezilesí,, aby společně pracovaly na vytvoření Akčního plánu udržitelné energie do roku 2020.

B.2. Vyhodnocení stavu území

B.2.1. Území a obce

Nízká hustota populace a absence velkých sídel

Specifický charakter území s vysokým podílem zemědělské půdy také udává absence velkých sídel. Největší město na území MAS Mezilesí, Poděbrady, jsou lázeňským městem, které svým charakterem poskytuje obyvatelům vysoký komfort kvality bydlení. Průmyslová výroba, která obecně kvalitu života obyvatel snižuje, se soustředí spíše do dalších větších měst ve středním Polabí, jako je Nymburk nebo Kolín. Území MAS Mezilesí v roce 2013 osidluje 32 400 obyvatel na rozloze přibližně 350 km², přičemž urbanizovaný prostor lze považovat především okolí ORP Poděbrady a obec Městec Králové. Toto osídlení odpovídá hustotě přibližně 92 obyvatel na 1km², v porovnání s průměrnými 133 obyvatel na km² (31. 3. 2010) a 113 obyvateli na km² pro Středočeský kraj.

Priorita využití krajiny pro hospodářské účely před šetrným vztahem k životnímu prostředí

V druhé polovině 20. století došlo na území MAS k výraznému rozšíření intenzivně využívaných zemědělských ploch. Výrazná orientace na zemědělskou produkci a výši jejího výnosu vedla ke scelování polí do velkých, lépe obhospodařovatelných ploch. Tento způsob zemědělské produkce vedl k výraznému poklesu biodiverzity a degradaci kvality půd. V posledních dvaceti letech se kontinuálně zlepšuje kvalita půdy i celkový stav životního prostředí za zachování stavu biodiverzity. Nicméně, stále přetrvává hrozba upřednostnění intenzivního zemědělského využití krajiny vlastníky pozemků s vidinou vyšších výnosů, případně vyšších inkasovaných dotací na jednotku plochy před zachování nescelených zelených ploch a tím zachování možnosti rozvoje biodiverzity.

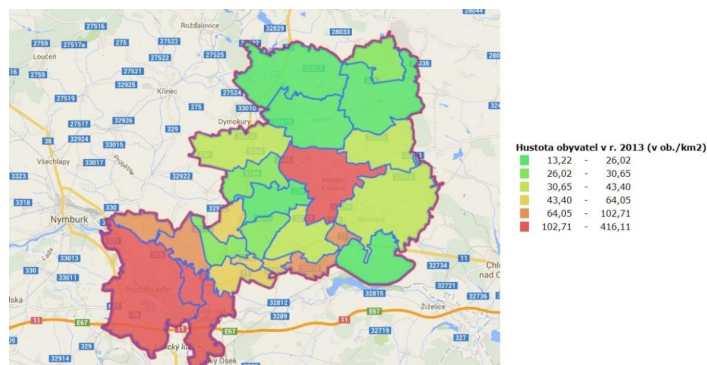
V současnosti bylo na území MAS Mezilesí zahájeno a již ukončeno několik projektů Komplexních pozemkových úprav. To je základní předpoklad k navazování KPÚ v sousedících katastrech. Pozemkové úpravy nově utváří krajinný ráz s alternativně využitelnou cestní sítí, zpřístupňují se a upravují pozemkové parcely vlastníků pro další možné osobní, podnikatelsko zemědělské využití. Jsou obnovovány územní systémy ekologické stability, včetně staveb k zadržování vody v krajině.

Taková situace již nastala v katastrálních územích obcí Kněžice, Dubečno a navazujících Osek, Chroustov a Záhornice. Takto nově vyprojektované katastry jsou důležitým faktorem pro plánování jak v samotném extravilánu, tak intravilánech obcí v Programu rozvoje venkova, ale také pro realizaci projektů restrukturalizace zemědělství směřující k větší zaměstnanosti venkovského obyvatelstva. Souběžným cílem je vyšší míra potravinové a energetické soběstačnosti se zvýšenou nabídkou kvalitních regionálních zemědělských produktů.

B.2.2. Obyvatelstvo

Výrazně dominantní obcí je spádová oblast Poděbrady, kde se počet obyvatel pohybuje kolem 14 tis. Je zřejmé, že se jedná o jádrovou oblast celého území. Co se týče ostatních obcí, jdeš spíše populačně menší vesnické útvary. Nejpočetnějšími obcemi jsou: Poděbrady, Městec Králové, Velký Osek a Velim. Za urbanizovaný prostor lze považovat především okolí ORP Poděbrady a obec Městec Králové – viz obrázek níže.

Hustota obyvatel MAS Mezilesí (rok 2013)

Zdroj: <http://leader.isu.cz>

Vliv ORP Poděbrady je zřejmý i v případě obce Choťánky, ve které žije pouze 426 obyvatel, ovšem její hustota osídlení je podobně vysoká jako u Poděbrad. Jeden pól tvoří Poděbrady a druhý tvoří logicky Městec Králové. Obecně je severní část MAS spíše méně osídlena a s přibližováním se na jih území, směrem k Poděbradům, hustota osídlení roste.

Oblast pohybu obyvatel – celkový a mechanickou měnou, tj. stěhováním ilustruje tabulka níže. Ta popisuje kontinuální trend celkového a migračního pohybu obyvatel.

Obce MAS a jejich celkový pohyb a saldo migrace

Obec	Celkový pohyb	Stěhováním
Běrunice	od 2008 záporný	od 2008 záporné
Cerhenice	od roku 2006 kladné	od roku 2006 kladné
Činěves	od roku 2010 kladné	od roku 2010 kladné
Dlouhopolsko	od roku 2011 kladné	od roku 2011 kladné
Hradčany	od roku 2009 kladné	od roku 2009 kladné
Choťánky	od roku 2011 kladné	od roku 2011 kladné
Chotěšice	od roku 2011 záporné	od roku 2011 záporné
Chroustov*	od roku 2006 záporné	v roce 2013 kladné
Kněžice	v roce 2013 záporné	od roku 2011 kladné
Kněžičky	v roce 2013 kladné	v roce 2013 kladné
Kolaje	od roku 2010 záporné	v roce 2013 záporné

Křečkov	od roku 2012 záporné*	od roku 2009 kladné
Libice nad Cidlinou	od roku 2010 záporné	v roce 2013 kladné
Městec Králové	v roce 2013 kladný	od roku 2005 kladný
Odřepsy	od roku 2012 záporný	v roce 2013 kladný
Okřínek	od roku 2007 kladný	od roku 2007 kladný*
Opočnice	od roku 2012 záporný	v roce 2013 záporný
Pátek	od roku 2010 kladný	od roku 2010 kladný
Poděbrady	od roku 2012 kladný	od roku 2012 kladný
Senice	od roku 2006 kladný	v roce 2013 záporný
Sloveč	v roce 2013 záporný	v roce 2013 záporný
Sokoleč	od roku 2006 kladný*	od roku 2006 kladný
Velenice	od roku 2012 kladný	od roku 2012 kladný
Velim	od roku 2002 kladný	od roku 1996 kladný
Velký Osek	od roku 2012 kladný	od roku 2012 kladný
Vlkov pod Oškobrhem	od roku 2011 záporný*	od roku 2011 záporný
Vrbice	v roce 2013 záporný	v roce 2013 záporný
Záhornice	v roce 2013 záporný	v roce 2013 záporný

*neúplná data

Zdroj: ČSÚ

Absolutní čísla - celkový pohyb obyvatel a saldo migrace jednotlivých obcí MAS (rok 2013)

Obec	Celkový pohyb	Saldo migrace
Běrunice	-11	-3
Cerhenice	17	10
Činěves	7	10
Dlouhopolsko	6	10
Hradčany	2	-
Choťánky	8	6
Chotěšice	-5	-3
Chroustov	-	2
Kněžice	-1	4
Kněžičky	8	6
Kolaje	-3	-2
Křečkov	-	1
Libice nad Cidlinou	-3	2
Městec Králové	13	24
Odřepsy	-1	2
Okřínek	1	-
Opočnice	-3	-2
Pátek	39	37
Poděbrady	27	46
Senice	1	-2
Sloveč	-7	-3
Sokoleč	16	14
Velenice	7	7
Velim	7	14
Velký Osek	11	15
Vlkov pod Oškobrhem	-	-2
Vrbice	-5	-4
Záhornice	-4	-3

Zdroj: ČSÚ

V případě, že bude Tabulka 4 interpretována v souvislosti s hustotou osídlení, je dle dat zřejmé, že největší obec, tj. Poděbrady vykazují příznivá data v pohybu obyvatel. Příznivé saldo migrace je v případě jádrové oblasti důležité s ohledem na zájem přistěhovaných obyvatel o město, o služby, o rozmanitost urbánních, ekonomických, ale i sociálních či socioekonomických funkcí. Sledování pohybu obyvatelstva může podat informace o dlouhodobém (ne)zájmu obyvatel o městský prostor a jeho služby. Samozřejmě je nutné sledovat limity, tj. do jaké míry je město schopnost přistěhované absorbovat. Poděbrady hrají svou dominantní roli v rámci MAS, ovšem v rámci kraje se jedná o menší regionální celek. Předimenzovaný přísun obyvatel může způsobit nekontrolovanou urbanizaci respektive suburbanizaci (satelitní oblasti). Poděbrady s výjimkou roku 2011 dlouhodobě (od roku 2003) vykazují pozitivní přírůstek stěhování, tzn., že po dobu takřka 10 let se do obce stěhuje více lidí než těch, kteří z ní odchází. Stejně tak Městec Králové, od roku 2005 je její migrační pohyb pozitivní. Cerhenice – od roku 2006 kladný přírůstek stěhování a Libice nad Cidlinou s výjimkou dvou let (2010 a 2012) od roku 2006 vykazuje také přirozený pohyb stěhování. Nicméně je nutné vnímat to, že v roce 2010 a 2012 odešlo z Libic nad Cidlinou celkem 37 obyvatel, což přírůstek od roku 2006 nevyrovná. Lze konstatovat, že populačně nejsilnější města jsou typická tím, že jejich přírůstky stěhování jsou kontinuálně pozitivní. Zcela dominantní postavení v tomto ohledu zastává obec Velim, kde je celkový pohyb obyvatel od roku 2002 kladný. Co se týče stěhování, obec Velim od roku 1996, tzn. kontinuálně 18 let, vykazuje pozitivní saldo migrace, za tuto dobu bylo vždy přistěhovaných obyvatel více než těch vystěhovaných. Příznivý trend v oblasti stěhování je také v obci Okřínek a Sokoleč. Výrazně migračně ztrátovou obcí jsou Běrunice, od roku 2008 se více lidí stěhuje z obce pryč, příčinou mohou být nedostatečnost nabídky služeb či periferní postavení obce.

B.2.3. Technická infrastruktura

Odpadní vody

Kvalitu vod ovlivňují i plošné zdroje znečištění, zejména zemědělská rostlinná výroba, znečištění z atmosféry a splachy z terénu. Za rozhodující lze na území MAS Mezilesí označit zemědělskou výrobu, přestože například v posledním pětiletí došlo ke snížení spotřeby průmyslových hnojiv až na jednu třetinu. Také staré zátěže, zejména skládky nebezpečných odpadů, mohou způsobovat znečištění půdy a podle druhu uloženého odpadu ohrožovat kvalitu povrchových i podzemních vod. Kyslíkové poměry v Labi pod Pardubicemi se v posledních létech zlepšují. Odbouratelné organické znečištění z bodových zdrojů se snížilo, hlavní podíl na tom má zprovoznění ČOV Pardubice a regulace emisí z lihovaru v Kolíně, přesto problém specifického znečištění hlavně těkavými chlorovanými látkami a PCB trvá. Lze konstatovat, že s poklesem zemědělské výroby a lodní dopravy se za posledních 15 let kvalita Labe zlepšila zejména na klidnějších místech.

Mezi další problémy spojené s tokem ve středním Polabí patří nedostatečná protipovodňová ochrana v zastavěných územích, snížená retenční schopnost v krajině, plošné odvodnění pramenných a horních částí oblasti povodí a kanalizování drobných toků, vlastnické vztahy při prosazování protipovodňové ochrany, erozní účinky povrchově odtékající vody a účinný varovný systém. Dalším vodohospodářským nedostatkem je nedostatečné odkanalizování a čištění komunálních odpadních vod, které zapříčiňuje vyšší zatížení celkovým fosforem a dusíkem. Podobně zatěžující efekty se projevují také díky nedostatečnému čištění průmyslových odpadních vod, díky kterému se ve vodě

objevují nepříjemné koncentrace zvláště nebezpečných, nebezpečných a ostatních závadných látek. K eutrofizaci vede zvýšený přísun fosforu a dusíku do povrchových vod zejména ze splaškové vody a splachu hnojiv z polí. Nevhodná aplikace hnojiv způsobuje kromě ovlivnění kvality povrchových vod také ovlivnění jakosti podzemních vod. Hrozbou pro kvalitu vod jsou také místní staré ekologické zátěže. Díky nevhodnému využívání území, jakým je například těžba štěrku, nepřiměřená zemědělská činnost anebo nová zástavba dochází také k narušení hladiny podzemních vod.

Všechny toky přítékající na území MAS Mezilesí jsou znečištěny vlivem zdrojů v horních částech povodí. Hlavním zdrojem znečišťování jsou nečištěné, nebo nedostatečně čištěné odpadní vody z obcí a průmyslu. Středočeský kraj vykazuje velmi malý podíl obyvatelstva s napojením na kanalizaci a ČOV (49,7 %), okres Nymburk (48,7 %) je v tomto ohledu v rámci kraje pod průměrem (celá ČR 73,5 %).

V přehledu níže jsou uvedené pouze stávající skupinové kanalizace s čistírnami odpadních vod (ČOV) s uvedením napojených obcí a dále nově navrhované napojení na skupinové kanalizace.

Poděbrady

Odpadní vody dešťové i splaškové jsou v Poděbradech odváděny systémem jednotné stokové sítě. V roce 1996 byla uvedena do provozu ČOV na pravém břehu Labe u Malého Zboží s max. kapacitou 9360 m³/den. ČOV je řešena jako uzavřená kompaktní mechanicko biologická čistírna. Recipient – Labe. Výhledově budou na kanalizační síť města Poděbrady připojeny obce Velké Zboží a Přední Lhota.

Městec Králové

V obci je vybudovaná jednotná kanalizace s ČOV s kapacitou 660m³/den. Recipient – Štítarský potok.

Libice nad Cidlinou

V Libici nad Cidlinou je vybudována nová centrální čistírna odpadních vod. V současnosti je realizována výstavba splaškové podtlakové kanalizace v obcích Libice, Kanín a Odřepsy. Výhledově je uvažováno s napojením obcí Opolany, Opolánky, Oškobrh a Sáňy.

Cerhenice

Obec Cerhenice má v současnosti vybudovaný systém splaškové (oddílné) kanalizace se zaústěním do ČOV. Pro čištění odpadních vod slouží mechanicko - biologická čistírna typu CNP 100 s kapacitou 180 m³/d.

Velim

V části obce je vybudován systém veřejné kanalizace. Odpadní vody jsou odváděny na místní ČOV o kapacitě 315m³/den.

Velký Osek

V polovině obce je dokončena síť podtlakové kanalizace, ze které se splaškové odpadní vody čerpají přes síť obce Veltruby na ČOV Kolín. Systém podtlakové kanalizace bude rozšířen i do zbývajících částí obce.

B.2.4. Doprava

Hluková a emisní zátěž díky průjezdní dopravě

Hluk je jedním z hlavních faktorů ovlivňujících kvalitu především městského prostředí a je považován za jeden z nejzávažnějších faktorů negativně působících na zdravotní stav obyvatel. Více než 90 % hluku je způsobováno lidskou činností a z toho přibližně 80 % hluku je vytvářeno dopravou, zejména automobilovou.

Hluková mapa obcí, nebo jiný komplexní materiál o úrovni hluku ve vnějším prostředí není pro řešení území k dispozici. U Poděbrad lze předpokládat zasažení hlukem 20 – 30 % obyvatel, podobně jako u obcí, které jsou středem protínány významnými státními silnicemi.

Území MAS Mezilesí je protínáno následujícími velkými silnicemi (podle územního plánu velkého územního celku (dále ÚP VÚC) Střední Polabí:

Dálnice D11 (E67) prochází územím ve směru západ – východ jižně Poděbradska, severně Kolínska. Jihozápadně od Poděbrad křížuje dálnici D11 další významný silniční tah, a to silnice I/38 (Mladá Boleslav – Nymburk – Poděbrady – Kolín - Čáslav – Havlíčkův Brod) - je propojením od dálnice D1 na silnici R10, dále pokračuje ve směru do východní části Saska; umožňuje významné tangenciální vazby vedené mimo oblast pražské aglomerace.

Na tento systém navazuje síť ostatních silnic I. třídy. Jejich současné vedení je z větší části možno považovat kromě současného vedení silnice I/2 za stabilizované. S ohledem na jejich dopravní význam vyplývají navrhovaná přeložení jejich současných tras mimo zastavěné území jednotlivých sídel. Základní silniční síť doplňují silnice II. tříd, které byly rozděleny do dvou kategorií. A to na silnice II. třídy, které mají nezpochybnitelný dopravní význam a na ostatní silnice II. třídy. U silnic II. třídy regionálního významu je v návrhu sledováno odstranění hlavních dopravních závad, a pokud to situace vyžaduje, i přeložení mimo zastavěné území obcí.

- Silnice I. třídy

Silnice I/11 (Poděbrady - Hradec Králové) - po dokončení dálnice D11 převedena do kategorie silnic II. třídy jako II/611; její vedení možno považovat za stabilizované.

Silnice I/32 (Poděbrady - Jičín) – jedná se o poměrně kvalitní trasu s průtahy pouze obcí Okřínek a Senice. V návrhu je uvažováno přeložení trasy silnice mimo Okřínek. V severní části území bylo její vedení již přestavěno do cílového stavu.

Silnice I/38 (Mladá Boleslav – Nymburk – Poděbrady – Čáslav – Havlíčkův Brod) – z dopravního hlediska se jedná o velmi významný dopravní tah s velkým dopravním zatížením, který propojuje největší města Středního Polabí: Nymburk, Poděbrady, Kolín, Kutnou Horu a Čáslav. Předpokládá se její přestavba téměř v celé délce s cílem odstranění veškerých úseků procházejících zastavěnými částmi měst a obcí. Z plánovaných staveb byl zatím realizován pouze obchvat v prostoru Čáslavi a v současné době je v realizaci obchvatová trasa kolem Nymburka včetně nového mostu přes Labe. Přestavba úseku Luštěnice - Vlkava je sledována v ÚP VÚC Mladá. Od odpojení od stávající trasy před obcí Krchleby je její navrhovaná trasa přivedena do těsného souběhu s železniční tratí západně od obcí Krchleby a Všechlapy a navazuje vstřícně na rozestavěný obchvat Nymburka. Úsek mezi D11 (MÚK Poděbrady-jih) a budoucí MÚK s trasou I/12 na západním obvodu Kolína je uvažován jako čtyřpruhový (hlavní přivaděč od Kolína na D11), prakticky v celém rozsahu v nové trase. Dále jihovýchodním směrem navazuje obchvat Kolína. Další úprava trasy je sledována mezi dříve realizovaným úsekem u Malína a nově dokončeným obchvatem Čáslavi v prostoru Církvice. Úsek mezi Kolínem (MÚK Štárlka) a Kutnou Horou (MÚK Hlízov, výhledově MÚK Malín) je uvažován k přestavbě na čtyřpruh.

- Silnice II. třídy

Silnice II/125 (Vlašim - Uhlířské Janovice – Kolín – D11) – silnice patří mezi nejvýznamnější silnice II. tříd propojující oblast Kolína s prostorem Vlašimi s vazbou na dálnici D1 a dále mezi Kolínem a dálnicí D11, kde plní funkci dálničního přivaděče. Vzhledem k jejímu významu je navrhována řada přeložek odstraňující hlavní dopravní závady, především nevyhovující průjezdy zastavěným územím jednotlivých obcí. Od jihu je to navrhované zlepšení směrových a výškových poměrů v místě dnešního stoupání za přechodem Sázavy, což je však s ohledem na technickou i investiční náročnost značně dlouhodobou záležitostí. V dalším pokračování jsou navrhovány přeložky mimo zastavěná území sídel, a to severozápadní obchvat Mitrova, severozápadní obchvat Uhlířských Janovic, severozápadní obchvat Jindic a východní obchvat Červeného Hrádku s napojením do nové křižovatky s silnicí I/2. Od této křižovatky je ve směru na Kolín silnice vedena s navrhovaným severozápadním obchvatem obce Kořenice, včetně mimoúrovňového křížení železniční tratě a navazujícím jihovýchodním obchvatem sídla Kbílek. Na vjezd do Kolína její úpravy souvisejí s výstavbou jižního obchvatu silnice I/38 města Kolína. Severně od Kolína pro dopravní napojení průmyslové zóny bylo již realizováno její přeložení jižně od Velkého Oseka směrem na Ovčáry na silnici II/328. V této souvislosti byla variantně navrhována i odbočná větev z prostoru jižně od Velkého Oseka, a to západním směrem s novým mostem přes Labe a napojením na silnici I/38. Navržené řešení, které bylo podrobněji prověřováno, situuje tuto přeložku do koridoru dříve uvažované přeložky železniční tratě („Klavarské spojky“). Přeložka je tedy vedena prostorem mezi obcemi Hradištko a Veltruby na pravém břehu Labe a na levém břehu jižně od sídla Ohrada s vazbou na navrhovanou trasu silnice I/38 a v dalším pokračování i na silnici I/12. Toto řešení by umožnilo přístup do průmyslové zóny od západu s eliminováním průjezdu od dálnice D11 Velkým Osekem a zároveň by se vytvářela i severní objízdná trasa Kolína na Pardubice.

Silnice II/324 (I/32 – Městec Králové – Nový Bydžov - Nechanice) - je vlastně souběžnou trasou se silnicí I/11 vedenou severně od ní a propojující významná sídla (Městec Králové, Nový Bydžov) s vazbou východním směrem na Hradec Králové. V území se nepředpokládá její přeložení do nové trasy.

Silnice II/328 (Kolín – Městec Králové - Jičíněves) – úsek této silnice od dálnice D11 po Sendražice byl v souvislosti se zpřístupněním průmyslové zóny již realizován v odpovídajících parametrech včetně přeložek v prostoru obcí Ovčáry a Jestřábí Lhota. Úsek severně od dálnice D11 nebyl zatím realizován a zde se předpokládá přeložení trasy jihozápadně od Dobšic a západně od obce Hradčany s napojením na dnešní silnici I/11 u Opočnice. V dalším úseku severně od stávající silnice I/11 je její vedení ponecháno ve stávající trase.

Silnice II/329 (Křinec – Netřebice – Poděbrady – Pečky – I/12) – v severní části propojuje silnice II/275 a II/330 a tedy prostor Křince nejen s Poděbrady, ale i s Nymburkem. K odstranění dopravní závady v obci Vestec je navrhována krátká přeložka. Jižně od silnice II/611 má dopravní význam zejména pro napojení Peček na dálnici D11. V prostoru Peček již došlo v souvislosti s modernizací železničního koridoru k jejímu přeložení na západní okraj města s částečnou obchvatovou trasou. V návrhu se tedy předpokládá úplné dokončení západní obchvatové trasy kolem celého města. V dalším pokračování jižním směrem je navrhováno její přeložení před vstupem do Plaňan s napojením do nově navrhované mimoúrovňové křižovatky se silnicí I/12 u Vrbčan. Odtud by trasa silnice II/329 pokračovala po dnešní silnici III/3344 do Kouřimi, kde by dále byla vedena v dnešní trase silnice II/334 až po napojení na silnici I/2 u obce Ždánice.

Silnice II/330 (Český Brod – Sadská - Činěves) - je významnou trasou zejména pro připojení Nymburka na dálnici D11 a tedy i na silnici II/611 ve směru na Prahu. V severní části území je navrhováno pouze přeložení její trasy jižně od obce Činěves s napojením na silnici I/32. V navazujícím úseku směrem na Nymburk se žádné přeložky neuvažují. V prostoru Nymburka je navrhováno její přeložení do polohy jižního obchvatu města s novým jihovýchodním přemostěním Labe. Z hlediska vazeb na nadřazenou

sít je současným dopravním problémem propojení města Nymburk na trasu D11 ve směru na Prahu. Z tohoto důvodu je navrhována východní přeložka v prostoru Sadské s napojením na dálnici D11 v nově navrhované MÚK, které využívá stávajícího nadjezdu silnice II/334. Do této křižovatky je navrhováno i připojení Peček ve směru na Prahu s místními přeložkami u obcí Milčice a Chvalovice. Vzhledem k tomu, že trasa silnice II/334 byla v návrhu převedena do zcela nové trasy, je toto propojení ve směru na Pečky vedeno po silnicích III. třídy.

Silnice II/331 (II/610 – Lysá nad Labem – Nymburk - Poděbrady) - je sice poměrně významnou silnicí II. třídy propojující větší sídelní útvary severně od Labe, její trasu je možno považovat za stabilizovanou.

Silnice II/611 (Praha - Poděbrady) - je doprovodnou trasou k dálnici D11. V návrhu se po realizaci navazujícího úseku dálnice D11 předpokládá její prodloužení v dnešní trase silnice I/11. Její současné parametry i z dlouhodobého hlediska plně vyhovují.

Přeložky silnic III. třídy nejsou v tomto návrhu řešeny a jejich případné přeložky souvisejí s přeložkami silnic vyšších tříd či pro doplnění celkového dopravního systému, nebo jsou navrhovány pouze u silnic, které jsou dnes součástí silnic II. třídy.

Zatížení silniční sítě

Výchozím podkladem o dopravním zatížení silniční sítě jsou výsledky z celostátního sčítání dopravy. Základními údaji byly výsledky z roku 1995, 2000 a 2005. Z porovnání těchto sčítání lze konstatovat, že výraznějšímu nárůstu silniční dopravy dochází především na významných trasách dálkové dopravy. V daném území je to především trasa dálnice D11 a stávající silnice I/11 a dále pak na silnici I/38, a to zejména pak v prostoru Kolína. Na silnicích II. třídy je růst dopravního zatížení výrazně nižší a vyšších intenzit je zde dosahováno pouze na průjezdních úsecích většími sídelními útvary s vyšším podílem vnitřní dopravy. Dopravní zatížení silnic bylo výchozím podkladem pro návrh přeložek jednotlivých silnic s cílem maximálně omezit negativní dopady na životní prostředí měst a obcí ležících na stávajících dopravně významných trasách.

Budování obchvatů obcí

Budování obchvatů obcí v místech, kde komunikace procházejí středem obcí, znamená zvýšení komfortu obyvatel, snížení hlukové zátěže i emisí. Na území MAS Mezilesí se podle územního plánu Středočeského kraje týká toto uvažované opatření následujících komunikací:

Silnice I/32 (Poděbrady - Jičín) – jedná se o poměrně kvalitní trasu s průtahy pouze obcí Okřínek a Senice. V návrhu je uvažováno přeložení trasy silnice mimo Okřínek. V severní části území bylo její vedení již přestavěno do cílového stavu

Silnice II/125 (Vlašim - Uhlířské Janovice – Kolín – D11) – silnice patří mezi nejvýznamnější silnice II. tříd propojující oblast Kolína s prostorem Vlašimi s vazbou na dálnici D1 a dále mezi Kolínem a dálnicí D11, kde plní funkci dálničního přivaděče. Vzhledem k jejímu významu je navrhována řada přeložek odstraňující hlavní dopravní závady, především nevyhovující průjezdy zastavěným územím jednotlivých obcí. Od jihu je to navrhované zlepšení směrových a výškových poměrů v místě dnešního stoupání za přechodem Sázavy, což je však s ohledem na technickou i investiční náročnost značně dlouhodobou záležitostí. V dalším pokračování jsou navrhovány přeložky mimo zastavěná území sídel, a to severozápadní obchvat Mitrova, severozápadní obchvat Uhlířských Janovic, severozápadní obchvat Jindic a východní obchvat Červeného Hrádku s napojením do nové křižovatky se silnicí I/2.

Od této křižovatky je ve směru na Kolín silnice vedena s navrhovaným severozápadním obchvatem obce Kořenice, včetně mimoúrovňového křížení železniční tratě a navazujícím jihovýchodním obchvatem sídla Kbílek. Na vjezdu do Kolína její úpravy souvisejí s výstavbou jižního obchvatu silnice I/38 města Kolína. Severně od Kolína pro dopravní napojení průmyslové zóny bylo již realizováno její přeložení jižně od Velkého Oseka směrem na Ovčáry na silnici II/328. V této souvislosti byla variantně navrhována i odbočná větev z prostoru jižně od Velkého Oseka, a to západním směrem s novým mostem přes Labe a napojením na silnici I/38. Navržené řešení, které bylo podrobněji prověřováno, situuje tuto přeložku do koridoru dříve uvažované přeložky železniční tratě („Klavarské spojky“). Přeložka je tedy vedena prostorem mezi obcemi Hradištko a Veltruby na pravém břehu Labe a na levém břehu jižně od sídla Ohrada s vazbou na navrhovanou trasu silnice I/38 a v dalším pokračování i na silnici I/12. Toto řešení by umožnilo přístup do průmyslové zóny od západu s eliminováním průjezdu od dálnice D11 Velkým Osekem a zároveň by se vytvářela i severní objízdná trasa Kolína na Pardubice.

Silnice II/330 (Český Brod – Sadská - Činěves) - je významnou trasou zejména pro připojení Nymburka na dálnici D11 a tedy i na silnici II/611 ve směru na Prahu. V severní části území je navrhováno pouze přeložení její trasy jižně od obce Činěves s napojením na silnici I/32.

B.2.5. Vybavenost obcí a služby

Na území MAS Mezilesí se vyskytuje největší počet obcí s 500–999 obyvateli. Výsledky korespondují i s údaji ze statistických ročenek, že Středočeský kraj je charakteristický vysokým zastoupením obcí do 2 tisíc obyvatel, v nichž celkem žije 42 % obyvatel kraje. Ve Středočeském kraji také největší podíl osob v porovnání s ostatními kraji žije v obcích s 500-999 obyvateli. Jednou z možností návrhového řešení tedy může být cílená podpora malotřídních škol a MŠ v obcích. V rámci dobře nastavené spolupráce obou škola a obec může být finanční úsporou centralizované zadávání zřizovatelů (energie, plyn, telefony aj.) zejména v obcích, které mají více škol a školských zařízení.

Na území MAS Mezilesí jsou především zastoupeny sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Poskytovatelé mají plnou kapacitu a následkem toho je mnoho neuspokojených žadatelů. S tímto problémem se potýká i sociální služba chráněného bydlení, kde poskytovatel Handicap centrum Srdce o.p.s. do budoucna plánuje rozšíření kapacity. Dle informací od zástupců obcí mají přehled o poskytnutých financích zařízením sociálních služeb, ale ne vždy je možnost náklady rozklíčovat. Podobnou situaci uvádí Diakonie ČCE v Libici nad Cidlinou ve své výroční zprávě, kdy jsou snižovány dotace od MPSV. Tím nemají poskytovatelé dostatek financí na chod zařízení. Sociální služby se nacházejí ve větších obcích a městech celého území. Jedná se o Poděbrady, Městec Králové, Libici nad Cidlinou, Pátek. Vzdálenost mezi těmito obcemi je krátká a dobře dostupná. Z ostatních menších obcí s přibližným počtem 500 obyvatel, je dostupnost veřejnou dopravou složitá. Potýká se především s časovou návazností spojů veřejné dopravy. Ke spolupráci mezi obcemi by mělo přibýt komunitní plánování a tím zajištění lepší komunikace, organizace mezi obcemi, poskytovateli sociálních služeb a uživateli. Zároveň by měla nastat situace s vytvořením nových pracovních míst, čím by se snížila nezaměstnanost a zvýšila kvalita spolupráce mezi již zmíněnými. Zároveň by mělo být řešené již zmíněné téma nedostatečná kapacita pro seniory v domovech. Umožnit jim žít ve svém přirozeném prostředí co nejdéle, zajistit různé aktivity pro zapojení seniorů do života s veřejností. Alarmující je také to, že na území není žádný azylový dům pro matky s dětmi. Určitě je to další téma k meziobecní spolupráci.

B.2.6. Spolkový život a volnočasové aktivity

B.2.7. Životní prostředí

Kvalitní životní prostředí v porovnání s celostátním průměrem ČR

Ovzduší na území MAS Mezilesí není silně zatížené emisemi z průmyslové anebo energetické výroby tak, jako v jiných regionech ČR. Největšími emitenty jsou provozny na území Poděbrad, jako jsou lokální kotelny anebo kotelny průmyslových podniků (např. sklárny Bohemia a Polabské mlékárny). Prostředí zatěžují také emise z automobilové dopravy. Dokončení dálnice D1 znamenalo podstatný úbytek emisí z tranzitní dopravy, zejména co se týče hlavního města regionu, Poděbrad. Nicméně, nadále na území MAS zůstávají frekventované státní silnice, které vedou středem sídel.

Zákonem č. 86/2002 Sb. jsou definovány oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO) jako prováděcím právním předpisem vymezená část území (zóna) nebo sídelní seskupení (aglomerace), kde je překročena hodnota jednoho nebo více imisních limitů nebo cílového imisního limitu pro ozon nebo hodnota jednoho či více imisních limitů zvýšená o příslušné meze tolerance. V aktualizovaném seznamu OZKO není uvedena žádná obec (oblast) na území MAS Mezilesí.

Kvalitní zdroje spodních vod

Nejvýznamnější kolektor v oblasti je kvartérní kolektor tvořený fluviálními písčými až písčivými štěrky podél toku Labe, hlavně v soutokové oblasti Labe a Cidliny. Mocnost sedimentů tvořících mělký kvartérní kolektor je rozdílná a pohybuje se v rozmezí 3 – 16 m. Zvodnění kvartérních sedimentů je velmi stabilní vzhledem k tomu, že rozkvy hladiny povrchového toku Labe jako hlavního zdroje dotace a tvorby dynamických zásob podzemní vody mělkého kvartérního kolektoru je velmi malý.

Nízký stupeň postižení krajiny těžbou nerostných surovin

Podle registru poddolovaných území (archiv Geofondu) se v zájmovém území nenacházejí žádná poddolovaná území. Jediný problematický výskyt starého důlního díla je zaznamenán na katastru obce Opočnice. V oblastech krystalinických jednotek s výskytem metamorfovaných hornin a v oblastech s výskytem kvalitních silicifikovaných vápňitých jílovců a slínovců-opuky (Oškobrnh) se nachází staré lomy, které sloužily k těžbě kamene. Většinou se jedná o díla menšího významu, využívaná v minulosti jen místně (např. pískovny, hlinišť). V současné době se v oblasti nenachází žádný činný lom.

Pro projektované stavby nehrozí riziko od přirozené seizmické aktivity zemské kůry.

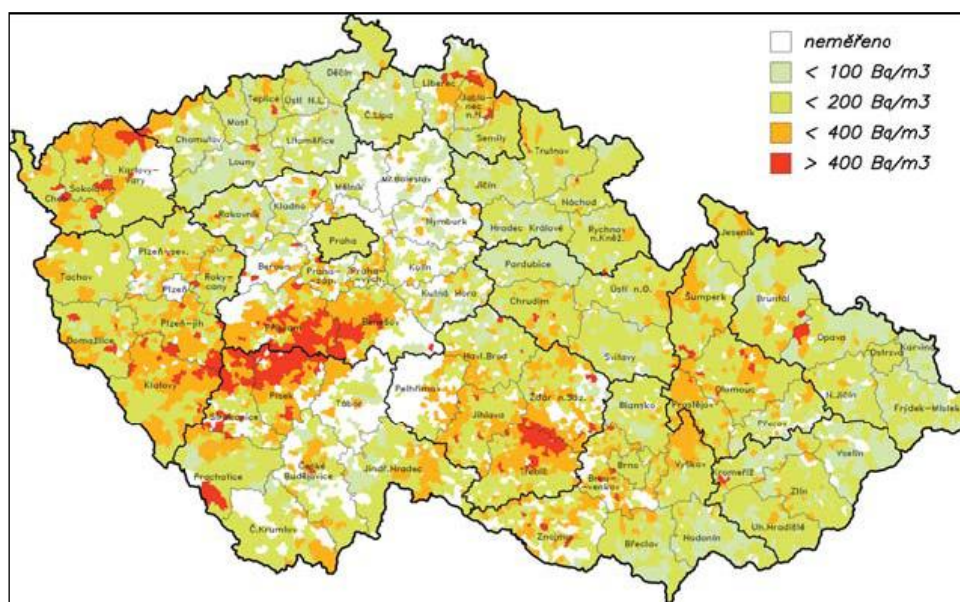
Nízké radonové riziko

Do ovzduší se radon uvolňuje rozpadem radioaktivních prvků, které jsou přítomné v minerálech geologického podloží, v nerostných stavebních materiálech a v podzemní vodě. Výrazně nejdůležitějším „emitentem“ radonu je horninové prostředí. Mezi obsahem uranu a thoria v jednotlivých horninových typech a tedy i množstvím uvolňovaného radonu existují podstatné rozdíly: geologické podloží České republiky je více než ze dvou třetin tvořeno metamorfovanými a magmatickými horninami, přičemž koncentrace uranu se v jednotlivých typech hornin velmi liší. Nejvyšší aktivitu U, resp. Rn vykazují horniny vyvěřelé (magmatické), naopak obecně nižší aktivitu horniny sedimentární (usazené). Vedle horninového typu je koncentrace radonu v daném místě predikována také geologickými strukturami, jako jsou zlomy, žilné systémy, horninová rozhraní apod., která narušují homogenitu podkladu a umožňují ve zvýšené míře výstup radonu. Důležitým ukazatelem je také porozita (propustnost) půdního pokryvu – zde se stanovuje schopnost pokryvu propustit radon z geologického podloží na povrch. Horninový podklad MAS Mezilesí je dominantně budovaný usazenými horninami Šeské křídové pánve, které obsahují velmi nízké zastoupení

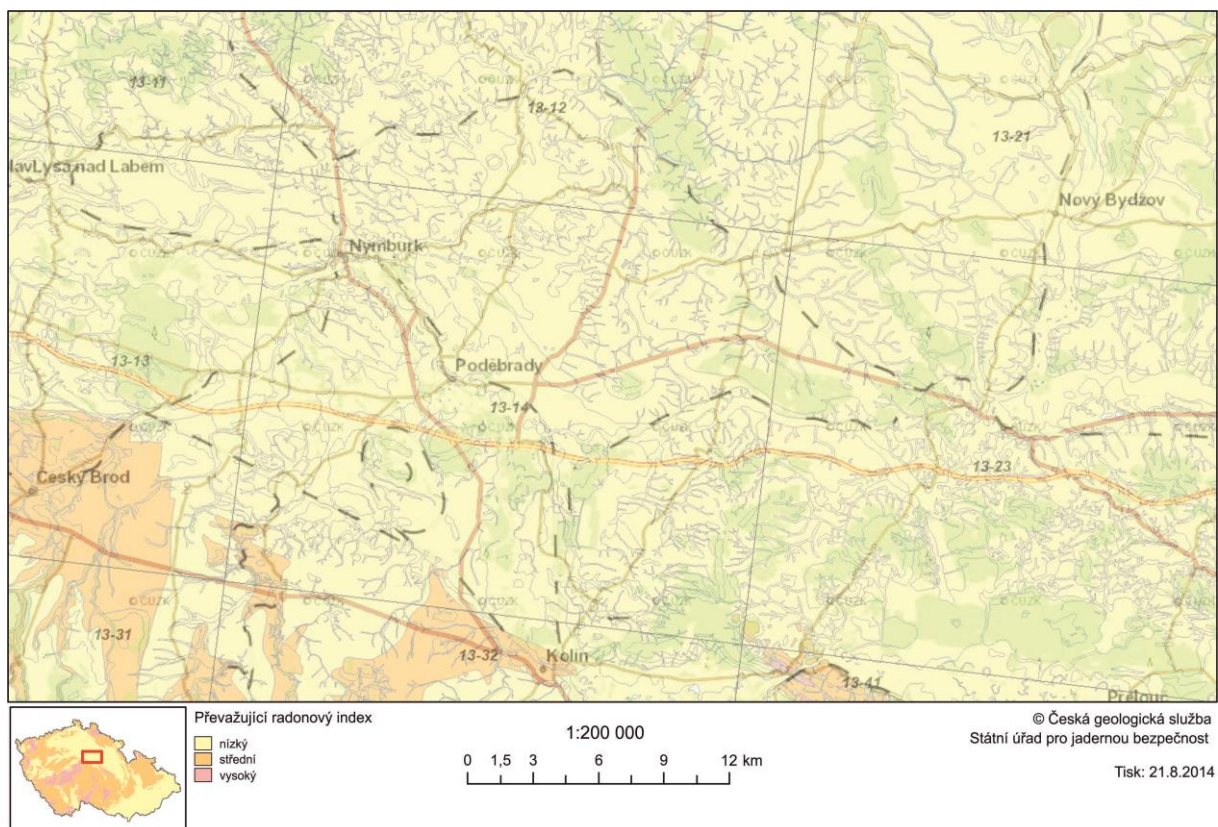

radioaktivních minerálů. Rovněž výrazné liniové geologické nehomogenity, jako jsou zlomy a žilná tělesa, se v tomto regionu vyskytují minimálně. Podle údajů z databáze ČGS-Geofondu v Praze patří téměř celé zájmové území díky výskytu příznivých hornin s nízkou aktivitou do nízké kategorie radonového indexu geologického podloží (do 30 kBq/m³), jen část obce Velimi a její jižní okolí spadají do střední kategorie radonového indexu geologického podloží (30 – 100 kBq/m³).

Tyto geologické faktory jsou zachyceny v mapě radonového rizika, sestavované Českou geologickou službou, (viz obr. níže). Radonové riziko z geologického podloží určuje míru pravděpodobnosti, s jakou se očekává úroveň objemové aktivity radonu v dané oblasti. Horniny v podloží stavby jsou zdrojem pronikajícího radonu, je tedy možné na provedených měřeních radonu v určitém typu horniny odhadnout přibližný rozsah hodnot objemové aktivity radonu v půdním plynu. Tato prognózní mapa, tzv. radiometrická mapa České republiky přehledně charakterizuje regiony zvýšené radioaktivity a oblasti, kde je koncentrace radonu v půdním vzduchu zvýšená. Mapa pak dobře koreluje se skutečnými naměřenými hodnotami.

Mapa radonového rizika ČR. Zdroj SÚJB

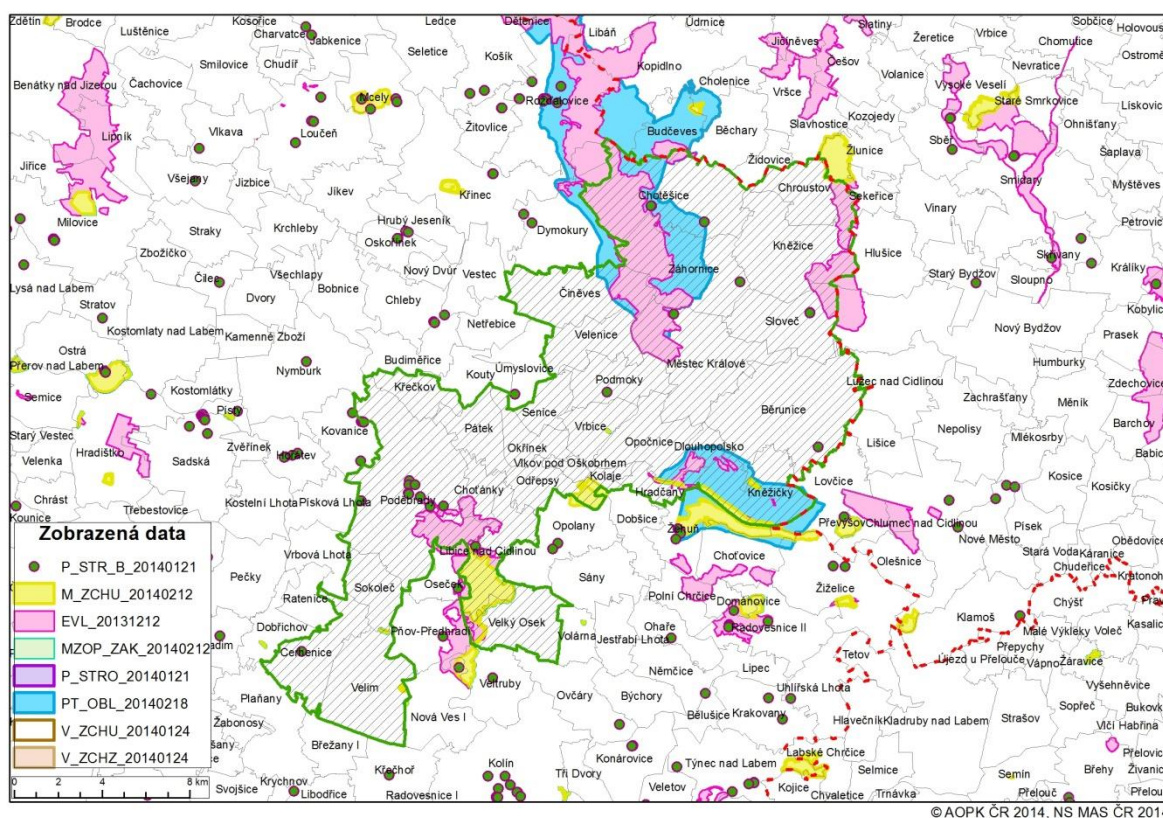

Mapa radonového rizika oblast. Zdroj ČGS.

Legislativní ochrana ekologicky cenných území

Název lokality	Katastrální území
národní přírodní rezervace	
Libický luh	Libice nad Cidlinou, Oseček (okres Nymburk), Velký Osek (okres Kolín)
Žehuňská obora	Běrunice, Kněžičky (okr. Nymburk)
přírodní rezervace	
Tonice – Bezedná	Velký Osek, Veltruby (okr. Kolín).
přírodní památky	
Skalka u Velimi	Velim (okr. Kolín).
Báň	Hradčany (okr. Nymburk).
Vinný vrch	Vrbice (okr. Nymburk).
Lokality Natura 2000 - Evropsky významné lokality	

Dlouhopolsko	Kněžičky
Perna	Chotěšice
Lokality Natura 2000 - Ptačí oblasti	
Rožďalovické rybníky	Chotěšice, Činěves, Dymokury, Košík, Křinec, Městec Králové, Rožďalovice, Záhornice
Žehuňský rybník - Obora Kněžičky	Běrunice, Choťovice, Dlouhopolsko, Hradčany, Kněžičky, Opočnice, Žehuň, Žiželice

Mapa výskytu chráněných území v území MAS Mazlísek podle (© AOPK ČR 2014)

M_ZCHU_20140212_select - maloplošná zvláště chráněná území s vyhlášenými ochrannými pásmy (poslední aktualizace 12. 2. 2014)

MZOP_ZAK_20140212_select - zákonná ochranná pásma maloplošných zvláště chráněných území (akt. 12. 2. 2014)

V_ZCHU_20140124_select - velkoplošná zvláště chráněná území (akt. 24. 1. 2014)

V_ZCHZ_20140124_select - zonace velkoplošných zvláště chráněných území (akt. 24. 1. 2014)

EVL_20131212_select - evropsky významné lokality soustavy Natura 2000 (akt. 12. 12. 2013)

PT_OBL_20140218_select - ptačí oblasti soustavy Natura 2000 (akt. 18. 2. 2014)

P_STRO_20140121_select - památné stromy (akt. 21. 1. 2014)

P_STR_B_20140121_select - definiční body objektů památných stromů

Územní systém ekologické stability neboli ÚSES přispívá k uchování přirozeného genofondu krajiny. Je to vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Hlavním smyslem ÚSES je posílit ekologickou stabilitu krajiny zachováním nebo obnovením stabilních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb. Cílem územních systémů ekologické stability je zejména vytvoření sítě relativně ekologicky stabilních území ovlivňujících příznivě okolní, ekologicky méně stabilní, krajinu. Dále pak zachování či znovuoobnovení přirozeného genofondu krajiny a zachování či podpoření rozmanitosti původních biologických druhů a jejich společenstev (biodiverzity). Vytváření územního systému ekologické stability je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát. Na plochách zahrnutých do ÚSES je zákaz umístování staveb s výjimkou staveb liniových pro dopravu a pro technické vybavení.

Základem systému ÚSES na území MAS Mezilesí je nadregionální biokoridor podle toku řeky Labe a významné nadregionální biocentrum Polabský luh. Největší zásah do územního systému ekologické stability je vybudování komunikace D11, která rozděluje nadregionální centrum č. 6 Polabský luh na dvě části. Dotčený úsek dálnice byl již postaven. Při jeho projektové přípravě byla dohodnuta technická opatření, která alespoň částečně kompenzují dopad technické bariery v biocentru.

Jendotky ÚSES na území MAS Mezilesí, tučně jsou vyznačené dotčené katastry obcí:

Nadregionální biocentrum

číslo	název	okres	obec
6	Žehuňská obora	Nymburk	Běrunice , Choťovice, Dlouhopolsko , Hradčany , Kněžičky , Opočnice , Žehuň, Žiželice
7	Polabský luh	Nymburk	Libice nad Cidlinou , Opolany, Oseček, Pňov-Předhradí, Poděbrady , Sokoleč
7	Polabský luh	Kolín	Nová Ves I, Velký Osek , Veltruby

Nadregionální biokoridor

číslo	název	okres	obec
10	Stříbrný roh - Polabský luh	Nymburk	Hořátev, Kostelní Lhota, Kostomlátky, Kostomlaty n. L., Kovanice, Nymburk, Písková Lhota, Písty, Poděbrady , Sadská, Sokoleč, Vrbová Lhota, Zvěřínek
68	Řepínský důl - Žehuňská obora	Nymburk	Běrunice , Chotěšice , Činěves , Dymokury , Hradčany , Jizbice, Kolaje, Košík, Křinec, Loučeň, Mcely, Městec Králové, Opočnice, Podmoky, Rožďalovice, Seletice, Velenice , Vrbice , Záhornice
70	Žehuňská obora - Polabský luh	Nymburk	Dobšice, Libice nad Cidlinou , Opolany, Sány, Žehuň
72	Polabský luh - Bohdaneč	Nymburk	Býchory, Kolín, Konárovice, Krakovany, Libice n. C. , Lipeč, Němčice, Nová Ves I, Ohaře, Opolany, Ovčáry, Radovesnice II, Starý Kolín, Svatý Mikuláš, Tři Dvory, Týnec n. L., Uhl. Lhota, Veletov, Velký Osek , Veltruby, Záboří n. L.

Regionální biocentrum

číslo	název	okres	obec
992	Žlunické polesí	Nymburk	Chroustov
992	Žlunické polesí	Nymburk	Kněžice
996	V Semenech	Kolín	Ovčáry, Velký Osek
1001	Zadní Babín	Nymburk	Nymburk, Poděbrady
1003	Za mlýnem	Nymburk	Městec Králové
1004	Komárovský rybník	Nymburk	Chotěšice, Dymokury
1874	Dymokury	Nymburk	Chotěšice, Dymokury
1876	Herhulec	Nymburk	Podmoky, Velenice

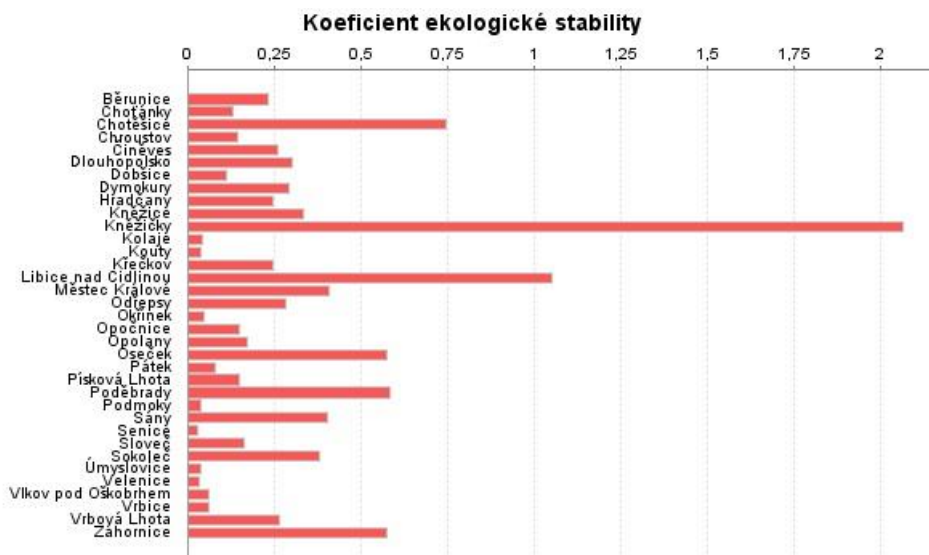
Regionální biokoridor

číslo	název	okres	obec
1247	Gabovec-Žlunické polesí	Nymburk	Běrunice, Kněžice, Sloveč
1268	Gabovec-Lisice	Nymburk	Běrunice

Nízká rozmanitost krajiny a ekosystémů

Území MAS Mezilesí se řadí do VÚC Střední Polabí. Pro představu podílu lesa z celkové výměry území v kontextu celé republiky je uveden tabulka níže. Je nutné konstatovat, že území Mas Mezilesí má ještě podstatně nižší poměr lesů, než VÚC Střední Polabí, na jejím území vyskytuje řada zcela bezlesých katastrů. Nízký podíl lesů se projevil i v nízké hodnotě koeficientu ekologické stability, která má ve VÚC Polabí hodnotu 0,41. Tato hodnota řadí území do kategorie 0,3 – 1,00, která je slovně charakterizována následujícím způsobem: "Území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou. Oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatkové energie". Tato charakteristika platí i pro MAS Mezilesí, tím spíše, že koeficient ekologické stability by byl nižší než výše zmíněných 0,41 pro Střední Polabí.

území	podíl lesa z celkové výměry
VÚC Střední Polabí	18,60 %
Středočeský kraj	27,67 %
ČR	33,46 %

Zdroj: ČSÚ

Krajina na sebe navazujících katastrálních území se díky politicky nastolenému diktátu po roce 1948 = cílenému vyhlazení historicky zakořeněného samostatného - soukromého hospodaření na vlastní půdě, začala s přibývajících desetiletími až do současnosti měnit co do vzhledu, přírodních-půdních a produkčních vlastností, vesměs negativním směrem. Za své vzaly všechny doprovodné služby a řemesla, kterými venkov začátku dvacátého století oplýval. Zejména území Královéměstecka prošlo do současnosti od historického vzhledu - co území velkoplošných rybníků, mokřadů a luk do stavu totálního půdního vysušení cestou zrušení velké části rybníční sítě, všech mokřadů a téměř veškerých luk. Návazně pokračovalo odvodnění velkoplošnými melioracemi, narovnáním místních vodních toků, což jen zvýšilo záplavové riziko v navazujících spádových místech.

Povodňové riziko

Polabí patří k rizikovým povodňovým oblastem ČR, v níže uvedené mapě jsou vyznačené oblasti s vysokým povodňovým potenciálem. Záplavová území (Q100) na území MAS Mezilesí jsou rozhodnutím vodoprávního úřadu stanovena u toků Labe a Cidlina.

Následující přehled uvádí seznam obcí, jichž se dotýká rozliv povodní na jednotlivých tocích.

Labe: Choťánky, Křečkov, Libice n. C., Poděbrady, Velký Osek.

Cidlina: Choťánky, Libice n. C, Poděbrady.

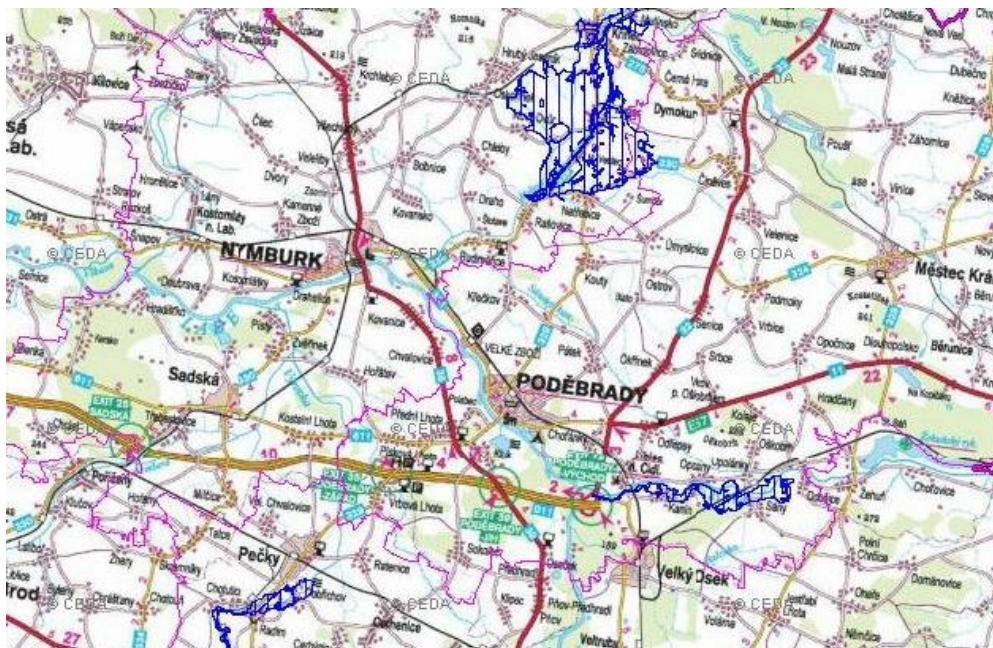
Oblasti s potenciálně významným povodňovým rizikem v zájmovém území.

Následující mapové výřezy ilustrují rozsah povodní v zájmovém území v roce 2006 a 2013. Další obrazový materiál zobrazuje rozlivy Labe v zájmovém území při Q5, Q20 a Q100.

Rozsah povodní v roce 2006

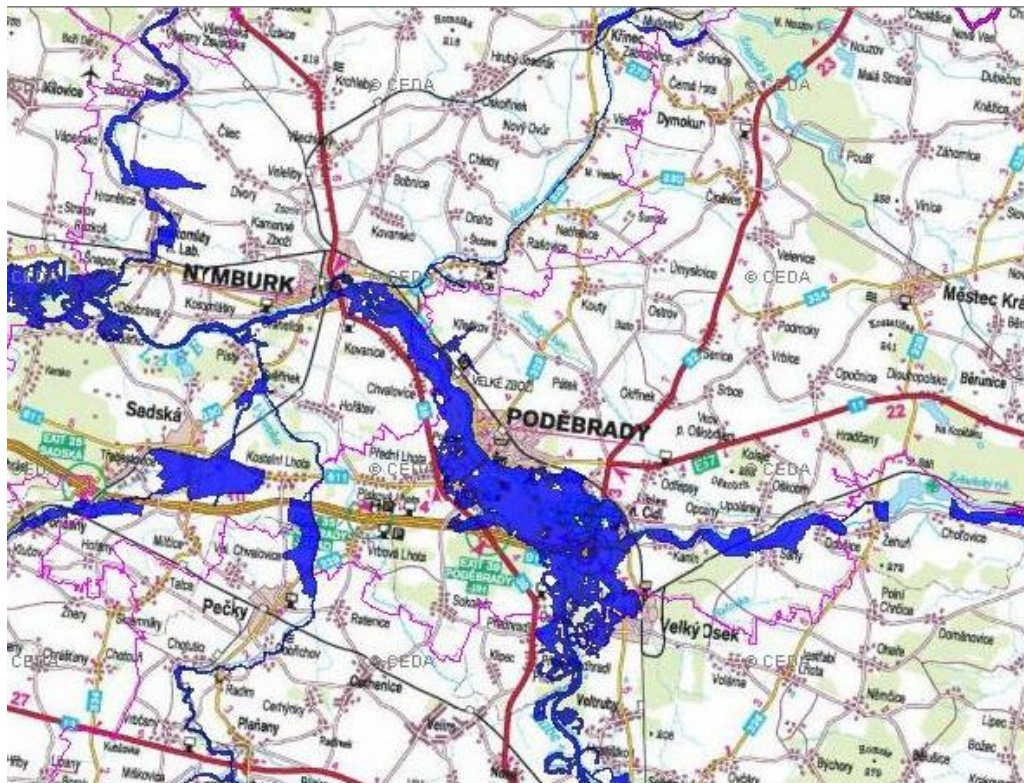

Rozsah povodní v roce 2013

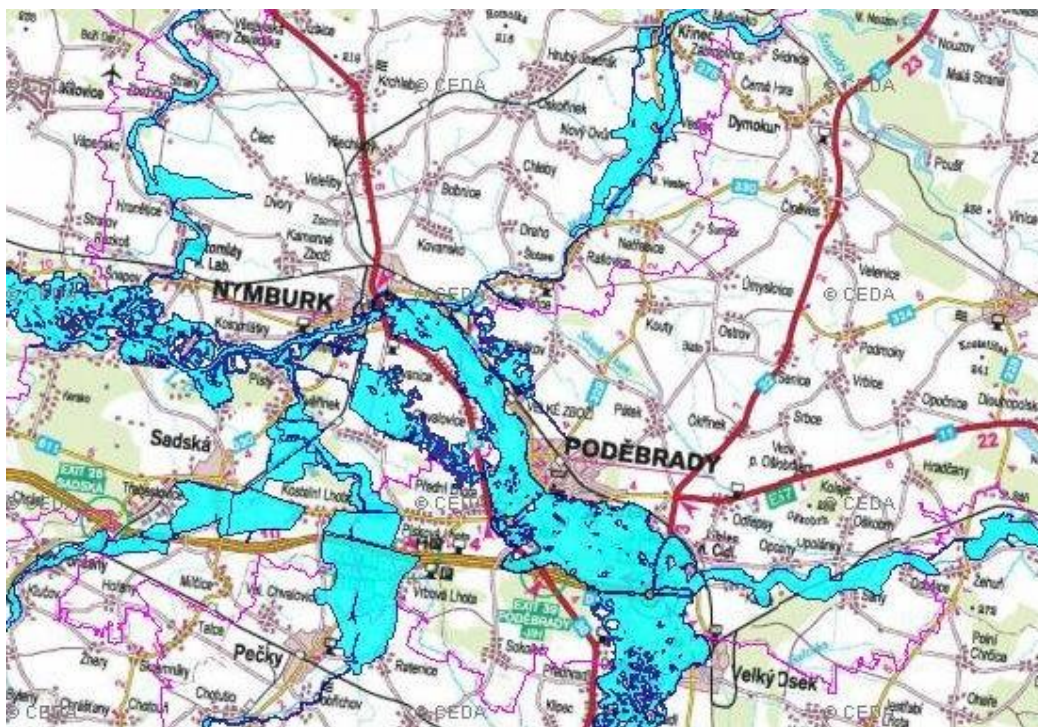

Záplavové území Q5

Záplavové území Q20

Záplavové území Q100

Zachování přírodního potenciálu a šetrný přístup k přírodě, zvýšení biodiverzity

Území MAS Mezilesí se vyznačuje vysokým procentem nezastavěné a průmyslově nevyužívané plochy. Dalším jejím charakteristickým rysem je intenzivní využití krajiny k zemědělství.

Území Mas Mezilesí má výrazně nízký poměr lesů, který se projevuje i v nízké hodnotě koeficientu ekologické stability, která má hodnotu nižší než 0,4. Zvýšení lesního porostu na daném území by znamenalo zvýšení ekologické stability i růst biodiverzity.

Velkou příležitostí ke zlepšení životního prostředí je zlepšení kvality povrchových vod. V současné době je hlavním plošným zdrojem znečištění, stejně jako u půdního fondu, intenzivní zemědělská výroba. Zlepšení kvality povrchových vod by pomohly kroky popsané v textu výše. Navíc, podstatné bodové zdroje znečištění představují obce díky výpusti komunálních odpadních vod, které nejsou čištěné. Příležitostí je rozšíření vybavení jednotlivých obcí na území MAS čističkami odpadních vod, které by měly být z jednou priorit jejich ekologického programu.

Při územních plánech jednotlivé municipality musí respektovat chráněné prvky krajiny. Měly by spíše podporovat jejich rozšíření a zvýšení stability, zejména co se týká území ÚSES na jednotlivých úrovních. Cílem územních systémů ekologické stability je zejména vytvoření sítě relativně ekologicky stabilních území ovlivňujících příznivě okolní, ekologicky méně stabilní, krajinu. Dále pak zachování či znovuoobnovení přirozeného genofondu krajiny a zachování či podpoření rozmanitosti původních biologických druhů a jejich společenstev (biodiverzity).

Zachování biodiverzity je ohroženo také postupujícím rozšířením invazivních rostlin (více v kapitole 3.4.8.). Boj proti těmto nepůvodním druhům, které ze stanovišť vytlačují původní druhy, by měl být plošně kordinovaný, tak, aby se dosáhlo jejich systematického vyhubení.

Koncepční ochrana před přírodními riziky (povodňová hrozba)

Zvyšování ekologické stability území a její defragmentace, které jsou rozebírány ve dvou podkapitolách výše, vede ke zlepšení retenčních schopností krajiny a zlepšení celkového stavu krajiny. Tímto způsobem péče o krajinu dochází mimo jiné i ke snižování povodňového rizika.

V poměrně rovinatém území jsou vhodným zvýšením retenční kapacity při povodních poldry.

Poldry jsou ohrázené prostory, schopné zadržet část povodňových průtoků. Suché poldry nemají žádné stálé nadržení vody a celý jejich objem je určen pro zachycování vody z povodní. Polosuché poldry mají trvalé částečné nadržení vody, které udržuje paty hráze ve vlhkém stavu a plní ekologické funkce menší vodní plochy. Zátopovou plochu polosuchého poldru vyplňují vedle stálého nadržení další prvky, které snášejí zatopení (tůně, mokřady, vrbové háje) a jsou cenné z pohledu přírody a krajiny a zvyšují jeho biodiverzitu. Nicméně, na území MAS Mezilesí, které se vyznačuje vysokým stupněm zemědělsky využívané krajiny, by byly vhodnější suché poldry, které by v běžném stavu byly na své ploše zemědělsky obhospodařované standardním postupem. Také jejich hráze by přispěly k defragmentaci krajiny a zvýšení biodiverzity. Příležitostí k realizaci tohoto protipovodňového opatření je i využití dotace z veřejných zdrojů.

Povodně na území MAS ohrožují zejména území v okolí Labe. Největší sídlo v oblasti, Poděbrady řeší protipovodňové zábrany, které mají uchránit město před hrozbou vody.

Otevírka ložisek nerostných surovin (pískovny a štěrkovny)

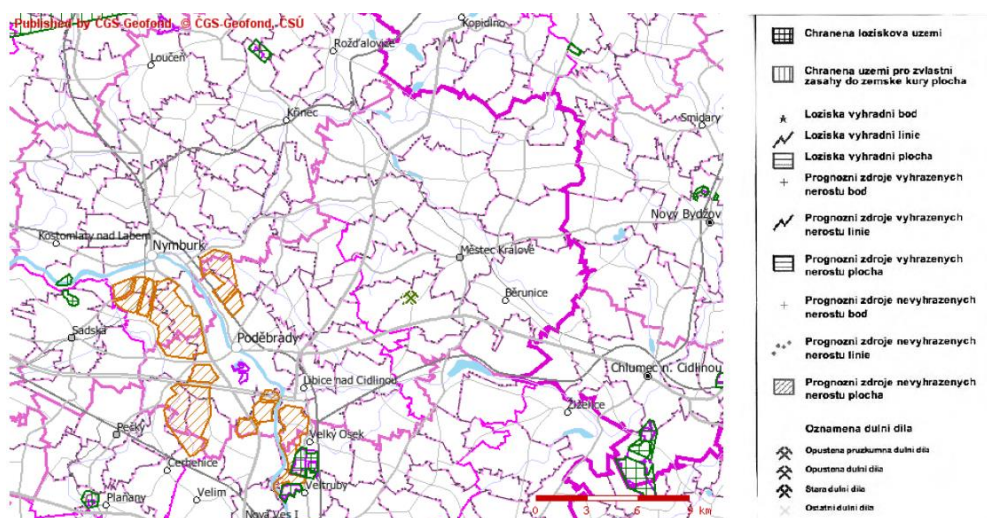
Kvartérní terasy Labe představují významné akumulace písků a štěrkopísků na velké části území. Mohutné náplavy štěrkopísků vznikly ne čtvrtohorách. Ve čtvrtohorách. Balatka - Loučková - Sládek (1966) rozlišují v údolí středního Labe sedm stupňů pleistocenních terasových akumulací. Povrch nejnižší terasy leží ve výšce kolem 3 m nad dnešní hladinou Labe. Báze nejhlubší (nejstarší) terasy se nachází asi 11 m pod dnešní hladinou Labe. Terasový materiál svrchních poloh (nejčastěji do hloubky kolem 3 m) je většinou tvořen středně hrubými až hrubými písky, které často obsahují velký podíl

materiálu eolického původu. Spodní polohy jsou většinou tvořeny písčitymi štěrky s vrstvami písku a štěrkopísku (v užším slova smyslu). Starší terasy jsou ve větším rozsahu zachovány většinou pouze v jižní části sledovaného území. Jejich uložení jsou tvořeny převážně písčitymi štěrky a štěrkopísky s polohami středně hrubého až hrubozrnného písku, který převládá hlavně ve spodních polohách. Místy se kromě materiálu labského původu na petrografickém složení štěrků ve značné míře podílejí také horniny českobrodského permu, přinesené Šemberou.

Největší evidovaná ložiska se nachází jižně a západně od Velkého Oseka, v okolí obce Sokoleč a jižně, západně a severně od města Poděbrady. Přestože v okolí Poděbrad je plošná otevřenka ložisek málo pravděpodobná z důvodu ochrany vodních zdrojů minerálních pramenů, na dalším území MAS Mezilesí bilanční zásoby štěrkopísku představují potenciál k ekonomickému rozvoji oblasti. Pro obce představuje těžba zdroj příjmů do obecního rozpočtu a někdy také vytvoření pracovních míst. Na druhou stranu, zájmy těžebních společností se často dostávají do rozporu se zájmy vodního hospodářství, zemědělské výroby, lesního hospodářství a ochrany přírody. V oblasti vodního hospodářství jsou hlavním důvodem střetu dopady těžby na hydrosféru. Zemědělské výrobě a lesnímu hospodářství způsobuje těžba písku záborů půdy, která by jinak mohla být využita k jiným účelům.

Rekultivované pískovny nacházejí využití jako zdroje vody. Lomová jezera slouží nejčastěji k rekreaci, nebo chovu a vodní drůbeže. Výhodným využitím rekultivované pískovny je jako zdroj pitné či užitkové vody (pitná voda pro vodárenství, užitková voda pro průmysl, závlahová voda pro zemědělství). Tato varianta je realizovatelná jak po stránce technického řešení a kvality vody, tak po stránce ekonomické, neboť jímání vody pomocí studní je asi 10 x dražší.

Ložiska na ORP Poděbrady. Zdroj ČGS.

Zlepšení kvality Labe

Ekologický potenciál toku Labe v zájmové oblasti je klasifikován jako poškozený a silně ovlivněný. Přesto se díky výraznému zlepšení čistoty vody po roce 1990 se do Labe po dlouhé době vrátila dříve vzácná fauna, zejména losos, vydra říční a bobr evropský. Mezi ptáky obývající údolí Labe patří např. potápka malá, volavka popelavá, volavka bílá, kormorán velký, ledňáček říční, břehule říční, kulík říční a morčák velký.

K řešení neuspokojivého stavu toku Labe se nabízí řada opatření. Některá se týkají realizování dodatečné protipovodňové ochrany v zastavěných územích a i s tím související, zvýšení retenční schopnost v krajině.

Kvalita vody se může vylepšit díky odkanalizování a vybudování nových čističek komunálních odpadních vod. Snížení eutrofizace vod by se dalo docílit racionalizací půdního hnojení i širším využitím zemědělské půdy pro biozemědělství.

Čistota ovzduší – podle ÚAP Středočeského kraje

Problematika ochrany ovzduší je legislativně upravena zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, v platném znění. Prováděcí předpis, který stanoví imisní limity je nařízení vlády č. 597/2006 Sb., o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší.

Zdroje emisí lze rozdělit na mobilní a stacionární, přičemž stacionární se dále dělí na zvláště velké, velké, střední a malé. Zdroje emitující do ovzduší znečišťující látky jsou celostátně sledovány v rámci tzv. Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO). Stacionární zdroje jsou zahrnuty v dílčích souborech REZZO 1 -3, mobilní zdroje jsou začleněny v dílčím souboru REZZO 4.

V regionálním měřítku jsou zásadní zdroje REZZO 1, kam spadají zvláště velké a velké stacionární zdroje. Naopak střední zdroje (REZZO 2) mají obecně malý podíl na produkci emisí v celé ČR. Zdroje REZZO 3 (malé stacionární zdroje) nabývají na významu v obcích s vysokým podílem vytápění domácností tuhými palivy a vyšší koncentrací zástavby.

Vlivem zvyšující se snahy o zkvalitnění životního prostředí a zejména odsiřování elektráren dochází od roku 1994 ke snižování vypouštěného množství všech sledovaných znečišťujících látek. Nejvýraznější pokles (REZZO 1–3) nastal u tuhých látek a SO₂. Emise oxidů dusíků klesly o 43,5 % a množství CO kleslo na méně než polovinu původního stavu (pozn. Všechny hodnoty se týkají Středočeského kraje a stacionárních zdrojů, v celém Česku byl vývoj obdobný). Nejvýraznější pokles byl zaznamenán po legislativních změnách stanovujících přísné emisní limity ke konci roku 1998. Poté se množství ročních emisí ustálilo a již nedochází k tak prudkému poklesu. Na rozdíl od celostátního trendu se v Středočeském kraji zvyšuje množství emisí tuhých látek výrazněji a snižování emisí oxidu siřičitého je mnohem pomalejší než představuje průměr za celou Českou republiku.

Mezi okresy Středočeského kraje vykazuje nejvyšší naměřené hodnoty měrných emisí základních znečišťujících látek okres Mělník, nad průměrem kraje se pohybuje ještě okres Kladno; Praha-západ vykazuje vyšší hodnoty oxidu uhelnatého a Praha-východ nadměrnou emisí tuhých látek.

I přes ekologizaci výrobních zařízení a plnění zákonných emisních limitů, patří mezi největší znečišťovatele ovzduší průmyslové podniky ECK – Generating elektrárna a teplárna Kladno, elektrárny Mělník II a III (ČEZ a.s.), Mělník I (Energotrans a.s.), Spolana Neratovice, Příbramská teplárenská Příbram, Kaučuk Kralupy nad Vltavou, Elektrárna Kolín, Rafinérie Kralupy nad Vltavou a ŠKODA Energo Mladá Boleslav.

Velký vliv na kvalitu ovzduší má vzrůstající intenzita silniční dopravy, zejména prostřednictvím nárůstu emisí polévatého prachu a oxidů dusíku. Ovzduší ovlivňují i průmyslové zdroje, energetika a lokální zdroje znečištění.

Porovnáním podílů jednotlivých kategorií zdrojů znečišťování ovzduší na celkových emisích Středočeského kraje lze dojít k následujícím závěrům:

-podíl velkých zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO 1) na celkových emisích kraje je rozhodující v případě oxidu siřičitého SO₂, významný v případě oxidů dusíku NO_x, tuhých znečišťujících látek TZL, a amoniaku NH₃ a marginální v případě oxidu uhelnatého CO,

-podíl středních zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO 2) na celkových emisích kraje je významný v případě NH₃ a částečně TZL a marginální v případě SO₂, NO_x, těkavých organických látek (VOC) a CO,

-podíl malých zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO 3) na celkových emisích kraje je rozhodující v případě NH₃, VOC a TZL, významný v případě SO₂ a CO a marginální v případě NO_x,

-podíl mobilních zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO 4) na celkových emisích kraje je rozhodující v případě NO_x, VOC a CO, významný v případě TZL a marginální v případě SO₂ a NH₃.

V případě oxidů dusíku je trvale překračována doporučená hodnota krajského emisního stropu.

Emise těkavých organických látek (VOC) jsou na základě detailních šetření na úrovni, která se emisnímu stropu blíží. Vzhledem k charakteru průmyslu, který se ve Středočeském kraji rozvíjí, je potřeba vytvářet prostor pro nově vzniklé výroby snížením emisí VOC ve výrobních stávajících. VOC jsou navíc, spolu s NOx, prekurzorem tvorby přízemního ozonu, jehož dlouhodobý imisní cíl je překračován na většině území kraje.

Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší z hlediska ochrany lidského zdraví:

Z údajů ČHMÚ z roku 2006 vyplývá, že kromě nejvýše znečištěných oblastí (imisní limit za rok pro prašné částice PM10) jako je Kladno, Beroun, Mělník, Mladá Boleslav je indikováno zhoršení situace a překračování limitů také v lokalitách Brandýs nad Labem, Slaný, **Nymburk a Poděbrady**. Z mobilních zdrojů (REZZO 4) se v území uplatňují zejména silniční vozidla na frekventovaných silnicích I. a II. třídy, okrajově též drážní vozidla a nesilniční mobilní stroje. Je potřeba konstatovat, že na území MAS Mezilesí je hrozba zhoršení kvality ovzduší díky dálkovým imisím z Nymburku, Mladé Boleslavi, ale i Prahy aktuální.

Výměra OZKO na základě dat z roku 2006:

Počet obcí a obyvatel v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO)

Okres	Výměra v ha	Výměra OZKO v ha/% (pro rok 2006 data z ČHMÚ)
Nymburk	87604	79704 / 91%
Středočeský kraj	1091181	204019 / 19%

Rozšíření invazivních organizmů

V posledním desetiletí dochází v Polabské nížině a přilehlých rovinatých územích k rozšiřování invazivních rostlin. Otevřená, zemědělsky intenzivně využívaná krajina s řadou přírodních i umělých koridorů umožňuje jejich rychlé šíření. Hlavní rizika představují zejména zejména invazivní druhy křídlatka japonská a sachalinská, bolševník velkolepý a netýkavka žláznatá. Přesto se souvislé porosty křídlatky vytvořily pouze na březích řek Labe a Cidliny, podél menších toků jsou výskyty místní. Rozsáhlejší porosty se vyskytují i v industriálních zónách (Poděbrady a Městec Králové), na pozemcích menších obcí se invazivní rostliny vyskytují převážně podél komunikací a na neudržovaných plochách v okolí zemědělských provozů. Šíření invazivních rostlin napomáhá i intenzivní zemědělství, pohyb zemědělských strojů napomáhá zavlečení invazivních rostlin na nové lokality.

Přestože jednotlivé subjekty na svých pozemcích zasahují proti porostům (např. povodí Labe, s.p. a město Poděbrady), probíhá tato činnost pouze místně a není koordinovaná na větším území. Důležité je systematicky monitorovat rizikové oblasti a likvidovat ohniska šíření těchto rostlin. Pokud nedojde k systematické a odborné likvidaci porostů invazivních rostlin, hrozí jejich masivní rozšíření na zájmovém území podél přírodních i umělých koridorů, ale také díky zemědělské činnosti, tak, jak je tomu v jiných regionech ČR. Jejich plošné rozšíření a vytvoření rozsáhlých souvislých porostů by vedlo k degradaci původních přírodních společenstev v polabské nížině a související vytlačení původních rostlinných i živočišných druhů. Také je pravděpodobné rozšíření do sousedních území, které doposud nejsou invazivními rostlinami zasaženy.

B.2.8. Zemědělství

Vyšší podíl zemědělské půdy v porovnání s celostátním průměrem ČR

Z hlediska využití půd se jedná o území intenzivně zemědělsky využitá a to i v historickém měřítku. Oblast zemědělského hospodaření je nížinná s převažující rostlinnou nadprůměrnou produkcí (oblast obilnářsko – řepařská). V minulosti byly plochy využívány skutečně nadprůměrně, což zatížilo dlouhodobě půdy hnojením.

Transformace zemědělství po roce 1989 přinesla lokálně snížení intenzivního zemědělského hospodaření. Ve sledovaném území došlo na části k rozpadu velkých družstev, ke snížení celkové výměry zemědělských podniků a objevila se řada soukromých zemědělců. V poslední době nedochází k opouštění půdy, o hospodaření na zemědělské půdě je ve sledovaném území stále zájem, vytratil se však ve větší míře náročnější plodiny (zejména pod závlahou) jako například pěstování zeleniny a vinné révy. Mírně znepokojující je, že se z osevních postupů čím dál více vytrácí zlepšující plodiny, jako luskoviny, jeteloviny a také hnojené chlévským hnojem nebo komposty. Tím dochází ke snižování organické složky půdy a její kvality.

Ve sledované oblasti je provozována spíše klasická konvenční rostlinná a živočišná výroba. Po stránce zemědělsko-výrobní je oblast zařazena do výrobního typu řepařského s převládajícím subtypem ječným, bez trvalých travních porostů. Kvalitu půd lze v ZÚ označit jako velmi dobrou a dobrou. Travní porosty se nejvíce objevují jako enklávy v lese. Hospodářské zaměření jednoznačně vychází z optimálních genetických podmínek, jak půdních, tak klimatických a reliéfových. Těmto vhodným agronomickým charakteristikám odpovídá i zaměření živočišné výroby, kde je tradice v chovu skotu na mléko a v chovu prasat. Zemědělské podniky s intenzivní zemědělskou výrobou se orientují na minimalizaci vstupů. Zejména jde o minimalizaci zpracování půdy, která snižuje náklady a v některých případech může přispět i k mírnému zlepšení kvality půdy (např. bezorebné způsoby, přímý výsev aj.) Živočišná výroba prodělává v současné době krizi v oblasti tržních cen masa a mléka.

Zemědělství v této oblasti se vedle produkce obilovin, plodin pro přímou spotřebu nebo jako krmivo pro dobytek, produkci průmyslových a energetických surovin zaměřuje v neposlední řadě také na ovocnářství. Zájmové území je charakteristické kvalitní půdou a příznivými klimatickými podmínkami, což do značné míry ovlivnilo zemědělské zaměření. Intenzivní rostlinná výroba na větší výměře půdy a její nejtypičtější produkty – řepka, pšenice, ječmen, kukuřice, ale i slunečnice, cukrovka, mák, hořčice, brambory a cibule definují podstatu zdejšího hospodaření.

V současné době, kdy jsou zaznamenávány projevy změn klimatu tj. oteplování následného zvýšení evaporace a také změn rozložení srážek v průběhu roku, bude stoupat význam zavlažování. Mimořádně potřebné bude zvýšení retence vody v krajině. Bývalé zavlažovací zařízení jsou dnes z velké části nefunkční nebo nepoužívané. Ze stejného důvodu se mění i spektrum pěstovaných plodin.

Zlepšení kvality půd

V minulé době došlo na území Mas Mezilesí díky nadměrnému využívání území pro zemědělskou výrobu a díky scelování zemědělsky obhospodařované půdy do velkých celků k výraznému poklesu biodiverzity a trvalému vymizení některých typických rostlinných i živočišných druhů (více v kapitole 1.7.). Díky nevhodnému využití půdy, co se týče druhové skladby plodin, zejména postupnému vytlačování zlepšující plodiny, jako luskoviny, jeteloviny a také nedostatečnému hnojení chlévským hnojem nebo komposty, dochází ke snižování organické složky půdy a její kvality.

Příležitostí k trvalému zlepšování kvality zemědělské půdy je opětovné zařazení zlepšujících plodin do zemědělského programu, racionální program hnojení zabraňující nadměrnému zatěžování půdy dusíkem a fosforem (přebytek bilance dusíku dosahuje 30 – 40 kg na hektar za rok. Vstup fosforu, erozním smyvem je 0,5 – 0,75 kg na hektar za rok). Vhodnou příležitostí pro zemědělce je využití možností ekologického zemědělství, které se vyznačuje vyšší přidanou hodnotou produkce a po

kterém je také v posledních letech stále více rostoucí poptávka. Zvýšení biodiverzity na zemědělsky obhospodařovaných plochách by pomohla jejich částečná defragmentace pomocí intenzivně zemědělsky neobdělávaných území, jako pastviny, trvalé travní porosty a remízky.

Degradace půd a eutrofizace vod

Vzhledem k intenzivnímu zemědělskému využití krajiny existuje reálná hrozba antropogenní degradace půd.

Nebezpečím je změna struktury půdy, ke které dochází zhuštěním nadměrnými pojezdy těžké zemědělské mechanizace, nesprávné hnojení, ale i nesprávné střídání plodin. Půdy s degradovanou strukturou následně hůře odolávají erozním činitelům. Dalším nebezpečím je intoxikace půdy látkami pocházejícími na území MAS Mezilesí převážně ze zemědělské činnosti. Docházet může také k vyplavování a erozi rozpuštěných a nerozpuštěných látek s druhotnými následky, jako je eutrofizace anebo kontaminace spodních vod.

V zájmovém území jsou identifikovány následující významné problémy v nakládání s vodami:

- nedostatečné odkanalizování a čištění komunálních odpadních vod
- nevhodná aplikace hnojiv a prostředků na ochranu rostlin

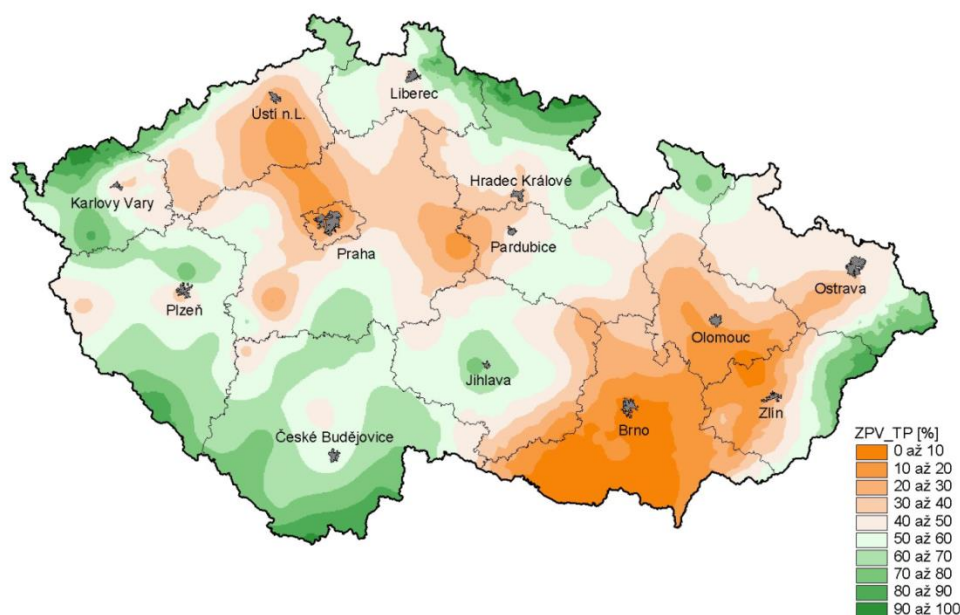
Hlavním plošným zdrojem znečištění je intenzivní zemědělská výroba. Hlavní bodové zdroje znečištění představují obce. Výpusti komunálních odpadních vod, které nejsou čištěné, celkově převažuje plošně znečištění dusíkem a fosforem, což je způsobené vysokým podílem intenzivně využívaných ploch. Přebytek bilance dusíku dosahuje 30 – 40 kg na hektar za rok. Vstup fosforu, erozním smyvem je 0,5 – 0,75 kg na hektar za rok. Významnější bodové zdroje znečištění představují kanalizační výpusti z větších sídel.

V současnosti jsou místní půdy zařazeny mezi zranitelné nitráty. Zřetelně se zde projevují negativní důsledky místně dosluhujících drenáží a celkově chemicky zlikvidovaný koloidně-sorbční komplex, kdy toto území ztratilo schopnost přirozené půdní úrodnosti na čemž má lví podíl právě převažující agrochemická monokulturní zemědělská praxe. Zemědělci podřizují skladbu a výměry osevních ploch převažující poptávce po obilovinách a řepce, při čemž zaměstnanost v zemědělství daného území tvoří ani 1% ze současných obyvatel obcí. Tyto anomálie ve vztahu k přírodě a souběžně k dalšímu rozvoji území se řadí k nejdůležitějším řešitelským úkolům Strategie Mas. Mnohé z negativ založila před 60 lety plošná kolektivizace zemědělství, k níž rok 1989 nepřinesl odpovídající účinnou nápravu. Transformace zemědělství ČR ve své podstatě vyznívá jako konzervace hospodaření předchozím způsobem i praktikami.

Riziko postižení oblasti suchem

Oblast MAS Mezilesí patří zejména nízkému díky ročnímu úhrnu srážek (kolem 600 mm) mezi oblasti s nízkou zásobou půdní vláhy (viz mapa níže). Současně s vysokou intenzitou využití půdy pro zemědělské účely a nízkým podílem neobhospodařované půdy, dochází k poklesu retenčních schopností krajiny. V případě výskytu déletrvajících období s nízkými srážkami hrozí citelné postižení celých ekosystémů dopadem sucha. S tímto stavem souvisí i zvýšené riziko vzniku požárů.

Zásoba půdní vláhy pod travním porostem na středně těžkých půdách ve vrstvě 0 - 100 cm, v % využitelné vodní kapacity stav k 31.5.2012

B.2.9. Cestovní ruch

Rozvoj ekologického zemědělství a agroturistiky

V regionu MAS Mezilesí má zemědělská výroba dlouhou tradici i velký potenciál. Na jejím území se nachází mnoho větších i menších producentů. Příležitostí k rozvoji jejich podnikání a zároveň ke zlepšení stavu půdy i celkovému zlepšení stavu krajiny a životního prostředí je výraznější rozšíření ekologického zemědělství a přidružené ekoturistiky.

Ekologické zemědělství je moderní formou obhospodařování půdy bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. Jeho prioritou je kvalita, nikoli kvantita produkce. Je založené na zásadách etického přístupu vůči chovaným zvířatům, ochrany životního prostředí, zachování biodiverzity, šetření neobnovitelných zdrojů, ochraně zdraví populace ale i udržení zaměstnanosti v zemědělství a na venkově. Základem ekologického hospodaření je zdravá půda. Udržení a zlepšování úrodnosti půdy se provádí organickým hnojením, zeleným hnojením, pestrými osevními postupy a šetrným zpracováním půdy. Díky střídání plodin a mnohotvárné kulturní krajině v jeho okolí se vytváří biologická rovnováha, která posiluje schopnost rostlin se bránit proti chorobám a škůdcům. Regulace plevelů se v rámci ekologického zemědělství provádí s využitím moderní techniky přizpůsobené přírodě. Ekologičtí zemědělci nepoužívají průmyslová hnojiva, syntetické pesticidy, herbicidy, růstové regulátory a geneticky modifikované organismy. Zvířata jsou na ekologických farmách krmena převážně z produkce vlastního ekologického podniku a je jim umožněno, aby si žila tak, jak je jim od přírody vrozené. Ekologická farma se v ideálním případě snaží chovat jen tolik hospodářských zvířat, kolik je schopna uživit vlastní produkcí krmiv. Nákup krmiv je možný pouze z jiných certifikovaných ploch. Zvířatům musí být umožněn pohyb mimo ustájení a je předepsána minimální rozloha pastvin na 1 kus. Cílem je pracovat v co nejvíce uzavřených cyklech koloběhu látek, využívat místní zdroje a minimalizovat ztráty. Hlavním principem je biologický koloběh: zdravá půda - zdravé rostliny - zdravá zvířata - zdravé potraviny - zdraví lidé - zdravá krajina.

Ekonomická výkonnost farmy je ovlivňována zejména hektarovým výnosem, užitkovostí chovaných zvířat (také intenzitou chovu), realizační cenou a výší nákladů. Snížení výnosů se pohybuje až k 50 % u některých plodin (srovnatelný pokles ve starých zemích EU). U hospodářských zvířat je pokles produktivity ve srovnání s konvenčním zemědělstvím nižší (o 10–30 %) než u plodin, avšak stále je ve srovnání se starými zeměmi EU vysoký. Intenzita chovu v EZ je nižší než v konvenčním zemědělství. Ne všechny farmy dostávají cenovou prémii, některé farmy stále prodávají svoji produkci jako konvenční. Z prvních údajů FADN CZ je patrné, že v ČR je výše podnikových výnosů i nákladů (na 1 ha z. p.) výrazně nižší v EZ proti konvenčnímu zemědělství (o 55 %, resp. 60 %). Při srovnávání hospodářského výsledku v EZ a konvenčním zemědělství, při současném zohlednění existujících státních podpor, lze konstatovat, že zisk u ekologicky hospodařících farem je v průměru shodný se ziskem farem konvenčních, a to v rozpětí +/- 20 % s tím, že převažují farmy s vyšším ziskem. Obecně lze tedy říci, že za současných podmínek si může farma konverzí zajistit budoucí ekonomický úspěch, rozdílnosti mezi farmami jsou ale značné. Toto potvrzuje i šetření ÚZEI, kdy pouze 9 % ekofarem uvedlo, že jejich hospodářský výsledek byl v předchozím roce záporný.

Příležitostí rozvoje ekologického zemědělství jsou i dotace vyplácené v rámci agroenvironmentálních opatření a v neposlední řadě i zájem spotřebitelů a obchodníků o české biosuroviny a rozvoj domácího trhu s biopotravinami. V současné době je v ČR obhospodařováno v systému ekologického zemědělství 483 176 ha, což představuje 11,4 % z celkové výměry zemědělské půdy.

B.2.10. Odpadové hospodářství

Na území jsou provozovány sběrné dvory a sběrná místa vždy pouze v jednotlivých obcích, pro vlastní občany. Síť sběrných dvorů a sběrných míst vznikla průběžně z individuálních potřeb obcí. V rámci této činnosti obce nespolupracují. Výkupny odpadů vznikly a fungují na základě potřeb mapovaného území - jedná se o zemědělskou oblast (kompostárny, bioplynová stanice) a oblast se zvýšenou stavební činností (sběr a výkup stavebních odpadů). Ostatní sběrná a výkupny pokrývají odpady, které jsou společné pro většinu lokalit v ČR (železo, nebezpečný odpad, autovraky). V rámci řešené oblasti nejsou provozovány žádné výkupny plastů, papíru, tetrapaku, skla.

Z hlediska potřeb měst a větších obcí jsou sběrné dvory a sběrná místa zajištěna, pro menší obce není sběrný dvůr hlavním problémem. Pro občany by mělo opodstatnění rozšíření provozní doby stávajících sběrných míst a dvorů. Je třeba poukázat na legislativní a finanční náročnost při záměru vybudovat v obci sběrný dvůr podle zákona o odpadech. Sběrný dvůr pro více obcí provozovaný na základě meziobecní spolupráce je smysluplný v rámci celkového systému. Lze uvažovat o vybudování sběrného dvoru se zaměřením na využitelné složky komunálního odpadu, objemný odpad, biologicky rozložitelný odpad s podmínkou návaznosti na třídící linku nebo jiné koncové zařízení, resp. na racionální využití sebraných odpadů. Nabízí se rozšíření některého stávajícího sběrného místa nebo spolupráce obcí se zemědělskými podniky, které mají potřebné plochy a mají např. zkušenost s kompostováním.

Třídící linky

Síť třídících linek a koncových zařízení pro tříděný odpad je pro území MAS Mezilesí nedostatečná. Je to jeden z hlavních problémů na území. Svozové společnosti odváží odpady mimo území MAS. Delší dovozdové vzdálenosti se odrážejí v cenách za 1 tunu odvezeného odpadu, to platí hlavně pro vyříděné složky komunálního odpadu (papír, tetrapak, plast, sklo). Obce musí spolupracovat se svozovou společností. V rámci rozpočtu obce nelze prozatím vlastní odvoz realizovat (nákladná logistika).

Zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO)

Na území existuje síť zařízení pro nakládání s BRO. Některé obce spolupracují s koncovým zařízením v rámci sběrného místa, sběrného dvoru (Městec Králové, Poděbrady, Kněžice). Jiné obce mají zajištěn odvoz BRO ve spolupráci se svozovou firmou. Tyto obce neřeší kam je BRO svozovou firmou

odvážen a neví do kterého zařízení je předáván. V některých obcích BRO dle evidence nevzniká. Komunitní kompostování v rámci platné legislativy neprobíhá. BRO je problém pro obce i v rámci migrace obyvatel z měst na vesnici a úbytku tradičního hospodaření v obcích. Na vesnicích se snižuje počet občanů, kteří kompostují BRO na vlastních pozemcích. Společným problémem obcí je ukládání BRO občany do nádob pro SKO. Tento zlovyk zásadně zvyšuje objem i hmotnost SKO a následně cenu kterou obec zaplatí svozové společnosti za uložení SKO na skládku.

Bioplynová stanice Kněžice:

V Kněžicích je provozována bioplynová stanice. Zařízení je určeno pro zpracování odpadních materiálů za účelem jejich energetického využití. Jako jediné zařízení se podílí na energetickém využívání odpadů. Bioplynová stanice byla zařazena mezi zařízení pro nakládání s BRO, protože dochází k energetickému využití pouze vybraných BRO vhodných pro tuto technologii. Při přijímání odpadů do bioplynové stanice je nutné tuto technologii dodržovat a tím je možnost spolupráce (obce, původci, svozové firmy) při využití většího množství BRO omezena i když aktivně probíhá. Předmětem technologického projektu bioplynové stanice je technologické zařízení pro zpracování produktů a odpadních materiálů z jateční a zemědělské výroby, doplněných o rostlinnou hmotu a kaly z ČOV. Samotný proces je jednostupňová mezofilní fermentace s dobou zdržení 35 až 40 dní. Výstupem z kogenerační jednotky je elektrická energie, vyvedená přes měření a trafostanici do veřejné sítě rozvodných závodů a teplo, jehož část se spotřebuje pro ohřev bioreaktoru a hygienizaci (50%), zbytek je využíván pro vytápění objektů v obci Kněžice.

Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů současný stav:

Obce na území MAS nevyužívají spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů. V dostupné vzdálenosti se taková zařízení nenachází. Pro obce má smysl využívat pouze spalovny komunálních odpadů. Síť spaloven a zařízení pro energetické využití odpadů je v rámci řešeného území nedostatečná, resp. z hlediska logistiky těžko dostupná.

Skládky odpadů

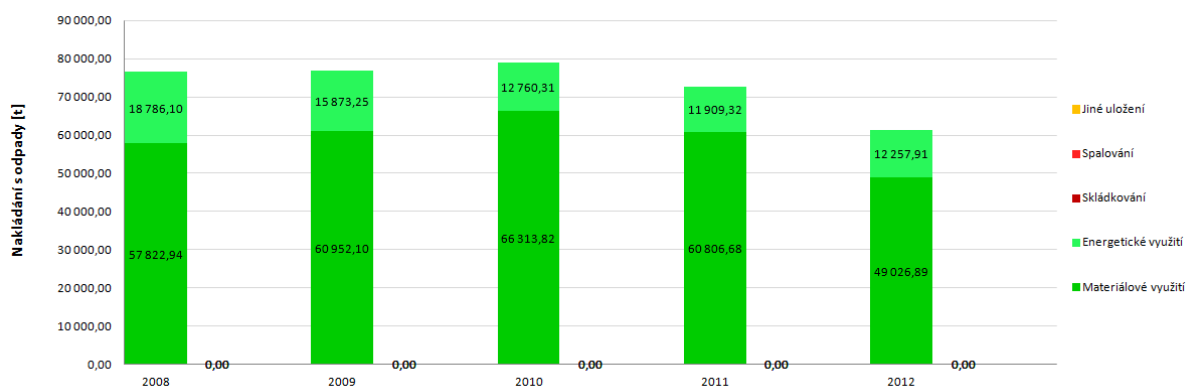
Na území MAS Mezilesí se neprovozují skládky odpadů. SKO z obcí je odvážen svozovou firmou mimo území MAS. Obce neřeší kam je SKO odvážen, předávají odpad oprávněné osobě (svozové firmě) a ve většině případů skládku přímo nevyužívají. Cena za uložení 1 tuny odpadu na skládku je průměrně 1000 Kč za 1 tunu. Cenu za uložení odpadu na skládku účtuje obci svozová firma.

Černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území MAS

Černé skládky odpadů nejsou pro obce zásadním problémem. Obce řeší např. menší černé skládky založené řidiči v blízkosti silnic, lesních a polních cest. Většinou se jedná o objemný komunální odpad (starý nábytek, koberce apod.), bioodpad (spadané ovoce, tráva, větve), stavební odpad. Obce odstraňují skládky na vlastní náklady v rámci místní údržby obce nebo ve spolupráci se správou údržby silnic (odpady v příkopech silnic a na odpočívadlech). Hlavním problémem jsou černé skládky stavebních odpadů a to zejména pokud jsou zakládány v záplavových zónách řeky Labe a jejich přítoků. Města a obce poukazují na to, že správní orgány ukládají původcům černých skládek pouze pokuty, nikoliv nápravná opatření. V případě černé skládky odpadů většího rozsahu je odstranění takové skládky pro obec ekonomicky neproveditelné. Významnější ekologické zátěže nebyly zjištěny.

Celková produkce odpadů

V letech 2008 - 2011 docházelo k postupnému snižování produkce ostatních i nebezpečných odpadů. Podíl nebezpečných odpadů je zanedbatelný, řešené území je převážně zemědělskou oblastí bez velkých průmyslových zón, dále v podstatě bez panelových sídlišť s velkým podílem zástavby rodinných domů. I přes zvýšení produkce v roce 2012 je produkce odpadů v návaznosti na datovou základnu v normě. Vyšší produkce odpadů v roce 2012 souvisí s lokálními povodněmi v oblastech Labe a Cidliny a dále se výšenou stavební aktivitou v Poděbradech (stavební odpad byl původci správně evidován v místě vzniku). Celková produkce OO a NO je rámci POH Středočeského kraje průměrná až podprůměrná i vzhledem k rozloze a počtu obyvatel.

Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORPPoděbrady za období 2008-2012

B.2.11. Energetika

Energeticky nenáročný region a obnovitelné zdroje energie

Území Mas Mezilesí patří v porovnání s ostatními oblastmi ČR mezi energeticky extenzivní regiony díky absenci velkých sídel i díky absenci velkých průmyslových producentů.

Území má navíc velký potenciál k rozvoji energetiky obnovitelných zdrojů, přičemž nejvhodnější se jeví využití nadprůměrných zdrojů biomasy. Příkladem pro další municipality nejen v tomto regionu je projekt energeticky soběstačné obce Kněžice, kde se z převážné části odpadní suroviny přeměňují na bioplyn, a v kombinaci s přímým spalováním fytomasy pak utváří uzavřený energetický kruh, z něhož vystupuje elektřina jako zpeněžené zboží pro veřejnost a teplo pro místní spotřebu obyvatel obce. Energeticky vyčerpaný zbytek z výroby bioplynu a popel z kotelny se vrací jako hnojivý komponent na pole. Tento projekt zásadně ovlivnil ovzduší v obci a jejím okolí, představuje roční úsporu přes deset tisíc tun emisí CO₂.

Využívání biomasy k energetickým účelům rovněž otevírá cestu k využití zemědělské plochy k pěstování vhodných energetických plodin.

Růst obnovitelných zdrojů energie, omezení lokálního vytápění

Území MAS Mezilesí může zhodnotit svůj potenciál k rozvoji energetiky obnovitelných zdrojů. Průkopníkem v této oblasti je obec Kněžice, která je jedinou energeticky soběstačnou obcí v ČR. Součástí projektu v Kněžicích byla jedna z první bioplynových stanic v České republice. Využití biomasy se v podmínkách MAS Mezilesí jeví jako vhodný alternativní zdroj energie, a to jak využitím v bioplynových stanicích, tak spalováním. Díky dostatečné produkci biomasy na zemědělsky intenzivně využívaném území odpadá nutnost jejího dálkového transportu k energetickým zařízením a je zaručená dlouhodobá udržitelnost realizovaných projektů. Například u „vzorového“ projektu energeticky soběstačné obce Kněžice dosahuje výroba elektrické energie v současné době 330 kWh. Projekt umožňuje i výrobu tepla s výkonem 1,6 MWh, jenž tvoří určitý „ostrovni systém“ s vlastním teplovodem v obci. Cena tepla v Kněžicích je přitom zcela nezávislá na vývoji světového trhu, Stanice využívá biologicky rozložitelný odpad, jako je hnůj, kal, sláma, štěpky a potravinářský odpad z místních statků, jatek a domácností k výrobě bioplynu. Zpracovává tedy potenciálně nebezpečný odpad z farem a jatek, septiků a žump způsobem, který je citlivý k životnímu prostředí prostřednictvím procesu anaerobní digesce. Zbytek z procesu výroby bioplynu je biologicky neškodný

a může být použit jako organické hnojivo. Stanice také snižuje potřebu zařízení na úpravu odpadních vod a prostor skládky v oblasti obce Kněžice.

Bioplyn poskytuje městu obnovitelnou alternativu k plynu, uhlí a elektřině pro vytápění a řeší obecní problémy s odpady a kanalizací. Bioplynová stanice zahrnuje zařízení na výrobu bioplynu, kotelnu pro spalování biomasy a šestikilometrovou síť dálkového vytápění, která spojuje přibližně 150 domácností.

Bioplynová stanice obsahuje homogenizační nádrž o objemu 180 m³, odpadní čistící linku s denní kapacitou 10 tun, tepelnou digestoř o objemu 2.500 m³, jednotku pro kombinovanou výrobu tepla a elektřiny (CHP) a dvě zásobní nádrže o objemu 6.500 m³ pro zbytkovou kapalinu. Kotelna na spalování biomasy je vybavena 800 kW pecí na slámu a 400 kW pecí na štěpky k vytvoření dodatečného tepla v zimě. Stanice vyrábí tepelnou energii a elektřinu spalováním nahromaděného bioplynu. Při výrobě bioplynu vzniká další teplo jako vedlejší produkt, z čehož asi 60 % využívá systém dálkového vytápění. Bioplynová stanice má elektrický výkon 330 kW a ročně vyrobí 2.600 MWh do státní rozvodné soustavy. Stanice rovněž vyrábí jako vedlejší produkt bohaté organické hnojivo, které zdarma odebírají místní zemědělci a dodavatelé odpadů a biomasy. Veškeré zbývající hnojivo se používá na obecních pozemcích ve městě Kněžici. Elektřina pro obec Kněžice a 70 % požadavků na vytápění dříve pocházelo z uhelných elektráren, které produkují emise skleníkových plynů v České republice. Stanice na výrobu bioplynu zachytí metan, který způsobuje dvacetkrát silnější skleníkový efekt než oxid uhličitý a který by se jinak uvolnil do atmosféry při rozkládání organické hmoty. Místo toho je při spalování metan převeden zpět na oxid uhličitý, který byl absorbován v průběhu životnosti biomasy. Bioplynová stanice také snížila počet domácností, které používají kotle na uhlí. V budoucnu se očekává další snižování spotřeby uhlí, protože se více obyvatel připojí na obecní dálkové vytápění.

Bioplyn je obnovitelným zdrojem energie s velkým potenciálem pro další obce, které čelí dovozu stále dražšího zemního plynu. Jedním z důvodů je, že jako finanční investice je bioplynový projekt stejně efektivní z hlediska nákladů jako plánované zdokonalení českých uhelných elektráren a jen mírně méně efektivní z hlediska nákladů než nejmodernější uhelné elektrárny. Podobně se odhaduje, že projekt Kněžice je přibližně dvakrát efektivnější než větrná elektrárna. Počáteční investice do projektu bioplynu se vrátí zpět za méně než 15 let.

Obec Kněžice se navíc spojila se čtyřmi dalšími obcemi z MAS Mezilesí,, aby společně pracovaly na vytvoření Akčního plánu udržitelné energie do roku 2020.

Návrat k vytápění tuhými palivy

Zejména díky programu plynofikace, který v minulých desetiletích proběhl po celé republice ČR, a díky kterému se jeho účastníci stali závislími na rapidně rostoucí ceně plynu, se v současné době mnoho domácností vrací k lokálnímu vytápění zejména uhlím, dřevem ale i komunálním odpadem. K této situaci dochází zejména u menších obcí s rodinnými domy, kde je většina obytných domů vybavena vlastními kotli. Této charakteristice odpovídá i většina území MAS Mezilesí. Tento trend návratu k lokálnímu neekologickému vytápění je pozorovatelný v mnoha obcích a výrazně se projevuje na kvalitě ovzduší nejen během inverzních klimatických podmínek.

Problém smogu z lokálních topenišť nezmenšuje, jako tomu je díky lepším technologiím u průmyslových zdrojů znečištění. Naopak, podle výzkumu Ústavu pro životní prostředí (2011) v menších obcích ČR bylo prokázáno, že:

- ve všech měřených případech využívalo přes 90 procent obyvatel k vytápění a přípravě pokrmů pevných paliv;
- obvykle okolo 60 procent obyvatel spalovalo v kamnech a kotlích ústředního topení kombinaci uhlí s dřevem, přibližně 20 procent spalovalo pouze dřevo a okolo 10 procent využívalo pouze uhlí, a to převážně hnědé sirnaté uhlí. Zbýlých asi 10 procent užívalo k vytápění plyn, elektřinu nebo topný olej.

- Dotazník obsahoval i otázky týkající se spalování domovního odpadu. Přestože jde o záležitost citlivou a málokdo spalování odpadků přiznává, z odpovědí vyplynulo, že přes 50 procent domácností spaluje pravidelně spolu s palivou i domovní odpad (včetně plastů), a to i několikrát do týdne – jedna pětina dokonce každý den
- V případě jedné obce ve středních Čechách vědci zjistili, že koncentrace nebezpečných látek byla překročena v téměř dvojnásobném počtu dní oproti Praze.

Dlouhodobým řešením této situace se neukazují být restrikce a regulace splodin, zejména díky náročnému způsobu kontroly a nízké vynutitelnosti nápravy. Naopak, efektivní řešení nabízí širší ekologické využití obnovitelných zdrojů energie po vzoru energeticky soběstačné obce Kněžice.

B.3. Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů z území

Na území Mas Mezilesí bylo u a) starostů a b) u veřejnosti provedeno dotazníkové šetření rozvojových potřeb v rámci „Průzkumu kvality života v obcích“. Tento průzkum se snaží zmapovat názory k jednotlivým tématům rozvoje obce tak, aby byl plnohodnotnou a vypovídací základnou zejména pro strategickou část ISÚ. Průzkum je rozdělen na obecnou, specifickou a demografickou část. Snahou je v obecné části zjistit hlavní výhody a nevýhody života v obci, následuje vyhodnocení spokojenosti s jednotlivými oblastmi života ve městě na bodové škále 1-5, dotaz směřuje také na celkovou spokojenost s životem v obci. Následná specifická část poté zjišťuje postoj a ochotu starostů aplikovat a využívat jednotlivé metody komunitního plánování, následuje dotaz na hlavní rizika a překážky činnosti. Otázka na skutečnosti, které by mohly zlepšit fungování obecní samosprávy, následuje otázka k vyhodnocení jednotlivých překážek rozvoje na stupnici 1-4 a konečně popis prioritních oblastí rozvoje do roku 2020 z vybraných možností prostřednictvím bodové škály reprezentující míru priority. Poslední část dotazníků je věnována demografickým údajům (věk, pohlaví, vzdělání.) – vzor dotazníků viz kapitola: „Metodika zpracování podkladů (návrh dotazníků)“.

Výsledky průzkumu: starostové

1) Co považujete za hlavní výhody života ve Vaší obci?

Za hlavní výhody jsou považovány:

- klidné prostředí
- dostatek zeleně a blízkost přírody
- občanská vybavenost

Celé ¾ dotázaných uvádí jako hlavní výhodu života v obcích především **klidné prostředí pro život**.

Stejně procento dotázaných poté oceňuje a považuje za výhodu krajinné prvky území – **dostatek zeleně** a s tím související život poblíž volné přírody. Jako významný prvek shledává až 75 %

dotázaných také kvalitní **občanskou vybavenost** (ZŠ, MŠ, pošta, zdravotnické středisko, praktický lékař, sportovní a rekreační zázemí), a to i s ohledem na dosažitelnost těchto prvků v rámci dojížděky.

2) Co považujete za hlavní nevýhody života ve Vaší obci?

Názory dotázaných starostů jsou velmi specifické a odrážejí skutečnosti a problémy, které se odehrávají v každé konkrétní obci, z toho důvodu je těžko generalizovat uvedené odpovědi, jelikož jsou typické a neobdobné. Z odpovědí lze vygenerovat pouze tuto oblast:

- dopravní parametry – zanedbaný stav místních komunikací, dopravní obslužnost, nutnost dojíždění (potřeba automobilu) – **v tomto duchu se k tématu vyjádřilo cca 70 % dotázaných starostů**

Dále byly starosty kritizovány jevy, jako je špatná kvalita technické infrastruktury, chátrající památky, absence cyklostezky a sportovního vyžití apod. Nicméně tato tvrzení nejsou dostatečně statisticky zastoupena.

3) Spokojenost s jednotlivými oblastmi života

V rámci šetření bylo snahou zjistit spokojenost starostů na jednotlivé oblasti života a to dle škály 1-5 (kdy 1 = zcela spokojen(a); 2 = spíše spokojen(a); 3 = tak napůl; 4 = spíše nespokojena(a); 5 = zcela nespokojena(a)).

Vyhodnocení odpovědí na otázku spokojenosti starostů s jednotlivými oblastmi života

Oblast života ve městě	Dominantní odpověď	Vyjádření respondentů v %
Podmínky pro bydlení (poměr ceny a kvality bydlení).	spíše spokojen(a)	75 %
Dostupnost školských a vzdělávacích zařízení.	zcela spokojen(a)	50 %
Zdravotnické služby (dostupnost lékaře, pohotovosti, atd.).	spíše spokojen(a)/Tak napůl	50 %
Veřejná dopravní obslužnost (meziměstská doprava, MHD).	tak napůl	75 %
Bezpečnost ve městě (hlídky policistů, kriminalita).	spíše spokojen(a)	100 %
Kultura a společenský život (kulturní akce, divadlo, muzeum, kino, společenské akce).	spíše nespokojen(a)	50 %
Sportovní vyžití (dostupnost sportovních a dětských hřišť).	spíše spokojen(a)	50 %
Stav životního prostředí (kvalita ovzduší, odpady, čistota ulic).	spíše spokojen(a)	100 %
Stav veřejných prostranství (dostatek laviček, udržovaná místa pro setkávání - náměstí/náves apod.).	spíše spokojen(a)	75 %
Ubytovací služby (dostupnost hotelů, motelů).	zcela nespokojen(a)	50 %
Stravovací služby (dostupnost restauračních zařízení, kaváren, apod.).	tak napůl	50 %
Nabídka spotřebního zboží a potravin (dostupnost obchodů, apod.).	spíše spokojen(a)	50 %
Sociální služby (domovy pro seniory, azylové domy, pomoc znevýhodněným skupinám obyvatel).	spíše spokojen(a)	50 %
Dostupnost zaměstnání v obci a okolí.	spíše nespokojen(a)	50 %
Kvalita zaměstnavatelů v obci a okolí.	tak napůl	100 %

Zcela spokojeni a spíše spokojeni jsou starostové (starostky) s:

- dostupností školství
- podmínkami pro bydlení
- bezpečností v obcích
- se stavem veřejných prostor
- stav ŽP

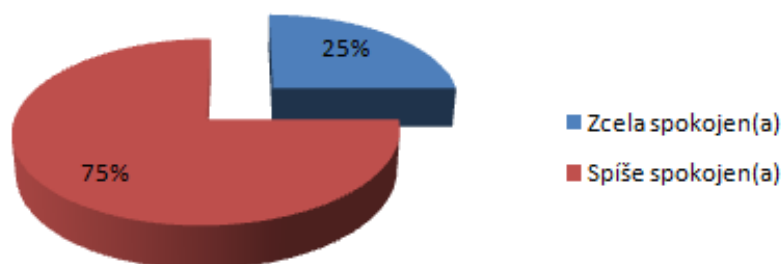
Naopak velká nespokojenost se týká především prvků občanského vybavení a trhu práce, konkrétně:

- s ubytovacími službami
- s kulturním životem
- s dostupností zaměstnání

4) Jak celkově hodnotíte život ve Vaší obci?

Přes všechny výše uvedené postoje se však valná většina dotázaných v oblasti celkové spokojenosti s životem v obci kloní k názoru, že jsou spíše spokojeni, ¼ dotázaných je zcela spokojeno.

Celková spokojenost s životem v obci

5) Jak vnímáte principy komunitního plánování, jste ochotni se zapojit do níže uvedených akcí?

Snahou průzkumu bylo zjistit postoj a otevřenost k jednotlivým metodám komunitního plánování. Jelikož MAS Mezilesí představuje skupinu obcí s různými zájmy s různými problémy, představuje komunitní plánování metodu, kterou lze aplikovat k nastartování udržitelného rozvoje při zapojení všech aktérů rozvoje území. Starostové se vyjadřovali k metodám na stupnici 1-5 (kdy 1 = rozhodně bych se zapojil(a); 2 = asi bych se zapojil(a); 3 = asi bych se nezapojil(a); 4 = určitě bych se nezapojil(a); 5 = nevím).

Vyhodnocení odpovědí na otázku ochoty zapojení se do jednotlivých metod komunitního plánování

Prvky KP	Dominantní odpověď	Vyjádření respondentů v %
Dotazníkové (anketní) průzkumy.	rozhodně bych se zapojil(a)	75 %
Společné debaty s aktéry rozvoje města.	rozhodně bych se zapojil(a)	75 %
Veřejná setkání (konference).	rozhodně bych se zapojil(a)	75 %
Workshopy a focus groups (tj. skupinová diskuse).	rozhodně bych se zapojil(a)/asi bych se zapojil(a)	50 %
Diskuse na webu (sociální síť, interaktivní vyjádření názorů).	rozhodně bych se zapojil(a)/asi bych se zapojil(a)	50 %
Sousedská - komunitní setkání (slavnosti).	rozhodně bych se zapojil(a)	100 %

Z tabulky je zřejmý jasný trend, starostové obcí jsou výrazně nakloněni a ochotni se zapojovat do metod komunitního plánování k hledání konsensu v různých otázkách rozvoje obce. Všichni dotázaní se k uvedeným tématům vyjádřili pozitivně a jsou otevřeni těmto postupům, tento názor vyjádřili starostové napříč věkovými kategoriemi, pohlaví a vzdělání.

Zcela dominantní metodou jsou: **sousedská – komunitní setkání (100 % starostů je pro zapojení)**, dále:

- dotazníkové (anketní) průzkumy
- společné debaty s aktéry rozvoje města
- veřejná setkání (konference)

6) Jaká jsou podle Vás hlavní rizika/překážky Vaší obecní činnosti ve Vaší obci?

Jako výrazné omezení v rozvoji obce vnímají starostové především:

- **postoje a nezájem občanů** (negativní nálada, nízká ochota zapojení se, celkový nezájem o dění v obci či lidská hloupost) – **tento názor vyslovilo více než 75 % dotázaných starostů**

Dále padly názory, že výraznou bariérou rozvoje je především rozpočtové omezení, případně náročná administrace žádostí o dotační podporu – tyto postoje však nemají dominantní procentuální zastoupení.

7) Co by mohlo podpořit rozvoj či zlepšit fungování Vaší obecní samosprávy?

Názory starostů na toto téma se různí, ale lze zobecnit jeden fakt, který by podle cca 50 % dotázaných zlepšil fungování obecní samosprávy, jde o:

- větší zapojení občanů a zastupitelů do dění v obci – v tomto duchu se vyjádřilo cca přes 70 % respondentů

Dále byl prezentován například názor, že by situaci obcí zlepšila menší míra byrokracie a více pravomocí případně dostatek finančních prostředků na realizaci veřejně-prospěšných projektů. Tyto názory však nemají dostatečné statistické zastoupení a jedná se pouze o individuální postoje.

8) Jak výraznou překážku pro Vás představují níže uvedené body?

Starostové se také vyjadřovali k jednotlivým omezením a překážkám rozvoje na stupnici 1-4 (kdy 1 = výrazná překážka; 2 = riziková překážka; 3 = mírně riziková překážka; 4 = nepředstavuje překážku).

Vyhodnocení odpovědí na otázku překážek rozvoje

Překážky rozvoje	Dominantní odpověď	Vyjádření respondentů v %
<i>Rozpočtové omezení.</i>	výrazná překážka	50 %
<i>Střet zájmů různých skupin obyvatel – různé zájmy různých skupin obyvatel.</i>	výrazná překážka	50 %
<i>Problematická komunikace mezi aktéry.</i>	riziková překážka	50 %
<i>Diskontinuita jednotlivých volebních období.</i>	riziková překážka	50 %
<i>Špatné napojení obce na vyšší regionální celky.</i>	riziková překážka/mírně riziková překážka	50 %
<i>Skutečnosti vzešlé z nízké ekonomické aktivity.</i>	riziková překážka	75 %
<i>Skutečnosti vzešlé z nepříznivé vzdělanostní struktury.</i>	riziková překážka	50 %
<i>Opomíjení image, vzhledu, dobrého jména obce, společenské prestiže obce/regionu.</i>	výrazná překážka	50 %

Starostové vnímají jako velmi rizikové překážky především tyto aspekty života obce:

- rozpočtové omezení
- střet zájmů různých skupin
- opomíjení image, vzhledu, dobrého jména obce, společenské prestiže obce/regionu.

Výrazná většina dotázaných (až 75 %) si poté myslí, že skutečnosti vzešlé z nízké ekonomické aktivity jsou rizikovou překážkou. Nicméně všechny výše uvedené překážky rozvoje představují pro starosty výraznou nebo rizikovou překážku, žádné z uvedených omezení není vnímáno jako vyloženě mírně rizikové či zcela bez rizika.

9) Jak intenzivně se hodláte do roku 2020 zaměřit na následující oblasti?

Starostové se v této otázce vyjadřovali k jednotlivým plánům a prioritám na stupnici 1-4 (kdy 1 = prioritní oblast; 2 = nutno řešit; 3 = ne zcela prioritní; 4 = není nutné řešit).

Vyhodnocení odpovědí na otázku plánů do roku 2020

Oblasti života ve městě	Dominantní odpověď	Vyjádření respondentů v %
<i>Ekonomika (podpora podnikatelského prostředí, podpora pracovní síly, apod.).</i>	prioritní oblast	75 %
<i>Technická infrastruktura (rozvoj elektrické sítě, plynovody, telekomunikace, vodní hospodářství, apod.).</i>	prioritní oblast	75 %
<i>Dopravní infrastruktura a obslužnost (napojení komunikací na vyšší územní celky, úprava místních komunikací,</i>	prioritní oblast	50 %

apod.).		
Stav životního prostředí (odpadové hospodářství, ochrana ovzduší, krajinné prvky, apod.).	prioritní oblast/nutno řešit	50 %
Občanská vybavenost (rozvoj zdravotních, školských a sociálních zařízení, kulturního a sportovního vyžití, apod.).	prioritní oblast/nutno řešit	50 %
Bezpečnost ve městě (snižování kriminality, apod.).	prioritní oblast	50 %
Podmínky pro bydlení (ovlivnění struktury, dostupnosti a kvality bydlení, apod.).	nutno řešit/ne zcela prioritní	50 %
Veřejná prostranství (zlepšování kvality míst pro setkávání – lavičky, informační cedule, cesty pro pěší, apod.).	nutno řešit	50 %
Reakce na populační trendy (změna struktura občanského vybavení v závislosti na stárnutí popř. nižší počty narozených obyvatel, apod.).	nutno řešit	75 %
Rozvoj sousedských vztahů a sociálních vazeb v obci.	prioritní oblast	75 %

Z výsledků vyplývá, že dotazované obce budou do budoucna prioritně řešit především:

- ekonomické záležitosti (podpora podnikatelského prostředí, podpora pracovní síly, apod.)
- technickou infrastrukturu
- rozvoj sousedských vztahů a sociálních vazeb v území

Je zřejmé, že obce by rádi zajistily hospodářskou výkonnost svého území a také podnikatelské prostředí a analogicky trh práce, další prioritou jsou prvky technické infrastruktury. Víze obcí do roku 2020 jsou zaměřeny také na rozvoj sociálních vazeb a propojení komunit, což nahrává příležitosti vytvářet v rámci MAS Mezilesí strategie založené na komunitním plánování. Tomu nasvědčují i fakta vzešlá z otázky otevřenosti k jednotlivým prvkům komunitního plánování, všichni dotázaní starostové by se rozhodně zapojili do komunitních setkání a dalších metod KP.

Demografické údaje

- v dotazníku bylo zastoupeno 50 % mužů a 50 % žen ve věku 31-52 let
- 75 % respondentů má středoškolské vzdělání s maturitou, 25 % disponuje vzděláním vysokoškolským
-

Závěr průzkumu starostů:

Z výsledků průzkumu vychází, že oblast MAS Mezilesí by měla do budoucna stavět na svých silných stránkách, kterými jsou především charakter území, který je typický klidným a přírodě blízkým prostředím. Dále svou důležitou roli hraje dostatek zeleně a celková blízkost přírody a také občanská vybavenost. Naopak výraznou nevýhodu lze spatřovat v dopravní obslužnosti jednotlivých obcí, která mnohdy vyvolává silnou potřebu automobilu k zajištění a k dostupnosti služeb. Obce MAS Mezilesí jsou především menšími sídelními útvary, proto je struktura občanského vybavení a služeb omezená a svou roli tak hraje funkce dojížděky. Kritizovány jsou také parametry dopravní infrastruktury, jako je zanedbaný stav místních komunikací. Dopravní dostupnost se však bude různit obec od obce. Nutno poukázat na fakt, že zajištění dostupnosti důležitých prvků, jako je školství, je vnímáno velmi kladně. Pozitivní je dostupnost a podmínky pro bydlení či bezpečnost obce. Velmi kladně je vnímán stav veřejných prostor a podmínky ŽP, což souvisí s výše uvedenými kladnými jevy především s blízkostí přírody. Naopak velmi kriticky se respondenti postavili ke stavu ubytovacích služeb obcí, nespokojení jsou také s kulturním vyžitím a místním trhem práce. Celkově jsou s životem v obci respondenti spíše spokojeni (75 %).

V rámci průzkumu se objevily náznaky na nízkou aktivitu obyvatel v rámci rozvoje obce, z toho důvodu by bylo efektivní zapojení co nejširšího spektra obyvatel do rozhodovacích procesů a tedy do

procesů komunitního plánování založeného na širokém konsensu. Co se týče starostů obcí, dle průzkumu vládne velmi silná náklonnost k jednotlivým prvkům komunitního plánování. Starostové jsou otevřeni víceméně všem nabídnutým metodám, přičemž dominují především sousedská – komunitní setkání. Rozhodně by obce zapojili do dotazníkových šetření, společných debat s aktéry rozvoje města, obce by byly také pro veřejná setkání. Prvky komunitního plánování se zdají být inovativními prvky, které by mohly stimulovat a vyvolat zpětnou vazbu od obyvatel území. S výše zmíněnou ochotou občanů účastnit se komunitního plánování v obci, však kontrastuje skutečnost, že až ¾ starostů jako hlavní riziko a překážku rozvoje vnímá celkový nezájem občanů. S tím souvisí i fakt, který by podle nich zajistil rozvoj a lepší fungování obcí, a to je větší zapojení občanů a zastupitelů obcí. Nelze nezmínit také relativně často zmiňovanou překážku rozvoje obcí v lidské závisti.

MAS Mezilesí by tak měla aktivně realizovat prvky komunitního plánování k nalezení vyváženého rozvoje. Z nabídnutých témat, která mohou představovat omezení v rozvoji, byla významně vnímána především rozpočtová omezení, střet zájmů jednotlivých skupin, opomíjení roviny image obce (dobrého jména oblasti, apod.). Hrozbou tvoří také nízká ekonomická aktivita území. Co se týče budoucího rozvoje, má být zaměřen především na ekonomické záležitosti, technickou infrastrukturu a především také na rozvoj sociálních vazeb a sousedských vztahů. Tento fakt společně s dalšími informacemi vzešlymi z průzkumu (jako je nutnost zaměřením se na větší zapojení obyvatel, ochotu aplikovat prvky KP, apod.) vytvářejí platformu pro realizaci komunitního plánování za účelem strategického rozvoje skupiny obcí MAS, i s ohledem na dotační politiku EU.

V bodech je tedy nutné:

zaměřit se na:

- zefektivnění **ekonomického fungování samosprávy** (tj. hospodaření obcí)
- stimulaci **podnikatelského prostředí** mimo hlavní jádra, tzn. v menších obcích
- zlepšení konsekvencí na **trhu práce** (zlepšení kvality pracovní síly)
- lepší dostupnost **sociálních subjektů a institucí**
- vytvoření uceleného dlouhodobého **strategického dokumentu**
- **dopravní parametry** území (kvalita místních komunikací a dopravní obslužnost)
- **občanskou vybavenost** – zejména ubytovací a kulturní služby
- na prvky **komunitního plánování** – zejména **sousedská setkání, dotazníková šetření, společné debaty, veřejné konference**
- **občanskou participaci**
- **nové metody rozvoje** – image, marketing obcí

nadále stabilizovat:

- **demografickou strukturu** obyvatel, která je příznivá
- služby **školských, zdravotnických a sociálních subjektů v jádrových oblastech**
- **strukturu školství**
- **strukturu zdravotnictví**
- klidné prostředí
- **dostatek zeleně a blízkost přírody**
- **občanskou vybavenost**
- **podmínky pro bydlení**
- **bezpečnost**
- **stav ŽP**
-

Výsledky průzkumu: veřejnost

1) Co považujete za hlavní výhody života ve Vaší obci?

Za hlavní výhody jsou považovány:

- **klidné prostředí**
- **občanská vybavenost**

Až 33 % všech dotázaných považuje za hlavní výhody své obce klidné prostředí a občanskou vybavenost. V tomto ohledu se zcela shodují s názory dotázaných starostů. Dále jsou pozitivně

vnímána fakta jako je dostupnost obce (20 % dotázaných takto odpovědělo), dále bezpečnost či dostupnost školství, tyto názory však nemají tak tak silný statistický základ.

2) Co považujete za hlavní nevýhody života ve Vaší obci?

Převažujícím názorem v této oblasti je především:

- **špatná dostupnost zaměstnání** – tuto odpověď uvedlo 26 % dotázaných
- 20 % dotázaných vadí **špatná dostupnost spádových oblastí**

Je zřejmé, že tyto dva názory mají velmi mnoho společného a jsou provázány, menší oblasti území jsou vysoce závislé na vyšších regionálních celcích. Pokud obec sama nedokáže vytvářet pracovní příležitosti, jsou potencionální zaměstnanci odkázáni na dojíždění do jiných obcí, pokud však obce nejsou dostatečně na tyto vyšší celky napojeny, může vyřešení tohoto problému představovat bariéry území a bariéry osobního rozvoje občanů.

3) Spokojenost s jednotlivými oblastmi života

V rámci šetření bylo snahou zjistit spokojenost starostů na jednotlivé oblasti života a to dle škály 1-5 (kdy 1 = zcela spokojen(a); 2 = spíše spokojen(a); 3 = tak napůl; 4 = spíše nespokojena(a); 5 = zcela nespokojena(a)).

Vyhodnocení odpovědí na otázku spokojenosti starostů s jednotlivými oblastmi života

Oblast života ve městě	Dominantní odpověď	Vyjádření respondentů v %
Podmínky pro bydlení (poměr ceny a kvality bydlení).	spíše spokojen(a)	40 %
Dostupnost školských a vzdělávacích zařízení.	spíše spokojen(a)	54 %
Zdravotnické služby (dostupnost lékaře, pohotovosti, atd.).	spíše spokojen(a)	47 %
Veřejná dopravní obslužnost (meziměstská doprava, MHD).	tak napůl	60 %
Bezpečnost ve městě (hlídky policistů, kriminalita).	spíše spokojen(a)	54 %
Kultura a společenský život (kulturní akce, divadlo, muzeum, kino, společenské akce).	spíše nespokojen(a)/tak napůl	40 %
Sportovní vyžití (dostupnost sportovních a dětských hřišť).	spíše spokojen(a)	40 %
Stav životního prostředí (kvalita ovzduší, odpady, čistota ulic).	spíše spokojen(a)/tak napůl	33 %
Stav veřejných prostranství (dostatek laviček, udržovaná místa pro setkávání - náměstí/náves apod.).	spíše spokojen(a)	60 %
Ubytovací služby (dostupnost hotelů, motelů).	tak napůl	33 %
Stravovací služby (dostupnost restauračních zařízení, kaváren, apod.).	spíše spokojen(a)/spíše nespokojen(a)	27 %
Nabídka spotřebního zboží a potravin (dostupnost obchodů, apod.).	spíše spokojen(a)/tak napůl	27 %
Sociální služby (domovy pro seniory, azylové domy, pomoc znevýhodněným skupinám obyvatel).	spíše spokojen(a)/spíše nespokojen(a)	27 %
Dostupnost zaměstnání v obci a okolí.	tak napůl	27 %
Kvalita zaměstnavatelů v obci a okolí.	spíše nespokojen(a)	47 %
Stav komunikací	spíše nespokojen(a)	27 %
Obslužnost obce	tak napůl/spíše nespokojen(a)	20 %

Veřejnost se pesimisticky staví především k podmínkám na trhu práce, především jsou nespokojeni s:

- **kvalitou zaměstnavatelů**, dominantní odpovědí v této oblasti je, že veřejnost je spokojena tak napůl, ovšem i velká část respondentů (20 %) je v oblasti zaměstnavatelů spíše nespokojena

Další oblasti, se kterými není veřejnost spokojena:

- **stav komunikací a dopravní obslužnost**
- **sociální služby**

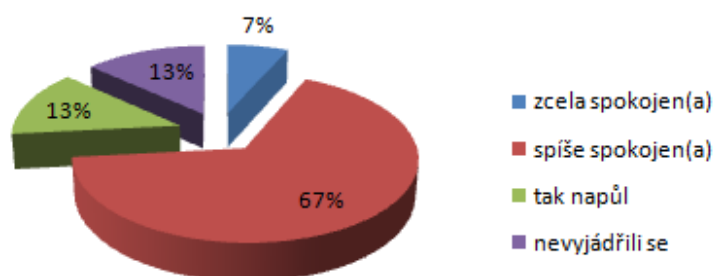
Velmi kladně jsou naopak vnímány tyto oblasti:

- **stav veřejných prostranství**
- **dostupnost školství**
- **bezpečnost ve městě**

4) Jak celkově hodnotíte život ve Vaší obci?

Přes všechny výše uvedené postoje se však výrazná většina dotázaných v oblasti celkové spokojenosti s životem v obci kloní k názoru, že jsou spíše spokojeni s celkovým životem na území MAS, tento názor zastává cca 67 % dotázaných.

Celková spokojenost veřejnosti s životem v obci

5) Jak vnímáte principy komunitního plánování, jste ochotni se zapojit do níže uvedených akcí?

Snahou průzkumu bylo zjistit postoj a otevřenost k jednotlivým metodám komunitního plánování. Jelikož MAS Mezilesí představuje skupinu obcí s různými zájmy s různými problémy, představuje komunitní plánování metodu, kterou lze aplikovat k nastartování udržitelného rozvoje při zapojení všech aktérů rozvoje území. Starostové se vyjadřovali k metodám na stupnici 1-5 (kdy 1 = rozhodně bych se zapojil(a); 2 = asi bych se zapojil(a); 3 = asi bych se nezapojil(a); 4 = určitě bych se nezapojil(a); 5 = nevím).

Vyhodnocení odpovědí na otázku ochoty zapojení se do jednotlivých metod komunitního plánování

Prvky KP	Dominantní odpověď	Vyjádření respondentů v %
Dotazníkové (anketní) průzkumy.	asi bych se zapojil(a)	40 %
Společné debaty s aktéry rozvoje města.	asi bych se zapojil(a)	53 %

<i>Veřejná setkání (konference).</i>	asi bych se zapojil(a)	40 %
<i>Workshopy a focus groups (tj. skupinová diskuse).</i>	asi bych se nezapojil(a)	40 %
<i>Diskuse na webu (sociální síť, interaktivní vyjádření názorů).</i>	asi bych se nezapojil(a)	33 %
<i>Sousedská - komunitní setkání (slavnosti).</i>	asi bych se zapojil(a)	67 %

Veřejnost se neaktivněji staví, a to podílem 67 %, k:

- **sousedským – komunitním setkáním**, což může hrát v malých obcích svou významnou roli, s ohledem na soudržnost obyvatel.

Zajímavé jsou pro veřejnost také společné debaty s aktéry rozvoje města. Naopak odmítavě se staví workshopům a skupinovým diskusím. Třiatřicet procent dotázaných by se asi nezapojilo k diskusím na webu a prostřednictvím sociálních sítí.

6) Jaká jsou podle Vás hlavní rizika/překážky Vaší obci?

Veřejnost jako výrazné omezení vnímá především:

- **nízkou aktivitu** a zapojení místních **obyvatel** – toto je vnímáno jako překážka 20 % respondenty
- dalších 13 % dotázaných není spokojena se stavem **čerpání finančních prostředků z EU**

7) Jak intenzivně je dle Vás nutné se zaměřit na níže uvedené oblasti/prvky života?

Snahou bylo, dle stupnice 1-4 (kdy 1 = prioritní oblast; 2 = nutno řešit; 3 = ne zcela prioritní; 4 = není nutné řešit), zjistit názory veřejnosti na nutné oblasti rozvoje, které by se měly prioritně řešit.

Vyhodnocení otázky týkající se názorů veřejnosti na prioritní oblasti rozvoje jejich obcí

Oblasti života ve městě	Dominantní odpověď	Vyjádření respondentů v %
Sociální služby	nutno řešit	54 %
Zdravotnictví	nutno řešit	50 %
Hospodářské podmínky	nutno řešit/není nutné řešit	23 %
Vzdělání	prioritní oblast/ne zcela prioritní	24 %
Rozvoj bydlení	nutno řešit	43 %
Životní prostředí	nutno řešit	23 %
Kultura, umění	nutno řešit	27 %
Sport	nutno řešit	40 %
Náboženství, církev	není nutné řešit	33 %
Bezpečnost	nutno řešit	34 %
Budování sociálních vazeb	nutno řešit	27 %

Veřejnost se de facto ke všem definovaným tématům staví tak, že je nutno je řešit, nejvýrazněji je to zřejmé v otázce zaměření se na:

- **sociální služby**
- **zdravotnictví**
- **rozvoj bydlení**

Naopak jako zcela neprioritní oblast vnímá veřejnost:

- náboženství a církev.

Zajímavé výsledky se objevují v oblasti hospodářských podmínek a vzdělání, kdy se o dominantní odpověď dělí část respondentů, kteří si myslí, že se jedná o prioritní oblast resp., je nutné ji řešit, zatímco stejný procentuální podíl dotázaných tyto složky rozvoje považuje za neprioritní, resp. za takové oblasti, které není nutné řešit. V tomto ohledu je zřejmé, že názory na tyto obecné oblasti života jsou různorodé a budou se odvíjet o konkrétních rolích těchto občanů na území MAS, to může sloužit jako podklad pro potencionální kvalitativní sběr dat pro následnou ISÚ 2014-2020.

Demografické údaje

- šetření se zúčastnilo 60 % žen a 40 % mužů
- respondenti ve věku 31-62 let
-

Závěr průzkumu veřejnosti:

Veřejnost podobně jako starostové velmi pozitivně vnímá klidné prostředí území MAS, oceňována je také dostupná občanská vybavenost, bezpečnost, případně struktura školství. Nízký počet obyvatel většiny obcí MAS Mezilesí nabízí občanům nehektický způsob života, současně s napojením na vyšší regionální celky. Kvalitu tohoto napojení vyšších regionálních celků by si však veřejnost přála zefektivnit, zatím se jedná o nevýhodu území, ke které se klaní každý pátý dotázaný respondent. Tato, dle dotázaných, zhoršená dostupnost vyšších regionálních celků souvisí s další hlavní nevýhodou území a to je špatná dostupnost zaměstnání. Ostatně to se odráží i v hodnocení jednotlivých oblastí života, kdy je pesimisticky vnímán trh práce, dále stav komunikací či sociální služby. Naopak velmi kladně je vnímána bezpečnost, dostupnost školství či stav veřejných prostor. V rámci uceleného a komplexního pohledu je však zřejmé, že více než polovina dotázaných (60 %) je s životem ve své obci spíše spokojena. Tyto výsledky se shodují i s názorem starostů.

V rámci metod komunitního plánování lze vyzorovat, že veřejnost se nejvíce klaní k sousedským setkáním – slavnostem, dále by se veřejnost zapojila do společných debat s jednotlivými aktéry města, naopak nezúčastnila by se diskusí na webu a workshopů. Velký průnik je spatřován v oblasti sousedských setkání, kde se k této metodě velmi pozitivně staví i starostové. Diskuse na webu a workshopy jsou spíše méně oblíbenou metodou u obou těchto skupin.

Veřejnost vnímá jako hlavní negativum především nízkou aktivitu ostatních obyvatel a také neefektivní čerpání finančních zdrojů z EU. Hlavním zájmem v oblasti života MAS by dle nich měly být sociální služby, zdravotnictví a rozvoj bydlení.

B.4. Vyhodnocení rozvojového potenciálu území

Základní rozvojový potenciál (tj. geografické, socioekonomické, demografické a ekonomicko-hospodářské parametry) území spočívá v silných vazbách na stabilizované největší město v rámci MAS. Okolní obce kolem Poděbrad se kvalitně integrují a tím vytváří procesy vázané na jádro. Poděbrady se tímto spádovým cílem stávají díky populační základně a také z regionálního hlediska – jde o ORP. Oblast okresu Nymburk, kde se MAS nachází, nabízí také kvalitní prvky životního prostředí, tento fakt podporuje potenciál území v oblasti turismu. Ke kvalitnímu životnímu prostředí přispívá také průmysl s nízkým stupněm ekologického zatížení. Z ekonomického hlediska je v území dostupná pracovní síla, problém tvoří její struktura. Z nadregionální úrovně je nutné také podotknout, že Poděbrady se nachází blízko důležité dopravní cesty – dálnice D11 (Praha – Hradec Králové – Trutnov – Polsko).

Slabou stránku území je nedostatečná vybavenost, a to v mnoha ohledech. Soubor obcí vykazuje nízkou vybavenost v oblasti technické infrastruktury, kvalita silnic II. a III. tříd je nedostačující, stejně tak obslužnost některých obcí. Výraznou nevýhodu tvoří nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatel a s tím související struktura lidských zdrojů. Jde o nevhodnou kvalifikaci pracovních sil, jedná o stav, kdy pracovní síla neodpovídá potřebám zaměstnavatelů, dochází tak k nesouladu poptávky a nabídky na trhu práce. Podnikatelská činnost však také není výrazně intenzivní. Dalším nepříznivým jevem je geografická poloha, ta je sice díky poloze ve Středočeském kraji výhodná vůči dostupnosti hlavního města, nicméně MAS se nachází na okraji tohoto regionu.

Nicméně území má, vzhledem ke kvalitě ŽP, vhodné podmínky pro turismus, avšak turistika je v místě dosti nevyvážená – poměr centra Poděbrad vůči celému mikroregionu. Nízká je také doprovodná infrastruktura pro místní obyvatele – chybějící turistické zázemí. Dále by byly různorodé zájmy různorodých aktérů území potřeba efektivněji zastřešit k naplňování společných cílů, a to prostřednictvím strategického plánování a rozvoje s jasnými střednědobými cíli, nejefektivnějším způsobem je přizpůsobení těchto strategických vizí programovacímu období EU (2014-2020). Důležitým prvkem je také nepodceňovat informační zajištění návštěvníků, současný trend regionálního rozvoje je zaměřen na šíření informací, učení se, atd.

MAS je ohrožena standardními současnými faktory v oblasti urbanizace – dochází k vytlidňování venkovských sídel z důvodu nedostatečné občanské infrastruktury a především z hospodářských důvodů, tj. omezenosti místních trhů práce. Území se potýká s emigrací vzdělanostní skupiny mladých obyvatel, jelikož vyšší regionální celky jim dokáží nabídnout více možností, jak na trhu práce, tak v oblasti volného času a vybavenosti. Tím se prohlubuje problém nepříznivé vzdělanostní struktury a nedostatečně kvalifikované pracovní síly. Území se také, ostatně jako celého území ČR, potýká s trendem stárnutí obyvatelstva, který je ještě podpořen uvedenými migračními vlivy. Z nadmístních záležitostí je nutné uvést, že území nedostatečně využívá dotační tituly EU, které jsou pro rozvoj obcí mnohdy rozhodující, území, dle SWOT analýzy Strategického plánu LEADER (nejen) pro období 2007-2013, nezvládlo zemědělské reformy politiky Evropské unie, přičemž zemědělské zaměření oblasti je orientováno na jednostrannou produkci. Dle místních aktérů se území navíc nedostává dostatečné podpory od krajské a státní úrovně. Území tak vykazuje nerovnoměrnost a nedostatek zdrojů pro udržitelný dlouhodobý rozvoj.

Rozvoj skupiny obcí je nutné přizpůsobovat výše uvedenému výčtu slabých stránek a ohrožení, které se v území nachází. Rozvoj je nutné zaměřit především na prvky komunitní plánování, tj. zapojení širokého spektra aktérů do rozvoje území, s důrazem na: inovace, moderní metody informačních technologií, vzdělání, spolupráci, komunikaci.

Důležitá je především efektivnější spolupráce mezi samotnými obcemi, ale také směrem ven, ke všem zúčastněným aktérům. S tím souvisí také vytváření podnikatelských příležitostí. Rozvoj je nutno

zaměřit na silnou stránku území, tj. kvalitní životní prostředí - ve smyslu udržitelného způsobu hospodaření, s tím souvisí také potenciál v cestovním ruchu a turismu (agroturistika, hypoturistika, cyklostezky, apod.).

Dostupné strategie jsou velmi individuální a velmi silně odvětvově zaměřené (především Kněžice – energetika, Poděbrady – lázeňství, cestovní ruch, spádové jádro ORP, apod.), komplexní strategie u mnoha obcí chybí, nicméně jsou vypracovány studie jednotlivých nutných odvětví, což poukazuje na reakci samospráv na problematiku okruhy v území, z výše uvedených lze generalizovat na obecnou úroveň MAS nutnost:

- zajištění kvalitní **technické infrastruktury**
- řešení kvality **veřejných prostor**

	Program obnovy venkova	Územní plánovací dokumentace (ÚPD)	ÚPD – poslední aktualizace (rok)	Zpracovatel ÚPD	Strategický dokument obce
celkem					
Běrunice	NE	ANO	2010	Paff	NE
Cerhenice	NE	ANO	2012	D. Tůmová	NE
Činěves	NE	ANO	2002	U24	NE
Dlouhopolsko	NE	ANO	2008	PAFF	NE
Hradčany	ANO	ANO	2005	\	NE
Choťánky	NE	ANO	2001	M. Vojtech	NE
Chotěšice	NE	ANO	2004	M. Vojtech	NE
Chroustov	NE	NE	\	\	NE
Kněžice	NE	ANO	2005	J. Sykora	NE
Kněžičky	NE	ANO	2002	M. Vojtech	NE
Kolaje	NE	NE	\	\	NE
Křečkov	NE	ANO	2010	M. Samohrd	NE
Libice nad Cidlinou	NE	ANO	2008	V. Soukenikova	NE
Městec Králové	NE	ANO	2012	PAFF	NE
Odřepsy	NE	ANO	2008	Atelier CONTEC	NE
Okřínek	NE	ANO	2010	M. Samohrd	NE
Opočnice	NE	ANO	2007	PAFF	NE
Pátek	NE	ANO	2001	\	NE
Poděbrady	ANO	ANO	2013	GRASSE PAVEL	ANO

Senice	NE	ANO	2008	J. SYkora	NE
Sloveč	NE	NE	\	\	NE
Sokoleč	NE	ANO	2008	UK / 24	NE
Velenice	NE	ANO	2004	PAFF	NE
Velim	NE	ANO	2011	UK/24	NE
Velký Osek	NE	ANO	1999	\	NE
Vlkov pod Oškobrhem	NE	ANO	2012	P. Kocourek	NE
Vrbice	ANO	ANO	2006	PAFF	ANO
Záhornice	ANO	2011	P. Novotna	NE	

Vyhodnocení rozvojového potenciálu vychází z dostupných statistických informací, z dodaných strategických dokumentů a z dostupných územních plánů jednotlivých obcí.

MAS Mezilesí představuje celkem 28 obcí (k 15. 6. 2014): Běrunice, Cerhenice, Činěves, Dlouhopolsko, Hradčany, Choťanky, Chotěšice, Chroustov, Kněžice, Kněžičky, Kolaje, Křečkov, Libice nad Cidlinou, Městec Králové, Odřepsy, Okřínek, Opočnice, Pátek, Poděbrady, Senice, Sloveč, Sokoleč, Velenice, Velim, Velký Osek, Vlkov pod Oškobrhem, Vrbice a Záhornice.

Za rozvojový potenciál území jsou považována následující kritéria, ta jsou uvedena s procentuálním vyjádřením jejich důležitosti:

- **migrace obyvatel** (váha 30 %) – podává obraz o zájmu resp. nezájmu obyvatel o konkrétní území, dlouhodobá statistika může poukázat na trendy a lze jim přizpůsobit sociální, zdravotnickou či vzdělávací strukturu území
- **nezaměstnanost v obci** (váha 30 %) – důležitý ukazatel trhu práce, který společně s dalšími ukazateli (ekonomickými a vzdělanostními) přináší komplexní cenné informace o zaměstnanosti v území a potřebách trhu práce na straně nabídky a poptávky
- **vzdělávací, zdravotnická a sociální infrastruktura** (váha 30 % - pro každou oblast je určena třetina této váhy, tj. 33 % v rámci kritéria) – jedná se o strukturu důležitých subjektů, které vypovídají o kvalitě území, jde o důležité služby v rámci regionu.
- **existence strategických dokumentů** (váha 10 %). Dlouhodobě zaměřené dokumenty především definují nutné oblasti zájmu, řeší jejich plnění a evaluaci.

Všechny obce (kromě obcí: Cerhenice, Velký Osek a Velim – ORP Kolín) se nachází v ORP Poděbrady, vyjádřeno populačně se jedná celkem o 32 429 obyvatel (k 31. 12. 2013).

Počet obyvatel obcí MAS Mezilesí (k 31. 12. 2013)

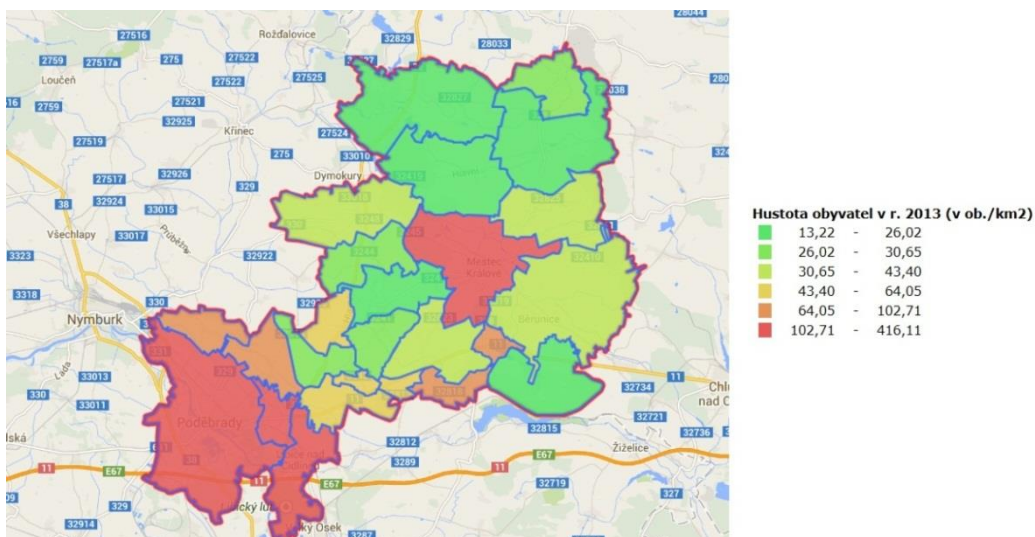
Obec	Počet obyvatel
Běrunice	835
Cerhenice	1 666
Činěves	514
Dlouhopolsko	230
Hradčany	251

Choťánky	426
Chotěšice	315
Chroustov	209
Kněžice	510
Kněžičky	177
Obec	Počet obyvatel
Kolaje	81
Křečkov	359
Libice nad Cidlinou	1 306
Městec Králové	2 939
Odřepsy	320
Okřínek	166
Opočnice	455
Pátek	662
Poděbrady	14 013
Senice	200
Sloveč	535
Sokoleč	948
Velenice	222
Velim	2 186
Velký Osek	2 220
Vlkov pod Oškobrhem	91
Vrbice	174
Záhornice	419
Celkem	32 429

Zdroj: ČSÚ

Výrazně dominantní obcí je spádová oblast Poděbrady, kde se počet obyvatel pohybuje kolem 14 tis. Je zřejmé, že se jedná o jádrovou oblast celého území. Co se týče ostatních obcí, jdeš spíše populačně menší vesnické útvary. Nejpočetnějšími obcemi jsou: Poděbrady, Městec Králové, Velký Osek a Velim. Za urbanizovaný prostor lze považovat především okolí ORP Poděbrady a obec Městec Králové – viz obrázek níže.

Hustota obyvatel MAS Mezilesí (rok 2013)

Zdroj: <http://leader.isu.cz>

Vliv ORP Poděbrady je zřejmý i v případě obce Choťánky, ve které žije pouze 426 obyvatel, ovšem její hustota osídlení je podobně vysoká jako u Poděbrad. Jeden pól tvoří Poděbrady a druhý tvoří logicky Městec Králové. Obecně je severní část MAS spíše méně osídlena a s přibližováním se na jih území, směrem k Poděbradům, hustota osídlení roste.

Oblast pohybu obyvatel – celkový a mechanickou měnou, tj. stěhováním ilustruje tabulka níže. Ta popisuje kontinuální trend celkového a migračního pohybu obyvatel.

Obce MAS a jejich celkový pohyb a saldo migrace

Obec	Celkový pohyb	Stěhováním
Běrunice	od 2008 záporný	od 2008 záporné
Cerhenice	od roku 2006 kladné	od roku 2006 kladné
Činěves	od roku 2010 kladné	od roku 2010 kladné
Dlouhopolsko	od roku 2011 kladné	od roku 2011 kladné
Hradčany	od roku 2009 kladné	od roku 2009 kladné
Choťánky	od roku 2011 kladné	od roku 2011 kladné
Chotěšice	od roku 2011 záporné	od roku 2011 záporné
Chroustov*	od roku 2006 záporné	v roce 2013 kladné
Kněžice	v roce 2013 záporné	od roku 2011 kladné
Kněžičky	v roce 2013 kladné	v roce 2013 kladné
Kolaje	od roku 2010 záporné	v roce 2013 záporné
Křečkov	od roku 2012 záporné*	od roku 2009 kladné
Libice nad Cidlinou	od roku 2010 záporné	v roce 2013 kladné

Městec Králové	v roce 2013 kladný	od roku 2005 kladný
Odřepsy	od roku 2012 záporný	v roce 2013 kladný
Okřínek	od roku 2007 kladný	od roku 2007 kladný*
Opočnice	od roku 2012 záporný	v roce 2013 záporný
Pátek	od roku 2010 kladný	od roku 2010 kladný
Poděbrady	od roku 2012 kladný	od roku 2012 kladný
Senice	od roku 2006 kladný	v roce 2013 záporný
Sloveč	v roce 2013 záporný	v roce 2013 záporný
Sokoleč	od roku 2006 kladný*	od roku 2006 kladný
Velenice	od roku 2012 kladný	od roku 2012 kladný
Velim	od roku 2002 kladný	od roku 1996 kladný
Velký Osek	od roku 2012 kladný	od roku 2012 kladný
Vlkov pod Oškobrhem	od roku 2011 záporný*	od roku 2011 záporný
Vrbice	v roce 2013 záporný	v roce 2013 záporný
Záhornice	v roce 2013 záporný	v roce 2013 záporný

*neúplná data

Zdroj: ČSÚ

Absolutní čísla - celkový pohyb obyvatel a saldo migrace jednotlivých obcí MAS (rok 2013)

Obec	Celkový pohyb	Saldo migrace
Běrunice	-11	-3
Cerhenice	17	10
Činěves	7	10
Dlouhopolsko	6	10
Hradčany	2	-
Choťánky	8	6
Chotěšice	-5	-3
Chroustov	-	2
Kněžice	-1	4
Kněžičky	8	6
Kolaje	-3	-2
Křečkov	-	1
Libice nad Cidlinou	-3	2
Městec Králové	13	24
Odřepsy	-1	2
Okřínek	1	-
Opočnice	-3	-2
Pátek	39	37
Poděbrady	27	46
Senice	1	-2
Sloveč	-7	-3
Sokoleč	16	14
Velenice	7	7
Velim	7	14
Velký Osek	11	15
Vlkov pod Oškobrhem	-	-2
Vrbice	-5	-4
Záhornice	-4	-3

Zdroj: ČSÚ

V případě, že bude Tabulka 4 interpretována v souvislosti s hustotou osídlení, je dle dat zřejmé, že největší obec, tj. Poděbrady vykazují příznivá data v pohybu obyvatel. Příznivé saldo migrace je v případě jádrové oblasti důležité s ohledem na zájem přistěhovaných obyvatel o město, o služby, o rozmanitost urbánních, ekonomických, ale i sociálních či socioekonomických funkcí. Sledování pohybu obyvatelstva může podat informace o dlouhodobém (ne)zájmu obyvatel o městský prostor a jeho služby. Samozřejmě je nutné sledovat limity, tj. do jaké míry je město schopno přistěhované absorbovat. Poděbrady hrají svou dominantní roli v rámci MAS, ovšem v rámci kraje se jedná o menší regionální celek. Předimenzovaný přísun obyvatel může způsobit nekontrolovanou urbanizaci respektive suburbanizaci (satelitní oblasti). Poděbrady s výjimkou roku 2011 dlouhodobě (od roku 2003) vykazují pozitivní přírůstek stěhováním, tzn., že po dobu takřka 10 let se do obce stěhuje více lidí než těch, kteří z ní odchází. Stejně tak Městec Králové, od roku 2005 je její migrační pohyb pozitivní. Cerhenice – od roku 2006 kladný přírůstek stěhováním a Libice nad Cidlinou s výjimkou dvou let (2010 a 2012) od roku 2006 vykazuje také přirozený pohyb stěhováním. Nicméně je nutné vnímat to, že v roce 2010 a 2012 odešlo z Libic nad Cidlinou celkem 37 obyvatel, což přírůstek od roku 2006 nevyrovná. Lze konstatovat, že populačně nejsilnější města jsou typická tím, že jejich přírůstky stěhováním jsou kontinuálně pozitivní. Zcela dominantní postavení v tomto ohledu zastává obec Velim, kde je celkový pohyb obyvatel od roku 2002 kladný. Co se týče stěhování, obec Velim od roku 1996, tzn. kontinuálně 18 let, vykazuje pozitivní saldo migrace, za tuto dobu bylo vždy přistěhovaných obyvatel více než těch vystěhovaných. Příznivý trend v oblasti stěhování je také v obci Okřínek a Sokoleč. Výrazně migračně ztrátovou obcí jsou Běrunice, od roku 2008 se více lidí stěhuje z obce pryč, příčinou mohou být nedostatečnost nabídky služeb či periferní postavení obce.

Hospodářský potenciál

Ekonomický potenciál území hraje svou důležitou roli v rámci udržitelného rozvoje území. Především s ohledem na rozpočtové určení daní a příjmy obcí z daní z příjmu fyzických a právnických osob. Podle zákona o rozpočtovém určení daní se rozdělují obcím 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti rozdělený dle přepočteného počtu zaměstnanců. Základem pro výpočet nároku obce nebo kraje je 100 % celostátního hrubého výnosu jednotlivých typů daní s výjimkou daně z příjmů fyzických osob (mimo daň ze závislé činnosti a daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby), kde je základem 60 % celostátního hrubého výnosu daně a daně z příjmů právnických osob, u které je základ snížen o daň z příjmů právnických osob (mimo daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby), kdy je poplatníkem sama obec nebo kraj.

Na území MAS se nachází celkem 8 062 podnikatelských subjektů (k 31. 12. 2013). Podnikatelský sektor v regionu vykazuje standardní potřeby převažující u typů malých a středních firem ČR. Určitým specifikem tak zůstává zaměření většiny firem, které spadá do sektoru zemědělské činnosti a činnosti samostatně hospodařících rolníků.

Počet podnikatelských subjektů obcí (k 31. 12. 2013)

Obec	Počet podnikatelských subjektů	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 podn. subjekt
Běrunice	187	835	4,47

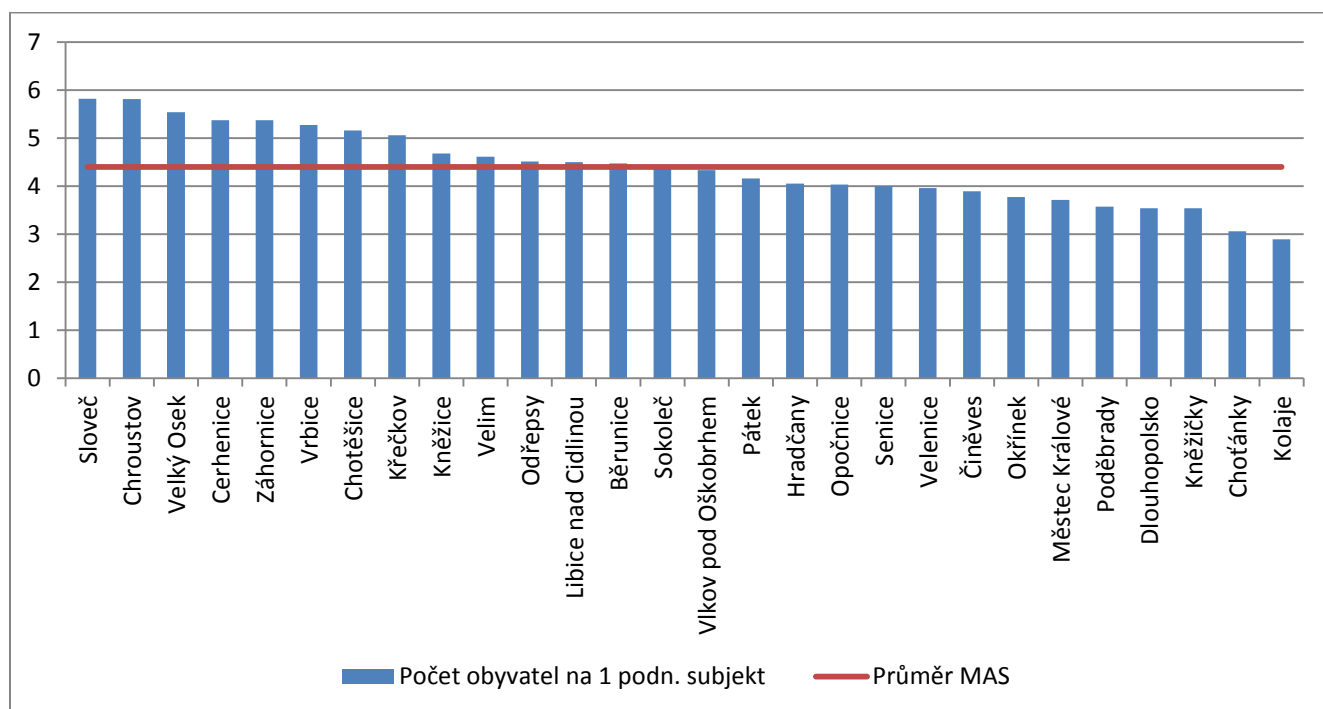
Cerhenice	310	1 666	5,37
Činěves	132	514	3,89
Dlouhopolsko	65	230	3,54
Hradčany	62	251	4,05
Obec	Počet podnikatelských subjektů	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 podn. subjekt
Choťánky	139	426	3,06
Chotěšice	61	315	5,16
Chroustov	36	209	5,81
Kněžice	109	510	4,68
Kněžičky	50	177	3,54
Kolaje	28	81	2,89
Křečkov	71	359	5,06
Libice nad Cidlinou	290	1 306	4,5
Městec Králové	792	2 939	3,71
Odřepsy	71	320	4,51
Okřínek	44	166	3,77
Opočnice	113	455	4,03
Pátek	159	662	4,16
Poděbrady	3 923	14 013	3,57
Senice	50	200	4
Sloveč	92	535	5,82
Sokoleč	215	948	4,41
Velenice	56	222	3,96
Velim	474	2 186	4,61
Velký Osek	401	2 220	5,54
Vlkov pod Oškobrhem	21	91	4,33
Vrbice	33	174	5,27
Záhornice	78	419	5,37

Zdroj: ČSÚ

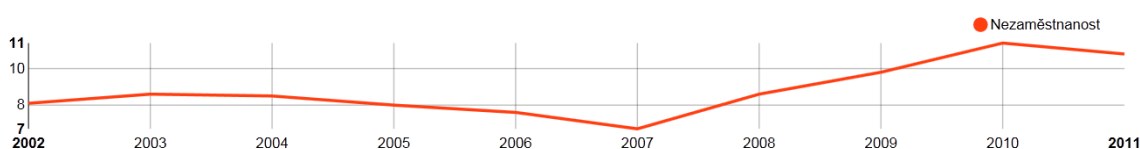
Výše uvedený ukazatel v posledním sloupci tabulky lze interpretovat tak, že čím nižší počet obyvatel na 1 podnikatelský subjekt, tím lepší situace. Největší koncentrace podnikatelské činnosti se tedy nachází v obcích Kolaje, Choťánky, Kněžičky, Dlouhopolsko, Poděbrady a Městec Králové. Nejlepší situace vládne v obci Kolaje, na 81 obyvatel připadá v území 28 podnikatelských subjektů. Nejhorší situace je naopak v obci Sloveč a Chroustov. Počet obyvatel na jeden podnikatelský subjekt se blíží hodnotě cca 5,8.

Počet obyvatel na 1 podnikatelský subjekt v obcích Mas Mezilesí

Na ekonomickou stránku věci a na kvalitu místního trhu práce má mimo ekonomické výkonnosti vliv míra nezaměstnanost. Lze předpokládat, že pro menší obce – závislé na spádových oblastech je významně určující, jakým způsobem se rozvíjí parametry trhu práce cílových oblastí dojížděky – především nabídka pracovních pozic a míra nezaměstnanosti. Celá společnost se vyrovnává s doznívajícími vlivy hospodářské krize způsobené v roce 2008, na vývoji míry nezaměstnanosti je tento zlom a následný růst až k vrcholu v roce 2010 názorně vidět – viz obrázek níže.

Vývoj míry nezaměstnanosti MAS Mezilesí v letech 2002-2011

Zdroj: <http://leader.isu.cz>

Lze vidět, že od roku 2010 dochází k postupnému poklesu míry nezaměstnanosti analogicky tak, jak se vyvíjí ekonomická situace země, obdobný graf lze vygenerovat víceméně ve všech úrovních regionů, samozřejmě, některé oblasti intenzita nezaměstnanosti zasáhla více.

V demografii se vyčleňují tři základní odvětví národního hospodářství. Primární sektor tvoří zemědělství, lesnictví, rybolov a těžba dřeva, sekundární sektor zahrnuje průmysl, stavebnictví a nákladní dopravu a terciérní sektor je tvořen službami a cestovním ruchem. Někdy se vyčleňuje ještě kvartérní sektor, do kterého spadají věda a výzkum; většinou jsou však tyto součástí terciéru. Na základě porovnání jednotlivých podílů mezi jednotlivými územními celky v letech 2001 a 2011 je vidět, že v ORP Poděbrady na rozdíl od ČR či Středočeského kraje, došlo ke zcela zásadnímu úbytku

podílu zaměstnaných ve všech zkoumaných odvětvích činnosti. Při členění národního hospodářství do primárního, sekundárního, terciárního a kvartérního sektoru můžeme vycházet z dlouhodobého vývoje platného pro celou zemi, respektive pro většinu zemí euroatlantické civilizace. Během 20. století došlo k výrazným změnám v zaměstnanosti v jednotlivých sektorech, což bylo ovlivněno zejména změnami ve společnosti a ve výrobě a díky pokrokům ve vědě a technice.

Registrovaná míra nezaměstnanosti jednotlivých obcí MAS Mezilesí (k 31. 12. 2011)

Obec	Registrovaná míra nezaměstnanosti
Běrunice	16,5
Cerhenice	14,2
Činěves	13,7
Dlouhopolsko	16
Hradčany	15
Choťánky	14,1
Chotěšice	33,1
Chroustov	20,4
Kněžice	17,8
Kněžičky	16,3
Kolaje	23,7
Křečkov	13,4
Libice nad Cidlinou	11,2
Městec Králové	11,9
Odřepsy	16,2
Okřínek	17,9
Opočnice	11,3
Pátek	11,7
Poděbrady	9,3
Senice	11,4
Sloveč	14,8
Sokoleč	13,6
Velenice	10,2
Velim	12,1
Velký Osek	12,6
Vlkov pod Oškobrhem	10,5

Vrbice	11,6
Záhornice	20

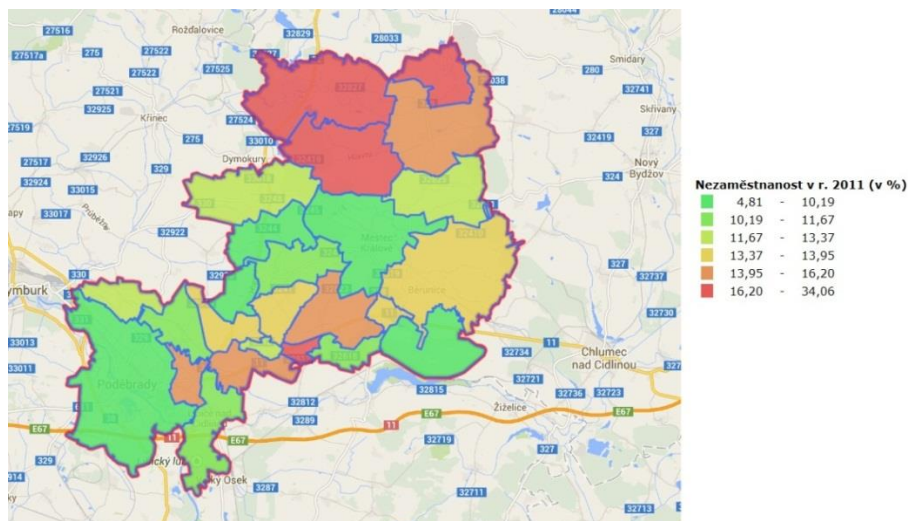
Zdroj: MPSV

Registrovaná míra nezaměstnanosti v relevantních okresech a obcích ORP (k 31. 12. 2011)

Region	Registrovaná míra nezaměstnanosti
Okres Nymburk	10,9
Okres Kolín	10,6
ORP Nymburk	11,8
ORP Kolín	11,9

Zdroj: MPSV

Průměrná nezaměstnanost byla ke konci roku 2011 v obcích MAS vyšší nežli na úrovni ORP Kolín a

Zdroj: <http://leader.isu.cz>

Míra nezaměstnanosti je vyšší v severní části území v obcích ve správních obvodech obcí Chotěšice, Chroustov a Záhornice. V souvislosti s hustotou osídlení tedy vychází fakt, že podmínky na trhu práce jsou lepší v místech vyšší hustoty zalidnění. Logicky kolem důležitých pólů území se aktivita služeb, podnikatelské činnosti a zaměstnanosti zvyšuje.

Sociální – zdravotní - vzdělávací potenciál

V rámci komunitně řízeného rozvoje je také nutné dbát na strukturu a rozmístění sociálních, zdravotních a školských zařízení. Jelikož ty představují základní rámec služeb, které musí občan získat.

Sociální, zdravotní a vzdělávací zařízení obcí MAS Mezilesí

Obec	Sociální subjekty	Zdravotní subjekty	Školství
Běrunice	0	0	MŠ, první stupeň ZŠ

Cerhenice	0	praktický lékař pro dospělé a děti	MŠ, ZŠ
Činěves	0	praktický lékař pro dospělé a děti	MŠ
Dlouhopolsko	0	0	0
Hradčany	0	0	0
Choťánky	0	0	0
Chotěšice	0	0	SOŠ
Chroustov	0	0	0
Kněžice	0	ostatní samostatná zařízení	MŠ, ZŠ
Kněžičky	0	0	0
Kolaje	0	0	0
Křečkov	0	0	0
Libice nad Cidlinou	0	praktický lékař pro dospělé a děti	MŠ, ZŠ
Městec Králové	0	nemocnice, ordinace praktického lékaře, stomatolog, gynekolog, lékař specialista, lékárenská péče, středisko záchranné služby	MŠ, ZŠ, SOŠ, nástavbová studia
Odřepsy	0	0	0
Okřínek	0	0	0
Opočnice	0	stomatolog	0
Pátek	0	0	0

Obec	Sociální subjekty	Zdravotní subjekty	Školství
Poděbrady	6 (domov pro seniory, denní stacionáře atd.)	lékárenská péče, specialisté, gynekolog, stomatolog, praktičtí lékaři, lůžková zařízení, ambulantní zařízení	MŠ, ZŠ, gymnázia, SŠ, SOŠ, praktická škola, nástavbová studia, ZUŠ, jazyková škola, VOŠ (celkem 13 subjektů)
Senice	0	gynekolog	0
Sloveč	0	0	0

Sokoleč	0	0	0
Velenice	0	0	0
Velim	dům s pečovatelskou službou	praktický lékař (pro děti a dospělé), stomatolog, lékařská péče	MŠ, ZŠ
Velký Osek	0	praktický lékař (pro děti a dospělé), stomatolog, lékařská péče	MŠ, ZŠ
Vlkov pod Oškobrhem	0	0	0
Vrbice	0	0	0
Záhornice	0	0	0

Zdroj: ČSÚ

Rozmístění těchto zařízení vypovídá o důležitých nodálních směrech, které jsou v rámci tohoto uzavřeného celku důležité s ohledem na 3 výše důležitá témata. Je zřejmé, že v oblasti sociálních služeb hraje dominantní roli město Poděbrady. V oblasti školství jsou to také především Poděbrady s širokou nabídkou vzdělávacích subjektů takřka všech úrovní, dále Městec Králové, střední odborná škola se nachází v Chotěšicích. Mateřskou a základní školou disponují obce Běrunice, Cerhenice, Činěves, Kněžice a Libice nad Cidlinou.

Vyhodnocení dostupných rozvojových dokumentů MAS Mezilesí

Některé obce MAS Mezilesí mají zpracované tyto rozvojové dokumenty:

Strategické dokumenty obcí

Obec	Strategický dokument/studie
Běrunice	Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a okolí
Činěves	Cyklistické trasy
Hradčany	Program obnovy venkova
Chotěšice	Udržitelné využití území Chotěšice
Kněžice	Akční plán udržitelné energie pro 5 obcí Mas Mezilesí
Kolaje	Místní program obnovy venkova 2010-2014
Libice nad Cidlinou	Soustava studií
Poděbrady	Strategický plán rozvoje města Poděbrady do roku 2025

Zdroj: dodané podklady, webové stránky jednotlivých obcí

Vyhodnocení výše uvedených dokumentů:

Běrunice: Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a okolí

- informace dokumentu odkazuje na setkání obyvatel s poskytovateli sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením, a to v rámci Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a okolí
- jde o prezentaci služeb jednotlivých aktérů sociálních služeb

Význam strategie: místní. Popisuje konkrétní kroky v konkrétní – sociální služby.

Činěves: Cyklistické trasy

- jde o závěr Zjišťovacího řízení MŽP ke Generelu cyklistických tras a cyklostezek na území Středočeského kraje
- dle MŽP je generel koncepcí, která naplňuje dikci ustanovení § 10a odst. 1 písm. a) zákona, proto bude zpracováno vyhodnocení vlivů této koncepce na životní prostředí

Význam strategie: nejedná se o strategický dokument, pouze vyjádření MŽP, jde o konkrétní kroky v oblasti cyklistické dopravy - Materiál bude sloužit obcím, svazkům obcí, místním akčním skupinám a ostatním subjektům v kraji pro potřeby souhrnného pohledu na problematiku rozvoje cyklodopravy a cykloturistiky a potřebu její koordinace v rámci kraje i v návaznosti na okolní kraje.

Hradčany: Program obnovy venkova

- jedná se o vyjádření zastupitelstva obce k Záměrům a cílům rozvoje obce na období 2011-2014
- jde o popis situace při převzetí zastupitelstva; definovány jsou kroky, které je nutno realizovat: vybudování čistírny a kanalizaci ČOV; vytvoření sběrného dvora; rekonstrukce společenského domu Beseda; vyřešení majetkoprávních vztahů ke sportovnímu areálu; zpracování úpravy územního plánu, atd.

Význam strategie: Nejedná se o strategický rozvojový dokument, ale pouze o informační souhrn pro obyvatele obce. Z tohoto souhrnu vyplývají důležité kroky, které je nutno realizovat v oblasti technické infrastruktury či v oblasti občanského vybavení. Popis charakterizuje místní poměry a potřeby.

Chotěšice: Udržitelné využití území Chotěšice

- strategický dokument, který se zabývá fyzickým rozvojem měst, indikátory udržitelného využívání půdy a indikátory územní dynamiky – je sledováno využití území, poměr urbanizovaného a neurbanizovaného území, hustota osídlení obce, apod.

Význam strategie: velmi přínosné místní informace, které jsou interpretovány inovativními ukazateli. Díky výsledkům může obec získat především statistické informace o různorodosti, intenzitě a kvalitě využívání ploch v území.

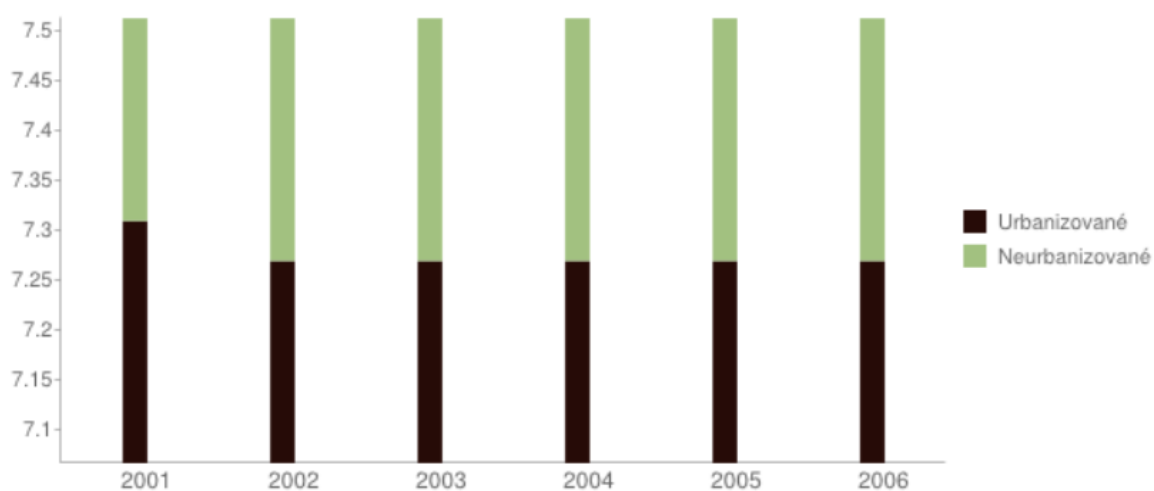
Obrázek 1 Využití půdy na území Chotěšice

POLOŽKA [ha]	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celková výměra	2250.97	2250.98	2251.03	2251.02	2251.05	2251.05
Zemědělská půda	1296.56	1296.42	1296.47	1295.51	1295.55	1295.51
z toho: orná	1153.97	1146.47	1146.52	1146.08	1146.12	1146.12
z toho: zahrady	20.45	20.44	20.44	20.35	20.35	20.35
z toho: sady	5.62	5.62	5.62	5.62	5.62	5.58
z toho: chmelnice	0	0	0	0	0	0
z toho: vinice	0	0	0	0	0	0
z toho: louky	116.52	123.89	123.89	123.46	123.46	123.46
Lesní půda	701.25	702.28	702.28	703.14	703.14	703.14
Vodní plochy	108.99	109.13	109.13	109.13	109.13	109.13
Zastavěné plochy	32.11	32.12	32.08	32.02	32.03	32.06
Ostatní plochy	112.06	111.03	111.08	111.22	111.21	111.21

Zdroj: Udržitelné využití území Chotěšice

Obrázek 2 Podíl urbanizovaného území na správním území obce Chotěšice

Zdroj: Udržitelné využití území Chotěšice

Rozdělení pozemků ve struktuře na urbanizované a neurbanizované území (rok 2007)

Orná půda	Neurbanizovaná
Chmelnice	Neurbanizovaná
Vinice	Neurbanizovaná
Zahrady	Urbanizovaná
Ovocné sady	Neurbanizovaná
Trvalé travní porosty	Neurbanizovaná
Zemědělská půda	Neurbanizovaná
Lesní půda	Neurbanizovaná
Vodní plochy	Neurbanizovaná
Zastavěné plochy	Urbanizovaná
Ostatní plochy	Urbanizovaná
Plantáž dřevin	Neurbanizovaná
Dráha	Urbanizovaná
Dálnice	Urbanizovaná
Silnice	Urbanizovaná
Ostatní komunikace	Urbanizovaná
Ostatní dopravní plocha	Urbanizovaná
Zeleň	Neurbanizovaná
Sportoviště a rekreační plocha	Urbanizovaná
Hřbitov, urnový háj	Urbanizovaná
Kulturní a osvětová plocha	Urbanizovaná
Manipulační plocha	Urbanizovaná
Dobývací prostor	Urbanizovaná
Skládka	Urbanizovaná
Jiná plocha	Urbanizovaná
Neplošná půda	Neurbanizovaná
Neurčeno	Urbanizovaná

Zdroj: Udržitelné využití území Chotěšice

Obrázek 3 Vývoj hustoty osídlení obce Chotěšice

Obec Chotěšice		2001	2002	2003	2004	2005	2006
Hustota osídlení celého správního území (obyvatel/km ²)	ρ_{celk}	14	14	14	14	14	14
Hustota osídlení urbanizovaného území (obyvatel/km ²)	ρ_{urb}	194	198	197	195	196	193
Hustota osídlení urbanizovaného území (obyvatel/ha)	ρ_{urb}	1.94	1.98	1.97	1.95	1.96	1.93

Zdroj: Udržitelné využití území Chotěšice

Kněžice - Akční plán udržitelné energie pro 5 obcí Mas Mezilesí

- cílem Akčního plánu udržitelné energie je snížení skleníkových plynů o 45 % proti roku 2005
- Akční plán má tato zaměření – viz níže

Zaměření akčního plánu udržitelné energie

ODVĚTVÍ a oblasti činností	HLAVNÍ činnosti/opatření pro každou oblast činnosti	Odpovědné oddělení, osoba nebo společnost (v případě zapojení třetích stran)
BUDOVY, VYBAVENÍ/ZAŘÍZENÍ A PRŮMYSLOVÁ ODVĚTVÍ:		
Obecní budovy, vybavení/zařízení	1: realizace komplexního zateplení u obecních budov 2: výměna zdrojů tepla v obecních budovách 3: napojení na rozvody KVET (používání nízkoemisní elektřiny) 4: zavedení energetického managementu	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí
Terciární (neobecní) budovy, vybavení/zařízení	1: napojení na rozvody KVET (používání nízkoemisní elektřiny)	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí
Obytné budovy	1: komplexní zateplování budov 2: výměna zdrojů tepla 3: napojení na rozvody KVET (používání nízkoemisní elektřiny)	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí
Městské/obecní veřejné osvětlení	1: obměna veřejného osvětlení (kompletní výměna světelných bodů za nové s LED technologií) 2: napojení na rozvody KVET (používání nízkoemisní elektřiny)	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí
Průmyslová odvětví (kromě odvětví, která jsou zahrnuta do ETS) a malé a střední podniky	1: změna zdroje tepla a elektrické energie (napojení na rozvody KVET - používání nízkoemisní elektřiny)	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí

DOPRAVA:		
Obecní vozový park	-	-
Veřejná doprava	-	-
Soukromá a komerční doprava	-	-
Jiné - prosím uveďte: _____	-	-
MÍSTNĚ VYROBENÁ ELEKTRICKÁ ENERGIE:		
Vodní energie	-	-
Větrná energie	-	-
Fotovoltaika	1: instalace fotovoltaických zařízení bude probíhat pouze v rámci samostatných objektů při renovacích či u novostaveb	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí
Kombinovaná výroba tepla a elektrické energie	1: kombinovaná výroba tepla a elektrické energie v bioplynové stanici zřízené v Kněžicích v roce 2006	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí
Jiné - prosím uveďte: _____	-	-
MÍSTNÍ VYTÁPĚNÍ/CHLAZENÍ, KOMBIN. TEPLA/ELEKTRINY:		
Kombinovaná výroba tepla a elektrické energie	1: kombinovaná výroba tepla a elektrické energie v bioplynové stanici a výtopna zřízená v Kněžicích	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí
Zařízení dálkového vytápění	1: zřízení CZT v obci Kněžice s napojením 90 % objektů 2: případné rozšíření centrálního zásobování tepla o nové odběratele	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí
Jiné - prosím uveďte: _____	-	-

ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ:		
Strategické městské plánování	-	-
Plánování dopravy/mobility	-	-
Normy pro modernizaci a rozvoj	-	-
Jiné - prosím uveďte: _____	-	-
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY V OBLASTI ZBOŽÍ A SLUŽEB:		
Požadavky/normy pro energetickou účinnost	-	-
Požadavky/normy pro obnovitelnou energii	-	-
Jiné - prosím uveďte: _____	-	-

PRÁCE S OBČANY A ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI:		
Poradenské služby	1: poradenské služby externího energetika 2: vydávání informačních materiálů (letáků, brožur a dalších tiskovin) a vytvoření informačních stránek o CoM v rámci webových stránek obcí	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí
Finanční podpora a granty	1: nízký rozpočet obcí neumožňuje vyhlášenou vysokou finanční podporu pro cílové skupiny obyvatel; lze pouze kalkulovat s mírným příspěvkem na realizaci patřičných opatření za motivačním účelem	-
Zvyšování informovanosti a vytváření místních sítí	1: realizace kampaně Display 2: přednášky na téma výměny kotlů	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí
Školení a další vzdělávání	1: školení v energetickém managementu pracovníků obcí	zástupci dotčených obcí MAS Mezilesí a předseda MAS Mezilesí
Jiné - prosím uveďte: _____	-	-
JINÁ ODVĚTVÍ - Prosím uveďte:		
Jiné - prosím uveďte: _____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Význam strategie: Akční plán udržitelné energie je velmi komplexní strategií v oblasti energetiky, která má svůj výrazný význam v rámci 5 obcí MAS, z nichž Kněžice hrají dominantní roli. Jde o komplexní a konkrétní kroky z naplňování hlavního cíle, kterým je snižování skleníkových plynů. Tento přístup by mohl jít aplikovat i na ostatní obce Mas Mezilesí.

Kolaje - Místní program obnovy venkova 2010 – 2014

- jde o usnesení zastupitelstva k Místnímu programu obnovy venkova
- ve stručnosti jsou definovány priority: ochrana ŽP; údržba a opravy nemovitostí i věcí movitých; údržba a úprava veřejného prostranství; oblast kultury; veřejný pořádek; sociální služby; podpora podnikání

Význam strategie: Strategie stručně popisuje své místní cíle, jsou definovány oblasti rozvoje.

Libice nad Cidlinou – soustava studií

- urbanistické studie, jejichž cílem je vytvořit celek, který podporuje možnosti návštěvníků Libici pochopit v její celistvosti od minulosti po dnešek. Řešená místa: zahradní divadlo, molo u rybníka, úprava vodní hasičské nádrže, návrh ubytování, zřízení informačního centra spolu s knihovnou a muzeem, vytvoření pískové řeky, návrh procházkových poznávacích okruhů pro turisty, speciální informační letáky, úprava hradiště.

Význam strategie: Nejedná se o typický rozvojový dokument, ale o urbanistické řešení místních oblastí. Studie jsou velmi přínosné, nicméně jsou výrazně endogenní, tj. vážou se na konkrétní místa v obci.

Poděbrady – Strategický plán rozvoje města Poděbrady do roku 2025

- jediný ucelený strategický rozvojový dokument oblasti MAS, který splňuje všechny náležitosti, má definované vize a lze je dávat do souvislostí na celou úroveň MAS.

Město Poděbrady, jakožto přirozené centrum MAS Mezilesí se ve svém dlouhodobém strategickém dokumentu zaměřuje především na tyto klíčové vize:

- Lázeňství a cestovní ruch
- Školství a vzdělávání
- Sociální a zdravotní služby
- Životní prostředí, zeleň
- Bydlení, urbanistická kvalita, vzhled města, památky, infrastruktura
- Kultura, sport, rekreace a volnočasové aktivity
- Řízení a správa města, bezpečnost, informační a komunikační technologie
- Doprava
- Služby, obchod, průmysl, podnikání, zaměstnanost

Město staví svou strategii na kvalitě dopravní obslužnosti území, na kvalitním životním prostředí, které souvisí s funkcí cestovního ruchu, ta je navíc umocněna místním lázeňstvím. V rámci MAS hraje důležitou roli především rozvinutost občanského vybavení jako je školství, sociální infrastruktury a zdravotnictví. Naopak nevýhodou je hluk z místní dopravy. Pro obce MAS, které jsou závislé na Poděbradech je ohrožující fakt, že pracovní příležitosti území jsou omezené a kapacita sociálních služeb není zcela udržitelná, svou roli hraje také kapacita mateřských školek. Území je navíc ohroženo kriminalitou, stagnací úrovně lázeňství či konsekvencemi na trhu práce.

Vize:

1 Lázeňství a cestovní ruch

- spokojenost hostů a turistů
- kvalita a dostupnost přírodních zdrojů

2 Školství a vzdělávání

- dostupnost vzdělávacích zařízení
- spokojenost se vzdělávacími zařízeními
- vzdělanost obyvatel

3 Sociální a zdravotní služby

- dostupnost sociálních a zdravotních služeb
- spokojenost se sociálními a zdravotními službami
- transparentnost financování

4 ŽP, zeleň

- spokojenost s ŽP a zelení
- nakládání s komunálním odpadem

5 Bydlení, urbanistická kvalita, vzhled města, památky, infrastruktura

- parková zeleň
- spokojenost obyvatel s místním společenstvím

6 Kultura, sport, rekreace, volný čas

- spokojenost s kulturou, sportem a volnočasovými aktivitami
- výdaje na tyto oblasti

7 Řízení a správa města

- spokojenost obyvatel
- spokojenost zaměstnanců
- externí financování

8 Doprava

- parkování
- veřejná doprava
- stav komunikací

9 Služby, obchod, průmysl, podnikání

- spokojenost s kvalitou nabízených služeb
- naplněná pracovní místa

Prioritní specifické cíle:

- řešení dopravy v klidu v centru města, vybudování severního obchvatu, zpracování vyváženého konceptu dopravy
- zajištění kvalitní, dostupnou a dostatečně kapacitní respitní péči

- VŠ
- budování a rekonstrukce multifunkčního vzdělávacího zařízení
- zajištění pohotovostních služeb
- zachování a revitalizace zahrad a parků
- rehabilitace lázeňského parku s promenádou
- dobudování infrastruktury služeb cestovního ruchu pro různé cílové skupiny
- podpora zajímavých volnočasových aktivit
- zajištění kvalitní, dostupné a dostatečně kapacitní rezidenční péči
- podpora lehkého a zpracovatelského průmyslu
- rozvíjení celoživotního vzdělávání ve stávajících školách a školských zařízeních pro jednotlivé cílové skupiny
- rekonstrukce a rozšíření Městské knihovny a zajištění odpovídajícího technického vybavení
- zřízení multifunkčního prostoru pro kulturně – společenské aktivity

Význam strategie: Velmi přínosný nadmístní strategický dokument s jasně definovanými cíli. Obsahuje analytickou a návrhovou část. Tyto části podávají informace o různých souvislostech území a generují prioritní oblasti.

Celkový závěr:

Výše uvedené dodané dokumenty v převážné míře nenaplnují prvky strategických koncepcí. Strategický charakter má pouze obec Poděbrady. Ostatní dokumenty týkající se menších obcí jsou nedostatečné s ohledem na komplexní hodnocení MAS Mezilesí. Malé obce s nízkým počtem obyvatel zkrátka tyto dlouhodobé dokumenty v takové míře jako Poděbrady nezpracovávají. Pokud by byly zpracovány, mohlo by však dojít k souhrnnému hodnocení cílů, k definování celkových priorit a podobně. Z toho důvodu je nutné dbát na zpracování celkové koncepce (ISÚ) pro celé území MAS, kde bude v analytické části zhodnocen současný stav a v části návrhové budou definovány prvky rozvoje, a to takové, které jsou typické pro celé území MAS, tj. pro všechny obce. Současné materiály jednotlivých obcí jsou totiž velmi nekomplexní, zabývají se pouze konkrétními kroky v jednotlivých obcích. Přičemž tyto informace nelze použít pro celý rámec MAS. Jde o kusé informace, které o celku jako takovém příliš nevypovídají.

Základní rozvojový potenciál (tj. geografické, socioekonomické, demografické a ekonomicko-hospodářské parametry) území spočívá v silných vazbách na stabilizované největší město v rámci MAS. Okolní obce kolem Poděbrad se kvalitně integrují a tím vytváří procesy vázané na jádro. Poděbrady se tímto spádovým cílem stávají díky populační základně a také z regionálního hlediska – jde o ORP. Oblast okresu Nymburk, kde se MAS nachází, nabízí také kvalitní prvky životního prostředí, tento fakt podporuje potenciál území v oblasti turismu. Ke kvalitnímu životnímu prostředí přispívá také průmysl s nízkým stupněm ekologického zatížení. Z ekonomického hlediska je v území dostupná pracovní síla, problém tvoří její struktura. Z nadregionální úrovně je nutné také podotknout, že Poděbrady se nachází blízko důležité dopravní cesty – dálnice D11 (Praha – Hradec Králové – Trutnov – Polsko).

Slabou stránku území je nedostatečná vybavenost, a to v mnoha ohledech. Soubor obcí vykazuje nízkou vybavenost v oblasti technické infrastruktury, kvalita silnic II. a III. tříd je nedostačující, stejně

tak obslužnost některých obcí. Výraznou nevýhodu tvoří nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatel a s tím související struktura lidských zdrojů. Jde o nevhodnou kvalifikaci pracovních sil, jedná o stav, kdy pracovní síla neodpovídá potřebám zaměstnavatelů, dochází tak k nesouladu poptávky a nabídky na trhu práce. Podnikatelská činnost však také není výrazně intenzivní. Dalším nepříznivým jevem je geografická poloha, ta je sice díky poloze ve Středočeském kraji výhodná vůči dostupnosti hlavního města, nicméně MAS se nachází na okraji tohoto regionu.

Nicméně území má, vzhledem ke kvalitě ŽP, vhodné podmínky pro turismus, avšak turistika je v místě dosti nevyvážená – poměr centra Poděbrad vůči celému mikroregionu. Nízká je také doprovodná infrastruktura pro místní obyvatele – chybějící turistické zázemí. Dále by byly různorodé zájmy různorodých aktérů území potřeba efektivněji zastřešit k naplňování společných cílů, a to prostřednictvím strategického plánování a rozvoje s jasnými střednědobými cíli, nejefektivnějším způsobem je přizpůsobení těchto strategických vizí programovacímu období EU (2014-2020). Důležitým prvkem je také nepodceňovat informační zajištění návštěvníků, současný trend regionálního rozvoje je zaměřen na šíření informací, učení se, atd.

MAS je ohrožena standardními současnými faktory v oblasti urbanizace – dochází k vyliďování venkovských sídel z důvodu nedostatečné občanské infrastruktury a především z hospodářských důvodů, tj. omezenosti místních trhů práce. Území se potýká s emigrací vzdělanostní skupiny mladých obyvatel, jelikož vyšší regionální celky jim dokáží nabídnout více možností, jak na trhu práce, tak v oblasti volného času a vybavenosti. Tím se prohlubuje problém nepříznivé vzdělanostní struktury a nedostatečně kvalifikované pracovní síly. Území se také, ostatně jako celého území ČR, potýká s trendem stárnutí obyvatelstva, který je ještě podpořen uvedenými migračními vlivy. Z nadmístních záležitostí je nutné uvést, že území nedostatečně využívá dotační tituly EU, které jsou pro rozvoj obcí mnohdy rozhodující, území, dle SWOT analýzy Strategického plánu LEADER (nejen) pro období 2007-2013, nezvládlo zemědělské reformy politiky Evropské unie, přičemž zemědělské zaměření oblasti je orientováno na jednostrannou produkci. Dle místních aktérů se území navíc nedostává dostatečné podpory od krajské a státní úrovně. Území tak vykazuje nerovnoměrnost a nedostatek zdrojů pro udržitelný dlouhodobý rozvoj.

Rozvoj skupiny obcí je nutné přizpůsobovat výše uvedenému výčtu slabých stránek a ohrožení, které se v území nachází. Rozvoj je nutné zaměřit především na prvky komunitní plánování, tj. zapojení širokého spektra aktérů do rozvoje území, s důrazem na: inovace, moderní metody informačních technologií, vzdělání, spolupráci, komunikaci.

Důležitá je především efektivnější spolupráce mezi samotnými obcemi, ale také směrem ven, ke všem zúčastněným aktérům. S tím souvisí také vytváření podnikatelských příležitostí. Rozvoj je nutno zaměřit na silnou stránku území, tj. kvalitní životní prostředí - ve smyslu udržitelného způsobu hospodaření, s tím souvisí také potenciál v cestovním ruchu a turismu (agroturistika, hypoturistika, cyklostezky, apod.).

Dostupné strategie jsou velmi individuální a velmi silně odvětvově zaměřené (především Kněžice – energetika, Poděbrady – lázeňství, cestovní ruch, spádové jádro ORP, apod.), komplexní strategie u mnoha obcí chybí, nicméně jsou vypracovány studie jednotlivých nutných odvětví, což poukazuje na reakci samospráv na problematické okruhy v území, z výše uvedených lze generalizovat na obecnou úroveň MAS nutnost:

- zajištění kvalitní **technické infrastruktury**
- řešení kvality **veřejných prostor**

Vybrané dostupné územní plány obcí MAS Mezilesí:

Dostupnost územních plánů obcí MAS

Obec	dostupný ÚP
Běrunice	dostupný
Cerhenice	nedostupný
Činěves	dostupný
Dlouhopolsko	dostupný
Hradčany	nedostupný
Choťánky	dostupný
Chotěšice	nedostupný
Chroustov	nedostupný
Kněžice	nedostupný
Kněžičky	nedostupný
Kolaje	nedostupný
Křečkov	dostupný
Libice nad Cidlinou	nedostupný
Městec Králové	nedostupný
Odřepsy	nedostupný
Okřínek	dostupný
Opočnice	nedostupný
Pátek	nedostupný
Poděbrady	dostupný
Senice	nedostupný
Sloveč	nedostupný
Sokoleč	nedostupný
Velenice	nedostupný
Velim	dostupný
Velký Osek	dostupný
Vlkov pod Oškobrhem	dostupný

Vrbice	nedostupný
Záhornice	nedostupný

Běrunice:

- rozvoj především venkovského bydlení
- rozvoj drobných ploch výroby – zemědělské, specifické
- rozvoj TI (ČOV)

Rozvíjí se především nutné kroky v oblasti venkovského bydlení a nutné prvky jako je ČOV.

Činěves:

- rozvoj především venkovského bydlení
- rozvoj drobných ploch lehké výroby
- rozvoj smíšené městské funkce

Dlouhopolsko:

- rozvoj bydlení
- rozvoj TI (vodovod, kanalizace)

Choťánky:

- zařízení a stavby občanského vybavení veřejného charakteru a charakteru komerční vybavenosti se zaměřením na obsluhu řešeného území jsou soustředěna do původní zástavby sídla Choťánky.
- obytná zástavba, v sídle Choťánky, má charakter uliční zástavby kolem mírně rozšíření návsi. Statky zde mají převážně kolmou orientaci na přiléhající komunikaci. Na tuto zástavbu navazuje několik kratších kolmých ulic s drobnější zástavbou (chalupy). Obytná zástavba v dalších osadách má spíše novodobý charakter.

Křečkov:

- mírný rozvoj především venkovského bydlení, dále ploch sportovního, občanského vybavení a ploch přírodních (vodní plochy, zahrady, travnaté plochy)

Okřínek:

- mírný rozvoj venkovského bydlení
- mírný rozvoj smíšené venkovské funkce
- rozvoj dopravní infrastruktury
- rozvoj zemědělské výroby
- rozvoj ploch zeleně

Poděbrady:

- dochází k rozvoji hromadného, individuálního a venkovského bydlení; smíšených obytných a lázeňských funkcí; rekreace hromadné, přírodní, zahrádkářských osad; občanského vybavení; občanského vybavení komerčního a sportovního; dopravní infrastruktury; veřejných prostranství; lehké a drobné výroby; vodních ploch; lesních plocha a ploch zeleně

Koncepce rozvoje:

- zachování a podpora charakteru lázeňského sídla a ochrana jeho, v rámci Středočeského kraje ojedinělých, urbanistických, památkových a kulturních hodnot.
- vytvoření podmínek pro úměrný nárůst počtu obyvatel.
- rozvoj města respektuje rozsáhlejší zastavitelné plochy, navržené v dosud platném Územním plánu sídelního útvaru Poděbrady a doplňuje je menšími lokalitami navazujícími na zastavěné území města tak, aby vhodně rozvinuly jeho stávající urbanistickou strukturu.
- dochází k nevelké úpravě hranice vnitřního lázeňského území.
- veřejné občanské vybavení: rozvoj stávající základní školy mezi ulicemi Jeseniova a Jeronýmova a o areál HZS v sadech S. K. Neumanna, rozvoj vysokého školství v sousedství objektu ČVUT u ulice Na Hrázi, rekonstrukce a dostavba objektu Huslík pro potřeby ochrany přírody a plocha pro městské přírodní divadlo severozápadně od jezera.
- Návrh ÚP Poděbrady významným způsobem posiluje funkční plochy pro využití lázeňsko-rekreačního potenciálu řešeného prostoru zejména na levém břehu Labe, když na pravém břehu jsou již stávající prostory pro golf, jednodenní i více denní rekreaci (kemp, restaurace, cyklostezky atd.). V souladu s dalším využívání rozsáhlé vodní plochy po těžbě štěrkopísků jsou navrženy funkční plochy občanské vybavenosti (OV, OS), tak zejména plochy rekreace na plochách přírodního charakteru (RN).

Velim:

- rozvoj především bydlení venkovského, ovšem i městského a příměstského
- rozvoj ploch smíšených venkovských a občanského vybavení
- rozvoj řemeslné a lehké výroby
- rozvoj krajinných prvků – zeleň, přírodní plochy
- rozvoj technické infrastruktury
- rozvoj navazuje na současný stav, rozvíjí současné prvky

Velký Osek

- rozvoj především bydlení navazující na současný stav (rozvoj především ve střední části území)
- dále rozvoj občanského vybavení, technické infrastruktury, sportovních a rekreačních ploch, výrobních ploch, smíšených obytných ploch
- rozvoj navazuje na současný stav, nepřestavuje rozvoj soliterních ploch

Vlkov pod Oškobrhem:

- poměrně velký rozvoj bydlení na jihu území
- dále se rozvíjí sportovní plochy, plochy rekreace a zeleně

Závěr:

Situace v oblasti územních plánů jednotlivých obcí je podobná situaci se strategickými dokumenty a je to logické. Malé sídelní útvary v rámci svých územních plánů uvažují o mírném rozvoji, který představují především plochy bydlení, a to s venkovským charakterem, které jsou reakcí na žádosti FO. Výrazný rozvoj v malých obcích ani není žádoucí. Rozvíjeny jsou zkrátka ty prvky, které urbanistická struktura vyžaduje a ty které zapadají do dimenze obcí. Město Poděbrady opět hraje i v tomto ohledu důležitou roli, jelikož tamní Návrh ÚP má jisté nadmístní vlastnosti, které se dotýkají obcí ve spádovém území (kroky k navýšování počtu obyvatel; podpora lázeňsko-rekreačního potenciálu; rozvoj občanského vybavení - rozvoj stávající ZŠ mezi ulicemi Jeseniova a Jeronýmova a také VŠ). Významně je tedy urbanistická struktura rozvíjena v Poděbradech, v ostatních menších obcích je to zejména individuální reakce na požadavky rozvoje.

Výchozí stav území v tomto ohledu tvoří:

- poměrně silná populační základna pevná v migračních pohybech především v největších městech
- hustota obyvatel koncentrovaná na jihu MAS, zatímco ekonomické problémy typu nezaměstnanosti jsou koncentrované na severu území
- kvalitní podnikatelské prostředí jádrových oblastí, ale také především v obci Kolaje
- velmi nízká podnikatelská aktivita v obci Sloveč a Chroustov
- současný mírný pokles míry nezaměstnanosti, ta se ocitla na vrcholu v roce 2010
- poměrně kvalitní rozmístění struktury školství, nelze vytvářet tlak na to, aby byly školy přítomny ve všech obcích, to je vzhledem k podmínkám a populaci jednotlivých obcí nereálné
- kvalitní rozmístění zdravotnických subjektů
- vysoká závislost na sociálních subjektech, které jsou umístěny především v jádrové oblasti - Poděbrady, dále také v menší míře v obci Velim
- strategické dokumenty představující konkrétní nutné lokální kroky (Činěves - cyklostezka, Kněžice - energetický akční plán, Vlkov pod Oškobrhem - technická infrastruktura)
- nedostupné ÚPD

Komplexní zhodnocení rozvojového potenciálu dle zvolených kritérií:

V tabulce níže jsou vyplněny relevantní údaje všech obcí MAS k jednotlivým definovaným kritériím:

Tabulka 1 Obce MAS a kritéria rozvojového potenciálu

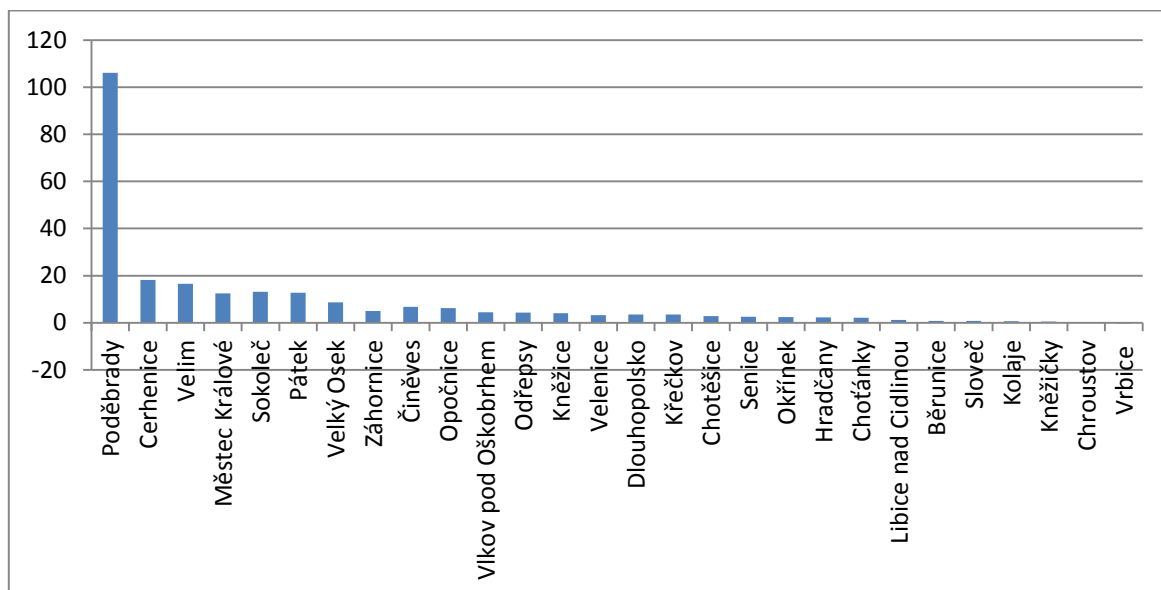
Obec	Průměrné saldo migrace v letech 2003-2013	Průměrná nezaměstnanost v letech 2005-2011	Vzdělávací, zdravotnická a sociální infrastruktura	Strategický dokument
Běrunice	0,82	13,89	MŠ, ZŠ	ne
Cerhenice	18	9,8	MŠ, ZŠ; praktický lékař	ne
Činěves	6,73	10,5	MŠ, praktický lékař	ano
Dlouhopolsko	3,45	11,69	-	ne
Hradčany	2,27	12,84	-	ano
Choťánky	2,09	10,27	-	ne
Chotěšice	2,82	25,6	SOŠ	ano
Chroustov	0,18	15,6	-	ne
Kněžice	4,09	13,4	MŠ, ZŠ; zdr. zařízení	ano
Kněžičky	0,55	9,14	-	ne
Kolaje	0,64	19,2	-	ano
Křečkov	3,45	7,56	-	ne
Obec	Průměrné saldo migrace v letech 2003-2013	Průměrná nezaměstnanost v letech 2005-2011	Vzdělávací, zdravotnická a sociální infrastruktura	Strategický dokument
Libice nad Cidlinou	1	8,34	MŠ, ZŠ; praktický lékař	ano
Městec Králové	12	9,3	MŠ, ZŠ, ZOŠ, nemocnice, praktický lékař, atd.	ne
Odřepsy	4,27	9,74	-	ne
Okřínek	2,45	11,94	-	ne
Opočnice	6,27	11,69	stomatolog	ne
Pátek	12,73	7,8	-	ne
Poděbrady	106	6,96	vše	ano
Senice	2,55	6,34	gynekolog	ne

Sloveč	0,82	11,26	-	ne
Sokoleč	13,18	10,79	-	ne
Velenice	3,18	8,09	-	ne
Velim	17	8,73	vše	ne
Velký Osek	9	8,11	MŠ, ZŠ; praktický lékař	ne
Vlkov pod Oškobrhem	4,45	9,76	-	ne
Vrbice	-0,27	10,63	-	ne
Záhornice	5	13,79	-	ne

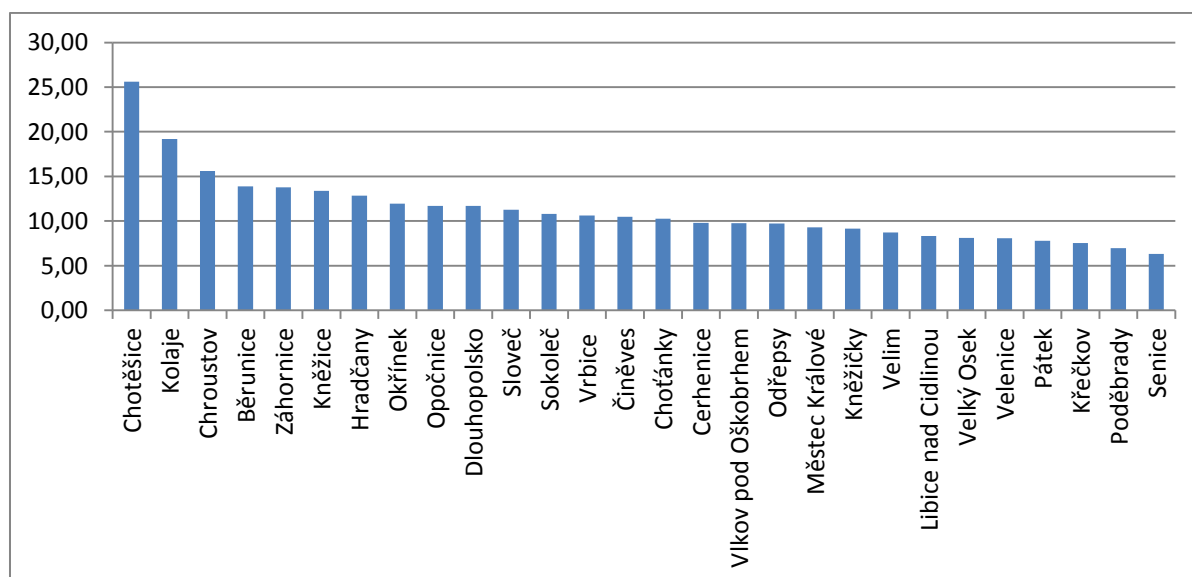
V rámci údajů výše lze vygenerovat pořadí obcí dle statistik – viz graf 3 a 4.

Migrace: Pořadí obcí MAS dle průměrného salda migrace v letech 2003-2013

Je zřejmé dominantní postavení Poděbrad, které hraje v rámci pohybu obyvatel důležitou roli. Tento pohyb obyvatel je několikanásobně vyšší nežli u obcí, které se umístily na dalších místech. Nejlépe si vedou obce Poděbrady, Cerhenice, Velim a Městec Králové. Nejhůře poté obec Vrbice, kde je průměrné saldo migrace, jako u jediné obce MAS, dlouhodobě negativní.

Graf 1 Nezaměstnanost: Pořadí obcí MAS dle průměrné registrované míry nezaměstnanosti v letech 2005-2011

V rámci průměrné nezaměstnanosti z let 2005-2011 je prokazatelné, že oblastmi s nejhůřší situací jsou obce Chotěšice a Kolaje. Dlouhodobě nejlepší situace vládne v obcích Senice, Křečkov, Poděbrady. Zajímavá je souvislost míry

nezaměstnanosti obce Kolaje a její podnikatelské aktivity. Zatímco podnikatelská aktivita je v souvislosti s počtem obyvatel v rámci MAS nejlepší, míra nezaměstnanosti je dlouhodobě takřka nejhorší. Pro komplexní pohled na rozvojový potenciál obcí byla zhodnocena všechna tato kritéria za pomoci následujícího vzorce:

Rozvojový potenciál = index migrace + index nezaměstnanosti + index vzdělávací, zdravotnické a sociální infrastruktury + index strategických dokumentů

Kde:

Index migrace = saldo průměrné migrace v letech 2003-2013/počet obyvatel

- kde maximální hodnotě (tj. nejlepší situaci) tohoto podílu je přiřazena hodnota 100, minimální 0. Každou hodnotou mezi tímto rozptylem, tzn. každým podílem migrace a počtu obyvatel dle jednotlivých obcí je podělena hodnota 100, číslo je poté vynásobeno hodnotou 0,3 (tj. váha kritéria).

Index nezaměstnanosti = nejvyšší průměrné hodnotě registrované nezaměstnanosti z let 2005-2011 je přiřazena hodnota 0, nejnižší průměrné nezaměstnanosti (tedy nejpříznivější situaci) hodnota 100. Každou hodnotou mezi tímto rozptylem je podělena hodnota 100, číslo je poté vynásobeno hodnotou 0,3 (tj. váha kritéria).

Vzdělávací, zdravotnické a sociální infrastruktury = hodnota 0,3 (tj. váha kritéria) je násobena hodnotou 0 – pokud se v území nenachází vzdělávací, zdravotnické ani sociální subjekty, hodnotou 33 – v případě, že se v území nachází jen 1/3 této infrastruktury, hodnotou 66 v případě, že se v území nachází 2/3 výše uvedených subjektů (např. škola a lékař, či lékař a sociální subjekt) a hodnotou 100 pokud jsou v území zastoupeny všechny tyto 3 prvky infrastruktury.

Index strategických dokumentů = hodnota 0,1 (tj. váha kritéria) je vynásobena hodnotou 1 – pokud obec disponuje strategickým dokumentem nebo hodnotou 0 – pokud obec strategický dokument nemá.

Výsledky jsou obsaženy v posledním sloupci tabulky níže:

Obce MAS a komplexní index rozvojového potenciálu dle zvolených kritérií

Obec	Počet obyvatel	Průměrné saldo migrace v letech 2003-2013	Průměrná nezaměstnanost v letech 2005-2011	Vzdělávací, zdravotnická a sociální infrastruktura	Strategický dokument	<u>Index rozvojového potenciálu</u>
Běrunice	835	0,82	13,89	MŠ, ZŠ	ne	29
Cerhenice	1 666	18	9,8	MŠ, ZŠ; praktický lékař	ne	51

Obec	Počet obyvatel	Průměrné saldo migrace v letech 2003-2013	Průměrná nezaměstnanost v letech 2005-2011	Vzdělávací, zdravotnická a sociální infrastruktura	Strategický dokument	<u>Index rozvojového potenciálu</u>
Činěves	514	6,73	10,5	MŠ, praktický lékař	ano	51
Dlouhopolsko	230	3,45	11,69	-	ne	31
Hradčany	251	2,27	12,84	-	ano	26
Choťánky	426	2,09	10,27	-	ne	27
Chotěšice	315	2,82	25,6	SOŠ	ano	15
Chroustov	209	0,18	15,6	-	ne	16
Kněžice	510	4,09	13,4	MŠ, ZŠ; zdr. Zařízení	ano	34
Kněžičky	177	0,55	9,14	-	ne	28
Kolaje	81	0,64	19,2	-	ano	15
Křečkov	359	3,45	7,56	-	ne	34
Libice nad Cidlinou	1 306	1	8,34	MŠ, ZŠ; praktický lékař	ano	47
Městec Králové	2 939	12	9,3	MŠ, ZŠ, ZOŠ, nemocnice, praktický lékař, atd.	ne	48
Odřepsy	320	4,27	9,74	-	ne	33
Okřínek	166	2,45	11,94	-	ne	30

Opočnice	455	6,27	11,69	stomatolog	ne	40
Pátek	662	12,73	7,8	-	ne	40
Poděbrady	14 013	106	6,96	vše	ano	64
Senice	200	2,55	6,34	gynekolog	ne	48
Sloveč	535	0,82	11,26	-	ne	23
Sokoleč	948	13,18	10,79	-	ne	32
Velenice	222	3,18	8,09	-	ne	36
Velim	2 186	17	8,73	vše	ne	61
Velký Osek	2 220	9	8,11	MŠ, ZŠ; praktický lékař	ne	49
Vlkov pod Oškobrhem	91	4,45	9,76	-	ne	55
Vrbice	174	-0,27	10,63	-	ne	22
Záhornice	419	5	13,79	-	ne	26

Dle indexu rozvojového potenciálu si nejlépe stojí tyto obce:

- Poděbrady
- Velim
- Vlkov pod Oškobrhem

Všechna kritéria jsou dána do synergie a za pomoci matematického vzorce je vypočten rozvojový potenciál. Výsledný index potvrzuje dominanci Poděbrad, jakožto sídla, které kromě své geograficko-regionální dominance, hraje důležitou roli i s ohledem na zvolená kritéria. Poděbrady mají nejpriznivější migrační pohyby obyvatel v rámci MAS, jejich nezaměstnanost je naopak dlouhodobě jedna z nejnižších. Obec nabízí sociální, zdravotnické a vzdělávací subjekty. Významně dobře si také vede obec Velim a Vlkov pod Oškobrhem. Naopak nejhůře se umístila obec Kolaje a Chotěšice. V obci Kolaje je přitom nejpriznivější situace v oblasti podnikatelské aktivity – ovšem s v souvislosti se zvolenými kritérii si obec stojí nejhůře. Její migrační pohyby jsou dlouhodobě nepřiznivé a nezaměstnanost (stejně jako v Chotěšicích) je v rámci obcí MAS nejvyšší – dlouhodobě dosahuje hodnoty až 19,20 %, v obci Chotěšice je to až 25,60 %.

B.6. SWOT analýza celková

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Blízkost Prahy.	1. Nestabilní podmínky v zemědělství.
2. Dobré podmínky pro vzdělávání.	2. Možnost kolapsu lázeňství.
3. V některých místech vzdělanost nad celostátním průměrem.	3. Sezónní práce v zemědělství.
4. Pracovní příležitosti i pro nekvalifikované občany.	4. Zhoršující se dopravní obslužnost v okrajových částech sledovaného území.
5. Dobrá dopravní dostupnost.	5. Časté povodně v rovině a nedostatečná protipovodňová ochrana v některých částech regionu.
6. Poměrně velký závod na výrobu automobilů v Kolíně.	6. Hodně malých obcí s nedostatkem trvalých pracovních příležitostí.
7. Aktivní přístup obcí k zaměstnávání sociálně slabých občanů.	7. Nutnost dojíždění za prací.
Příležitosti:	Hrozby:
1. Dostupnost zaměstnání v přiměřené vzdálenosti od bydliště.	1. Zařazení lázeňství do nestandardní zdravotní péče.
2. Přijatelná dopravní obslužnost z přirozených regionálních center.	2. Zhoršování podmínek pro rozvoj zemědělství a podnikání v něm.
3. Možnost podnikání ve službách a cestovním ruchu.	3. Rostoucí odvody za zaměstnance.
4. Systémová a dlouhodobá státní strategie v zemědělství.	4. Nezájem lidí pracovat přechodně na místě, které neodpovídá jejich kvalifikaci.
5. Zlepšení hospodářské situace státu.	5. Komplikovanější klimatické podmínky.
6. Návrat živnostníků do nestínové ekonomiky.	6. Ztráta zahraničních trhů.
7. Větší návštěvnost cizinců v lázních a okolí.	7. Složitá mezinárodní situace a nemožnost práce v zahraničí.
8. Větší podpora mezinárodní spolupráce i v jiných, než příhraničních regionech.	8. Narůstající byrokracie.

B.7. SWOT analýzy v území vybraných oblastí rozvoje

B.7.1. SWOT analýza stavu území a obcí

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Atraktivní lokality pro městské i venkovní bydlení 2. Kvalitní nabídka přechodného ubytování v Poděbradech a dalších sídlech – hotely, pensiony	1. Vyšší ceny bytů, pozemků 2. hodnocení zemědělské půdy převážně s vysokým stupněm ochrany brání rozvoji sídel
3. Mírné klimatické podmínky 4. Velký zájem o stavební pozemky v Poděbradech	3. Nízký podíl lesů 4. Nízká atraktivita krajiny (absence hor, rybníků apod.)
5. Nízká hustota populace	5. Velké plochy zemědělské půdy 6. Nízká biodiverzita
Příležitosti:	Hrozby:
1. Přiměřený rozvoj menších sídel	1. Obsazení bytů a RD osobami, které v regionu nebydlí
2. Zvyšování biodiverzity	2. Tlak developerských společností na vytváření nepřiměřeně rozsáhlé výstavby
3. Defragmentace krajiny	3. Rozšíření zemědělské půdy
	4. Rošíření těžby písku 5. Chátrání opuštěných budov na vesnicích

B.7.2. SWOT analýza obyvatelstva

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Do okolí Poděbrad se stěhují mladé rodiny	1. Malý podíl věkové skupiny 0-14 roků
2. Uchování tradičních zájmových skupin	2. Nízká účast a zájem obyvatel o činnost orgánů obcí
3. Relativně dobré životní podmínky	3. Absence občanského sepjetí s venkovem
4. Region nebyl nikdy postižen přírodními nebo společenskými katastrofami	4. Málo pracovních příležitostí uvnitř regionu
5. Relativní blízkost Prahy	5. Malý počet ekonomických subjektů
6. V rámci ČR má region nízkou nezaměstnanost	6. Nutnost dojíždky za zaměstnáním
7. Silný sektor služeb	
8. Zemědělská tradice	
Příležitosti:	Hrozby:
1. Vytvoření příznivých podmínek pro mladé rodiny	1. Stárnutí populace
2. Stabilní ekonomické podmínky – příležitost pro investory	2. Stěhování do měst
3. Lepší propojenost veřejné sféry a podnikatelů při realizaci komerčních projektů	3. Hospodářská krize ničí malé firmy a živnostníky
	4. Ohrožení maloobchodníků velkými obchodními řetězci

B.7.3. SWOT analýza technické infrastruktury

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Příkladný projekt výtopny v Kněžicích	1. Absence inženýrských sítí v některých obcích
2. Hydroelektrárna v Poděbradech	2. Nedostatečně vybudovaná kanalizace v menších sídlech
3. Dostatečná kapacita vodovodní sítě	3. Málo ČOV v menších obcích
4. Nízké zatížení tranzitními komunikacemi	4. Absence centrálních zdrojů tepla (kromě Poděbrad) 5. Vysoké zastoupení neekologických lokálních zdrojů tepla
Příležitosti:	Hrozby:
1. Dotace z EU urychlují výstavbu inženýrských sítí	1. Zdražování cen energií – používání tuhých paliv k výrobě tepla
2. Rozvoj energetiky obnovitelných zdrojů a redukce zpracování odpadů	2. Malá obnova a údržba vodních ploch
3. Rozvoj vodní energetiky	3. Pokračující trend lokálních spaloven

B.7.4. SWOT analýza dopravy

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Dobrá dopravní dostupnost	1. Slabé železniční spojení
2. Hustá silniční síť	2. Špatný stav silnic
3. Dobré napojení na dálnici D 11	3. Nevyhovující stav obecních chodníků
4. Železniční tratě	4. Malý počet cyklostezek
5. Využití lodní dopravy	5. Velký počet přepravovaných občanů
6. Dobrý terén pro rozvoj cyklistických tras	6. Nízká intenzita spojů veřejné dopravy
	7. Nedostatečné napojení na páteřní dopravní síť periferních obcí - nutnost zajištění dopravní obslužnosti z malých obcí do obcí se vzdělávacími institucemi.
	8. Bezbariérový přístup – deficit
	9. Slabá spolupráce a koordinace se sousedními regiony
Příležitosti:	Hrozby:
1. Reliéf je vhodný pro výstavbu cyklostezek	1. Ztrátová veřejná doprava
2. Dobré napojení na dálnici je výhodné pro investory	2. Rušení spojů veřejné dopravy
3. Zkvalitnění a rozšíření veřejné dopravy (autobusové a vlakové nádraží je v Městci Králové a v Poděbradech, z okolních obcí je obtížné cestovat, aby spoje vždy dobře navazovaly)	3. Zhoršení stavu komunikací nižší třídy
4. Zlepšení stavu silnic nižší třídy	4. Nedostatek financí k rozvoji cyklotras
5. Rozvoj lodní dopravy	5. Nedostatek financí k rozvoji lodní dopravy
6. Spolupráce se sousedními regiony	6. Nezájem obyvatel o využívání ekologických

	forem dopravy

B.7.5. SWOT analýza vybavenosti obcí a služeb

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Dostatečný počet lékařů stomatologů	1. Žáci musí dojíždět za základním vzděláním
2. Mateřské školky i v malých obcích	2. Málo možností postgraduálního vzdělání
3. Dostatek odborných středních škol v rámci ORP	3. Relativně špatná dostupnost záchranné služby
4. Prosperující městská nemocnice Městec Králové	4. Málo lékařských detašovaných pracovišť
5. Poděbrady se nachází ve Středočeském kraji, který tvoří prstenec kolem Prahy. Stř. kraj je jedním z nejlidnatějších krajů.	5. Nedostatečné propojení firem a škol, vyhledávání sponzorů.
6. Kladný demografický vývoj počtu dětí v nejmladších věkových kategoriích (do 10 let věku).	6. Nedostatečná podpora rozvoje satelitů v menších obcích.
7. Možnost výběru MŠ v obci Poděbrady (soukromé x státní).	
8. Velký počet knihoven i v malých obcích	
Příležitosti:	Hrozby:
1. Zvyšující se poptávka po zařízeních pro seniory	1. Stárnutí populace a nedostatečné kapacity domů s pečovatelskou službou
2. Zájem obyvatelstva o vzdělání, růst potřeby celoživotního vzdělávání.	2. Úbytek žáků a zánik venkovských škol

3. Zvyšující se úroveň vzdělanosti obyvatelstva, jejich životní preference i vztah k regionu.

B.7.6. SWOT analýza spolkového života a volnočasových aktivit

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Aktivita ze strany zájmových spolků (myslivci, SDH, rybáři)	1. Málo cyklostezek
2. Silná tradice spolků	2. Nedostatečný počet společenských akcí ze strany obcí
3. Velký počet fotbalových hřišť	3. Nedostatečný počet variabilních sportovišť 4. Stárnutí populace s nízkým zájmem o volnočasové aktivity
Příležitosti:	Hrozby:
1. Stoupající poptávka po sportovních aktivitách	1. Malý zájem o veřejné dění
2. Rozvoj sponzoringu sportovních aktivit	2. Ztráta sepětí s venkovem u nové generace
3. Dotační podpora aktivit	3. Zánik tradičních spolků
4. Budování cyklostezek	4. Růst ceny volnočasových aktivit
5. Budování obchvatů obcí	
6. Dostatečná plocha k rozvoji volnočasových aktivit	

B.7.7. SWOT analýza přírodních faktorů

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Absence ekonomických subjektů zatěžující ŽP	1. Lokální výskyt ekologických zátěží
2. Silné stránky	2. Znečištění Labe a jeho přítoků
3. Kvalitní životní prostředí v porovnání s celostátním průměrem ČR	3. Nízká rozmanitost krajiny a ekosystémů
4. Vyšší podíl zemědělské půdy v porovnání s celostátním průměrem ČR	4. Hluková a emisní zátěž díky průjezdní dopravě
5. Kvalitní zdroje spodních vod	
6. Nízká hustota populace a absence velkých sídel	
7. Nízký stupeň poškození krajiny těžbou nerostných surovin	
8. Nízké radonové riziko	
9. Energeticky nenáročný region a obnovitelné zdroje energie	
10. Legislativní ochrana ekologicky cenných území	
Příležitosti:	Hrozby:
1. Zachování přírodního potenciálu a šetrný přístup k přírodě, zvýšení biodiverzity	1. Povodňové riziko
2. Zlepšení kvality půd	2. Priorita využití krajiny pro hospodářské účely před šetrným vztahem k životnímu prostředí
3. Konceptní ochrana před přírodními riziky (povodňová hrozba)	3. Degradace půd a eutrofizace vod
4. Růst obnovitelných zdrojů energie, omezení lokálního vytápění	4. Riziko poškození oblasti suchem
5. Otevírka ložisek nerostných surovin (pískovny a štěrkovny)	5. Ohrožení kvality ovzduší dálkovými imisemi

6. Zlepšení kvality Labe	6. Návrat k vytápění tuhými palivy
7. Rozvoj ekologického zemědělství a agroturistiky	7. Rozšíření invazivních organizmů

B.7.8. SWOT analýza zemědělství

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Tradiční region	1. Převažující orná půda
2. stabilní plochy orné pudy	2. Velké výměry lánu
3. vysoká bonita půdy	3. Aplikace hnojiv
4. stabilita podzemních vod	E. eutrofizace půd
5. realizované plošné investice do zemědělského půdního fondu	
6. příznivé klimatické podmínky pro zemědělství	
7. vysoký podíl zemědělské půdy z celkové výměry cca 70 %	
Příležitosti:	Hrozby:
1. fragmentace zemědělské půdy do menších (původních) celků včetně obnovy remízu	1. Další zábory ZPF v důsledku další nepřirozené urbanizace území (logistická centra)
2. koordinace tras lokálních ÚSES – biokoridorů se záměry fragmentace současných ploch zemědělské půdy	2. Zánik melioračních systémů v důsledku jejich nedostatečné správy a údržby
3. rozvoj činnosti ekologického zemědělství	3. Změna klimatu – nechráněné prostory vůči nárazovým větrům
4. rozvoj intenzivního zemědělství	
5. rozvoj agroturistiky	
6. Rozvoj lázeňských lesů a přírodních ploch	

7. Obnova stromořadí	
8. Ochrana kvalitní zemědělské půdy	
9. Obnovit a udržet stabilitu lesních ekosystémů	

B.7.9. SWOT analýza cestovního ruchu

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Tradiční lázeňství a navazující sféra služeb	1. Nedostatek historických památek
2. Kvalitní životní prostředí	1. Nedostatek přírodních koupališť
3. Zahraniční klientela	3. Náročná správa rekreačních lázeňských ploch města a kulturních památek
4. Ideální napojení na hlavní silniční a železniční trasy	4. Specifické profese vyplývající z lázeňství neumožňují mobilitu pracovní síly
5. Dobrá dopravní dostupnost hlavního města a okolních větších sídel	5. Nízký počet ubytovacích kapacit
6. Čisté životní prostředí	6. zimní rekreace není s ohledem na klimatické podmínky plnohodnotná
7. široká nabídka sportovně rekreačních činností	
Příležitosti:	Hrozby:
1. Spolupráce na rozvoji lázeňství s jinými poskytovateli této péče mimo MAS	1. Zhoršení hospodářských podmínek v menších sídlech
2. Vytvářet podmínky pro rozvoj drobného podnikání v menších sídlech	2. zvýšení počtu nezaměstnaných
3. Budování cyklostezek	3. Finanční náročnost agroturistiky
4. Rozvoj lodní dopravy	4. Nedostatek klientů
5. Rozvoj agroturistiky	5. Preference intenzivního zemědělství před využitím ploch k agroturistice
6. Možnost rekreačního bydlení – obnova původních sídel	

B.7.10. SWOT analýza odpadového hospodářství

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Energeticky soběstačná obec Kněžice	1. Velká vzdálenost skládek
2. Malý výskyt černých skládek	2. Absence recyklačních linek
3. Malé ekologické zátěže	3. Nízký výskyt dělených kontejnerů v menších obcích
4. Nezatěžování území MAS skládkou TKO	4. Neochota obyvatel recyklovat
5. Nezatěžování území MAS spalovnou	5. Spalování odpadů v lokálních zdrojích tepla
6. Nízká produkce odpadů	
7. Vysoký poměr BRO	
Příležitosti:	Hrozby:
1. Rozvoj bioplynových stanic	1. Zvýšení ceny uskladnění odpadů
2. Zvýšení třídění odpadů	2. Nárůst produkce odpadů
3. Lepší využití biologicky rozložitelných odpadů	3. Naplnění kapacity blízkých skládek komunálního odpadu
4. Snížení produkce odpadů	4. Nárůst toxického odpadu
5. Budování nových ČOV	5. Vysoká citlivost vodních rezervoárů na kontaminaci
6. Využití dotací	6. Pokračující spalování odpadů v lokálních zdrojích
	7. Nedůvěra obyvatel k úředníkům a politikům propagujících recyklaci

B.7.11. SWOT analýza energetiky

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Rozmístění zařízení pro využití bioodpadu	1. Rozmístění třídících linek a koncových zařízení k využití odpadů
2. Sběrné dvory a místa ve vlastnictví obcí	2. Vzdálenost skládky
3. Spolupráce obcí se školami	3. Náklady na odvoz SKO a tříděného odpadu
4. Vzájemné konzultace mezi obcemi	4. Přístup občanů k problematice odpadů, hlavně k třídění
5. Stabilní produkce a složení odpadů	
Příležitosti:	Hrozby:
1. Dotace z evropských i místních zdrojů	1. Zvýšení cen za uložení odpadu na skládku
2. Meziobecní spolupráce v rámci vytvoření konkurenčního prostředí	2. Navýšení ceny od svozové společnosti
3. Meziobecní spolupráce za účelem snižování nákladů na OH	3. Nevhodné změny legislativy
4. Nastavit systém třídění bioodpadu	4. Zvyšování lokálního spalování odpadů
5. Využití nových technologií pro zpracování odpadů	5. Růst ceny energie

C. Strategická část

Návaznost na strategické dokumenty patří ke strategické části. Důležité je, aby strategie území působnosti MAS měla oporu ve strategických dokumentech, zejména aby byla v souladu se strategiemi vyššího řádu (kraj). Soulad se strategiemi obcí v území působnosti MAS by měl být dán způsobem projednávání ISÚ – komunitně, ve spolupráci se zástupci obcí a organizací. Právě tak inspirace odjinud (aplikace příkladů dobré praxe, nová řešení) by měla být oporou pro návrh strategické části i pro jednotlivé programové rámce, které jsou její součástí

Samostatně je třeba zpracovat část strategie pro území velkoplošných chráněných území (CHKO, Národní parky – dále jen VCHÚ). V případě, že VCHÚ leží na území více MAS, dohodnou se tyto MAS ve spolupráci se správou předmětné VCHÚ na jednotné osnově strategie pro území VCHÚ vč. vytýčení opatření, priorit, a dalších částí strategie, tyto návrhy pro území VCHÚ budou ve strategii zřetelně odděleny či zvýrazněny, a to stejnou formou ve všech ISÚ MAS v jednom VCHÚ. Opatření a další části strategií jednotlivých MAS však nemusí být shodné, lišit se mohou i priority jednotlivých MAS na území jednoho VCHÚ. Plán péče VCHÚ lze použít jako podklad, stejně jako ostatní rozvojové strategické dokumenty platné pro dané území, z plánu péče VCHÚ však nelze přímo přebírat návrhy opatření. Správa VCHÚ bude jednotlivými MAS vyzvána k odsouhlasení té části návrhu strategie, která se týká VCHÚ, její vyjádření připojí jednotlivé MAS k dokumentaci projednání návrhové části ISÚ.

C.1. Definování MISE

Integrovaná strategie území (ISÚ) Místní akční skupiny Mezilesí (také „MAS Mezilesí“ nebo pouze „MAS“) je celkovou střednědobou strategií území vymezeného správními obvody obcí v územní působnosti MAS Mezilesí pro období 2014 - 2020, která vychází na principech komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) vychází ze záměrů dlouhodobého udržitelného rozvoje území. Jejím smyslem je propojit subjekty v území, jejich záměry a obecně zdroje financování těchto záměrů.

Principy, které budou přijaty a které budou závazné pro aktéry ISÚ lze shrnout do následujících 11 bodů:

Principy „11 P“

Princip dlouhodobosti – přesah strategií přes volební období

Princip oživení občanské společnosti – tam, kde člověk bude slyšet, kde aktivní budou mít podporu a možnost účastnit se na směřování komunity

Princip podnikatelské aktivity

Princip ohleduplného hospodaření

Princip úcty k přírodě

Princip úcty k člověku

Princip zlepšení veřejných služeb

Princip MAS jako jednotící prvek regionu

Princip transparentnosti a otevřenosti

Princip učení se včetně inovací a včetně příkladů dobré praxe

Princip transferu znalostí – MAS jako platforma

Jednotícím prvkem principů je

„Respektovat odkaz našich předků čerpáním z jejich pozitivních zkušeností pro společnost a přírodu a zanechat pozitivní odkaz ve společnosti a přírodě pro naše děti“

C.2. Definování dlouhodobé vize rozvoje území

Ústřední motto strategie zní „**MAS Mezilesí pro kvalitu života**“. Tento na první pohled banální slogan ovšem v sobě zahrnuje vizi MAS jako specifického subjektu v regionu Mezilesí. Kvalita života nelze totiž pouze zúžit na kvantifikovatelné vyjádření **ekonomického růstu** a kritérií, kterými se měří. Kvalita života v sobě odráží také aspekty **sociální**, které často bývají stěží měřitelné, jako jsou dobré sousedské vztahy, společenský život v místě bydliště. Samozřejmě faktory jako dostupnost a vzdálenost vzdělání, infrastruktury pro děti, dojezdová vzdálenost do zaměstnání a jiná měřit lze, nicméně nelze je posuzovat izolovaně. V neposlední řadě je potřeba zmínit kritéria **ekologická**, která mají přímý vliv na kvalitu životního prostoru a ekosystému člověka. Zmíněné tři skupiny kritérií charakterizují **vizi udržitelného rozvoje území MAS Mezilesí**, který se snaží o jejich soulad tak, aby i budoucí generace nemusely nést negativní důsledky působení těch předchozích.

<p>„MAS Mezilesí pro kvalitu života“ = Ekonomický růst se sociálními ohledy a respektem k životnímu prostředí</p>
--

Vizí zájmového regionu MAS Mezilesí je takový rozvoj území, který zásadním způsobem zlepší kvalitu života místních obyvatel při zachování příznivého životního prostředí a udržitelném rozvoji podnikatelského sektoru. Takový region pak získá na atraktivitě nejen pro místní obyvatele, ale i pro jeho návštěvníky.

C.3. Prioritní oblasti, podoblasti a specifické cíle rozvoje území

Klíčové Prioritní oblasti (PO) rozvoje území MAS Mezilesí:

- 1) PO 1 - Místní obyvatelé
- 2) PO 2 - Ekologicky příznivý region
- 3) PO 3 - Ekonomické zázemí a podnikatelské prostředí

1) PO 1 - Místní obyvatelé

Zájmový region MAS Mezilesí je v prvé řadě životním prostorem zdejších obyvatel. Měl by proto poskytovat takové zázemí, které bude zajišťovat odpovídající kvalitu života. Takové zázemí je dáno jednak fyzickými investicemi pro zajištění běžného života i pro trávení volného času, jednak bohatým společenským a kulturním životem. Konkrétní opatření by měla vytvářet příznivou situaci pro příjemné bydlení místním obyvatelům, napomáhat řešení společenských konfliktů a řešení konfliktů mezi obecními, celospolečenskými zájmy a zájmy jednotlivce, řešit konflikty mezi ekonomickým rozvojem a ochranou přírody.

Tato prioritní oblast zahrnuje následující podoblasti:

- 1.1 Bezpečnost
- 1.2 Doprava
- 1.3 Školství a vzdělávání
- 1.4 Kulturní a přírodní dědictví
- 1.5 Sociální a zdravotní služby

- 1.6 Sport a volný čas
- 1.7 Veřejná správa
- 1.8 Spolková činnost

Specifické cíle:

- 1.1.1 Zejména bezpečnost v dopravě s důrazem na dopravu silniční, cyklistickou a pěší (chodníky, přechody, retardéry, měření rychlosti, pasportizace komunikací ...) a dále opatření ke snižování kriminality a negativních společenských jevů
- 1.2.1 Zajištění dobré dopravní obslužnosti zejména budováním vhodných a bezpečných komunikací, zastávek, přestupních míst, nákupem vozidel a zavedením integrovaných dopravních systémů, budování cyklostezek
- 1.3.1 Vytváření dostatečných kapacit a dostupnosti předškolních a školských zařízení, vzdělávací aktivity v rámci všech stupňů vzdělávání i v rámci celoživotního vzdělávání s důrazem na uplatnění na trhu práce a na environmentální vzdělávání a osvětu
- 1.4.1 Veřejná infrastruktura pro zpřístupnění a zatraktivnění kulturního a přírodního dědictví, jejich ochrana, obnova a využívání
- 1.5.1 Podpora sociálních a zdravotních služeb rozvíjením jejich infrastruktury a zvyšováním kapacity a dostupnosti s důrazem na jejich decentralizaci a deinstitucionalizaci
- 1.6.1 Budování infrastruktury pro sportovní aktivity a aktivní trávení volného času, podpora pořádání sportovních akcí a sportovních aktivit s důrazem na děti a mládež.
- 1.7.1 Infrastruktura a vybavení pro kvalitní veřejnou správu
- 1.8.1 Podpora investičních a zejména provozních nákladů spolků a dalších právních forem, v nichž se obyvatelé angažují s prioritou pro aktivní spolky s největším přínosem pro rozvoj členských obcí i celého území MAS

2) PO 2 - Ekologicky příznivý region

Ekologicky harmonizovaná oblast, kde jsou respektovány zásady trvale udržitelného rozvoje, je atraktivní nejen pro místní obyvatele, ale i turisty míří do regionu jako cílové destinace. Ekologická osvěta a podnikání orientované na technologie šetrné k životnímu prostředí, jakož i nutná infrastruktura občanské vybavenosti snižují zátěž životního prostředí v regionu a přispívají tak jeho rozvoji. Ekologickému rozvoji území je dána vysoká priorita také pro zemědělsky situovanou oblast – možnost ekologického zemědělství. Rozvíjením této priority dojde k postupnému podílení se na zlepšování stavu životního prostředí v České republice za vyváženého ekonomického rozvoje subjektů.

Tato oblast zahrnuje následující podoblasti:

- 2.1 Biodiverzita
- 2.2 Životní prostředí v sídlech
- 2.3 Půda
- 2.4 Voda a ovzduší
- 2.5 Energetické úspory a obnovitelné zdroje
- 2.6 Odpady
- 2.7 Lesy

Specifické cíle:

- 2.1.1 Ochrana a rozvoj biodiverzity jako cenné hodnoty obzvláště ve venkovském prostoru , ochrana vzácných druhů a cenných stanovišť, monitorování a likvidace nepůvodních druhů
- 2.2.1 Komplex opatření ke zlepšování životního prostředí v sídlech zahrnujících např. revitalizaci ploch, budování nových zelených ploch a výsadbu zeleně či hospodaření se srážkovými vodami

2.3.1 Půda představuje v regionu MAS Mezilesí zásadní výrobní faktor mimořádné kvality, který je potřeba zachovávat a chránit před snižováním jeho kvality a znečišťováním, k tomu napomáhají např. opatření v oblasti nakládání s hnojivem a jejich aplikace, opatření v oblasti nakládání s vodami a proti jejich eutrofizaci a správná zemědělská praxe a vhodná agroenvironmentální opatření

2.4.1 Výstavba a rekonstrukce vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod včetně decentralizovaných řešení, opatření ke snižování emisí zejména ze stacionárních zdrojů, zlepšení odtokových poměrů v krajině a nakládání s vodami včetně protipovodňových opatření

2.5.1 Zahrnuje zejména snížení energetické náročnosti budov, zvyšování účinnosti technologických procesů, podporu nízkouhlíkových technologií, podporu decentralizovaných zdrojů a smart-grid a off grid sítí

2.6.1 Sběr, svoz a separace odpadů s důrazem na odpady biologické a jejich materiálové a energetické využití

2.7.1 Péče o lesy zahrnuje zejména jejich výsadbu a ochranu proti působení ohně, větru, vody, zvěře či nevhodných zásahů člověka, zajišťování druhové rozmanitosti a jejich následně vhodné zpřístupnění

3) Ekonomické zázemí a podnikatelské prostředí

Silná střední třída podnikatelů a živnostníků zajišťuje sociální stabilitu regionu. Zpravidla přináší zaměstnání bez nejruznějších negativních důsledků, proto je i podpora drobného a středního podnikání v této strategii zohledněna. Zvláštní důraz je v rámci všech podoblastí kladen na udržení stávajících a tvorbu nových pracovních míst a na podporu mikropodniků.

Tato oblast zahrnuje následující podoblasti:

- 3.1 Malé a střední podnikání
- 3.2 Zemědělství a lesnictví podnikatelé a potravináři
- 3.3 Sociální podniky
- 3.4 Výzkumné aktivity a spolupráce

Specifické cíle:

3.1.1 Podpora všech forem a odvětví podnikání s důrazem na tvorbu a udržení pracovních míst (včetně sebezaměstnávání) prostřednictvím investic do infrastruktury, provozní podpory a příspěvků na pracovní sílu

3.1.2 Investice do hmotného majetku, investice do nezemědělských činností a investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů

3.1.3 Výstavba, rekonstrukce, rozšíření a vybavení sociálních podniků

3.1.4 Formy spolupráce při řešení konkrétních úkolů, které v konečném důsledku vedou k zlepšení podnikatelského prostředí a ekonomické výkonnosti území

C.4. Návaznost na jiné strategické dokumenty

V aktivitách MAS při tvorbě ISÚ nebyly zjištěny žádné rozpory s níže uvedenými dokumenty, řazenými od celostátního, přes krajský po místní význam.

	Název strategie	Garant	Období	Zdroj
Celostátní	Operační program doprava 2014 - 2020	MD	2014 - 2020	http://www.mmr.cz/getmedia/dac4627c-c5d4-4344-8d38-f8de43cec24d/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na-obdobi-2014-2020.pdf
	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 - 2020	MPO	2014 - 2020	http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/07/OPPIK.pdf
	Operační program Technická pomoc 2014 - 2020	MMR	2014 - 2020	http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/07/OPTP.pdf
	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání	MŠMT	2014 - 2020	http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/07/OP-VVV.pdf
	Operační program Zaměstnanost 2014 - 2020	MPSV	2014 - 2020	http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/07/OPZ_2014-2020_%C4%8Derven_2014.pdf
	Operační program Životní prostředí 2014 - 2020	MŽP	2014 - 2020	http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/07/OP-%C5%BDP.pdf
	Integrovaný regionální operační program pro období 2014 - 2020	MMR	2014 - 2020	http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/07/Programovy-dokument-IROP-02072014.pdf
	Program rozvoje venkova na období 2014 - 2020	MZ	2014 - 2020	http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/07/PRV_do_vlady.pdf
	Koncepce státního rozvoje Cestovního ruchu v České republice na období 2014 - 2020	MMR	2014 - 2020	http://www.mmr.cz/getmedia/dac4627c-c5d4-4344-8d38-f8de43cec24d/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na-obdobi-2014-2020.pdf
	Dopravní politika České republiky pro období 2014 - 2020 s výhledem do roku 2050	MD	2014 - 2020	http://www.mdcr.cz/NR/rdonlyres/6771FC27-DCCC-4B72-BD0E-3EF7E6118704/0/Dopravnipolitika20142020schvalena.pdf
	Státní politika životního prostředí České republiky 2012 - 2020	MŽP	2012 - 2020	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_130108_Statni_politika_zivotního_pros
	Plán odpadového hospodářství České republiky na období 2015 - 2024	MŽP	2015 - 2024	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_140506_Plan_odpady/\$FILE/Plan_odpadoveho_hospodarstvi-060514.pdf
	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (2011 - 2015)	MŠMT	2011 - 2015	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategie_celozivotního_uceni.pdf
	Koncepce podpory mládeže na období 2014 - 2020	MŠMT	2014 - 2020	http://www.msmt.cz/file/33582_1_1/download/

Koncepce (projekt) včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání	MŠMT	2005	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce-vc
Strategie celoživotního učení České republiky	MŠMT	2007 - 2005	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategie_celoz
Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020	MŠMT	2014 - 2020	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategie_2020
Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky	MŠMT	2008 - 2015	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategie-vurcr.pdf
Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání	MŠMT	2013 - 2018	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/zamer-podpory-gramotnosti-2012-final.pdf
Akční plán podpory odborného vzdělávání	MŠMT	2008 - 2015	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/zp_akcniplanpodporyodbornehovzdelavani.pdf
Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 - 2015	MŠMT	2009 - 2015	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/narodni-politika-vyzkumu-vyvoje-a-inovaci-cr-na-leta-2009_2015.pdf
Národní plán proti chudobě	MPSV	2014 - 2020	http://www.asocr.cz/addons/101%20RHSD/Narodni-plan-boje-proti-chudobe.pdf
Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 - 2015	ÚV	2011 - 2015	http://www.mpsv.cz/files/clanky/17082/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf
Státní kulturní politika	MK	2015 - 2020	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/aktualizace-statni-kulturni-politiky-na-leta-2013-2014-s-vyhledem-na-roky-2015-2020.pdf
Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím (2013)	ÚV	2013	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/hlavni-oblasti-statni-dot-pol-nez-org-2013.pdf
Koncepce památkové péče v České republice na léta 2011 - 2016	MK	2011 - 2016	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/Koncepce_pamatkove_pece_schvalene_zneni.doc
Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví 2014+	MK	2014 +	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategie-podpory-vyuziti-potencialu-kulturniho-dedictvi-2014-.pdf
Digitální Česko v. 2.0 Cesta k digitální ekonomice	MPO	2013 - 2020	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/digicesko2.pdf
Strategie realizace smart administration v období 2007 - 2015	MV	2007 - 2015	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/sa_strategiesmartadministration_2007_2015_v2_1.pdf
Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2011 až 2015	MMR	2011 - 2015	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategie-elektronizace-zadavani-vz-2011-2015.pdf

	Koncepce bydlení ČR do roku 2020	MMR	2010 - 2020	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce-sch
	Strategiemezinárodní konkurenceschopnosti	MPO	2012 - 2020	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/mpo_strategie
	Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014 - 2020	MPO	2014 - 2020	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/msp2014-2020.pdf
	Aktualizace státní energetické koncepce České republiky	MPO	2010 - 2030	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/asek.pdf
	Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů	MPO	2010 - 2020	http://databaze-strategie.cz/cz/mpo/strategie/narodni-akcni-plan-cr-pro-energii-z-obnovitelnych-zdroju-2010-2020?typ=download
	Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017	MPSV	2013 - 2017	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/nap-pozitivni-starnuti-2013-2017.pdf
	Strategie sociálního začleňování 2014 - 2020	MPSV	2014 - 2020	http://www.mpsv.cz/files/clanky/17082/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf
	Zdraví 21	MZd	2003 - 2020	http://www.mesto-podebrady.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=12349&i
	Zdraví 2020	MZd	2014 - 2020	http://www.mzcr.cz/Verejne/Soubor.ashx?souborID=20840&typ=application/pdf&nazev=Zdrav%C3%AD%202020_N%C3%A1rodn%C3%AD%20strategie%20ochrany%20a%20podpory%20zdrav%C3%AD%20a%20prevence%20nemoc%C3%AD....pdf
	Erasmus +	MŠMT	2014 - 2020	http://www.naep.cz/download-variant.php?general_file_variant_id=7793&a=document
	Koncepce podpory mládeže na období 2014 - 2020	MŠMT	2014 - 2020	http://www.msmt.cz/file/33599_1_1/download/
	Akční plán ekologického zemědělství	MZ	2011 - 2015	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/akcni_plan_2011_2015_ez.pdf
	Strategie pro růst - české zemědělství a potravinářství v rámci Společné zemědělské politiky EU po roce 2013	MZ	2013	http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategie_pro_rust_ceske_zeme_delstvi_a_potravinarstvi_v_ramci_spolecne_zemedelske_politiky_eu_po_roce_2013_2.docx
Středočeský kraj	Návrh priorit programového dokumentu regionu soudržnosti Střední Čechy programové období 2014 - 2020	SK	2014 - 2020	http://www.ropstrednicechy.cz/download.php?file=b31f1fb5-819d-448a-8ad8-4a45a34699f3.pdf&directory=/files/&name=N%C3%A1vrh+priorit+ROP+S%C4%8C+2014-2020.pdf&tableName=files&id=b31f1fb5-819d-448a-8ad8-4a45a34699f3&counterField=counter
	Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje 2014 - 2020	SK	2014 - 2020	http://www.kr-stredocesky.cz/documents/20541/155976/PRK+SK+2014-2020.pdf/6b847e
	Strategie Středočeského kraje	SK		http://www.dhv.cz/regstrat/SRRk/str_sc.doc.zip
	Program cestovního ruchu ve Středočeském kraji	SK		https://www.kr-

	Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015	MV	2012 - 2015	http://kr-stredocesky.cz/documents/20688/108921/strategie.zip/9fdec610-fe5f-4285-9e46-9d9e6dbcbbbb5
	Středočeský humanitární fond	SK		http://www.kr-stredocesky.cz/documents/20688/103506/TEMATICK%C3%81ZAD%C3%81N%C3%8D_HUF_2014.xls/f0bbfe03-fbbf-48de-b487-4f83de2de4bc
	Akční plán na rok 2015 - 2017	SK	2015 - 2017	http://kr-stredocesky.cz/documents/20688/373499/SPRSS+SK+2015+-+2017+v%C4%8D.+P%C5%98%C3%8DLOH.zip/94235fba-4be1-4550-b879-fde8e595b435
	Koncepce podpory památkové péče ve Středočeském kraji na období 2014-2016	SK	2014 - 2016	http://www.kr-stredocesky.cz/documents/20786/38418/platn%C3%A1%20koncepceP
	Digitální strategie krajů	AKČR		http://www.smartadministration.cz/soubor/10-digitalni-strategie-kraju-strategie-rozvoje-ict-pdf.aspx
	Návrh priorit programového dokumentu regionu soudržnosti Střední Čechy programové období 2014 - 2020	SK	2014 - 2020	http://www.ropstrednicechy.cz/download.php?file=b31f1fb5-819d-448a-8ad8-4a45a34699f3.pdf&directory=/files/&name=N%C3%A1vrh+priorit+ROP+S%C4%8C+2014-2020.pdf&tableName=files&id=b31f1fb5-819d-448a-8ad8-4a45a34699f3&counterField=counter
	Návrh priorit programového dokumentu regionu soudržnosti Střední Čechy programové období 2014 - 2021	SK	2014 - 2021	http://www.ropstrednicechy.cz/download.php?file=b31f1fb5-819d-448a-8ad8-4a45a34699f3.pdf&directory=/files/&name=N%C3%A1vrh+priorit+ROP+S%C4%8C+2014-2020.pdf&tableName=files&id=b31f1fb5-819d-448a-8ad8-4a45a34699f3&counterField=counter
	Pravidla pro poskytování účelových dotací v rámci Středočeského Fondu podpory malého a středního podnikání	SK		https://www.kr-stredocesky.cz/documents/20541/147941/Pravidlaprorok2014_St%C5%99edo%C4%8Desk%C3%BDfondpodporymal%C3%A9hoast%C5%99edn%C3%ADhopodnik%C3%A1n%C3%AD.doc/b1342990-5868-43c4-beb4-4fc44672a9a7
	Akční plán Středočeského kraje dle zpraované ÚEK a výhled na další období	SK		https://www.kr-stredocesky.cz/documents/20541/155348/Ak%C4%8Dn%C3%ADpl%C3%A1nySt%C5%99edo%C4%8Desk%C3%A9hokrajenadal%C5%A1%C3%ADobdob%C3%AD2.doc/3d8e2e38-a942-41a9-92c7-3828a658fd3a
	Kvalita sítě pobytových služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením ve Středočeském kraji	SK		https://www.kr-stredocesky.cz/web/socialni-oblast/individualni-projekt-kvalita-site-pobytovych-sluzeb-pro-seniory-a-ozp-v-sk
	Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatel Středočeského kraje	SK		http://www.mesto-podebrady.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=12349&
Místní	Generel cyklistických tras a cyklostezek na území Středočeského kraje	Činěves		http://www.cineves.cz/ladmin/module/uredni_deska/files/ZZR_cyklogenerel.pdf

	Záměry a cíle rozvoje obce na období 2011 - 2014	Hradčany	2011 - 2014	http://www.hradcany-obec.cz/web/upload/Obnova_venkova/Program_obnova_venkova.pdf
	Udržitelné využití území Chotěšice	Chotěšice		http://www.indikatory.eu/stredocesky/nymburk/chotesice/urb1-%E2%80%93udrzitelne-vyuziti-uzemi-chotesice
	Místní program obnovy venkova 2010 - 2014	Kolaje	2010 - 2014	http://www.kolaje.cz/mistni-program-obnovy-venkova-2010-2014/d-14716/p1=306
	Akční plán udržitelné energie pro 5 obcí MAS Mezilesí	Kněžice		http://mycovenant.eumayors.eu/docs/seap/5750_1397825353.pdf
	Soustava studií	Libice nad Cidlinou		https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&cad=rja&uact=8&ved=0CFAQFjAH&url=http%3A%2F%2Fwww.libicenadcidlinou.cz%2Fdata%2Furednideska%2Ftext.doc&ei=c_4CVOajOqi_ygO24oAw&usg=AFQjCNGLOf8QYyw67eDg3F7UpA6ZFh4Yg&sig2=aFzPzMryODkLHGf5OKkckw
	Strategický plán rozvoje města Poděbrady do roku 2025	Poděbrady	do 2025	http://www.mesto-podebrady.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=12349&id_dokumenty=2247
ÚPD	ÚPD	Běrunice	2010	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Cerhenice	2012	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Činěves	2002	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Dlouhopolsko	2008	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Hradčany	2005	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Choťanky	2001	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Chotěšice	2004	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Kněžice	2005	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Kněžičky	2002	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Křečkov	2010	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Libice nad Cidlinou	2008	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Městec Králové	2012	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
	ÚPD	Odřepsy	2008	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm

ÚPD	Okřínek	2010	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
ÚPD	Opočnice	2007	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
ÚPD	Pátek	2001	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
ÚPD	Poděbrady	2013	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
ÚPD	Senice	2008	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
ÚPD	Sokoleč	2008	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
ÚPD	Velenice	2004	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
ÚPD	Velim	2011	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
ÚPD	Velký Osek	1999	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
ÚPD	Vlkov pod Oškobrhem	2012	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
ÚPD	Vrbice	2006	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm
ÚPD	Záhornice	2011	http://gis.kr-stredocesky.cz/webmap/updobci/index.htm

D. Způsob vyhodnocování ISÚ

Popis způsobu vyhodnocování ISÚ

- sledování projektů, aktivit, které budou ovlivňovat naplňování indikátorů potřeb regionu; jak často bude monitorování probíhat, kdo to bude dělat, jak se budou prezentovat výsledky apod.

Bude obsahem další verze

E. Povinné přílohy

E.1. doložení komunitního projednání ISÚ

Bude obsahem další verze

E.2. datový soubor statistických dat

E.2.1. Obyvatelstvo

Vývoj počtu obyvatel v letech 1991, 2001, 2011 (dle SLBD)																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Chotánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
1869	26 229	1814	1312	944	301	678	376	1381	648	1384	410	237	301	657	2628	509	394	825	406	4976	229	1151	576	749	1419	426	288	300	910
1880	30 504	1871	1678	1085	402	712	402	1582	806	1495	381	305	382	824	2908	566	461	955	460	5736	289	1338	703	752	1821	765	279	580	966
1890	31 549	2061	1724	1088	443	693	385	1515	797	1495	401	282	425	842	2899	579	512	960	494	6096	296	1394	780	722	1962	913	260	597	934
1900	32 660	2125	1759	1101	481	732	419	1504	711	1406	437	291	435	953	2823	571	490	914	518	6738	312	1328	848	623	2170	1172	281	592	926
1910	34 900	2090	1992	1200	569	701	484	1554	729	1464	512	279	488	1081	3002	571	448	951	605	7165	309	1308	951	643	2392	1641	267	573	931
1921	35 498	1911	2099	1158	535	741	495	1442	635	1447	456	285	502	1136	3292	573	468	894	630	7589	362	1311	929	620	2395	1903	238	497	955
1930	36 216	1788	2126	1065	501	629	480	1368	581	1356	418	270	524	1239	3444	518	475	791	618	8967	356	1211	897	545	2425	2091	217	464	852
1950	35 510	1357	1784	773	405	449	434	974	441	988	356	179	493	1237	3098	404	340	662	573	12414	278	916	883	370	2306	2282	175	337	602
1961	36 023	1365	1757	771	421	440	432	844	385	875	306	173	473	1500	3095	363	309	654	519	13162	265	890	931	318	2392	2388	173	314	508
1970	34 172	1262	1624	680	399	337	441	653	282	706	294	150	376	1419	2925	367	303	576	481	13353	226	754	855	267	2243	2303	160	293	443
1980	33 167	1067	1534	615	343	284	448	497	241	610	235	128	373	1390	2973	331	238	513	443	13782	214	697	860	245	2040	2308	124	235	399
1991	30 928	909	1498	518	253	243	392	378	222	537	204	102	346	1313	3022	283	176	450	482	13213	184	564	815	244	1879	2061	85	200	355
2001	30 658	877	1482	475	229	235	406	315	201	485	183	90	346	1294	2920	291	146	393	507	13364	175	532	795	204	1985	2123	84	184	337
2011	32 078	819	1614	519	200	249	413	322	215	496	188	87	347	1310	2829	327	152	443	616	14133	175	510	908	214	2108	2188	104	171	421

Vývoj počtu obyvatel k 1. 1. každého roku za období 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 s rozdělením ženy/muži

celkem																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokolč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbiče	Záhornice
2008	31 651	885	645	494	223	243	414	326	204	500	174	89	326	292	926	302	135	415	580	13 788	185	536	838	218	2 093	2 187	133	172	328
2009	31 705	880	614	489	214	239	412	327	198	500	184	89	324	293	938	301	146	434	564	13 838	187	543	838	216	2 130	2 178	116	170	343
2010	32 074	866	633	497	207	242	406	332	197	493	182	87	340	275	950	310	150	445	577	14 032	187	527	883	224	2 152	2 206	140	172	362
2011	32 158	861	635	498	217	246	413	326	209	508	170	86	361	332	927	331	161	459	595	13 894	195	541	928	214	2 160	2 204	100	176	411
2012	32 302	846	649	507	224	249	418	320	209	511	169	84	359	309	926	321	165	458	623	13 986	199	542	932	215	2 179	2 209	91	179	423
ženy																													
2008	16 195	457	814	243	107	120	204	171	115	262	86	49	170	671	496	148	65	203	287	7 168	98	262	411	105	1 056	1 114	61	93	159
2009	16 208	455	816	237	102	122	209	173	109	263	88	49	167	672	501	148	72	212	272	7 188	100	267	406	105	1 061	1 111	52	88	163
2010	16 386	440	829	239	102	120	208	175	108	261	87	46	171	669	508	155	73	219	276	7 284	100	258	433	110	1 069	1 132	58	88	168
2011	16 408	437	824	245	113	121	210	162	110	267	85	48	178	683	490	166	76	228	282	7 247	105	267	455	105	1 057	1 122	46	87	192
2012	16 479	428	831	251	116	123	210	156	109	271	84	47	176	674	496	159	79	229	293	7 273	108	268	463	106	1 065	1 133	43	87	201
muži																													
2008	15 456	428	831	251	116	123	210	155	89	238	88	40	156	621	430	154	70	212	293	6 620	87	274	427	113	1 037	1 073	72	79	169
2009	15 497	425	798	252	112	117	203	154	89	237	96	40	157	621	437	153	74	222	292	6 650	87	276	432	111	1 069	1 067	64	82	180
2010	15 688	426	804	258	105	122	198	157	89	232	95	41	169	606	442	155	77	226	301	6 748	87	269	450	114	1 083	1 074	82	84	194
2011	15 750	424	811	253	104	125	203	164	99	241	85	38	183	649	437	165	85	231	313	6 647	90	274	473	109	1 103	1 082	54	89	219
2012	15 823	418	818	256	108	126	208	164	100	240	85	37	183	635	430	162	86	229	330	6 713	91	274	469	109	1 114	1 076	48	92	222

Věková struktura obyvatelstva v letech 1991, 2001, 2011 (dle SLBD)																													
1991 * pro Kněžičky, Senice a Vrbice za jiné období											1994							1992											
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrnem	Vrbice	Záhornice
Obyvatelstvo ve věku 0-14 let	5 942	212	315	94	38	38	72	62	41	100	33	13	71	231	613	48	55	156	111	2446	31	88	163	55	357	393	2	26	78
Obyvatelstvo ve věku 15-64 let	20 697	713	946	322	148	163	257	198	140	317	126	68	204	877	1941	200	240	534	335	8790	129	364	537	149	1267	1342	58	127	205
Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	5 027	194	224	102	61	44	57	104	39	107	36	22	69	198	456	45	63	142	50	1999	29	108	106	41	264	343	20	39	65
2001																													
Obyvatelstvo ve věku 0-14 let	4 575	144	267	76	30	32	54	38	27	72	37	11	50	178	450	52	16	48	77	1902	25	73	122	28	358	321	6	21	60
Obyvatelstvo ve věku 15-64 let	21 056	580	1010	328	138	157	294	182	140	315	113	55	227	884	2062	190	89	274	362	9279	120	351	566	146	1346	1444	56	125	223
Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	5 021	153	205	71	61	46	57	95	34	98	33	24	69	232	408	49	41	71	68	2178	30	108	107	30	281	358	22	38	54
2011																													
Obyvatelstvo ve věku 0-14 let	4 443	96	262	63	18	30	51	37	30	66	23	7	43	174	398	50	18	54	87	1 926	26	65	130	27	321	326	11	24	80
Obyvatelstvo ve věku 15-64 let	21 797	570	1 112	358	129	176	295	219	146	329	136	48	256	866	946	225	95	301	435	9 604	116	336	625	156	422	445	73	103	275
Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	5 753	151	238	94	52	42	66	64	39	100	29	32	48	262	482	52	38	88	93	2 570	33	107	151	31	357	410	19	44	61

Vzdělanostní struktura obyvatelstva v letech 1991, 2001, 2011 (dle SLBD) s rozdělením ženy/muži

1991 * včetně dětí do 15 let

	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Chotánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
Základní vzdělání muži	3 099	120	187	72	38	49	44	64	36	76	21	14	34	142	357	40	31	66	63	943	23	93	102	23	194	187	14	24	42
Základní vzdělání ženy	5 811	253	329	139	69	66	76	116	53	122	51	29	88	243	603	63	54	102	88	1 915	32	150	190	61	364	398	23	54	80
Učnovské, SOU bez mat. muži	4 728	160	244	81	49	43	68	49	35	78	30	22	63	227	480	59	30	69	110	1 789	35	95	169	47	297	299	20	28	52
Učnovské, SOU bez mat. ženy	2 694	86	127	47	16	17	45	28	18	47	18	9	31	120	247	28	15	49	57	1 146	21	43	77	14	164	153	9	19	43
Střední bez mat. muži	473	7	19	6	4	1	10	9	7	9	3	2	7	27	46	7	8	3	2	168	4	11	8	1	37	58	1	5	3
Střední bez mat. ženy	1 024	14	34	11	7	5	9	5	1	9	4	0	10	37	93	12	10	12	8	562	3	10	14	4	46	89	5	5	5
Úplné stř. odborné a učn. muži	2 208	37	82	24	8	11	24	17	12	29	17	4	14	101	170	11	4	21	17	1 171	12	27	35	12	150	156	3	15	24
Úplné stř. odborné a učn. ženy	2 366	27	88	21	10	10	23	16	7	29	12	7	15	102	203	14	2	20	19	1 316	11	31	30	14	135	176	4	11	13
Úplné střední všeobecné muži	360	6	13	1	0	1	1	3	1	5	3	0	2	15	36	2	0	3	1	214	0	3	3	3	15	25	0	1	3
Úplné střední všeobecné ženy	706	9	22	6	4	4	8	1	4	8	3	3	6	28	67	2	1	5	5	390	5	8	14	2	46	47	0	1	7
Vyšší vzdělání muži	11	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyšší vzdělání ženy	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2001 * bez dětí do 15 let

Obyvatelstvo 15leté a starší	22	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	2	1	-	-
------------------------------	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Výpočet hustoty osídlení území (počet obyvatel na km²) za období 2008, 2009, 2010, 2011, 2012

	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odrěpsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Slověč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
2008	103,8	33,2	154,7	34,2	102,2	63,8	102,7	14,5	27,4	25,5	14,7	55,9	63,5	129,5	147,2	49,3	24,1	38,0	83,8	409,2	41,4	42,9	133,9	27,2	133,3	207,1	93,6	29,5	19,2
2009	104,0	33,0	151,8	33,9	98,1	62,7	102,3	14,5	26,6	25,5	15,5	55,9	63,1	129,6	147,8	49,1	26,1	39,7	81,5	410,7	41,8	43,5	133,9	26,9	135,7	206,2	81,6	29,1	20,1
2010	105,2	32,5	153,6	34,4	94,9	63,5	100,8	14,8	26,4	25,1	15,3	54,6	66,2	127,8	148,5	50,6	26,8	40,7	83,4	416,5	41,8	42,2	141,1	27,9	137,1	208,9	98,5	29,5	21,2
2011	105,5	32,3	153,8	34,5	99,5	64,5	102,5	14,5	28,1	25,9	14,3	54,0	70,3	133,6	147,3	54,0	28,8	42,0	86,0	412,4	43,6	43,3	148,3	26,7	137,6	208,7	70,4	30,1	24,1
2012	106,0	31,8	155,1	35,1	102,7	65,3	103,7	14,2	28,1	26,0	14,2	52,7	69,9	131,3	147,2	52,4	29,5	41,9	90,1	415,1	44,5	43,4	149,0	26,8	138,8	209,2	64,0	30,7	24,8

E.2.2. Závazné kontextové indikátory

Druhy pozemků																														
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odrěpsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhormice	
Celková výměra pozemku (ha)	30 484	2 664	1 063	443	218	381	403	251	745	964	187	159	513	997	1 987	613	559	093	692	3 369	447	249	626	802	1 570	1 056	142	584	707	
Orná půda (ha)	19 746	2 001	834	056	143	261	268	145	607	340	312	133	374	354	1 190	438	502	883	592	1 424	400	985	381	731	1 287	466	121	510	006	
Chmelnice (ha)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vinice (ha)	39	20	10	5	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zahrady (ha)	579	27	34	13	15	16	8	20	12	21	8	3	7	18	45	9	7	14	17	138	4	17	12	13	36	36	8	8	13	
Ovocné sady (ha)	211	69	41	7	3	10	1	6	3	1	4	1	1	0	4	8	3	6	0	10	3	3	0	3	13	3	1	7	1	
Trvalé travní porosty (ha)	772	16	29	8	1	6	22	123	63	27	7	1	4	54	40	1	1	2	3	255	0	8	11	8	23	20	0	4	35	
Zemědělská půda (ha)	21 312	2 114	938	084	162	295	300	295	684	389	331	138	386	426	1 279	455	513	905	613	1 826	408	014	403	755	1 359	526	129	529	055	
Lesní půda (ha)	5 568	359	8	254	7	40	3	703	11	420	742	0	76	378	451	108	3	118	16	685	0	134	136	0	22	364	0	11	520	
Vodní plochy (ha)	750	36	12	20	25	2	11	109	7	24	39	1	13	60	38	10	12	4	16	154	5	14	14	5	22	39	0	4	56	
Zastavěné plochy (ha)	675	38	29	21	10	10	10	30	18	28	8	5	12	21	60	11	10	19	15	137	9	25	19	12	51	30	4	11	20	
Ostatní plochy (ha)	2 180	117	75	65	14	34	78	113	25	103	67	14	26	113	160	28	22	47	32	567	25	62	53	30	117	98	9	29	56	
Nezemědělská plocha (ha)	9 172	550	125	359	56	86	103	956	60	575	856	21	127	572	708	157	46	188	79	1 543	39	235	222	47	211	530	13	55	652	

Hospodářská činnost																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
Počet podnikatelských subjektů celkem podle převažující činnosti Zemědělství, lesnictví, rybářství	610	16	25	7	9	6	14	6	0	6	2	0	7	28	60	7	11	7	14	278	2	5	22	4	30	32	6	2	4
Průmysl celkem	781	13	40	23	4	10	14	5	2	6	3	0	7	29	105	13	3	17	26	283	6	10	40	9	64	34	4	2	9
Stavebnictví	1 006	18	33	14	9	7	18	7	3	11	7	2	10	31	100	7	4	6	15	536	4	4	16	7	73	50	2	3	9
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	146	3	6	2	1	0	4	0	0	0	0	0	1	9	18	1	1	2	8	60	0	0	5	0	14	8	0	0	3
Doprava a skladování	253	4	5	5	3	1	6	1	0	5	4	2	2	9	17	3	3	5	5	127	3	2	6	2	17	11	0	2	3
Ubytování, stravování a pohostinství	98	2	5	1	0	1	2	0	1	0	0	0	0	0	10	2	1	0	2	58	0	2	3	0	3	4	0	0	1
Informační a komunikační činnosti	70	1	0	2	1	0	2	0	2	1	0	0	1	2	6	0	0	1	3	41	1	1	0	0	3	2	0	0	0
Peněžnictví a pojišťovnictví	111	1	5	1	1	0	4	0	0	0	1	0	1	3	6	0	0	0	1	77	1	0	0	0	5	4	0	0	0
Činnosti v oblasti nemovitostí	563	6	15	2	0	3	6	2	2	4	2	1	5	15	38	4	2	4	5	372	1	1	5	5	35	23	1	1	3
Profesní, vědecké a technické činnosti	70	1	3	1	0	0	4	0	0	0	1	0	0	4	4	0	0	0	0	43	0	0	4	1	1	2	0	0	1
Administrativní a podpůrné činnosti	45	4	2	1	2	1	1	1	2	1	2	1	2	2	3	2	1	1	2	3	2	1	2	1	1	1	1	1	1
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	87	3	2	1	0	0	1	1	0	2	0	0	1	4	6	0	0	1	1	52	0	2	1	0	2	6	0	0	1
Vzdělávání	113	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	25	0	0	0	0	75	1	0	3	0	4	2	0	0	0
Zdravotní a sociální péče	117	1	4	2	0	2	4	0	0	1	2	0	0	7	4	1	2	1	2	64	1	1	3	2	5	6	0	1	1
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	352	8	11	3	4	3	4	1	0	4	3	2	2	19	31	2	2	4	7	187	4	3	15	3	8	14	1	0	7

Kultura																													
	celkem	Bérunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odrepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
Veřejná knihovna vč. poboček	29	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Stálá kina	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Multikino	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Divadlo	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galerie (vč. poboček a výstavních sál)	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kulturní zařízení ostatní	18	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	3	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	6	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Zoologická zahrada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sakrální stavba	25	2	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	2	2	0	0	1	1	5	0	1	0	1	1	2	0	1	1
Hřbitov	35	2	1	1	1	1	0	3	1	1	0	1	1	1	2	0	1	1	2	3	1	1	1	1	1	2	1	2	2
Krematorium	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smuteční síň	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lázně Lázeňské léčebny	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Obecná charakteristika																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odrěpsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
Katastrální plocha (ha)	30 484	2 664	1 1063	1 443	218	381	403	2 251	745	1 964	1 187	159	513	997	1987	613	559	1 093	692	3 369	447	1 249	626	802	1 570	1 056	142	584	707
Počet katastrů	47	5	3	1	1	1	1	5	2	3	1	1	1	1	3	1	2	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	2
Počet územně technických jednotek	49	5	2	1	1	1	1	5	2	3	1	1	1	1	2	1	2	1	1	5	1	3	1	1	2	1	1	1	1
Počet částí obce	55	5	2	1	1	1	1	5	2	3	1	1	1	1	3	1	2	1	1	9	1	3	1	1	2	1	1	1	2

Obyvatelstvo * 2013																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odrěpsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
Živě narození celkem	297	3	16	4	2	4	3	4	0	1	4	0	2	13	26	1	2	3	9	139	3	1	9	1	22	18	2	2	3
muži	147	2	9	1	2	2	1	0	0	1	2	0	1	7	9	0	0	3	5	71	2	1	3	1	12	9	0	1	2
ženy	150	1	7	3	0	2	2	4	0	0	2	0	1	6	17	1	2	0	4	68	1	0	6	0	10	9	2	1	1
Zemřelí celkem	356	11	9	7	6	2	1	6	2	6	2	1	3	18	37	4	1	4	7	158	0	5	7	1	29	22	0	3	4
muži	176	5	2	6	4	2	1	2	1	4	0	0	2	7	24	1	1	0	3	71	0	2	2	0	17	14	0	3	2
ženy	180	6	7	1	2	0	0	4	1	2	2	1	1	11	13	3	0	4	4	87	0	3	5	1	12	8	0	0	2
Přirozený přírůstek celkem	-59	-8	7	-3	-4	2	2	-2	-2	-5	2	-1	-1	-5	-11	-3	1	-1	2	-19	3	-4	2	0	-7	-4	2	-1	-1
muži	-29	-3	7	-5	-2	0	0	-2	-1	-3	2	0	-1	0	-15	-1	-1	3	2	0	2	-1	1	1	-5	-5	0	-2	0
ženy	-30	-5	0	2	-2	2	2	0	-1	-2	0	-1	0	-5	4	-2	2	-4	0	-19	1	-3	1	-1	-2	1	2	1	-1
Přistěhovalí celkem	1 092	15	58	22	13	9	14	9	5	11	10	1	11	30	85	16	4	17	48	523	0	7	39	11	56	63	1	6	8
muži	536	6	27	11	5	3	6	5	3	6	5	1	4	13	39	8	3	5	22	269	0	3	19	6	30	31	1	2	3

ženy	556	9	31	11	8	6	8	4	2	5	5	0	7	17	46	8	1	12	26	254	0	4	20	5	26	32	0	4	5
Vystěhovalí celkem	906	18	48	12	3	9	8	12	3	7	4	3	10	28	61	14	4	19	11	477	2	10	25	4	42	48	3	10	11
muži	440	9	20	5	2	5	3	7	3	5	2	0	6	12	33	6	2	8	6	237	1	5	10	2	17	22	3	5	4
ženy	466	9	28	7	1	4	5	5	0	2	2	3	4	16	28	8	2	11	5	240	1	5	15	2	25	26	0	5	7
Saldo migrace celkem	186	-3	10	10	10	0	6	-3	2	4	6	-2	1	2	24	2	0	-2	37	46	-2	-3	14	7	14	15	-2	-4	-3
muži	96	-3	7	6	3	-2	3	-2	0	1	3	1	-2	1	6	2	1	-3	16	32	-1	-2	9	4	13	9	-2	-3	-1
ženy	90	0	3	4	7	2	3	-1	2	3	3	-3	3	1	18	0	-1	1	21	14	-1	-1	5	3	1	6	0	-1	-2
Přírůstek/úbytek celkem	127	-11	17	7	6	2	8	-5	0	-1	8	-3	0	-3	13	-1	1	-3	39	27	1	-7	16	7	7	11	0	-5	-4
muži	67	-6	14	1	1	-2	3	-4	-1	-2	5	1	-3	1	-9	1	0	0	18	32	1	-3	10	5	8	4	-2	-5	-1
ženy	60	-5	3	6	5	4	5	-1	1	1	3	-4	3	-4	22	-2	1	-3	21	-5	0	-4	6	2	-1	7	2	0	-3
Počet bydlících obyvatel k 31.12.	8 099	835	1 666	514	230	251	426	315	209	510	177	81	359	1 306	2 939	320	166	455	662	14 013	200	535	948	222	2 186	2 220	91	174	419
muži	5 522	412	832	257	109	124	211	160	99	238	90	38	180	636	1 421	163	86	229	348	6 745	92	271	479	114	1 122	1 080	46	87	221
ženy	5 549	423	834	257	121	127	215	155	110	272	87	43	179	670	1 518	157	80	226	314	7 268	108	264	469	108	1 064	1 140	45	87	198
Počet obyvatel ve věku 0–14 let celkem	2 678	96	272	62	23	36	62	29	25	65	25	5	52	173	436	39	20	67	103	2 089	30	69	139	30	344	358	13	19	86
muži	1 392	51	151	32	10	19	33	12	9	28	16	2	30	78	223	18	11	37	53	1 085	14	29	69	16	198	185	4	11	53
ženy	1 286	45	121	30	13	17	29	17	16	37	9	3	22	95	213	21	9	30	50	1 004	16	40	70	14	146	173	9	8	33
Počet obyvatel ve věku 15–64 let celkem	6 253	580	1 131	353	154	170	286	211	141	336	122	47	256	863	1 967	216	110	287	449	9 096	129	340	617	156	1 449	1 431	54	104	272
muži	6 275	296	569	181	79	88	141	115	75	177	61	25	126	447	968	115	61	145	249	4 483	62	184	335	81	758	712	33	52	140
ženy	5 956	284	562	172	75	82	145	96	66	159	61	22	130	416	999	101	49	142	200	4 613	67	156	282	75	691	719	21	52	132
Počet obyvatel ve věku 65 a více let celkem	3 507	159	263	99	53	45	78	75	43	109	30	29	51	270	536	65	36	101	110	2 828	41	126	192	36	393	431	24	51	61
muži	1 478	65	112	44	20	17	37	33	15	33	13	11	24	111	230	30	14	47	46	1 177	16	58	75	17	166	183	9	24	28
ženy	2 029	94	151	55	33	28	41	42	28	76	17	18	27	159	306	35	22	54	64	1 651	25	68	117	19	227	248	15	27	33

Školství																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťanky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odrěpsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
Mateřská škola	16	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	2	0	1	1	0	1	1	0	0	1
Základní škola – nižší stupeň (1 – 5. ročník)	7	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Základní škola – vyšší stupeň (1. – 9. ročník)	10	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Sřední školy obory gymnázií	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
obory středních odborných škol a praktických škol	4	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
obory nástavbového studia	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Základní umělecká škola	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Konzervatoře	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jazyková škola	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyšší odborná škola	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vysoká škola	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Sociální oblast																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťanky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odrěpsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
Počet sociálních služeb celkem	8	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho Domovy pro seniory	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Azylové domy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chráněné bydlení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

E.2.3. Závazná data zjištěná šetřením u obcí

Stravování																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
rychlé občerstvení	5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0
hospoda/restaurace bez kuchyně	16	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	4	0	0	0
hospoda/restaurace s kuchyní	20	2	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	2	0	0	0
restaurace součástí ubytovacího zařízení	7	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0
cukrárna	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
čajovna	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kavárna	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ubytování																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
Ostatní ubytování	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
počet lůžek	391	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	391	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ubytovna počet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
počet lůžek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pension počet	16	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0

počet lůžek	421	0	0	0	0	0	důvěrné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	421	0	0	0	0	0	0	0	0	0
hotel počet	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0	1
počet lůžek	1 235	0	0	0	0	0	0	0	0	0	důvěrné	0	0	0	0	0	0	0	0	1 235	0	0	0	0	0	0	0	0	důvěrné
kemp počet	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
počet lůžek	důvěrné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	důvěrné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
počet míst pro stany/karavany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
tábořiště počet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
počet lůžek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
počet míst pro stany/karavany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

základní služby obyvatelům																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Zahormice
lékař	17	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	10	0	0	0	0	1	1	0	0	0
dětský lékař	8	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	1	1	0	0	0
gynekolog	22	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	0	0	0	0	13	0	0	0	0	1	1	0	0	0
stomatolog	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lékař – specialista (kožní, kardiolog, ...)	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0
obchod – potraviny	24	ano	ano	ano	ne	ano	ano	ano	ano	ano	ne	ano	ano	ano	ano	ano	ne	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ne	ano	ano
pošta	9	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0
služebna policie	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
autoservis	30	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	2	5	0	0	0	0	13	0	0	1	1	1	0	0	0	0

pněuservis	20	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	4	1	0	0	0	0	8	0	0	0	1	1	1	0	1	0
spolkový/kulturní dům	18	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	3	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1
kostel – farnost	15	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2	1	0	0	1	0	5	0	0	0	0	1	0	0	1	1
JSDH (kategorie JPO5, JPO3)	24	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	3	0	1	1	1	1	1	1	1	0
sběrný dvůr odpadů	22	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	3	1	0	1	1	8	0	0	0	0	0	1	1	0	0
kadeřnictví	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0
mateřské / rodinné centrum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dům dětí a mládeže	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
knihovna	26	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

řemeslníci																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Slovesč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
typ švec, truhlář, klempíř apod.	36	2	0	1	1	0	0	0	0	2	2	0	0	2	1	0	1	0	0	6	0	0	2	0	2	7	0	3	4
výrobci regionálních produktů (keramik, řezbář apod.)	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	1	0
Zemědělství podnikatelé	153	9	7	10	0	4	2	6	4	9	3	5	2	3	9	1	0	11	2	33	2	6	3	3	13	4	1	0	1
výrobci potravin	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	

školství																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
jesle (soukromé, obecní ...)	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
MŠ (soukromé, obecní ...)	16	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	2	0	1	1	0	1	1	0	0	1
ZŠ 1 – 5 třída	5	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
ZŠ 6 – 9 třída	9	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	1	0	0	0
speciální škola	3	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
střední škola (soukromá, krajská)	10	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0

služby v oblasti vzdělávání																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
vyšší odborná škola	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
počítačové kurzy	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jazykové kurzy	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
řemeslné kurzy	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ostatní	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0

sociální služby																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Chotánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Slovesč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrnem	Vrbice	Záhornice
domov seniorů	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
dům s pečovatelskou službou	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
hospic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
léčebna dlouhodobě nemocných	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
terénní sociální služby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dětský domov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
nizkoprahové centrum pro mládež	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

zasíťovanost obcí (délka v km a % zasíťovanost)																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Chotánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Slovesč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrnem	Vrbice	Záhornice
vodovod																													
%	99	98,9	99,8	98,3	98,9	100	99,4	97,2	99,5	99,1	99,4	96,3	99,3	98,9	99,6	99,3	96,5	99,5	99,8	99,9	100	99,9	100	96,3	98,8	99,8	97,5	100	99,2
kanalizace																													
kanalizace dešťová																													
%	31	0	81,4	79,2	0	0	0	0	0	4,1	0	0	87,5	84,7	89,7	42,1	0	0	85,4	93,6	0	89,6	0	0	75,2	44,1	0	0	17,8
kanalizace s ČOV																													

obnovitelné zdroje ve správním území v MW	
solární panely (počet)	0
MW	0
vodní elektrárny (počet)	1
MW	1 mw
větrné elektrárny (počet)	0
MW	0

Vodní elektrárna Poděbrady

památky																														
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odrepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice	
Národní kulturní památky	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Evidované kulturní památky	65	1	2	2	2	2	0	2	3	2	0	0	0	3	11	1	0	0	1	24	0	0	0	0	4	1	1	0	3	

strategické dokumenty obce (ANO/NE)																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odrepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
Program obnovy	3	NE	NE	NE	NE	AN O	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE

E.2.4.Cestovní ruch

Počet přenocování za rok za období 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 – data získaná od ČSÚ																													
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrnem	Vrbice	Záhornice
2008	294 410	0	0	0	0	0	0	0	0	0	důvěrné	0	0	0	0	0	0	0	0	294 410	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2009	287 599	0	0	0	0	0	0	0	0	0	důvěrné	0	0	0	0	0	0	0	0	287 599	0	0	0	0	0	důvěrné	0	0	0
2010	287 276	0	0	0	0	0	0	0	0	0	důvěrné	0	0	0	0	0	0	0	0	287 276	0	0	0	0	0	důvěrné	0	0	důvěrné
2011	272 040	0	0	0	0	0	0	0	0	0	důvěrné	0	0	0	0	0	0	0	0	272 040	0	0	0	0	0	důvěrné	0	0	důvěrné
2012	261 949	0	0	0	0	0	0	0	0	0	důvěrné	0	0	0	0	0	0	0	0	261 949	0	0	0	0	0	0	0	0	důvěrné
Počet turistických informačních center certifikované/necertifikované k 30. 6. 2013	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

E.2.5. Závazná data z oblasti zaměstnanosti

E.2.5.1. V členění po jednotlivých obcích

(za období 2008, 2009, 2010, 2011)

Neumístění uchazeči o zaměstnání																														
	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odrěpsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrnem	Vrbice	Záhornice	
2008	1 417	45	65	23	9	13	17	29	10	27	6	9	19	48	140	9	10	32	31	561	6	29	37	8	93	100	3	10	28	
2009	1 675	51	106	28	8	15	20	48	17	37	10	8	15	70	162	20	9	27	20	616	3	41	59	10	115	119	3	10	28	
2010	1 763	65	90	33	11	18	28	41	22	42	15	9	21	71	182	24	11	26	26	673	11	38	54	11	93	100	7	10	31	
2011	1 694	57	100	29	13	14	32	41	17	35	5	7	23	69	148	23	9	34	27	658	8	31	48	11	99	103	5	12	36	
Míra nezaměstnanosti																														
2008	8,7%	10,2	8,3	9,5	9,6	10,0	7,5	22,6	10,2	10,5	7,0	23,7	10,5	7,0	8,8	6,3	14,9	15,0	11,3	7,8	6,8	10,2	8,4	6,5	6,8	6,3	10,5	10,5	10,0	
2009	10,4%	12,1	11,7	11,2	7,4	12,5	8,4	37,1	17,3	14,6	11,6	21,1	8,7	10,3	10,5	14,1	11,9	12,2	7,5	8,6	3,4	14,8	13,4	9,3	9,4	9,7	7,9	11,6	16,5	
2010	11,2%	15,7	13,9	13,3	11,7	15,0	11,9	31,5	22,5	17,0	17,4	23,7	12,2	10,6	11,9	16,9	16,4	12,2	9,8	9,6	12,5	14,5	12,2	10,2	11,7	11,5	18,4	11,6	17,7	
2011	9,9%	13,6	13,0	12,0	13,8	11,7	14,1	32,3	17,3	14,2	5,8	18,4	13,4	10,1	9,7	15,5	13,4	16,0	10,2	9,4	9,1	12,1	10,9	10,2	10,1	10,0	13,2	14,0	21,2	
Ekonomicky aktivní osoby																														
2008	14 816	396	718	219	85	117	210	99	88	230	80	29	162	638	145	1	57	181	243	663	1	82	255	403	115	932	996	34	77	153
2009	14 384	370	679	222	100	105	218	81	81	216	76	30	157	610	138	1	67	194	247	654	7	85	236	381	98	896	931	35	76	142
2010	13 931	349	657	215	83	102	207	89	76	205	71	29	151	599	134	7	56	187	239	633	7	77	224	389	97	858	916	31	76	144
2011	15 449	397	779	242	77	127	203	138	99	232	95	34	175	624	140	0	75	209	322	683	8	80	219	447	106	103	104	33	76	206

E.2.5.2. V členění na úroveň okresu(ů), na jejichž území MAS leží

	Nymburk					Kolín						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
(za období 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 k 31. 12. daného roku a k 30. 6. 2013)												
Neumístění uchazeči o zaměstnání dosažitelní	3305	4559	5186	4879	4859	5519	3138	4674	5478	5073	5420	6150
ženy	1669	2229	2486	2426	2422	2758	1679	2363	2610	2556	2677	3091
Volná pracovní místa na úrovni obcí	749	242	172	386	312	0	587	195	173	256	215	0
Uchazeči na jedno volné pracovní místo	4,4	18,8	30,2	12,6	15,6		5,3	24,0	31,7	19,8	25,2	

	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotšovice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odiřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
se zdravotním postižením	228	8	12	5	1	1	6	10	4	5	0	2	6	12	19	7	1	4	3	77	0	7	8	3	11	10	1	2	3
absolventi	87	3	2	2	0	2	1	1	1	1	2	0	3	4	6	0	0	1	3	36	0	1	1	1	9	6	0	0	1
ve věku 50 a více let	558	19	29	15	3	6	11	19	8	19	1	4	9	29	58	11	7	8	7	179	4	7	20	5	34	36	0	3	7
s délkou evidence nad 24 měsíců	410	12	21	10	2	3	9	18	2	9	3	2	9	22	37	4	4	7	8	156	2	12	8	4	18	18	2	4	4
Míra nezaměstnanosti	11	11,15	10,57	7,67	11,85	11,33	8,67	6,03	8,29	9,08	15,25	9,40	8,26	11,36	10,58	8,00	6,47	10,63	11,51	12,88	18,43	7	10,11	12	12,38	13,63	11	15	14
Ekonomicky aktivní osoby	552	397	779	242	77	127	203	138	99	232	95	34	175	624	400	142	75	209	322	838	80	219	447	106	030	044	33	76	206

E.2.6.Závazná data z oblasti sociální k 30. 6. 2013

Struktura ohrožených a sociálně vyloučených skupin obyvatel	0
Definice sociálně vyloučených lokalit http://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html dle tzv. Gabalovy zprávy z roku 2006	0
Doplnění sociálně vyloučených lokalit s definicí problémů ze strany obcí	0

E.2.7. Data z oblasti ochrany životního prostředí k 30. 6. 2013

7.2.7.1. Velkoplošná chráněná území

Národní park (NP)	0
Chráněná krajinná oblast (CHKO)	0

E.2.7.2. Maloplošná chráněná území

	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Chotánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odrěpsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
Národní přírodní rezervace (NPR)	2	Žehuňská obora	0	0	0	0	0	0	0	0	Žehuňská obora	0	0	Libický luh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Libický luh	0	0	0
Přírodní rezervace (PR)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Tonice 0 Bezedná	0	0	0
Národní přírodní památka (NPP)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NPP Kopicčáčský rybní	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Přírodní památka (PP)	5	0	0	0	0	Báň	0	0	0	0	Žehuňský rybník	0	0	Libický luh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Skalka u Velimy	Libický luh	Oškobrnh	Vinný vrch	0

E.2.7.3. Památné stromy

	celkem	Běrunice	Cerhenice	Činěves	Dlouhopolsko	Hradčany	Choťánky	Chotěšice	Chroustov	Kněžice	Kněžičky	Kolaje	Křečkov	Libice nad Cidlinou	Městec Králové	Odřepsy	Okřínek	Opočnice	Pátek	Poděbrady	Senice	Sloveč	Sokoleč	Velenice	Velim	Velký Osek	Vlkov pod Oškobrhem	Vrbice	Záhornice
(údaje včetně podrobné odborné databáze jsou k dispozici v Ústředním seznamu ochrany přírody Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, http://drusop.nature.cz/ost/chrobjektiv/pstromy/index.php?frame)	12	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	1

E.2.7.4. Obecná ochrana přírody a krajiny

Územní systém ekologické stability (ÚSES)				
Platné vymezení je uvedeno u nadregionálního a regionálního ÚSES v zásadách územního rozvoje jednotlivých krajů, u místního ÚSES pak v územních plánech. Jinak ÚSES vymezuje a hodnotí příslušný orgán ochrany přírody.				
Přírodní parky (PřP)	0			
Ke zřizování jsou kompetentní krajské úřady, kde je také k dispozici vymezení přírodních parků				
Významné krajinné prvky (VKP)	1		Cerhenická pískovna	
Údaje k VKP ze zákona jsou k dispozici na obcích s rozšířenou působností, údaje k registrovaným VKP jsou k				

dispozici na pověřených obecních úřadech.				
Přechodně chráněné plochy	0			
Údaje jsou k dispozici na příslušných orgánech ochrany přírody, které jsou kompetentní k jejich vyhlášení (v CHKO, NP, NPR, NPP včetně jejich ochranných pásem jde o správy, v PR a PP na ostatním území včetně jejich OP jsou to krajské úřady, ve vojenských újezdech pak újezdní úřady a na ostatním území obecní úřady obcí s rozšířenou působností.				

E.2.7.5. NATURA 2000

Evropsky významné lokality (EVL)	9	Oškobrň, Rožďalovické rybníky, Žehuňsko, Libický luh, Choťánské louky, Kozí hora, Dlouhopolsko, Perna, V jezírkách
----------------------------------	---	--

Ptačí oblasti (PO)	2	Žehuňský rybník a Rožďalovické rybníky
--------------------	---	--

E.2.7.6. Přírodní biotopy

Pro účely strategických koncepcí bude vyhodnoceno rozšíření přírodních biotopů v rámci daného území. Na úrovni základní informace jsou tato data k dispozici na mapovém serveru mapy.nature.cz (tematická úloha Mapování biotopů: vrstvy: Biotop/přírodní biotop_mapování a přírodní biotop_aktualizace). Na tyto plochy by měla být směřována případná péče v souladu se zásadami (Zásady péče o nelesní biotopy rámci soustava Natura 2000, Planeta XII, 8/2004 a Pravidla hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000, Planeta 9/2006). Pro účely konkrétních projektů pak jsou data v analyzovatelné podobě (GIS) poskytována AOPK ČR na základě konkrétní specifikované žádosti. (formuláře a bližší informace dostupné na portal.nature.cz 0 záložka Poskytování dat).	
Nadregionální biokoridor:	Plabský luh, Žehuňská obora
Regionální biocentrum:	Polabský luh Za mlýnem V Semenech Zadní Babín
Regionální biokoridor:	0

